

ДЖЕФ ВАНДЪРМИЪР ПРИЕМАНЕ

Част 3 от „Съдърн Рийч“

Превод от английски: Ирина Манушева, 2014

chitanka.info

Ha An

000X: ДИРЕКТОРЪТ, ДВАНАЙСЕТА ЕКСПЕДИЦИЯ

Съвсем наблизно, съвсем недалеч от теб: прибоят и пяната на вълните, острата миризма на морето, кръстосващите силуети на чайките, внезапните им пронизителни крясъци. Един обичаен ден в Зона X, един необичаен ден — денят на твоята смърт — и ето те, просната до могила от пясък, полузаслонена от рушаща се стена. Топлото слънце върху лицето ти, световъртежната кула на фара, надвиснала през собствената си сянка. Наситеното небе не признава нищо отвъд синия си затвор. По раната на челото ти лъщи лепкав пясък, в устата ти има *нещо* със стипчив вкус, което капе навън.

Чувстваш се вцепенена и съсипана, но в тъгата се прокрадва странно чувство на облекчение: да изминеш толкова път, да се спреш тук, без да знаеш какво предстои, но все пак... покой. Най-последно покой. Всичките ти планове в „Съдърн Рийч“, постоянният мъчителен страх от провал или нещо по-лошо, цената на това... всичко изтича върху пясъка до теб на зърнисти червени перли.

Пейзажът се надига към теб, надипля се, наднича към теб, припламва на места, завихря се или се свива до незначителна подробност, докато отново не дойде на фокус. Слухът ти също не е като преди — отслабнал е заедно с равновесието. Но ето го и невъзможното: илюзионистки трик на глас, извисяващ се от пейзажа и внушението за очи, вперени в теб. Шепотът е познат: *В ред ли е домът ти?* Само че ти се струва, че може би идва от непознат и не му обръщаш внимание; не ти харесва кой би могъл да чука на вратата.

Пулсирането в рамото ти от сблъсъка в кулата става все по-зле. Раната те предаде, накара те да скочиш в тази ослепителна синева, макар да не искаше. Някаква връзка, някакъв спусък между раната и пламъка, който дотанцува през тръстиките, наруши независимостта ти. Домът ти рядко е бивал в такъв хаос, но все пак знаеш, че каквото и да те напусне след няколко минути, нещо друго ще остане. Изчезването в морето, земята, водата не е гаранция за смърт тук.

Сянка се слива със сянката на фара.

Скоро след това се чува скърцане на обувки и ти объркано крещиш: „Аниhilация! Аниhilация!“, и се мяташ, докато не осъзнаваш, че привидението, коленичило до теб, е единственият човек, неподдаващ се на внушение.

— Само аз съм, биологът.

Само ти. Само биологът. Само твоето непокорно оръжие, захвърлено срещу стените на Зона X.

Тя те повдига, притиска манерката с вода до устата ти, почиства малко от кръвта, докато кашляш.

— Къде е геодезистът? — питаш ти.

— В базовия лагер.

— Не пожела да дойде с теб? — Бои се от биолога, бои се от разцъфналия пламък, също като теб. — Бавно горящ пламък, блуждаещ огън, носи се през блатото и дюнните, носи се и се носи, не като нещо човешко, а като нещо свободно и плаващо. — Хипнотично внушение, което би следвало да я успокои, дори ефектът му да не е по-голям от на приспивна песничка.

Разговорът продължава, но ти непрекъснато се отнасяш и губиш връзката. Казваш неща, които не мислиш, опитваш се да останеш в образа, който биологът познава, конструктът, който си създаде за нея. Може би не му е сега времето да се тревожиш за това, но все пак трябва да изиграеш ролята до край.

Тя те обвинява, но не можеш да ѝ се сърдиш.

— Ако е било бедствие, ти си допринесла за него. Просто се паникьоса и се предаде. — Не е вярно; не си се предала, но само кимваш, замислена за твърде многото грешки. — Така е. Така е. Трябваше по-рано да разбере, че си се променила. — Това е вярно. — Трябваше да те пратя обратно на границата. — Невярно. — Не трябваше да слизам долу с антрополога. — Всъщност невярно. Нямахме избор, след като тя се измъкна от базовия лагер, решена да се докаже.

Кашляш още кръв, но вече няма особено значение.

— Как изглежда границата?

Детински въпрос. Въпрос, чийто отговор не значи нищо. Няма нищо, освен граница. Няма граница.

Ще ти кажа, когато стигна до нея.

— Какво всъщност се случва, когато преминем оттатък?

Не това, което може би очакваш.

— Какво скри от нас за Зона X?

Нищо, което можеше да ви помогне. На практика нищо.

Слънцето е немощен ореол без център, гласът на биолога се появява и изчезва, пясъкът е едновременно студен и горещ в стиснатия юмрук на дясната ти ръка. Болката, която се връща на тласъци, те напада през няколко микросекунди; присъствието ѝ е толкова силно, че вече дори го няма.

Накрая осъзнаваш, че вече не можеш да говориш. Но още си там, заглушена и далечна, като дете, полегнало на плажа с шапка върху очите. Унасяш се сънливо от непрестанния прибой и бриза, балансиращ жегата, която те обгръща и се разлива в крайниците ти. Усещането за вятъра в косата ти е далечно като шумоленето на бурените, с които е обрасла една скала с формата на глава.

— Съжалявам, но трябва да го направя — казва биологът, сякаш знае, че още я чуваш. — Нямам избор.

Усещаш подръпването на кожата си и бързия разрез, с който тя взима проба от инфектираното ти рамо. От голямо, непреодолимо разстояние се спускат търсеци ръце и биологът преравя джобовете на якето ти. Намира дневника ти. Намира скрития пистолет. Намира жалкото ти писмо. Какво ли ще ги прави? Може би нищо. Може би просто ще хвърли писмото в морето и пистолета след него. Може би ще пропилее остатъка от живота си в опити да проумее дневника ти.

Тя продължава да говори.

— Не знам какво да ти кажа. Ядосана съм. Уплашена съм. Доведе ни тук; имаше шанс да ми кажеш каквото знаеш, но не го направи. Не искаше. Бих ти пожелала да почиваш в мир, но се съмнявам, че ще се случи.

После тя изчезва и ти липсва — тази тежест на човешко същество до теб, извратената благословия на тези думи, но не е за дълго, защото продължаваш да потъваш, да избледняваш в пейзажа като неохотно привидение, чуваш тиха, нежна музика в далечината, нещо, което преди ти е шепнало, отново шепти, и ти се разтваряш във вятъра. Някакво чуждоземно присъствие се е залепило за теб, макар лесно да би могло да мине за атоми във въздуха, ако не изглеждаше някак концентрирано и целенасочено. Радостно?

Подемаш се над тихите езера, издигаш се над блатото, потрепваш в зелените блестящи отражения върху морето и брега под късното следобедно слънце... само за да се завъртиш и спуснеш към вътрешността и кипарисите ѝ, и черните ѝ води. После отново се стрелваш към небето, прицелваш се в слънцето, премяташ се и се въртиш, преди да започнеш да падаш свободно надолу, като се извиваш да погледнеш стремглаво приближаващата се земя, изпъната над бързото проблясване и бавните вълни на тръстиките. Почти очакваш да видиш Лаури, раненият оцелял от първата експедиция, как пълзи към спасението на границата. Но вместо това там е само биологът, тътреща се по притъмняващата пътека... и отвъд нея, чакащ, стенещ — промененият психолог от експедицията преди дванайсетата. Твоя грешка, колкото и на всички останали, твоя грешка и непоправима. Непростима.

Завиваш обратно и фарът бързо се приближава. Въздухът вибрира, докато се отдръпва от двете му страни, после връща формата си, не спира да търси, не спира да събира проби, а накрая се завърта като въпросителна, за да станеш свидетел на собственото си жертвоприношение: сгушен силует, от който изтича светлина. Тъжна фигура, заспала, разтваряща се. Зелен пламък, тревожен сигнал, възможност. Още ли се рееш? Още ли умираш или си мъртва? Вече не можеш да кажеш.

Но шепотът не е свършил с теб.

Още не си долу.

Горе си.

И разпитът продължава.

Разпитът, който ще се повтаря, докато не издадеш всички отговори.

ЧАСТ I
ЛЪЧИСТА СВЕТИНА

0001: ПАЗАЧЪТ НА ФАРА

Огледах прожектора и почистих лещата. Поправих тръбата за поливане на градината. И нещо дребно по портата. Подредих инструментите, лопатите и прочее в бараката. Визита от БССИ. Трябва да поискам боя за маркировката — черното от страната на морето се е олющило. Също и пирони. Да проверя пак западната сирена. Забелязани: пеликани, водни кокошки, някакъв вид дървесница, безброй косове, пясъчници, кралска чайка, орел рибар, златисти шилоклюни кълвачи, корморани, дроздове, пигмейска гърмяща змия (на оградата, да не забравя), един-два заека, белоопашат елен, а почти на съмване, на пътеката — множество броненосци.

Беше зимна утрин и студеният вятър духаше в яката на Сол Еванс, който вървеше бавно по пътеката към фара. През нощта бе вилняла буря и от лявата му страна океанът се простираше сив и мътен отвъд шумолящите, полюшващи се стръкове морски овес. Стихията беше изхвърлила на брега наноси, бутилки, избелели шамандури и една мъртва акула чук, оплетени във водорасли, но не беше причинила съществени щети нито тук, нито в селото.

В краката му се стелеха ниски калини и сиви магарешки бодили, които щяха да цъфнат в лилаво през пролетта и лятото. Езерата отдясно бяха тъмни, пълни с мърморещи гмурци и звънарки. По клоните на дърветата подскачаха косове, после се вдигаха, взривени от паника при вида му, за да накажат отново на бърбривите си седенки. В свежата миризма на сол във въздуха се долавяше нотка от пламък: от някоя къща наблизо или още димящ лагерен огън.

Преди да срещне Чарли, Сол беше живял четири години във фара и сега още живееше там, но тази нощ беше останал в неговата къщичка в селото на половин миля оттук. Това беше нещо ново, за което не се бяха разбрали с думи; просто когато се канеше да се облече

и да си върви, Чарли го дръпна обратно в леглото. Добра идея, която извика смутена полуусмивка на лицето на Сол.

На сутринта Сол стана, без Чарли да помръдне, облече се и изпържи яйца за закуска. Пригответи му голяма порция с парче портокал, захлупена с купичка, за да не изстива, и остави малка бележка до заредения с хляб тостер. На излизане се обърна да погледне мъжа, проснат по гръб, наполовина под чаршафите, наполовина извън тях. Макар да приближаваше четирийсетте, Чарли имаше слабото мускулесто тяло, здравите плещи и силните крака на мъж, прекарал голяма част от зрелия си живот в лодка и теглене на мрежи, и плоския корем на човек, който не е прекарал твърде много вечери в пиене.

След тихото тракване на вратата и няколко крачки, той започна да си подсвирква с уста като идиот, благодарен на Бога, че накрая го беше дарил с такова щастие, макар и по доста закъснял и неочакван начин. Все пак по-добре късно, отколкото никога.

Скоро фарът се издигна, масивен и висок, над него. Служеше за навигационен знак за корабите, за да се ориентират в плитчините, а през половината от седмицата светеше в съответствие с разписанието на търговския трафик в морето. Сол познаваше всяко стъпало от стълбището, всяко помещение между стените от тухли и камъни, всяка пукнатина, всяко петънце. Самият фар — впечатляваща четирифонна леща на върха на кулата — имаше свой собствен уникален характер, а Сол знаеше стотици начини да настрои светлината му. Първокачествена леща, над стогодишна.

Като проповедник той си мислеше, че е имал мир и призвание, но едва след самоналоженого си заточение, когато се отказа от всичко, наистина намери това, което търсеше. Отне му повече от година да разбере защо: проповядването беше *проекция навън*, налагане на себе си върху света, след което и светът се проектираше върху него. Но грижите за фара — това беше начин да се вгледа навътре и изглеждаше не толкова арогантно. Тук той не познаваше нищо, освен практическите неща, научени от предшественика му: как да поддържа лещата, как точно работят вентилаторът и блокът за достъп до лещата, как да се грижи за околната земя, как да поправя нещата, които се чупят — цял куп ежедневни задачи. Сол приветстваше всяка част от рутината, радваше се, че тя не му оставя време да мисли за миналото, и

нямаше нищо против от време на време да работи по-дълго — особено сега, с приятния спомен за прегръдката на Чарли.

Споменът обаче бързо избледня, когато видя какво го чака на чакълестия паркинг зад снежнобялата ограда около фара и прилежащата му земя. Познато, очукано комби, а до него — обичайните двама служители на Бригадата за свръхестествени и системнонаучни изследвания. Пак го бяха издебнали, пак се бяха промъкнали, за да развалят доброто му настроение и дори вече бяха струпали багажа си до колата — без съмнение, нямаха търпение да започнат. Той им махна със свито сърце.

Сега постоянно се мотаеха наоколо, правеха измервания и снимки, диктуваха наблюдения на големите си диктофони, правеха любителски филми. Твърдо решени да открият... какво? Сол познаваше историята на брега по тия места, начина, по който разстоянието и тишината възвисяваха земното. Начинът, по който тези пространства и мъглата, и пустата линия на плажа обръщаха мислите към тайнственото и започваха да градят истории от нищото.

Не бързаше, защото му се струваха досадни и все по-предсказуеми. Движеха се двама по двама, за да съчетават свръхестественото и системнонаучното, и той понякога се чудеше колко ли противоречия има в разговорите им, като споровете, които се разиграваха в главата му към края на пасторската му кариера. Напоследък идваха едни и същи: мъж и жена, двайсет и няколко годишни, макар понякога да приличаха повече на тийнейджъри — момче и момиче, избягали от дома с химически комплект и магическа дъска.

Хенри и Сюзан. Макар отначало да бе взел жената за суеверна, оказа се, че тя е ученият — по какво? — а мъжът разследваше мистичното. Хенри говореше с лек акцент, който Сол не можеше да определи и който слагаше авторитетен печат върху всичко, което казваше. Беше закръглен и толкова гладко обръснат, колкото Сол — брадясал, със сенки под светлосините си очи, черна коса, подстригана почти на паничка, с бретон, скриващ бледото му, необичайно издължено чело. Хенри като че ли не се интересуваше от такива земни неща като времето през зимата, защото винаги носеше нежносиня копринена риза и официални панталони. Лъснатите му черни обувки с цип отстрани бяха подходящи за градските улици, не за пътеките тук.

Сюзан напомняше на това, което днес хората наричаха хипи, но в младините на Сол би минавала за комунистка или бохемка. Имаше руса коса и носеше бродирана селска риза и кафява велурена пола до под коляното, а униформата ѝ се допълваше от бежови ботуши до прасците. В църквата му бяха влизали други като нея — изгубени, живеещи в свой собствен свят, чакащи нещо да ги разпали. Крехкостта ѝ някак я караше да изглежда повече като близначка на Хенри, не по-малко.

Двамата никога не бяха споменавали фамилните си имена, макар че един от тях веднъж каза нещо като „Серум на блаженството“, в което нямаше никакъв смисъл. Откровено казано, Сол нямаше и желание да ги опознава по-добре, а зад гърба им ги наричаше „Леката бригада“^[1], макар че според него бяха леки предимно в главите.

Когато най-после застана пред тях, Сол ги поздрави с кимване и дрезгаво „здравейте“, а те, като по навик, се държаха така, сякаш е продавач в селската бакалия, а фарът — бизнес, предлагащ някаква услуга. Без разрешението на близнаците от парковата служба щеше да им тресне вратата в носа.

— Сол, не изглеждаш особено щастлив, въпреки прекрасния ден — отбеляза Хенри.

— Сол, денят наистина е прекрасен — допълни Сюзан.

Той се насили да кимне и да се усмихне кисело, което накара и двамата да се присвият от смях. Не им обърна внимание.

Докато отключваше вратата, продължаваха да говорят. Винаги държаха да говорят, въпреки че той би предпочел просто да си свършат работата. Този път ставаше дума за нещо, наречено „некромантно удвояване“, свързано, доколкото успя да схване, с изграждането на стая с огледала и тъмнина. Беше странен термин и той не обърна внимание на обясненията им, защото не виждаше връзка с фара и собствения си живот там.

Хората тук не бяха невежи, но бяха суеверни, а като се има предвид, че морето си играеше с живота им, никой не можеше да ги вини. Какво лошо имаше в това, някой да носи талисман на врата си или да казва по няколко молитвени думи за безопасността на свой близък? Натрапниците, които се опитваха да разберат всичко, да „проучват и анализират“, както се изразяваше Сюзан, отблъскваха хората, защото превръщаха трагедиите в нещо тривиално. Но след

време се свикваше с Леката бригада, също като с тия плъхове в небето, чайките. В мрачните си дни почти се беше научил да не се муси на присъствието им. *Защо гледаш сламката в око̀то на брата си, пък гредата в своето око не усещаш?*^[2]

— Хенри мисли, че фарът би могъл да служи в голяма степен като такава стая — заяви Сюзан, като че това беше някакво голямо и смайващо откритие. Ентусиазмът ѝ му се стори сериозен и искрен, но в същото време лекомислен и аматьорски. Понякога двамата му напомняха на пътуващите проповедници, които си опъваха палатките в покрайнините на малки градчета, заредени с плам и убеждения, но почти нищо друго. Понякога дори ги смяташе за шарлатани. Първия път, когато ги видя, на Сол му се стори, че Хенри спомена как са изследвали рефракцията на светлината в един затвор.

— Запознат ли сте с тези теории? — попита Сюзан, докато се качваха по стълбите; беше се украсила с фотоапарат, окичен на врата, и куфарче в ръката. Хенри се опитваше да изглежда хладнокръвно и не каза нищо. Той се бореше с тежкото оборудване, част от което беше натъпкано в кашон — микрофони, слушалки, уреди за отчитане на ултравиолетово излъчване, осеммилиметрова лента, няколко апарата с циферблати, копчета и други индикатори.

— Не — отвърна Сол, най-вече за да се противопостави, защото Сюзан често се държеше с него като с човек без всякаква култура, взимаше грубостта му за невежество, небрежното му облекло — за простовато. Освен това, колкото по-малко говореше той, толкова по-спокойни се чувстваха те в негово присъствие. Същото беше някога с потенциалните дарители в църквата. Пък и истината беше, че той не знаеше за какво говори тя, също както не знаеше какво има предвид Хенри, като казва, че изучават „теуаа“ или „терора“ в района, дори когато му го каза буква по буква като „тероара“.

— Пребиотични частици — рече Хенри с приветлив, макар и пресипнал глас. — Призрачна енергия.

Докато Сюзан допълваше думите му с протяжна лекция за огледалата и нещата, които биха могли да надничат от тях, и как човек може да погледне нещо с периферното си зрение и да научи повече за действителната му природа, отколкото ако го гледа директно, Сол се чудеше дали двамата с Хенри са любовници; внезапното ѝ въодушевление за свръхестествената част на екипа им можеше да има

съвсем прозаични корени. Това също би обяснило истеричния ѝ смях долу. Не особено великодушна мисъл, но му се искаше да се наслади на спомена от нощта, прекарана с Чарли.

— Ще се видим горе — каза той накрая, след като съвсем му писна, и тръгна бързо нагоре, като взимаше по две стъпала наведнъж, докато Хенри и Сюзан се тътреха след него и скоро се скриха от погледа му. Искаше да си спечели колкото може повече време горе сам. Правителството задължително щеше да го пенсионира на петдесет, но той възнамеряваше и тогава да бъде в също толкова добра форма, както сега. Въпреки прищракванията в ставите.

Когато стигна на върха, почти без да се е задъхал, Сол с радост намери помещението така, както го беше оставил. Прожекторът беше покрит, за да не се драска и избелява от слънцето. Трябваше само да дръпне завесите покрай парапета, за да пусне светлина. Неговата отстъпка пред Хенри само за няколко часа на ден.

Веднъж от това място беше видял нещо голямо да надипля водата отвъд дюните, нещо, подобно на сянка, но толкова тъмно и наситено сиво, че образуваше плътна гладка форма върху синия фон. Дори с бинокъла не можеше да каже какво е това същество или в какво ще се превърне, ако го гледа достатъчно дълго. Не знаеше дали в крайна сметка се е разпръснало на хиляди форми, дали се е оказало пасаж риби или цветът на водата и остротата на светлината са се променили и са заличили илюзията. В това напрежение между нещата, които можеше и не можеше да познае дори за земния свят, той се чувстваше уютно по начин, който би бил невъзможен преди пет години. Сега не му бяха нужни по-големи загадки от миговете, в които светът изглеждаше тъй чудотворен, както в някогашните му проповеди. Пък и беше хубава история за бара в селото — тъкмо от тези истории, които се очакваха от пазача на фара, ако изобщо някой очакваше нещо от него.

— Ето защо това ни интересува — как се е озовала лещата тук и каква е връзката с цялата история на двата фара — каза Сюзан зад гърба му. Май беше разговаряла със Сол въпреки липсата му и явно вярваше, че той ѝ е отговарял. Хенри, който се влачеше зад гърба ѝ, беше на път да припадне, въпреки че маршрутът беше станал рутинен.

Когато стовари оборудването на пода и си пое въздух, Хенри рече:

— Имате великолепна гледка тук горе. — Винаги казваше това и Сол беше престанал да отговаря любезно, беше престанал изобщо да отговаря.

— Този път за колко сте тук? — попита той. Сегашната визита продължаваше вече две седмици и той все отлагаше въпроса.

Хенри присви очите си с тъмните кръгове около тях.

— Този път разрешителното ни дава достъп до края на годината.

Заради някаква стара травма или родилна злополука главата му беше изкривена надясно, особено докато говореше, и дясното му ухо почти докосваше рамото. Придаваше му някакъв механичен аспект.

— Само да ви напомня: можете да докосвате фара, но не и да влияете по какъвто и да било начин на работата му.

Сол го повтаряше всеки ден, откакто се бяха върнали.

Преди им бяха хрумвали странни идеи какво може и какво не може да правят.

— Спокойно, Сол — каза тя и той изскърца със зъби, като чу малкото си име. В началото го наричаха мистър Еванс, което той предпочиташе.

Изпита повече от обичайното детинско удоволствие, когато ги намести върху килимчето, скриващо капака в пода и преобразеното помещение, в което преди навлизането на автоматиката стояха материалите и уредите за поддържането на фара. Като укриваше тази стая от тях, имаше чувството, че скрива и част от съзнанието си от експериментите им. Освен това, ако тези двамата бяха толкова наблюдателни, за колкото явно се мислеха, щяха сами да се досетят какво означава внезапното сгъстяване на стъпалата близо до върха.

След като се увери, че са се настанили и надали ще пипнат нещо, той кимна и излезе. Докато слизаше, му се стори, че чува звук на строшено отгоре. Не се повтори. Поколеба се, после сви рамене и продължи надолу по витите стълби.

Сол се зае с работа долу и подреди бараката с инструменти, която беше потънала в безпорядък. Не един турист, разхождащ се наоколо, бе останал изненадан да види пазача на фар да обикаля из прилежащата му земя като рак отшелник без черупката си, но в действителност тук имаше много неща за вършене; бурите и соления

въздух щяха да съсипят всичко, ако не беше неговата бдителност. През лятото беше по-трудно заради жегата и хапещите мухи.

Момичето, Глория, се промъкна, докато оглеждаше лодката, която държеше зад бараката. Бараката беше разположена върху един хребет от почва и черупков варовик, успореден на брега, и морето често освежаваше малките езерца, пълни с анемони, морски звезди, сини раци, охлюви и морски краставици.

Беше висока и изглеждаше по-голяма от деветте си години („Девет и половина!“) и макар понякога да залиташе по скалите, в младия ѝ ум рядко имаше залитане, което възхищаваше Сол. Собственият му ум на човек на средна възраст от време на време трудно превключваше.

Ето я отново тук: набита фигура в зимна екипировка — джинси, яке с качулка и пуловер отдолу, дебели ботуши с широки подметки. Докато той приключваше с лодката и докарваше компост с количката, тя му говореше. Не спираше да говори, още откакто започна да идва тук преди около година.

— Знаеш ли, че моите прадеди са живели тук — бърбореше тя. — Мама казва, че са живели точно тук, на мястото на фара.

Имаше необичайно дълбок и равен глас за възрастта си, който понякога го смайваше.

— И моите, дете — отвърна Сол, като обърна количката върху купчината с компост. Макар истината да беше, че роднините му от другата страна бяха странна комбинация от контрабандисти на спиртни напитки и фанатици, които, както той обичаше да казва в бара, бяха „дошли по тия земи, за да избягат от религиозната свобода“.

Глория помисли малко над твърдението на Сол и заяви:

— Не и преди моите.

— Има ли значение?

Той забеляза, че е пропуснал да запълни една цепнатина в лодката.

Детето се намръщи — толкова силно, че я усети зад гърба си.

— Не знам.

Сол я погледна; беше спряла да прескача от скала на скала и беше решила, че е по-добре да пази равновесие върху една опасно остра скала. Сърцето му подскочи, но той знаеше, че тя никога не се

подхлъзва, въпреки че често изглеждаше в опасност, а всеки път, когато ѝ го казваше, не му обръщаше никакво внимание.

— Мисля, че да — продължи разговора тя. — Според мен има.

— Аз съм една осма индианец. И аз съм бил тук. Част от мен. — Каквото и да значеше това. Един далечен роднина му бе казал за работата на фара, която никой друг не беше пожелал.

— И какво от това — каза тя, като скочи на друг остър камък и размаха ръце, за да запази равновесие. Сол стреснато направи няколко крачки към нея.

През голяма част от времето му досаждаше, но още не беше успял да я разкара. Баща ѝ живееше някъде в средата на страната, а майка ѝ, която работеше на две места, обитаваше бунгало нагоре по брега. Поне веднъж седмично ѝ се налагаше да шофира до далечния Блийкърсвил и вероятно бе преценила, че хлапето може да се оправя и само от време на време. Особено ако пазачът на фара му хвърля по едно око. А той излъчваше такова очарование за Глория, че дори скучната работа в бараката и курсовете с количката до купчината с компост не успяваха да го развалят.

През зимата тя бездруго прекарваше много време сама на тинестия бряг на запад — пъхаше клечки в дупките на рачетата, гонеше полуопитомени кошути, вираше се в изпражненията на койоти или мечки, сякаш криеха някаква тайна. Каквото ѝ попаднеше.

— Кои са тези странни хора, които се мотаят наоколо? — попита тя.

Сол едва не се разсмя. Тук, на този забравен бряг имаше много странни хора, включително и той самият. Някои се криеха от правителството, други — от себе си, трети от съпруг или съпруга. Неколцина вярваха, че създават свои собствени суверенни държави. Имаше и такива, които вероятно изобщо не пребиваваха законно в страната. Хората тук задаваха въпроси, но не очакваха откровени отговори. Само оригинални.

— За кого по-точно говориш?

— За тези с лулите.

Сол се замисли за момент и дори си представи как Хенри и Сюзан подскочат по брега, захапали лули и яростно смучещи от тях.

— Лули. О, това не бяха лули. Нещо друго беше. — Повече приличаха на ароматни спирали срещу комари. Беше им позволил да

ги оставят в задната стаичка на приземния етаж за няколко месеца миналото лято. Но как, по дяволите, ги беше видяла Глория?

— Кой са те? — настояваше тя, като балансираше вече върху два камъка, и Сол малко се успокои.

— От онзи остров нагоре по брега са. — Така беше — базата им все още беше разположена на остров Фейлиър, където живееха десетки такива, обикновено бедняшко селище. „Правят изпитания“, гласеше мълвата в селския бар, където наистина ценяха хубавите истории. Частни учени с разрешение от правителството за различни измервания. Слуховете обаче намекваха, че Бригадата за свръхестествени и системнонаучни изследвания има и по-зловещи кроежи. Дали подредеността, прецизността на някои от тях или дезорганизацията на другите бяха довели до такива приказки? Или бяха просто плод на шепата отегчени, пияни пенсионери, излезли от фургоните си, за да разпространяват клюки?

Истината беше, че той не знаеше какво правят на острова, нито какво възнамеряват да правят с оборудването си на приземния етаж, нито дори какво вършеха Хенри и Сюзан на върха на фара в този момент.

— Те не ме харесват — заяви Глория. — И аз не ги харесвам.

Сол се подсмихна, развеселен най-вече от дръзката ѝ стойка и скръстените ръце, с които го каза, все едно вече ги беше набелязала за вечни врагове.

— На мен ли се смееш?

— Не — отрече той, — не, не ти се смее. Ти си любопитен човек. Задаваш въпроси. Затова не те харесват. Това е всичко.

Хората, които задават въпроси, невинаги обичат на тях да им задават.

— Какво лошо има във въпросите?

— Нищо. — Всичко. Щом се появяха въпроси, сигурното ставаше несигурно. Въпросите откриваха пътя на съмнението. Баща му го беше казал. — Не им позволявай да задават въпроси. Вече им даваш отговорите, дори да не го знаят.

— Но ти също си любопитен.

— Защо го казваш?

— Ти пазиш светлината. А светлината вижда всичко.

Светлината можеше и да вижда всичко, но той беше забравил няколко последни задачи, няколко последни неща, които щяха да го задържат извън кулата на фара по-дълго, отколкото му се искаше. Той премести количката върху чакъла до комбито. Чувстваше някакво смътно напрежение, сякаш трябваше да нагледа Хенри и Сюзан. Ами ако бяха намерили капака в пода и бяха направили някоя глупост, като например да паднат и да счупят странните си малки вратлета? В този миг погледна нагоре и видя Хенри, надвесен над парапета. Почувства се глупаво, като параноик. Хенри му помахаше... или беше някакъв друг жест? На Сол му се зави свят и се завъртя, дезориентиран от яркото слънце.

Само за да види нещо лъщящо на земята, полускрито от едно растение сред тревата, където преди два дни беше намерил умряла катерица. Стъкло? Ключ? Тъмнозелените листа образуваха неравен кръг и скриваха предмета в основата си. Той коленичи, засенчи очи, но блестящият предмет оставаше скрит от листата... или самият той беше част от листо? Във всеки случай беше нещо изключително нежно, а в същото време по някакъв извратен начин му напомняше на четиритонната леща високо над главата му.

Слънцето в гърба му беше шепнеща корона. Напичаше, но лекият ветрец повдигаше листата на малките палми с тихо шумолене. Момичето стоеше някъде зад него и пееше безсмислена песничка. Беше слязла от скалите, без да я забележи.

В този момент не съществуваше нищо, освен растението и лъщенето, което не можеше да идентифицира.

Ръкавиците още бяха на ръцете му. Той коленичи до растението и като размести листата, се пресегна към блестящия предмет. Дали не беше мъничка,меняща се спирала от светлина? Напомняше му на гледка в калейдоскоп, само че наситено бяла. Каквото и да беше, то се въртеше, блестеше и убягваше на грубата му хватка; започна да му прималява.

Сол притеснено понечи да се отдръпне.

Беше късно. Усети как парченце се забива в палеца му. Нямахше болка, само натиск и после изтръпване, но въпреки това той подскочи от изненада, извика и размаха ръка. Неистово свали ръкавицата си и

огледа пръста си. Съзнаваше, че Глория го наблюдава и не знае как да тълкува поведението му.

На земята вече не лъщеше нищо. Не се виждаше никаква светлина до основата на растението. И в палеца нямаше болка.

Сол бавно се отпусна. Пръстът му не пулсираше. Не се виждаше входно отворстие, нямаше никаква следа. Той вдигна ръкавицата си и я огледа, но не видя скъсано.

— Какво има? — попита Глория. — Ужили ли те нещо?

— Не знам.

Почувства друг поглед върху себе си и се обърна. Там стоеше Хенри. Как беше слязъл толкова бързо по стълбите? Нима беше изминало повече време, отколкото му се струваше?

— Да... нещо не е наред ли, Сол? — попита Хенри, но Сол не усети загриженост в гласа му. Защото нямаше такава. Само особено нетърпение.

— Не, нищо — отвърна той неспокойно, без да знае защо. — Убодох си палеца.

— През ръкавиците? Трябва да е било голям трън.

Хенри оглеждаше земята, все едно е изгубил любимия си часовник или портфейл с пари.

— Добре съм, Хенри. Не се притеснявай. — Яд го беше, че изглежда глупаво, но му се искаше Хенри да му повярва. — Може да ме е ударил ток.

— Може... — Очите на младия мъж светеха като далечен студен фар, сякаш Хенри излъчваше съвсем друго послание.

— Няма нищо — повтори Сол.

Нищо.

Така ли беше?

[1] На 25 октомври 1854 г. в битката при Балаклава по време на Кримската война Леката бригада на британската кавалерия е натоварена със задачата да прогони оттегляща се руска артилерийска батарея, но поради грешка в комуникациите е изпратена срещу друга, атакуваща част. Битката остава белязана в историята на Великобритания с много жертви и на практика никаква полза. Б.пр. ↑

[2] Мат. 7:3. Всички цитати от Библията са взети от официалното издание на БПЦ 1982/2004. Б.пр. ↑

002: ПРИЗРАЧНАТА ПТИЦА

През третия ден в Зона X, следвана от намусения Контрол, Призрачната птица намери скелет в тръстиките. Тук сега беше зима и това ставаше по-очевидно с отдалечаването на пътеката от морето, откъдето бяха влезли. Вятърът беше студен и брулеше лицата и якетата им, а бдителното сиво-синьо небе криеше някаква важна тайна. Алигаторите, видрите и водните плъхове се бяха отдръпнали в калта, призраци под матовата тиня и гъргорещата вода.

Далеч над тях, където небето ставаше по-наситено синьо, тя зърна отблясък по някаква отразяваща повърхност и я разпозна като виеща се фуния от щъркели; слънцето блестеше сребристо по бяло-сивите им пера, докато се въртяха нагоре към небето, на голямо разстояние от тях и със строга властност, насочени... накъде? Не можеше да разбере дали изпитват ограниченията на затвора си, дали усещат невидимата граница, преди да я преминат, или като всички други живи същества в плен на това място се подчиняват на полузапомнени инстинкти.

Тя спря, Контрол спря до нея. Мъж с изпъкнали скули, големи очи, ненатрапчив нос и светлокафява кожа. Беше облечен с джинси и червена фланела, черно яке и обувки, които не биха били нейният избор за дивата пустош. Директорът на „Съдърн Рийч“. Същият, който я беше разпитвал. Може би с атлетична фигура, но откакто бяха в Зона X, ходеше прегърбен, мърмореше и постоянно преглеждаше няколко смачкани страници с петна от вода, които беше спасил от някакъв доклад на „Съдърн Рийч“. Отломка от стария свят.

Той почти не обърна внимание на прекъсването.

— Какво има?

— Птици.

— Птици? — повтори той въпросително, сякаш думата му беше чужда или нямаше смисъл. Или значение. Но кой можеше да каже кое има значение тук.

— Да. Птици.

Друга конкретика щеше да бъде напразна.

Тя вдигна бинокъла си към щъркелите, които завиваха насам, завиваха натам, но никога не губеха формата си: като жив водовъртеж, носещ се в небето. Моделът ѝ напомняше на кръжащото стадо рибки, сред което се бяха появили при влизането си в Зона X от дъното на океана.

Дали щъркелите, взрени в нея отгоре, разбираха какво виждат? Дали предаваха съобщения на някого или нещо? Две нощи подред бе усещала животните, които се събираха по края на лагерния им огън, спотаени, дистанционни сензори на Зона X. Контрол искаше повече неотложност, сякаш целта означаваше нещо, тя искаше повече данни.

Откакто бяха стигнали до брега, вече имаха някои недоразумения по повод отношенията им, най-вече кой е шефът, след което той си взе обратно името и помоли тя да го нарича Контрол, вместо Джон, което тя уважаваше. Черупките на някои животни са решаващи за оцеляването им. Някои животни не могат да живеят дълго без тях.

Объркването му се влошаваше още повече от треската и усещането, което тя бе нарекла „сияние“, че бива асимилиран и скоро може би ще бъде нещо, различно от себе си. Затова тя сигурно разбираше защо Контрол се рови в тези „страници за тероара“, както ги наричаше, и защо бе излъгал, че иска да намери решения, след като ѝ бе съвсем ясно, че просто има нужда от нещо познато, за което да се държи.

Още първия ден тя го попита:

— Какво щях да бъда за теб в света — теб на някоя от старите ти работи, аз на старата си работа?

Той нямаше отговор, но тя си мислеше, че всъщност знае: щеше да бъде заподозряна, враг на правилното и истинното. А какво бяха един за друг тук? Скоро щеше да се наложи да го притисне за истински разговор, да провокира конфликт.

Но засега повече я интересуваше нещо в тръстиките в ляво. Оранжев проблясък? Флаг?

Сигурно се беше вдървила или нещо друго в поведението ѝ я беше издало, защото Контрол попита:

— Какво има? Нещо не е наред ли?

— Вероятно нищо — отвърна тя.

След миг отново намери оранжевото — парче плат, разкъсан парцал, вързан за една тръстика, която се извиваше напред-назад от

вятъра. На стотина метра в океана от тръстики, в коварното блато от поглъщаща кал. Веднага след него като че ли имаше някаква сянка или вдлъбнатина; тръстиките отстъпваха на нещо, което не се виждаше оттук.

Тя му подаде бинокъла.

— Виждаш ли го?

— Да. Това е... геодезичен знак — не се впечатли той.

— Защото така е най-вероятно — възрази тя и веднага съжали.

— Добре, значи това вероятно е геодезичен знак. — Той ѝ върна бинокъла. — Трябва да се придържаме към пътеката, да стигнем до острова.

Искрено изричане на думата „остров“, пропорционално на неприязънта му към неизказаната идея да изследват парцала.

— Можеш да останеш тук — каза тя, макар да знаеше, че няма да го направи. Както и че би предпочела той да изостане, за да може да бъде поне за малко сама в Зона Х.

Само че можеше ли някой тук да бъде наистина сам?

* * *

Дълго след като се събуди на пустия паркинг и я отведоха в „Съдърн Рийч“ за обработка и анализ, Призрачната птица си мислеше, че е мъртва, че се намира в чистилището, въпреки че не вярваше в задгробния живот. Това чувство не изчезна дори след като разбра, че по незнаен начин се е върнала през границата в истинския свят... че дори не е оригиналният биолог от дванайсетата експедиция, а нейно копие.

Беше признала пред Контрол по време на разпитите: „беше тихо и толкова празно... затова останах да чакам там, боях се да си тръгна, боях се, че може да има някаква причина да бъда там.“

Но това не обхващаше целия диапазон на мислите и анализа ѝ. Замъглен от изолацията ѝ в стаята в „Съдърн Рийч“, въпросът не беше само дали е жива, но и ако е така, коя беше тя? След това дойде усещането, че спомените ѝ не са нейните собствени, че ги получава втора ръка и че не може да бъде сигурна дали причината е в поредния експеримент на агенцията или е ефект, причинен от Зона Х. Въпреки

сложностите на бягството ѝ по пътя към Централата, имаше чувство за проекция, сякаш се случваше на някого друго, че тя е само междинно решение, че може би това разстояние ѝ е помогнало да избегне залавянето, и то внасяше по-голямо спокойствие в действията ѝ. Когато стигна до далечния Рок Бей, тъй познат на биолога, която бе ходила там преди нея, за известно време намери покой, позволи на пейзажа да я унесе по различен начин, да я разглоби, за да може да се сглоби наново.

Но едва когато проникнаха в Зона Х, тя наистина овладя безпокойството и безцелността си. Паникьоса се за секунда, когато водата я притисна и обгърна, за да я удави. Но после нещо *се включи* или се върна и беснеейки срещу собствената си смърт, тя ликуваше от усещането за морето, от борбата да стигне до повърхността, и я пробви с неимоверно радостната истерия на биомасата си, като един вид доказателство, че тя не е биологът, че е нещо ново, което може и иска да оцелее, и се отърси от страха от удавяне като нечий чужд.

След това дори реанимирането на Контрол с изкуствено дишане на брега изглеждаше неоспоримо доказателство за собствената ѝ суверенност. Както и настойчивостта ѝ да се насочат не към фара, а към острова. „Където би отишла биологът, натам ще тръгна и аз.“ Истината, *правотата*, на това ѝ вдъхваше надежда въпреки усещането, че всичко, което помни, е наблюдавала през прозореца на друг живот. Не го бе преживяла истински. Или още не го бе преживяла. „Искаш живян живот, защото нямаш такъв“, беше ѝ казал Контрол, но това беше доста груба формулировка.

Оттогава насам не бе имало почти нищо ново за преживяване. Нищо чудовищно или необичайно не бе изригнало от хоризонта за почти три дни ходене. Нищо неестествено, освен този хиперреален аспект на пейзажа, тези процеси, действащи под повърхността. И образът на морската звезда на биолога, който понякога се появяваше по здрач и със смътната си светлина я водеше като компас в съзнанието ѝ; и тя отново разбираше, че Контрол не може да почувства, каквото чувства тя. Не можеше да заобикаля опасностите, нито да открива възможностите. Сиянието я беше напуснало, но нещо друго бе дошло на негово място.

— Мимикрия — каза тя, когато Контрол призна объркването си от нормалния вид на Зона Х. — Можеш да познаеш нещо и да не го

познаеш. Следите от гмурца отгоре са очевидни. Не можеш да пропуснеш гмурец отгоре. Но ако го гледаш отдолу, докато плува във водата, на практика е невидим.

— Гмурец ли?

— Птица.

Пак птица.

— Всичко това прикритие ли е?

Каза го някак невярващо, сякаш реалността беше достатъчно странна сама по себе си.

Призрачната птица омекна, защото той всъщност не беше виновен.

— Никога не си преминавал през компрометирана или нефункционираща екосистема, нали? Дори да си мислиш, че си виждал, не си. Затова може да вземеш правилното за грешно.

Това може и да не беше така, но тя искаше да задържи идеята за авторитета; нямаше желание за нови спорове относно целта им. С настояването си да вървят към острова тя вярваше, че предпазва не само своя живот, но и неговия. Не я привличаха последни шансове и отчаяни атаки срещу дулата на противника, но нещо в настроението на Контрол ѝ подсказваше, че той може би се стреми тъкмо към такова решение. А тя не беше готова да се отдаде на нищо друго, освен на желанието да познае — себе си и Зона X.

* * *

Светлината на това място беше неизбежна — ярка и същевременно далечна. Придаваше особена яснота на тръстиките, калта и водата, която ги отразяваше и следваше в каналите. Тъкмо светлината ѝ внушаваше усещането, че се носи, защото я караше да губи представа за собствените си стъпки. Светлината постоянно я изпълваше с вътрешно спокойствие. Светлината изследваше и поставяше под въпрос всичко по начин, който не бе сигурна, че Контрол ще разбере, а после се отдръпваше, за да позволи на докоснатото да съществува отделно от нея.

Може би светлината също ѝ пречеше, защото напредваха бавно и несигурно, като че ли се връщаха по старите си стъпки, бучеха земята

с пръчка, за да се предпазят от коварни изненади, а гъстите тръстики оформяха непроницаеми на места стени. Една арама, зърнистокафява и почти невидима на фона на тръстиките, излетя толкова безшумно и близо до тях, че я стресна едва ли не повече от Контрол.

Накрая стигнаха до парцала, вързан за тръстиката, и видяха жълтеещата катедрала, потънала наполовина в калта.

— Какво, по дяволите, е това? — попита Контрол.

— Мъртва е. Не може да ни навреди. — Защото Контрол продължаваше да драматизира пред недостатъчни според нея дразнителни. Плашлив по природа или белязан от някакво съвсем друго преживяване.

Тя обаче добре знаеше какво е това. В средата бяха потънали останките от отвратителен череп и избеляла, втвърдена маска на лице, което гледаше незримо към тях, покрито с плесен и лишеи.

— Стенецото същество — каза тя. — Стенецото същество, което винаги чувахме привечер.

То бе преследвало биолога през тръстиките.

Плътта беше опадала, стекла се бе по костите и изчезнала в пръстта. Останал бе само скелетът, който имаше тайнствения вид на нещо средно между гигантска дива свиня и човек; от големите ребра висяха по-малки като зловещ вътрешен полилей, и пищяли, завършващи с малки разкъсани жили, опоскани от птиците, койотите и плъховете.

— Не е скорошен — отбеляза Контрол.

— Така е.

Хич даже. Тревожни тръпки я накараха да огледа хоризонта за нечие нежелано присъствие, като че ли скелетът беше капан. Жив само допреди осемнадесет месеца, но вече в напреднал стадий на разлагане, от пълна неузнаваемост го спасяваше единствено маската. Дори това същество, това преображение на психолога от онова, което Контрол наричаше „последната единайсета експедиция“, да бе умряло веднага след срещата си с биолога... скоростта на разлагане беше неестествена.

Контрол обаче не беше схванал и тя реши да не споделя мислите си. Той само обикаляше скелета и го зяпаше.

— Значи това е било човек... някога — каза той и тъй като тя не отговори, го повтори.

— Възможно е. А може и да е бил неуспешен двойник. — Не мислеше, че тя самата е неуспешен двойник като това същество. Тя имаше цел и свободна воля.

Може би едно копие можеше да бъде по-висше от оригинала си, да създаде нова реалност, като избегне старите грешки.

* * *

— Миналото ти е в главата ми — каза ѝ той веднага, след като напуснаха брега, решил, че може да размени информацията. — Мога да ти го върна.

Стар рефрен, недостоеен вече нито за него, нито за нея.

Мълчанието ѝ го принуди да заговори пръв и макар тя да си мислеше, че може би още крие някои неща, думите му, от които лъхаше настойчивост и страст, звучаха искрено. От време на време се прокрадваше печален подтекст, който тя добре разбираше и предпочиташе да игнорира. Лесно го разпозна от онзи случай, когато той я посети в стаята ѝ в „Съдърн Рийч“.

Когато чу, че психологът от дванайсетата експедиция е бившият директор на Агенцията и е възприемала биолога като свой специален проект, своя особена надежда, Призрачната птица се разсмя. Испита внезапна топлина към психолога, като си спомни словесните им престрелки от интервюто. Психологът-директор лукаво се бе опитала да се бори с широката и дълбока Зона Х чрез нещо тъй тясно и притъпено като биолога. Като нея. Едно неочаквано мушитрънче, което се стрелна през трънаците и се скри от погледа ѝ, като че ли споделяше същото мнение.

Дойде нейният ред и тя призна, че вече си спомня всичко до момента, в който е била сканирана или атомизирана, или копирана от Пълзящото същество в тунела-кула — до мига на нейното сътворение, който може би е бил мигът на смъртта на биолога. Пълзящият и лицето на пазача на фара, пламтящо през насложените митове на съграждането му, предизвикаха недоверие, което лъсна през Контрол сякаш беше прозрачна дълбоководна риба. Но какво бяха още няколко невъзможни неща след всичко, което вече беше видял?

Той не зададе нито един въпрос, който да не беше зададен под някаква форма от биолога, геодезиста, антрополога или психолога по време на дванайсетата експедиция.

Това някак създаваше смущаващ двоен ефект, за който тя спореше в собствената си глава. Защото понякога не беше съгласна със собствените си решения — решенията на биолога. Защо другият ѝ аз беше проявил такава небрежност по отношение на думите на стената? Например. Защо не се бе изправила срещу психолога-директор, веднага щом беше разбрала за хипнозата? Какво бе спечелила, слизайки да търси Пълзящия? Някои неща Призрачната птица можеше да прости, но други стържеха в съзнанието ѝ и я запращаха в безкрайните спирали на „какво би могло да бъде“, които я вбесяваха.

Съпруга на биолога тя напълно отхвърли, без колебание, защото с него идваше мракът на живота в града. Биологът беше омъжена, но Призрачната птица беше освободена от всички отговорности, съпътстващи брака. Не разбираше защо двойничката ѝ се бе примирила с това. Едно от недоразуменията между нея и Контрол: налагаше се да изясни, че потребността ѝ от собствен опит, с който да попълни чуждите спомени, не се простираше върху техните отношения, каквото и да си мислеше той за нея. Тя не можеше просто да се впусне в нещо физическо с него и да покрие нереалното с обичайното и механичното, не и когато спомените ѝ бяха за съпруг, прибрал се у дома, лишен от спомени. Всеки компромис би наранил и двамата и някак си беше безсмислен.

Застанал пред скелета на стенещото същество, Контрол каза:

— Значи и аз мога да свърша така? Някаква моя версия?

— Всички свършваме така, Контрол. В крайна сметка.

Но не точно така, защото от тези очни ябълки, от плесенясалите кости продължаваше да се излъчва някакво сияние, някакъв живот — стремеж към нея, който тя отблъскваше, а Контрол не можеше да усети. Зона X я гледаше през мъртви очи. Зона X я анализираше от всички страни. Караше я да се чувства като очертание, създадено от погледа, впит в нея, че се движи, само защото и погледът се движи с нея и държи съставните ѝ атоми заедно в една кохерентна форма. А очите изглеждаха познати.

— Директорът може и да греши за биолога, но нищо чудно ти да си отговорът. — Казано само наполовина саркастично, сякаш той

знаеше какво ѝ се случва.

— Аз не съм отговор. Аз съм въпрос.

А може би и въплътено послание, сигнал от плът и кръв, макар още да не бе разбрала каква история разказва.

Мислеше си още какво беше видяла по пътя към Зона Х, как ѝ се бе сторило, че от двете ѝ страни няма нищо, освен почернелите руини на големи градове и огромни кораби, излезли на сушата, осветявани само от бумтящите червени и оранжеви огньове, които не правеха нищо друго, освен да хвърлят сенки и да крият в далечината скимтящи твари, скачащи през пепелта. Как се бе опитала да блокира изповедното бръщолевене на Контрол и нещата, които казваше, без да съзнава, за да отхвърли всякакво съмнение, че той може да крие неизвестна за нея тайна. *Взemi пистолета... разкажи ми нещо смешно... аз я убих, моя е вината...* Прошепна хипнотично внушение в ухото му, за да възпре не само думите му, но и ужасните видения, които ги обгръщаха.

Скелетът пред очите им беше изкълван до кости. Обезцветените кости гниеха, върховете на ребрата вече бяха омекнали от влагата, повечето изпотрошени и изгубени в калта.

Над главите им щъркелите продължаваха да се вият и кръжат насам-натам в сложен и синхронизиран въздушен танц, по-красив от всичко, което човешкият ум би могъл да сътвори.

003: ДИРЕКТОРЪТ

През уикендите убежището ти е „Чипърс Стар Лейнс“, където не си директор на „Съдърн Рийч“, а само един от клиентите на бара. Заведението се намира встрани от шосето, далеч от Блийкърсвил, почти в края на един черен път. Хората на Джим Лаури в Централата може и да го знаят, може дори да го наблюдават и подслушват, но не си срещала никого от агенцията там. Дори Грейс Стивънсън, заместничката ти, не знае за него. За всеки случай носиш тениска на местна строителна компания или благотворително събитие като състезание за готвене на чили и стари джинси от последния ти дебел период, понякога увенчани с рекламна бейзболна шапка на любимото ти барбекю.

Ходиш да играеш боулинг там, също като някога с баща си, но обикновено започваш сама, на прогнилото, но още годно миниатюрно голф игрище на Чипър „Сафари Адвенчър“. Львовете до деветата дупка са спяща купчина от сънени пластмаси, разтопени и почернели по краищата от някакво отдавнашно бедствие. Огромният хипопотам, възседнал последната осемнайсета дупка, има елегантни глезени и олющени петна, разкриващи кървавочервената боя отдолу, сякаш създателите му са били твърдо решени да го направят максимално истински.

После влизаш вътре и правиш няколко игри с всеки, който търси четвърти, под избледняващата вселена, изрисувана на тавана — ето я Земята, ето го Юпитер, ето я лилавата мъглявина с червения център, всичко осветено през нощта с евтино лазерно шоу. Ставаш за четирипет игри, рядко стигаш до двеста. После сядаш на тъмния, удобен бар. Натикан е в един ъгъл в дъното, възможно най-далеч от стаята с вмирисаните обувки, а акустиката някак си заглушава скърцането, ударите и дрънченето на боулинга. Тук всичко е все още прекалено близо до Зона X, но докато никой не го знае, тази информация ще продължи да убива клиентите така бавно, както през изминалите десетилетия.

Барът на Чипър привлича предимно закоравели редовни посетители, защото си е в крайна сметка местната кръчма, с тъмен филц по тавана, който е трябвало да бъде поръсен със звезди. Но металните изрезки, заковани там и напомнящи повече на безброй шерифски значки от стари уестърни, ръждясват толкова отдавна, че матовият черен фон сега е осеян с червеникавокафяви морски звезди. Табелата в ъгъла рекламира бистро „Стар Лейнс“. Тази част на кръчмата се състои от половин дузина кръгли дървени маси и столове с тапицерия от черна изкуствена кожа, като че ли откраднати някога от верига семейни ресторанти.

Повечето ти приятелчета в бара са дълбоко вгълбени в спорта, който се процежда от телевизора със субтитри и изключен звук; старият зелен килим, който се изкачва нагоре по стените, заглушава тихите разговори. Редовните клиенти са безобидни и рядко буйстват, включително Брокерката на недвижими имоти, която си въобразява, че знае всичко, но компенсира с уменията си да разказва хубави истории. И седемдесетгодишният старец с посребрената брада, който почти винаги стои в края на бара и пие светла бира. Ветеран от някаква война, вариращ между лаконичността и дружелюбните приказки.

Твоята версия за психолога не звучи уместно тук и ти не обичаш да я използваш. Вместо това на всеки, който пита, казваш, че си шофьор на камиони на дълги разстояния в почивка, и надигаш бирата си, за да сложиш край на тази част от разговора. Хората намират историята за правдоподобна; може би ръстът и широкоплещестата ти фигура също допринасят за това. Повечето вечери си на път самата ти да повярваш, че *наистина* си шофьор на камион, а тези хора — почти твои приятели.

Според Брокерката мъжът не е ветеран, а само „алкоголик, търсещ съчувствие“, но си личи, че самата тя не е лишена от съчувствие към него. „Ще се пиша доброволец“, е любима фраза на ветерана. Както и: „Мамка му, няма“. Останалите са смесена компания от медицински сестри от спешното отделение, двама монтьори, фризьорка, няколко рецепционистки и секретарки. Както би казал баща ти: „хора, на които никога не се позволява да надникнат зад завесата“. Не си правиш труда да разследваш нито тях, нито често сменящите се бармани, защото няма значение. Никога не говориш бунтарски или поверителни неща в бара.

Някои вечери обаче, когато се задържиш по-дълго и тълпата от посетители оредее, записваш на салфетка или подложка за чаша едно-две неща, които не те оставят на мира — част от непрекъснатите озадачаващи въпроси, които ти подхвърля Уитби Алън, експертът по холистична околна среда, подчинен на Майк Чейни, прекомерно веселия ръководител на научния отдел. Ти никога не искаш такива въпроси от него, но това не го спира; Уитби изглежда така, сякаш главата му гори, и единственият начин да потуши пламъците е да ги задуши с идеи. „Какво има извън границата, когато си вътре?“ „Какво е границата, когато си в нея?“ „Какво е границата, когато някой е извън нея?“ „Защо човекът вътре не вижда този отвън?“

„Твърденията ми не са по-добри от въпросите — призна веднъж Уитби, — но ако искате нещо лесно, идете да видите какво ще ви поднесат в Научната барака на Чейни.“

Идеите на Уитби са подкрепени с впечатляващ документ, греещ под лъскавата невидима мембрана на прозрачна пластмасова корица. В чисто нова черна папка с три пръстена, идеална перфорация и нито една печатна грешка във всичките дванайсет страници, с безупречна заглавна страница: шедьовър, озаглавен „Обединени теории: Един завършен подход“.

Докладът е лъскав, умен и бърз като самия Уитби. Въпросите, които повдига, препоръките, които отправя, ясно намекуват, че според него Агенцията би могла да работи по-добре, че самият той би могъл да постигне повече, ако му бъде дадена възможност. Трудно за смилане, особено когато научният отдел прави засади и вади случайни цитати, които ти праща на отделни бележки: „Хипотези в търсене на доказателства, право напред, назад или настрани“. Или заврени в задника му.

Но за теб това е адски сериозно, особено списъкът от „условия, необходими за съществуването на Зона Х“, които включват:

- изолирано място;
- инертен, но нестабилен задействащ механизъм;
- катализатор за действието на този механизъм;
- елемент на късмет или случайност в приложението на механизма;

- контекст, който не разбираме;
- отношение към енергията, което не разбираме;
- подход към езика, който не разбираме.

„Какво следва? — попита Чейни на една оперативка. — Внимателно изследване на чудесата на светците или необясними случаи на двукраки телета, предвещаващи апокалипсис, за да видим дали ще уцелим нещо смислено?“ По това време Уитби обичаше да спори разпалено и веднага скачаше с готово възражение, убеден, че не само ще хване козела на Чейни за рогата, но и ще го заколи, разфасова и изпече:

„Действа донякъде като организъм, като кожа с милион гладни усти вместо клетки или пори. И въпросът не е какво е, а какъв е мотивът. Мислете за Зона X като за убиец, когото се опитваме да заловим.“

„О, чудесно, значи вече си имаме и детектив в екипа“, измърмори Чейни, докато ти му даваше знак да мълчи, а Грейс ти помагаше с най-добрата си принудена усмивка. Защото истината е, че ти каза на Уитби да подходи като детектив, да се опита „да мисли извън «Съдърн Рийч»“.

Известно време с помощта на Уитби сте стрели, изстреляни право в целта. Защото не е като да нямате успехи в началото. Под твое наблюдение се осъществява голям напредък в експедиционната екипировка като подобрени полеви микроскопи и оръжия, които не задействат защитните механизми на Зона X. Все повече експедиции започват да се завръщат невредими, а усъвършенстванията в превръщането на хората в техните функции — триковете, които научи от собствената си роля — също помагат.

Чертаеш настъплението на Зона X в околната среда, постепенно добиваш малка представа за параметрите ѝ и дори създаваш експедиционни цикли с обща метрика.

Може би невинаги контролираш тези критерии, но за известно време се налага мнението, че ситуацията се стабилизира и новините се подобряват. Блестящото сребърно яйце, което си представяш, когато

мислиш за Централата — тези безшевни, възвишени мисли, така перфектно изразени чрез висшестоящите там — бръмчи и мърка, и пулсира одобрение върху теб... макар в същото време да излъчва усещането, че „Съдърн Рийч“ е някакво месно-мозъчно извращение на красив и елегантен алгоритъм, който Централата крие дълбоко в себе си.

С годините обаче влиянието на Лаури става все по-поддривно и не се вижда решение на хоризонта. Данните, получени от Зона Х, се дублират и намаляват, или „намаляват възможностите за тълкуване“, по израза на Уитби. Множат се недоказуемите теории, а лингвистите повтарят, че им „липсват аналогии“.

Грейс започва да ги нарича ленолози, защото постоянно се провалят и изостават, и плъзва мрачната шега, че Зона Х продължава да мъти водите, „изпаднала край пътя, напомнящ на смесена метафора на оплетен език, и повлякла ги със себе си“. Само дето не мъти водите или езика край пътя или каквото и да било друго, размътено или не, което да биха могли да разберат. Твърдението, че „липсват аналогии“, само по себе си беше недостатъчно като диагноза; лингвистите изгаряха при повторното си навлизане в земната атмосфера след срещата си със Зона Х. Кара те да мислиш за всички мъртви и умиращи сателити, които си запращала в координатите на Зона Х, защото е било лесно, защото изчезващите космични останки внушават някаква извратена логика, въпреки че превръщането на Зона Х в боклукчийска кофа приличаше на проява на неуважение, която би могла да вбеси едно неуверено божество. Само дето Зона Х никога не отвръщаше, дори на това унижение.

Всъщност проблемът не е в лингвистите, нито дори в Централата. Проблемът е Лаури, защото той пази твоята тайна — че си израснала в земите, които после се превърнаха в Зона Х — а в замяна ти се стараеш да му даваш, каквото иска, в границите на разумното, разбира се. Лаури е вложил кръвта и потта на други хора в идеята за експедициите, следователно и идеята за бариерата като за непробиваема бариера, което означава, че той се намира от безопасната страна на пропастта. А Уитби продължава да се противопоставя на традиционното: „Каквото и да мислим за границата, важно е да разберем, че тя е ограничение на Зона Х“. Важно ли беше това?

За теб друго е по-важно: истината в слуховете за безскрупулността на Лаури след озоваването му в Централата, за звукоизолирания покрив, който си беше създал. Шепотите, които се връщат далечни, но ясни през годините, като разходка в тъмна, застинала гора, в която се чува воят на вятъра. Нещо, което те зове и обещава всички удобства на цивилизацията, но щом веднъж търсецият стигне до края на този път, намира само кланица, пълна с трупове. Доказателството е лекотата, с която той надделя над Питман, официалния ти шеф в Централата, и продължава да те притиска за резултати.

По времето на единайсетия цикъл от експедиции се чувстваш все по-изцедена, а планът на Централата започва да се променя. Потокът от нови служители, пари и оборудване се е свил, защото Централата посвещава по-голямата част от времето си на смазването на вътрешния тероризъм и прикриване на уликите за надвисналата екологична катастрофа.

След дългите работни часове се прибиращ в дома си в Блийкърсвил, но не можеш да се скриеш. Призраците те следват, сядат на дивана ти или надничат през прозорците. Нежеланите мисли се промъкват в странни моменти — по средата на оперативка, докато обядваш с Грейс в кафенето, докато се оглеждаш мързеливо за нови бръмбари на Централата, скрити в кабинета ти — че всичко това не си струва, че нищо не постигаш. Всяка експедиция тежи върху раменете ти.

„Можех да стана директор — изпъчи се веднъж Лаури, — но видях предупредителните сигнали и схванах намека.“ Предупредителните сигнали са страхът, който знаеш, че се крие в него, но Лаури никога няма да си го признае. Груба шега с цел да те подразни, сякаш знае, че те моли за невъзможното.

Вечното трескаво притеснение, че някой в „Съдърн Рийч“ или Централата ще разкрие тайната ти, че Лаури няма да може да опази информацията или сам ще се изкуши, решил, че вече не си му полезна. Риск за сигурността. Лъжи. Прекалена емоционална ангажираност. Но въпреки всичко най-малко вярваш на състраданието, него отблъскваш от себе си и предпочиташ пред всички, освен Грейс, да се представяш за студена, дистанцирана, даже груба, така че да можеш да мислиш

ясно и обективно... дори тази роля да те прави малко студена, дистанцирана и груба.

Освен това по някакъв непонятен начин вярваш, че подходът на Лаури отдалечава „Съдърн Рийч“ от отговорите. Като астронавт, устремен към забравата на необятния, пуст космос, който размахва ръце, но с това само приближава момента, в който няма да може да бъде спасен. И нещо още по-лошо, поне за твоя начин на мислене, с който без носталгия преживяваш наново спомените си от времето, когато беше психолог, Лаури е решил да изнамери безброй начини да изживее повторно собствения си ужасяващ опит в Зона X, така че никога да не бъде напълно свободен, а привидните усилия да се избави от него се превръщат в безкрайна прегръдка.

* * *

Другото ти убежище е покривът на сградата на „Съдърн Рийч“ със странния, виещ се перваз, който те скрива от погледите долу. Споделяш това свещено място само с един човек: Грейс. Подмяташ идеите, които ти хрумват в „Стар Лейнс“, дрънкаш глупости, защитена от факта, че само ти, Грейс и портиерът имате ключ. Много пъти се е случвало някой да се опита да те проследи, само за да види как изчезваш, а после, без той да знае, отново се появяваш там, където никой не може да те стигне.

Там, загледани в праисторическото блато и километрите тъмна борова гора, двете с Грейс измисляте всички прякори. Границата наричате „ров“, а входа — „главната врата“, макар и двете да се надявате да откриете странична врата или скрита вратичка някъде другаде. Тунелът, или топографската аномалия, в Зона X е „Ел Топо“, вдъхновено от някакъв странен филм, който Грейс е гледала с приятелката си.

Обикновено това са глупави шеги, но за момента са смешни, особено ако имате бутилка бренди или тя носи цигари с аромат на череша и си разтворите два сгъваеми стола, а после се надпреварвате да измисляте идеи или си говорите за идния уикенд. Грейс знае за „Чипър“, както и ти знаеш за нейните разходки с кану с приятели, всичките „пристрастени към греблата“. Не е нужно да ѝ казваш да не

идва в бара, както и ти никога не се самопоканваш на брега на реката. Обиколката на вашето приятелство се изчислява според дължината и ширината на „Съдърн Рийч“.

Именно на покрива за първи път споменавах пред Грейс идеята си да се промъкнеш през границата в Зона Х. С времето тя се е превърнала в нещо повече от мисъл, потрепваща по края на другите неща, метастазира като шифър, като „разходка с Уитби“, след като експедициите от десетия и единайсетия цикъл са протекли значително по-добре, макар да няма и отговори.

Не можеш да вземеш Грейс, въпреки че имаш нужда от съвета ѝ. Защото ако нещо се обърка, това би било все едно да отсече две глави с един удар, пък и никога не си смятала, че нравът на Грейс е подходящ за тази цел; твърде много връзки има със света. Деца. Сестри. Бивш съпруг. Приятелка. Шегуваш се, че тя е твоят „външен морален компас“ и знае по-добре от теб къде са границите. „Прекалено нормална“, написа веднъж на една салфетка.

— Защо позволяваш на Лаури да ти казва какво да правиш? — пита Грейс един следобед, след като ти си обърнала разговора в тази посока. Отклоняваш/пречупваш. Лаури не ти е пряк шеф, по-скоро полурима, незавършена фраза, но все пак заповедна. Грейс би трябвало да знае как Лаури е пуснал пипала в Централата, как ги е оплел около теб и как ти успяваш да се опазиш от това.

Напомняш ѝ, че има част от кралството, която ти управляваш и в която Лаури няма влияние: това, което излиза от Зона Х от експедициите. Всичко се преработва в „Съдърн Рийч“ и когато последната единайсета експедиция се върна и успя да покаже само няколко размазани снимки, оставени в базовия лагер от предишната, а може би и от някоя по-ранна, ти ги взе и се взира часове наред в тях. Група сенки на тъмен фон. Но дали това беше стена? Текстура, която ти напомня за друга снимка, на друга експедиция? Извади всички снимки, направени в Ел Топо. Всичките тринайсет и да, новите също можеха да са от тунела. Тази сянка, това смътно очертание на лице... познато ли ти е? Грешно ли ще бъде да повярваш, че това означава нещо?

Когато си признаваш простичкия план на Грейс и ѝ показваш част от уликите, си готова да се обзаложиш, че няма да те предаде на Централата, но знаеш, че би могла, от уважение към правилата. Защото

зад всички свои съображения и данни ти се безпокоиш, че всичко се свежда до свития стомах, когато поредната експедиция не се завърне или се върне само част от нея, или се върне без нищо. Трябва някак да промениш парадигмата.

— Само отскачам набързо до Ел Топо и се връщам. Никой няма да разбере.

Макар че Лаури би могъл. Какво ще направи той, ако открие, че си преминала през границата без неговото одобрение? Дали гневът му ще бъде насочен само към теб?

След кратко мълчание Грейс казва: „С какво да ти помогна?“ Защото вижда, че е важно и че ще го направиш с или без нейната подкрепа.

Следващите й думи са:

— Мислиш ли, че можеш да убедиш Уитби?

— Да — отвърщаш ти, но тя те гледа скептично.

Уитби всъщност не е проблем. Уитби е нетърпелив, като подскачащ териер, който иска дълга — предълга разходка. Уитби иска да се махне за известно време от научния отдел. Уитби те успокоява, като ти цитира процентите на оцелелите от последните експедиции. Уитби е толкова въодушевен от възможността, че ти почти забравяш колко опасна е цялата идея.

Това е облекчение, защото същия уикенд, докато си бърбириш с Брокерката, осъзнаваш колко те ужасява мисълта да отидеш сама. Докато гледаш футболния мач на телевизора в бара, под омагьосаното ръждиво небе, си даваш сметка, че ако Уитби не се беше съгласил, може би и ти щеше да се откажеш от цялата тази работа.

* * *

Докато минаваш през вратата на път към Зона Х, усещаш някакъв натиск, който те привежда, виждаш черен хоризонт, пълен с падащи звезди с толкова пищни опашки, прорязващи дълбоко не-небето, че примижаваш пред яркостта на този звезден оксижен. Усещане за залитане, за световъртеж, но всеки път, когато се наклониш твърде много на една страна, нещо те избутва обратно към центъра, сякаш стените, по-близо, отколкото изглеждат, се свиват под по-остър

ъгъл. Мислите ти се стрелкат бързо, после бавно, съшити от нещо, което не можеш да определиш. Иде ти да спреш, да останеш цяла вечност там, в коридора между реалния свят и Зона Х.

Хипнотизираният Уитби се влачи със затворени очи, а лицето му тръпне от тикове като по време на ярък сън. Каквото и да го преследва в собствената му глава, ти си се погрижила да не се изгуби, да не спре някъде по пътя. Вързала си го към себе си за китките с найлоново въже и той се препъва след теб.

Лепкавото чувство, което Уитби ти е казал, че ще усетиш след това, сякаш газиш през вода до кръста, съпротивлението, което означава, че сте близо до края, загатване за дълбоката, спираловидна врата от светлина далеч пред вас, при това тъкмо навреме, защото каквото и стоик да си, лунатичната походка на Уитби започва да те влудява, да ти се струва, че разни *неща* те гледат. Губиш усет къде си по отношение на каквото и да било, даже на собственото си тяло... Наистина ли вървиш или стоиш неподвижно, а само мозъкът ти си мисли, че краката ти се повдигат, падат и отново повдигат?

Докато съпротивлението не се стопява като отдавна сдържан дъх и двамата заедно прекрачвате през вратата и се озовавате в Зона Х. Уитби ходи на четири крака, прегръща земята и се тресе конвулсивно; ти го вдигаш, за да не залитне по случайност в грешна посока и да изчезне завинаги. Той се задъхва, и двамата се задъхвате от свежия въздух, докато се аклиматизирате към него.

Такова синьо, безоблачно небе. Пътека, която би трябвало да ти е много позната, но все пак не си виждала забравения бряг от десетки години. Ще ти трябва малко повече време, за да го възприемеш като свой дом. Разпознаваш пътеката по-скоро от снимките и разказите на участниците в експедициите, знаеш, че е била тук преди първите нашественици, че е била използвана от дедите ти и че дори сега е оцеляла, макар и обрасла, като част от Зона Х.

— Можеш ли да вървиш? — питаш Уитби след принудителното свестяване.

— Естествено, че мога — ентузиазирано отвърща той, но зад думите му просветва крехък отблясък, сякаш отдолу нещо вече е оголено.

Не го питаш какво е сънувал, какво е видял. Не искаш да знаеш, докато не се върнете обратно.

Изгледала си отново онези отровни видеоматериали от Зона X от обречената първа експедиция, за да търсиш не отговори, а с известно чувство на вина — връзка с пустошта, която помниш от детството си. Да затвърдиш спомените си, да извикаш в съзнанието си онова, което не си можела досега, докато отблъскваш виковете, дезориентацията, неразбирането, хленча на Лаури, тъмнината.

Ето, виждаш редицата от камъни близо до фара; брегът е малко по-различен, като че ли тероарът на Уитби може да се проследи по рисульците, оставени от вълните. Като че ли някъде там, сред дупките на пясъчните рачета и малките мидички, които се вкопават отново всеки път, когато вълните ги оголят, има проба, която крие всички отговори.

И пътеките: мрачният неподвижен покой на боровете и гъстите храсталаци с петна от задушена светлина. Споменът за бурята, в която се залута и се изгуби на шестгодишна възраст, за да излезеш от гората, без да знаеш къде, водена от предпазливия тих глас, с който ръководителят на експедицията разказва за надвисналите облаци, предвещаващи нещо повече от необходимост да намериш подслон.

След бурята, в изумителната открита шир и слънчеви лъчи срещна огромен алигатор, препречващ тясната пътека, обградена от двете страни с вода. Затича се и го прескочи. Никога не спомена пред майка си за вълнението, с което насред скока погледна надолу и видя онова жълто око, онази вертикална жълта зеница, която те прецени и погълна, също както Зона X погълна първата експедиция; а после, вече прелетяла над него, се спусна да бягаш и дълго тича, изпълнена с чиста радост, чист адреналин, сякаш си покорила целия свят.

Тичането на екрана към края е бягане от нещо, не към нещо, а писъците след него не са победоносни, а пораженчески — уморени писъци, издаващи изтощението от борбата с нещо, което дори не ще да се покаже. В по-цинични мигове си мислиш, че са механични викове: организъм, който знае, че няма смисъл повече да се бие, капитулиращо тяло и съзнание, което го напуска. Те не бяха изгубени, както ти някога; те нямаха къща до морето, в която да се приберат, нито майка, която снове напред-назад по верандата, обезумяла от тревога, от

благодарност, когато най-последно вижда калната ти, мокра до костите фигура.

Нещо в лицето ти сигурно е запазило спомена от радостта, че не те наказва, а само те преоблече със сухи дрехи и те нахрани, без да ти задава въпроси.

Заобикаляш базовия лагер и се насочваш към топографската аномалия, тласкана от неумолимата настойчивост на тиктакащ часовник. Защото знаеш, макар и никога да не си го обсъждала с Уитби, че колкото по-дълго се задържиш тук, колкото повече се залисаш, толкова по-голяма става вероятността от беда. Окоето на алигатора се е втренчило в теб, а зад пронизителния му поглед се крие повече съзнателност, отколкото си спомняш. През втория ден от първата експедиция някой зад кадър казва: „Искам да се прибера у дома“, а Лаури, който уверено зяпа наоколо, отвръща: „К’во имаш предвид? Сега това е нашият дом. Тук си имаме всичко. Всичко, което ни трябва. Не е ли така?“

Тази настойчивост никъде не е толкова силна, както при преминаването през заблатената гора на една-две мили от границата, където дърветата се срещат с черноводните бразди. Мястото, на което най-често си виждала следи от мечки и си чувала шумолене в тъмнината под короните на дърветата.

Уитби доста мълчи, а когато заговаря, въпросите и притесненията му с нищо не облекчават натиска на мрака, вечното, непрестанно усещане за *намерение*, обзело тази земя още отпреди Зона Х. Неподвижната, спокойна вода, потискащата чернота на небето, в което синьото наднича на стряскащи интервали през дърветата, само за да изчезне отново, а после да се върне сякаш от хиляди мили разстояние. Това ли е поляната, на която са загинали тримата мъже от петата експедиция? Това ли е езерото, погълнало телата на мъжете и жените от първата осма? Понякога, през воала на тези пластове, бледата, шепнеща фигура на Уитби те стряска, неотделима от ехото на тези последни дни от миналото.

Най-последно навлизате в по-оптимистичен пейзаж, в който можеш да се адаптираш и да помириш картината от миналото и настоящето в едно. Една по-широка пътека разделя безкрайната блатиста гора от

откритото поле и открива хоризонт от няколко високи бора, пръснати сред дивата трева и кръговете от палмето. Рехавата гора означава, че тъмнината свършва под ъгъл, хвърлящ коса сянка до средата на пътеката.

В Зона X има и други граници, други теснини, и вие преминавате през една, за да стигнете до топографската аномалия.

* * *

Веднага разбираш, че кулата не е направена от камък, Уитби също го осъзнава. Дали сега, с това непроницаемо изражение, не му се иска да го беше подложила на кондициониране, да беше преминал цялото обучение, което Централата може да ти осигури, не твоите половинчати мерки и проста хипноза?

Кулата диша. Няма съмнение: плътта на кръглата външна част на аномалията се повдига и спуска ритмично като гърдния кош на дълбоко спящ човек. Никой не е споменавал за този аспект в докладите; не си готова за него, но някак се приспособяваш, отдаваш му се, вече си представяш как слизаш надолу, докато част от теб се носи и издига, за да погледне отгоре глупостта на това решение.

Ще се събуди ли, когато влезеш в него?

Отворът, водещ към мрака, напомня повече на търбух, отколкото на проход, храстите наоколо са се отдръпнали, притиснати в неравен обрамчващ кръг, като че някаква липсваща към момента змия се е навила около входа, за да го пази. Стълбите образуват щърба усмивка от разкривени зъби, а издишаният въздух смърди на гнилоч.

— Аз не мога да сляза — заявява Уитби окончателно, убеден, че при такова слизане вече не би бил Уитби. Хлътнатините по лицето му, дори на ярката лятна светлина, го карат да изглежда като обладан от още несъздаден спомен.

— Тогава ще сляза аз — предлагаш ти. Надолу в гърлото на звяра. И други са го правили, макар и рядко, и са се връщали, защо не и ти? С противогаз, за всеки случай.

Зад всяко твое движение се крие замъглена паника и свита на кълбо съпротива, които по-късно ще се процедят навън през плътта и костите ти. Месеци по-късно ще се будиш и всичко ще те боли, сякаш

тялото ти не може да забрави случилото се и това е единственият начин да извади навън травмата.

Вътре е по-различно, отколкото в откъслечните сведения на другите експедиции. Живата тъкан, сгърчена по стената, е почти инертна, а хилавите пипала, образуващи думите — толкова бавни, че за миг ти се струват некротична тъкан. Думите не са яркозелени, както ти е докладвано, а матово сини, като пламъчета на газов котлон. Хрумва ти думата *спящи* и заедно с нея безумна надежда: че всичко под теб ще бъде инертно, нормално, ако ще и на границата на смисъла на тази дума.

Придържаш се към средата, без да докосваш никоя от стените, и се стараеш да не обръщаш внимание на разтърсващото дихание на кулата. Не четеш думите, защото отдавна си разбрала, че това е капан, отвличане на вниманието... но въпреки всичко усещането, че онова, което ще те дезориентира и дестабилизира, е някъде по-долу, още нерешило дали да стане видимо или да остане невидимо — зад ъгъла, отвъд хоризонта, и с всяко ново напразно откритие, с всеки завой на стъпалата, осветени от сините пламъчета на мъртвите думи, към свенливото неизвестно, ти се стягаш все повече, макар че не виждаш нищо. По дяволите това, по дяволите нищото, от което сякаш преживяваш наново всеки момент от живота си в „Съдърн Рийч“ — спускане без причина, за нищо, за да не откриеш нищо. Няма отговори, няма решение, няма обозрима цел, думите на стената не стават по-свежи, а по-тъмни, сякаш ти мигат, докато ги приближаваш... докато накрая дълбоко под себе си зърваш светлина — толкова дълбоко, че сякаш е сияещо цвете в дупка в морското дъно, трепкаща, неуловима светлинка, която по силата на някакъв магически трик проблясва точно пред лицето ти и те оставя с илюзията, че можеш да я докоснеш, стига само да намериш смелост да протегнеш ръка.

Но не от това коленете ти омекват и в мозъка ти забучава кръв.

До стената отляво седи прегърбена фигура, загледана надолу към стълбите.

Фигура с наведена глава и с гръб към теб.

Главата ти цялата настръхва под маската, като че под нея гладко и неусетно са се вмъкнали милион студени, безболезнени игли —

толкова фини, толкова невидими, че можеш да се престориш, че просто кожата ти е обляна от топлина, изопнато усещане от двете страни на носа, около очите, тихото и меко навлизане на иглите в игленика, завръщането на нещо, което винаги е трябвало да си бъде там.

Казваш си, че това е точно толкова реално, колкото боулингът при Чипър, хипопотамът с червената боя под кожата, животът в Блийкърсвил, работата в агенцията. Че този миг е същият като всеки друг, че с нищо не променя атомите, въздуха, съществуването, чиито стени дишат около теб. Че още с решението си да влезеш в Зона X си се отказала от правото да определяш каквото и да било като невъзможно.

Приближаваш се, привлечена от невъзможното нещо, и сядаш на стъпалото до него.

Очите му са затворени. Лицето му е осветено от тъмносино сияние, излъчвано отвътре, сякаш кожата му е свалена и тялото му е поресто като вулканичен камък. Слял се е със стената или стърчи като нейно продължение, което всеки миг би могло да се скрие обратно в нея.

— Истински ли си? — питаш ти, но той не отговаря.

Протягаш към него треперещата си ръка, поразена от това видение; искаш да знаеш каква е кожата му на допир, макар да се боиш, че докосването ти може да го превърне в прах. Пръстите ти се плъзват по челото му — грапаво, влажно усещане, като шкурка под дебел слой вода.

— Помниш ли ме?

— Не трябва да си тук — казва Сол Еванс тихо. Очите му са затворени, не може да те види, но ти знаеш, че те вижда. — Махай се от скалите. Приливът приближава.

Не знаеш какво да отвърнеш. Дълго време няма да знаеш. Отговорила си преди много години.

Вече чуваш масивния, всепоглъщащ тътен на някакъв мощен двигател долу, бързото въртене на странни орбити, и светлината, онази невъзможна разцъфнала светлина, която се движи, променя, превръща се в нещо друго.

Очите му внезапно се отварят, бели на фона на мрака. Същият е, както когато го видя за последен път — не е остарял, а ти си пак на девет, и светлината отдолу се издига към теб, носи се над стъпалата,

все по-бързо; някъде отгоре чуваш далечното ехо от виковете на Уитби от върха на кулата, който сякаш крещи и за двама ви.

004: ПАЗАЧЪТ НА ФАРА

Броненосците съсипват градината, но не ми се ще да ръся отрова. Храстите с морско грозде искат подрязване. До утре трябва да направя списък с проблемите по поддръжката. Пожар на остров Фейлиър, вече докладван и несъществен. Забелязани: албатрос, неидентифицирани чайки, рис (надничашц от палмовата горичка на изток, вперил очи в един турист, който така и не го видя), някаква мухоловка, стадо делфини, плуващи стремглаво на изток след барбуните в плитчините.

Тялото също може да бъде пътеводна светлина, Сол знаеше това. Фарът е фиксирана светлина с фиксирана цел, а човекът — подвижна. И хората излъчват светлина по свой начин, греят на километри разстояние на предупреждение, покана или просто трепкащ сигнал. Отварят се, за да се превърнат в сияние, или помръкват. Понякога обръщат светлината си навътре, така че отвън да не се вижда, просто защото нямат друг избор.

— Глупости — рече Чарли през нощта, докато Сол му говореше нещо подобно, след като правиха секс. — Да не вземеш да станеш поет?

Сол за първи път го беше убедил да дойде във фара — наистина рядко събитие, защото у Чарли още имаше някаква плашливост и несигурност. Пребиван от баща си и изритан от къщи, през последвалите двайсет години той все още не беше излязъл докрай от черупката си. Така че това беше забележителна крачка напред и Сол беше щастлив, че му е дал поне малко чувство на сигурност.

— Идеята е от една проповед на баща ми. Най-хубавата му.

Той размърда ръка, за да усети евентуалния дискомфорт от случката с растението. Никаква следа.

— Липсва ли ти понякога? Проповедничеството? — попита Чарли.

— Не, тъкмо работя над нещо за Леката бригада.

Онези двамата все още провокираха у него далечна, но остра тревога. Какво излъчваха, което да не можеше да види?

— А, за *онези* ли? — Чарли се прозя престорено и се обърна по гръб. — Що не ги оставиш на мира? Откаченияци. Ти също. — Само че казано с любов.

А по-късно, докато се унасяше, добави:

— Не е глупаво. Това със светлината. Хубава мисъл е. Може би.

Може би. На Сол му беше трудно да познае кога Чарли говори искрено за тези неща. Понякога животът им между чаршафите изглеждаше загадъчно, сякаш нямаше връзка с живота във външния свят.

Случва се други хора да ти дадат светлината си и да започнат да трепкат едва видимо, ако никой не се погрижи за тях. Защото са ти дали твърде много и не са оставили нищо за себе си.

Накрая в църквата и той се чувстваше като фар, останал без светлина, освен едно малко, немощно пламъче в сърцето му — в начина, по който думите грееха от устата му, и почти нямаше значение каква светлина създават, дори за паството му, защото хората не го слушаха, а го гледаха. Пък и странно беше това паство, привличаше с еднаква сила хипита и тесногръди пуритани, защото той черпеше и от Стария завет, и от деизма, и от езотеричните книги, които намираше при баща си. Нещо, което старецът не беше изчислил: че книгите му ще насочат Сол към неща, които никак няма да му харесат. Библиотеката на баща му беше по-либерална от баща му.

Шокът от тази промяна — да бъдеш в центъра на вниманието и после напълно да бъдеш лишен от такова — продължаваше от време на време да го смущава. Не бе имало никаква драма в колабиралото му паство на север, нито някакво смайващо откровение, ако изключим начина, по който проповядваше едно, а мислеше друго и дълго време погрешно взимаше този конфликт за проявление на чувство за вина за греховете си, реални и въображаеми. И в един ужасен ден осъзна, предаден от страстта си, че сам той се превръща в посланието.

Когато се събуди, Чарли си беше отишъл, без дори да остави бележка. Но пък бележката би изглеждала сантиментална, а Чарли беше от онези фарове, които не допускаха такава светлина.

Следобед видя Глория да се разхожда по плажа и ѝ махна; не беше сигурен дали го е забелязала, докато не промени посоката си, за да се приближи, макар и бавно. Сол знаеше, че не би позволила да си проличи, че иска да говори с него. Сигурно щеше да наруши някакви свои момичешки правила за поведение.

Той продължи да запълва дупките от броненосците. Забавно му беше, че формата им напомня на формата на муцунките им. Не знаеше защо. Но работата го правеше щастлив по някакъв особен начин, лишен от форма и мотив. А най-хубавото беше, че близнаците, Хенри и Сюзан, доста закъсняваха.

Денят бе поразителен след облачното утро. Морето блестеше в синьо-зелено, ярко на фона на сивкавите сенки на водораслите. В края на безбрежното дълбоко небе се вижда инверсионната следа на самолет, показващ презрението си към обитателите на забравения бряг. Много по-близо до дома, той се опита да не обръща внимание на скалите, покрити с белите изпражнения на кормораните.

— Защо не направиш нещо с тези броненосци? — попита Глория, когато най-после стигна до фара. Вероятно не беше минала направо, а се бе отклонила, за да разглежда съкровища, заплетени в морските тревы, изхвърлени на брега.

— Аз ги харесвам.

— Старият Джим казва, че са вредители.

Старият Джим. Понякога му се струваше, че се позовава на Стария Джим, когато иска да постигне някаква своя цел. Старият Джим живееше в края на плетеницата от черни пътища в разкрасена колиба близо до едно незаконно бунище за варели с химически отпадъци. Никой не знаеше с какво се е занимавал, преди вятърът да го доведе на забравения бряг, но сега се изявяваше като стопанин на ту работещия, ту неработещия селски бар.

— Така значи казва Джим, а? — Сол се стараеше да натъпка добре пръстта въпреки странната умора. Още една буря и отново щеше да има дупки навсякъде.

— Бронирани плъхове.

— А чайките са крилати плъхове?

— Какво? Нали се сещаш, може да сложиш капани.

— Прекалено умни са за капани.

Бавно, като го гледаше косо:

— Не мисля, че си прав, Сол.

Той знаеше, че когато го нарече Сол, вероятно вече е загазил. Защо тогава да не стигне и по-далеч? Пък и му трябваше почивка, беше плувнал в пот. Той се облегна лопатата и каза:

— Един ден се вмъкнаха в кухнята през прозореца, като се покатериха един върху друг и отвориха резето.

— Пирамида от броненосци! — После детската ѝ предпазливост се завърна. — Но не мисля, че е вярно.

Всъщност той наистина ги харесваше. Намираще ги за забавни — тромави, но искрени. В една природонаучна книга беше чел, че броненосците „плуват“, като ходят по дъното на реките и задържат дъха си — това го беше запленило.

— Понякога са досадни — призна той, — така че може би имаш право.

Знаеше, че ако не направи крачка към примирието, тя няма да го остави на мира.

— Старият Джим каза, че си луд, защото си видял кенгуру из тия места.

— Може би трябва да престанеш да се въртиш около Стария Джим.

— Не съм се въртяла около него. Той живее на буницето. Дойде да види мама.

Аха, отишъл е на лекар. Обзе го чувство на облекчение, а може би беше просто студена пот от усилието. Не че му имаше нещо на Джим, но мисълта Глория да броди толкова свободно наоколо го тревожеше. Макар Чарли неведнъж да му бе казал, че Глория познава тези места по-добре и от него самия.

— Та наистина ли си видял кенгуру?

Божичко, това ли е да имаш деца?

— Не точно. Видях нещо, което *приличаше* на кенгуру.

Местните още се майтапеха за това, но той се кълнеше, че го е видял; зърна го онази първа година, развълнуван от изследването на толкова много нови, непознати пътеки.

— О, щях да забравя защо дойдох — подметна Глория.

— Така ли?

— Старият Джим каза, че е чул по радиото, че островът гори, и ми се прииска да го видя от върха на фара. С телескопа?

— Какво? — Сол пусна лопатата. — Как така гори? — Доколкото знаеше, там нямаше никого, освен членовете на Леката бригада, но в задълженията му влизаше да докладва всички инциденти, включително пожарите.

— Не *целият*, само част от него. Нека да го видя! Имало дим и всичко.

Тръгнаха нагоре. Сол я държеше със здравата си, лепкава ръка и ѝ казваше да внимава по стълбите, като през цялото време се чудеше дали не трябва да се обади на някого за пожара, преди да го е потвърдил.

Когато стигнаха на върха и дръпнаха покривалото на обектива, за да надникнат през телескопа, предназначен предимно за гледане на звезди, Сол видя, че момичето е право: островът гореше. Или по-точно разрушеният фар беше в пламъци — островът беше на няколко мили от тях, но през телескопа се виждаше достатъчно ясно. Червеникав, но предимно тъмен пушек. Като от погребална клада.

— Дали има загинали?

— Там не ходи никой.

Освен „странните хора“, както ги наричаше Глория.

— Кой тогава го е запалил?

— Не е задължително някой да го е запалил. Може да се е случило от само себе си.

Но и на него не му се вярваше. Виждаше нещо като лагерни огньове, от които се издигаше черен дим. Нима бяха част от контролирано изгаряне?

— Може ли да погледам още?

— Разбира се.

Дори след като Глория го измести пред телескопа, на Сол му се струваше, че продължава да вижда тънките езици от дим на хоризонта, но това несъмнено беше илюзия.

Странността не беше нещо ново за остров Фейлиър. Ако човек слушаше Стария Джим или някои от другите местни хора, митовете за забравения бряг винаги включваха и този остров, още отпреди да се провали последният от поредицата опити за заселването му. Грубите, недовършени постройките от камък и дърво в града, изолираността на острова, начинът, по който морските пътища вече бяха започнали да се променят още преди години, докато фарът още се изграждаше, като че ли ясно предвещаваха участието му.

Прожекторът на фара на Сол някога беше красил разрушената кула на острова. Според някои това беше знак за прокоба, последвала фара на сушата, може би заради епичната история по преместването на четирилонната леща, по време на която изви внезапна буря и небето бе прорязано от мълнии, а лещата едва не потопи кораба, който я превозваше, докато стигне до сушата, носейки светлината, която инак би могла да го спаси.

Докато Глория още беше залепена за телескопа, Сол забеляза нещо странно на пода, до основата на прожектора, от вътрешната му страна спрямо морето. Малка купчинка стъклени люспи, които блестяха върху тъмните дървени дъски. Какво беше това, по дяволите? Да не би тези от Леката бригада да бяха счупили крушка или нещо подобно? После му хрумна нещо друго и като се наведе леко, той повдигна покривалото на лещата точно над стъклените люспи. Естествено. Стъклото близо до стойката беше повредено. Точно така предполагаше, че би изглеждала дупка от куршум, само че по-малка. Огледа „изходното отворстие“. Тънките като косъмчета пукнатини приличаха на корени на растение. Не забеляза други щети по гладката фрактална повърхност.

Не знаеше дали да се ядоса или просто да го добави в списъка с неща за поправка, защото нямаше да попречи на работата на фара. Дали го бяха направили Хенри и Сюзан? Нарочно, поради несръчност или по грешка? Сол не можеше да се отърси от ирационалното чувство за скрити връзки, от усещането, че нещо се е изплъзнало от това място.

Стълбището под него закънтя, разнесоха се гласове — два чифта стъпки, две глави. Леката Бригада, Хенри и Сюзан. Той импулсивно дръпна покривалото на лещата и разпиля стъклените люспи с обувката си, от което, колкото и да е странно, се почувства като съучастник.

Когато се появиха, Сол не можеше да упрекне Глория за погледа, който им хвърли от мястото си пред телескопа — като дива котка с настръхнала козина. И той се чувстваше по същия начин.

Хенри отново беше облечен така, сякаш отиваше на среща в града. Сюзан изглеждаше напрегната, може би защото този път тя мъкнеше цялото оборудване.

— Закъснявате — каза Сол, без да успее да скрие нотката на разочарование в гласа си. В лявата си ръка Хенри стискаше дръжката на нещо като метално куфарче с инструменти и го поклащаше леко напред — назад. — И какво е това? — Не го беше виждал преди.

— А, нищо, Сол — отвърна Хенри с широка усмивка, както винаги. — Просто малко инструменти. Отвертки и тем подобни. За поправка на разни неща. — Или за взимане на проби от първокласна леща, отървавала се от вандализъм вече над век.

Забелязала враждебното отношение на Глория, Сюзан остави куфарчето и кашона, който носеше, и се подпря на телескопа.

— Много сладко дете си. Искаш ли близалка?

При тия думи тя извади една иззад ухото на момичето с ловко движение като фокусник.

Преценяващ, враждебен поглед на Глория.

— Не. Сега гледаме как гори островът.

И тя презрително залепи отново око към окуляра.

— Да, има пожар — каза невъзмутимо Хенри, а Сюзан се върна при него. Чу се подрънкване на метал, когато остави куфарчето с инструменти до останалата част от оборудването им.

— Какво знаете за него? — попита Сол, въпреки че сега възникваха много други въпроси.

— Какво да знам? Злополука. Май не са ни наградил със значка на обучението за скаути. Добре че никой не пострада в този славен ден, а и ние скоро се махаме оттам.

— Така ли? — Сол изведнъж се обнадежди. — Приключват ли?

Изражението на Хенри изгуби част от дружелюбното си излъчване.

— Само на острова. Това, което търсим, не е там.

Самодоволен, като че ли му харесваше да пази тайна от Сол. Кое то последният прие лично и вече наистина се ядоса.

— Какво търсите? Нещо, заради което сте повредили лещата? — Сюзан потрепна от прямотата му. Не го погледна в очите.

— Не сме докосвали лещата — отвърна Хенри. — Ти също не си, нали, Сюзан?

— Не, никога не бихме го направили — потвърди Сюзан с ужасен глас. През ума му мина мисълта, че възразява твърде категорично.

Сол се поколеба. Да им каже ли за пукнатината на лещата? Не му се искаше. Ако го бяха направили, пак щяха да излъжат. Ако ли не, само щеше да привлече вниманието им. Освен това нямаше желание да се разправя с тях в присъствието на Глория. Затова отстъпи и с мъка откъсна Глория от телескопа, знаейки добре, че е слушала през цялото време.

Долу в кухнята Сол се обади в пожарната служба в Блийкърсвил, откъдето му казаха, че вече знаят за пожара на острова и че той не застрашава никого, като го накараха да се почувства кръгъл глупак, защото така се отнасяха към хората от забравения бряг. Или просто бяха фатално отегчени.

Глория седеше на един стол пред масата и разсеяно дъвчеше бонбона, който ѝ беше дал. Предполагаше, че все пак ѝ се е искало да вземе близалката.

— Прибирай се вкъщи. Когато свършиш.

Не можеше да го обясни с думи, но му се искаше тя веднага да се махне от фара. Чарли би казал, че е ирационален, емоционален, че не мисли ясно. Но комбинацията от пожара, повредата на лещата и странното настроение на Сюзан... просто не искаше Глория да се върти наблизо.

Тя обаче се вкопчи в ината си, като че ли беше подарък, вървящ в комплект с бонбона.

— Сол, ти си ми приятел — каза тя, — но не си ми шеф.

Безизразно, като нещо, което той би трябвало вече да знае и дори е излишно да му го напомня.

Сол се почуди дали това всъщност не са думи на майка ѝ, и то неведнъж повторени. С неохота трябваше да признае, че е права. Не беше шеф и на Хенри, нито на когото и да било друг, както по всичко

личеше. Хрумна му досадното, но вярно клише — „грижи се за собствената си градина“.

Той кимна в знак на поражение. Глория щеше да прави, каквото поиска. Всъщност това важеше за всички, а той трябваше да се примири. Поне уикендът бързо приближаваше. С Чарли щяха да се разходят с колата до Блийкърсвил и да пробват едно ново заведение, кръстено „Чипърс Стар Лейнс“, препоръчано от някакъв негов приятел. Имало минигольф, какъвто Чарли много харесваше, а също и боулинг, макар че Сол най-много се радваше, че има бар и сервират алкохол.

Само час по-късно Хенри и Сюзан вече бяха слезли долу — първо чу звука от стъпките им, след това ги видя през прозореца на къщата да сноват из околностите на фара.

Би си стоял вътре на спокойствие, но след няколко минути на алеята се появи пикапът на Брад Делфино, доброволец, който от време на време идваше да помага на фара. Още преди да е спрял окончателно, Брад помахна на Хенри, а на Сол по някаква причина не му се искаше да разговарят без негово присъствие. Брад беше музикант в една местна група, обичаше да си пийва и много приказваше — с всеки, който беше готов да го слуша. Понякога се забъркваше в неприятности, а работата му на фара минаваше за общественополезен труд на забравения бряг.

— Чу ли за пожара? — попита Брад, докато Сол се приближаваше към него на празния паркинг.

— Чух — отвърна грубо Сол. Естествено, че Брад знаеше, защо иначе би дошъл.

Видя, че Хенри и Сюзан неуморно щракат снимки на всеки квадратен сантиметър от земята от вътрешната страна на оградата. За да допълни хаоса, Глория, която го беше забелязала, тичаше към него и издаваше лаещи звуци, както обичаше да прави понякога. Защото знаеше, че той мрази това.

— Имаш ли представа какво става? — попита Брад.

— Колкото и ти. От пожарната казаха, че няма проблеми. — Когато говореше с Брад, нещо в гласа му се променяше, изведнъж добиваше южняшки акцент, което го дразнеше.

— Може ли да се кача и да погледна през телескопа? — И той като Глория нямаше търпение да види единственото вълнуващо нещо, което се случваше този ден.

Преди Сол да успее да отговори, Хенри и Сюзан се спуснаха към тях.

— Време за снимки — рече Сюзан с широка усмивка. Носеше обемист фотоапарат с телеобектив, преметнала широката му лента около врата си, което ѝ придаваше още по-детински вид.

— Защо са ви снимки? — попита Глория.

Сол щеше да зададе същия въпрос.

— Просто за архива — отвърна Сюзан отново с широката си, поглъщаща усмивка. — Правим фотокарта на района и събираме информация за хората, които живеят тук. Пък и денят е прекрасен.

Само дето се беше смрачило под сивата сянка на облаците, които вероятно щяха да се извалят по-навътре в сушата.

— Да, какво ще кажете да снимам вас, асистента ви и... момиченцето, предполагам? — продължи Хенри, без да обръща внимание на Глория, вперил смущаващо съсредоточен поглед в Сол.

— Не съм сигурен — отвърна той неохотно, ако не за друго, то заради настойчивостта им. Освен това му се искаше да се измъкне от Брад, който нямаше нищо общо с формалната длъжност „асистент“.

— Аз пък съм — измърмори Глория, като ги гледаше убийствено. Сюзан направи опит да я погали по главата. Отначало момичето изглеждаше така, като че ли ще я ухапе, после с типичния си маниер изръмжа и се отдръпна.

Хенри пристъпи към Сол.

— Как би изглеждала снимка на фара без пазача му? — попита той, но не прозвуча въпросително.

— По-хубава?

— Знам, че сте били проповедник на север — продължи Хенри. — Но ако се тревожите за хората, които са останали в миналото, недейте — няма да бъде публикувана.

Това извади Сол от равновесие.

— Откъде знаете?

Но Брад, вдъхновен от това откритие, се намеси, преди Хенри да е отговорил.

— Ех, този Сол. Истински главорез. Издирват го в десет щата. Ако го снимате, свършено е с него.

Толкова ли важно беше наистина? Макар да беше оставил недовършена работа на север, не беше избягал, нито пък снимката щеше да излезе във вестниците.

Вятърът духаше на силни пориви. Вместо да спори, Сол извади шапката си от задния джоб. Можеше поне малко да го скрие... макар че защо му беше да се крие? Ирационална мисъл. И вероятно не първата ирационална мисъл на пазач на фара на забравения бряг.

— Кажете „зеле“. Кажете „няма тайни“. Бройте до три.

Няма тайни ли?

Брад реши да заеме стоическа поза, която може би беше предназначена да подразни Сол. Глория драматично ги накара да чакат, докато нахлупи качулката си върху главата, а после изтича до скалите в знак на протест, убедена, че Сюзан няма да успее да я хване в кадър. Покатери се върху камъните с гръб към тях, после се обърна и с радостни викове се спусна надолу, като безпричинно крещеше: „Аз съм чудовище! Аз съм чудовище!“

Започна броенето, а Сюзан застана неподвижно, притихна и с леко огънати колене като моряк на кораб, даде сигнала.

— Няма тайни! — подрани Брад с ентузиазъм, за който можеше да съжалева поради досието си на наркоман.

Блесна светкавицата; в периферното зрение на Сол се понесоха черни петънца, събраха се и се задържаха по-дълго от обикновено.

005: КОНТРОЛ

Бяха изстреляни нагоре по този ужасен коридор между света и Зона X сред липса на въздух, която стъписа Контрол, докато силният сблъсък с тялото на Призрачната птица и тежестта на раницата, която го дърпаше надолу, не го принудиха да се бори срещу това, което парещите му очи и душащото го гърло му казваха, че е солена вода. Беше успял въпреки изненадата да затвори уста и да не обръща внимание на мехурчетата, които се събираха над главата му. Съумя да потисне паниката и писъка си, за да свикне, доколкото можеше, с усещането за хиляди грапаво-гладки повърхности до себе си, които напомняха на вратата, превърнала се в стена, врязваха се в пръстите му, шибяха го по ръцете и краката, като че ли бяха торнадо от лъскави остриета, а Уитби и Лаури, и Грейс, и майка му шпионката, и цялата проклета агенция крещяха „Скачай!“ през безбройните сребристи отражения. Докато дробовете му се пълнеха с вода. Докато се бореше да се отърве от коварната раница, но да не изгуби документа на Уитби в нея; докато се мъчеше да напипа страниците, някои от които се пръснаха във водата, а другите потънаха в тинята заедно с раницата; като тежка хартиена каша, като подгизнал надгробен камък.

Смътно осъзна, че Призрачната птица се е издигнала нагоре към блестящото жълто яйце на отразен ореол, което може да беше слънцето, а може и да не беше. Докато той още гълташе вода между събиращите се кръгове от множество въртящи се ножове, които го гледаха осъдително. Объркан от вихрушката от страници, които се носеха над и под него, лепяха се по дрехите му и се разделяха на миниатюрни водовъртежи, за да се слоят в общия въртоп. В един блед миг успя да зърне ред от текста, но остана без въздух под ударите на множеството тъпи муцуни, които го блъскаха в гърдите.

Едва когато се появи истински левиатан, жадният му за кислород мозък разбра, че са изплували сред стадо риби, подобни на баракуди, в което сега се е врязал по-едър хищник. Врълхлетя го ужасната празнота на свободно падане... бързо затварящо се пространство, в което огромната акула беше пресякла водовъртежа и превърнала рибите в

ален облак. Някакъв мегалодон. Лаури в още една форма... въздухът изтичаше от устата му като мънички лъжи за света, който бе решил да го задуши и угаси.

„Лаури“ остави мърша след себе си толкова близо до Контрол, че докато той се издигаше, а тя падаше надолу, по лицето му се допираха вътрешностите на рибите. По-остър и силен от очакваното, кипещът го извайваше, водата ревеше като мощно бутало в ухото му, а огромното, но странно нежно око далеч вляво продължаваше да го гледа. После коремът му се блъсна в тялото на чудовището, то изплющя с опашка по натъртения му кръст; главата му закънтя и той се понесе във водата, без да може повече да държи устата си затворена, а високо горе точката на слънцето се смаляваше. *„Взemi пистолета, Контрол — каза дядо му. — Взemi го изпод седалката. После скачай“*

Дали Лаури или някой друг имаше фраза, с която да го спаси?

Консолидация на властта.

Няма полза от риска.

Носи се, носи се.

Парализата не е състоятелен анализ.

Само че беше. И от разпенената вода, която бучеше около него, се появи позната ръка, която го хвана за китката и го издърпа нагоре. Значи той не беше само вихрушка от объркани спомени, посинено тяло, шифър, а нещо, което си струваше да се спаси, някой в процес на спасяване.

Риташе с крака в празното пространство като обесен, а рибите пак се събираха и притискаха стотици гладко-грапави муцуни в тялото му, докато той се издигаше, а после припадна сред потока от устремени нагоре тела, грубият укор на непрестанна плът, образуваща една широка паст, от която можеше и да не избяга.

А след това бяха на брега и Призрачната птица по някаква причина го целуваше. Целуваше го със силни, поглъщащи целувки, от които устните го боляха, докосваше го по гърдите, а после, когато той отвори очи и я погледна, го завъртя на една страна. От устата му бликна вода, после продължи да тече вече по-бавно, той се подпря на две ръце и се взря в мокрия пясък и мехурчетата от морските червеи под пръстите му, в които се плискаха и отдръпваха вълните.

Усещаше топлите лъчи на слънцето на гърба си, но въздухът беше хладен. Бяха изхвърлени на дълъг, пуст плаж, ограден с хилави борове и изкривени от вятъра дървета с черни клони. Не му харесваше, че вече се чувства изморен, мокър и гладен. Подложен на изпитания.

Дългата сянка на Призрачната птица падна пред него.

— Насред океана ли беше изходната точка? — успя да попита той, като дишаше тежко.

— Изходната или входната — все едно. Входната точка беше в морето, така че това донякъде е логично.

— Логично. — Той се засмя безсилно и осъзна, че в джоба на панталоните му са три страници, които беше пъхнал там, защото все падаха от ръкописа на Уитби. Малка победа?

Логиката пак му убягна, когато въпреки че на изток над дърветата се виждаха очертаванията на фара, тя настоя да тръгнат към острова.

— Не разбираш — каза той, несигурен как са стигнали до тази кризисна точка толкова бързо. — Във фара има оръжия и — дневниците.

Тя се засмя.

— Дневниците. Куп непотребни, безсмислени писания. Според теб дали призраците на всички тези мъртви участници в експедициите сега биха предпочели да не са отишли при фара? Не, няма да отидем на фара. Поне не сега.

Нещо много осезателно му се изплъзваше.

— Базовият лагер е...

— Базовият лагер е прекалено близо до кулата и поради това прекалено близо до епицентъра.

В него се надигна гняв и това го стопли.

— Не може просто така да...

— Не отиваме в базовия лагер. Отиваме на острова. Там е мястото, където би отишла биологът.

И така — съвсем лесно — той изгуби контрол.

* * *

На четвъртия ден в Зона X Контрол вървеше след Призрачната птица сред високата трева, озадачен, объркан, прималял, уморен; нощите така бяха от насекоми, че не можеше да спи от рева и жуженето им. Потънал в мислите си, върху света извън Зона X беше започнало да се разлива широко, невидимо петно, като вода, процеждаща се от дъното на пробита чаша.

Най-лошото беше гравитационното притегляне, което Призрачната птица упражняваше върху него, дори когато беше безразлична или нощем се притискаха един в друг, за да се стоплят. Неочакваната нежност и опиянение от случайното докосване. Но посланието ѝ към него в мига, в който той пресече някаква граница и тя се отдръпна, беше ясно и категорично. Затова той продължи да мисли за себе си като за Контрол, просто от необходимост, за да се опита да си върне донякъде дистанцията и визията за целта. Да си я представи отново в залата за разпити в „Съдърн Рийч“, да си спомни как я гледаше през еднопосочното стъкло.

— Как може да си толкова весела? — попита я той веднъж, след като тя енергично отбеляза намалялата храна и вода, а после посочи едно врабче и с глас, изпълнен с почти религиозен екстаз, обясни, че в големия свят този вид е изчезнал.

— Защото съм жива — отвърна тя. — Защото се разхождам из природата и денят е прекрасен.

Докато говореше, го гледаше косо; Контрол си помисли, че се пита дали той ще издържи. Осъзна, че целите им може би се разминават, че може да са се събрали, само за да се разделят отново, и че трябва да бъде готов за това. Ехо от объркани полеви задачи. От думите на майка му: „Оперативната вреда от един случай може да се всели в съзнанието като призрак“. Чудеше се дали по-баналните неща, които тя казваше, имат скрит смисъл или цел.

Свободата може да те отдалечи, не да те приближи към това, което търсиш. Научаваше го тук, извън всички стандартни методи за разузнаване, в пустош, която не разбираше. Подготвен бе за Зона X горе-долу толкова, колкото и за Призрачната птица, а може би двете в крайна сметка бяха едно и също. Защото съществуваха заедно, но сами, вървяха по пътека, която се промъкваше между задушените от тръстики езера, катранено черни или зелени като отраженията на дърветата, събрани в островчета между тръстиките... той най-последно

имаше свободата да я пита, каквото поиска, но не го направи. Защото всъщност нямаше значение.

Вместо това от време на време пъхаше ръка в джоба си и стисваше фигурката от баща си, която бе взел от камината в малката къщичка на хълма в Хедли. Гладките ѝ линии, загатнатата заплаха от треска на дървесината под боята го успокояваха. Фигурка на котка, която избра, за да му напомня за отдавна изгубения Чори, който сега без съмнение блажено ловеше плъхове из храсталците.

Вместо това се потопи, макар и с негодувание срещу притегателната им сила, в ново изследване на спасените страници на Уитби, „страниците за тероара“, въпреки че бяха нещо по-лично от това. Котва, мост към спомена му за останалата част от ръкописа, изгубен в морето. Ако ги използваше, за да разговаря с Призрачната птица, то беше отчасти за облекчение или разсейване от близостта ѝ и начина, по който безкрайните тръстики, свежият въздух и синьото небе се съюзяваха, за да направят истинския свят далечен, незначителен, въображаем като сън. Когато всъщност той беше най-важното нещо.

Някъде там майка му се бореше за кариерата си в Централата, което беше синоним на борбата срещу настъплението на Зона Х. Някъде се откриваха нови фронтове и Зона Х напредваше по начини, които може би дори не отговаряха на досегашните ѝ характеристики. Как би могъл да знае? Може би от небесата падаха самолети, а тази немисия и желанието му да я следва вече беше провал.

Цитираше по памет доклада на Уитби, както си го спомняше и перифразираше:

— Нима са издали присъда без процес? Решили са, че не може да има преговори и споразумения?

— Това може да е по-близо до истината или поне до някакъв вид истина — отвърна Призрачната птица.

Беше ранният следобед, а по наситено синьото небе се плъзгаха дълги тесни облаци. Блатото беше като живо, огласяно от странни звуци и птичи песни.

— Осъден от чуждоземни заседатели — каза Контрол.

— Надали. Безразличие.

— И за това пише: „Ще бъде ли това окончателното смирение на човека? Че дърветата и птиците, лисицата и заекът, вълкът и еленът...

стигат до точка, в която дори не ни забелязват, защото сме преобразени.“

Още една полузапомнена фраза, реалното, превръщащо се в полуреално. Но баща му винаги беше ценил смелостта повече от автентичността.

— Виждаш ли онзи елен там, отвъд канала? Определено ни забелязва.

— Забелязва ни или ни *забелязва*?

И двата сценария биха хвърлили в ужас майка му, шпионката, която никак не се погаждаше с природата. Както впрочем всички в семейството му. Не си спомняше да са имали истински излети в гората, само ходеха за риба и киснеха до огнищата в разни бунгала през зимата. Изобщо, беше ли се губил досега?

— Ще се преструваме, че е първото, тъй като нищо не можем да направим за второто.

— Или това — продължи Контрол. — Или това: „Или сме се върнали назад във времето и някакво същество или импулс от миналото ни презарежда, когато ударим спирачки.“

— Глупаво — рече Призрачната птица, захапала стръвта.

— В природата е същото като в човешките градове. Старото съществува редом с новото. Инвазивните видове се интегрират с местните или ги изместват. Пейзажът, който виждаш наоколо, е същият, като да гледаш стара катедрала до небостъргач. Нали не вярваш в тези глупости?

Погледна я с, както се надяваше, предизвикателно изражение, което не издаваше, че самият той е започнал да се съмнява в Уитби, макар да не спираше да рецитира евангелието му. Премълчаваше цитатите, които можеха да го отведат до нещо по-значимо, за да може да поразмишлява повече над тях, да внесе в тях собственото си мнение.

— Опитвам се да отделя безсмисленото от полезното. Да стигна до нещо, докато се влачим към острова.

Не успя да се сдържи да не изпълни думата „остров“ с жлъч. Дядо Джак щеше да се чувства по същия начин, неспокоен и напорист, само и само да се противопостави на Призрачната птица.

— Успяла ли е някоя експедиция да стигне до острова? — попита тя с явното желание да отклони темата.

— Дори да е успяла, в „Съдърн Рийч“ не са научили за това. Не е било приоритет.

Може би твърде много нови въпроси.

— Защо е цялото това фокусиране върху фара и топографската аномалия, а не върху острова?

— За това питай предишния директор. Или Лаури.

— Никога не съм виждала Лаури — отвърна тя, сякаш това отменяше съществуването му.

Истината беше, че Лаури прозвуча нереално и на Контрол, когато спомена името му на това място. Но Лаури не допускаше да бъде изтикваан настрани и пренебрегван и продължаваше да кръжи в периферното му зрение като величествена, демонична пращинка. Появяваше се всеки път, когато Контрол се притеснеше, че може би още е на мисия, която се е загнездила толкова дълбоко в черепа му, че не може да я извади. Непознати команди, съобщения, заповеди, импулси, които не бяха негови и можеха да бъдат активирани от други.

— Мислим за машини, не за животни. Врагът не обръща внимание на машините.

Харесваше му думата „враг“: кристализираше и фокусираше вниманието му по-добре от „Зона Х“. „Зона Х“ беше само феномен, наложен на човечеството, като климатично явление, а „враг“ създаваше намерение и фокус.

Тя се изсмя над израза *машини, не животни*.

— Определено разбира и обръща внимание на машините. По-добре от нас самите. — Тя се спря и се обърна с лице към него, за да подчертае думите си; излъчваше нещо като гняв. — Още ли не си разбрал, че това, което причинява тези неща, може да манипулира генома, да постига чудеса с мимикрията и биологията? Че знае какво да прави с молекулите и мембраните, че *вижда през нещата*, изучава ги и после се отдръпва? Че за него, образно казано, смартфонът е прост като стрела с кремъчен връх, че сетивата му са толкова усъвършенствани и сложни, че инструментите ни, начините, по които записваме вселената, вероятно са доказателство за нашата примитивност. Може би дори не мисли, че ние притежаваме съзнание или свободна воля — не и според неговите критерии за тези неща.

— Ако е така, защо изобщо се занимава с нас?

— Вероятно се занимава, колкото може по-малко.

Има ли нещо в крайчеца на окото ти, което не можеш да извадиш?

— Затова се отказваме. Живеем на острова, правим си шапки от листа, вадим плячка от морето.

Строим си къщи от ребрата на чудовищата от сънищата на Контрол. Слушаме музиката за танци, която сами сме създали, и прием лунна светлина, дестилирана от отровни треви. Извъръщаме се от реалния свят, защото той вече не съществува.

— Китът може да нарани друг кит със сонара си — продължи тя, сякаш не го бе чула. — Може да си говори с друг кит на шейсет мили разстояние в океана. Китът е интелигентен също като нас, но по начин, който ние не можем нито да измерим, нито да разберем. Защото ние сме тези невероятно тъпи инструменти. — Пак същата идея. — Или поне ти си такъв?

Може би не го измърмори под носа си, може би той си въобразяваше.

— Ти Му симпатизираш. Харесваш Го.

Евтин изстрел, който не можа да сдържи.

Много често през последните четири дни имаше чувството, че пресича някоя от диорамите от музея по естествена история, които толкова обичаше — любопитни, очарователни, но не съвсем истински или поне не съвсем истински за него. Дори ефектите още да не се бяха проявили, той беше обсебен, заразен, пресъздаден. Дали неговата съдба беше да стане стенещо същество в тръстиките и после — храна за червеите?

— В бележките на Уитби много се говореше за имитациите — подметна малко по-късно той, лукаво, да я изпробва. Най-вече защото вниманието ѝ беше някъде другаде, приковано в небето. Може би просто за да види колко безразлична може да бъде към собственото си положение. И със съвсем малка доза отмъщение, което също не можеше да сдържи. Защото нямаше никаква логика в отиването до острова.

Тя не отговори нищо и той сам си измисли цитат, но още докато го изричаше, изпита угризение:

— „Отношението, в което съвършената имитация се превръща в онова, което наподобява, по някакъв странен, но статичен процес

разкрива определена истина за света. Въпреки че по дефиниция не може да бъде оригиналът.“

Никаква реакция.

— Ами това? „Когато срещнеш себе си и видиш двойник, който си ти самият, ще изпиташ ли съчувствие или желание да унищожиш копието? Ще отсъдиш ли, че е нереално, ще го разкъсаш ли като картонен макет?“

Още една измислица — Уитби изобщо не споменаваше двойниците, нито веднъж в целия документ.

Тя спря и се обърна към него. Както винаги, му беше трудно да не отмести поглед.

— От това ли се страхуваш, Контрол? — Каза го без особена жестокост или страст. — Защото мога да използвам хипноза върху теб.

— Ти също може да се поддадеш на хипноза — каза той с надеждата да я отблъсне, макар да знаеше, че рано или късно ще се наложи да го хипнотизира, точно както го беше направила в тунела към Зона Х. *Хвани ме за ръка. Затвори очи.* Имаше чувството, че безкрайно изпълзва от устата на огромна мастилена черна змия, че „вижда“ хрипящия звук дълбоко в гърлото ѝ, а от всички страни, през натъртващия мрак, който го обгръщаше, го гледаха левиатани.

— Не мога.

— Но ти си двойникът, копието — притисна я той. — Може би копието няма същите защитни механизми. При това още не знаеш защо.

Самата тя му го беше казала.

— Пробвай ме — каза тя с дълбоко ръмжене. Спря се, погледна го и хвърли раницата си на земята. — Давай, опитай. Кажи го. Кажи думите, които мислиш, че ще ме унищожат.

— Аз не искам да те унищожавам — отвърна тихо той, без да я поглежда.

— Сигурен ли си? — Тя се приближи. Усещаше потта ѝ, виждаше как се повдигат раменете ѝ, полусвитата лява ръка. — Сигурен ли си? Защо не ме инокулираш, щом не си сигурен? Бездруго се разкъсваш между желанието си към мен и съмнението дали съм човек, така ли е? Създадена от врага. Несъмнено враг. Но не можеш да се овладееш.

— Аз ти помогнах в агенцията.

— Недей да благодариш на хората, че си вършат работата. Ти ми го каза.

Той направи неуверена крачка назад.

— Аз съм тук, Призрачна птицо, и отивам на място, където не исках да ходя. Следвам някого, когото не съм сигурен, че познавам.

И все пак пътеводна светлина, което го изпълваше с негодувание. Нищо не можеше да направи.

— Това са глупости. Много добре знаеш коя съм или би трябвало да знаеш. Страхуваш се, също като мен.

Така беше. Тук той нямаше никакви защиты, срещу каквото и да било.

— Не мисля, че ти си с врага — каза той, но сега думата „враг“ прозвуча грубо и неоправдано. — И не мисля за теб като за копие. Наистина.

Раздразнено, макар и отстъпчиво, или поне така му се стори.

— Аз съм копие, Джон. Но не свършено. Аз не съм тя. Тя не е аз. Знаеш ли какво бих казала, ако я видя очи в очи?

— Какво?

— Бих й казала: „Ти допусна много шибани грешки. Допусна много грешки, но аз все пак те обичам. Ти си развалина и откровение, а аз не мога да бъда нито едно от тези неща. Мога само да разнищя всичко сама.“ А после, доколкото я познавам, тя ще ме погледне странно и ще вземе тъканна проба от мен.

При тия думи от гърлото му се откъсна бурен смях. Той се плесна по коляното.

— Права си. Сигурно си права. Точно така ще направи. — Той седна на земята, а тя остана на мястото си, скована като страж. — Аз не съм подготвен за това място. Напълно съм прецакан. Дори да бяхме тръгнали към фара.

— Абсолютно прецакан — усмихна се тя.

— Странно, нали? Странно място.

Да бъдеш изтръгнат от самия себе си, дори да не го искаш. Изведнъж го обзе спокойствие, каквото не бе изпитвал, откакто се озова тук. Всичките му неуспехи изглеждаха приглушени и неясни зад някаква друга граница.

Тя го гледаше преценяващо.

— Трябва да продължим. Но ти можеш да продължиш да четеш.

Подаде му ръка, за да му помогне да стане; здравата ѝ хватка му вдъхна повече увереност от каквито и да било думи.

— Това е адска катастрофа — каза той. — Чета ти последната воля и завещание на един глупак.

— Какво друго забавление ни остава тук?

— Права си.

Контрол не ѝ беше казал за странната стая на Уитби, нито за подозренията си, че ученият е бил проводник на Зона Х. Не ѝ бе казал и за последните отчаяни моменти в „Съдърн Рийч“, когато границата се премести. И с това, че не ѝ каза тези неща, разбра по-добре лъжите на майка си. Тя се бе опитала да прикрие ядрото на решенията си, криейки или размивайки фактите. Но трябва да е била достатъчно мъдра да разбере, че въпреки мотивите си, въпреки лабиринта, всеки пропуск оставяше знак за присъствието си.

„Как се обновява То, ако не чрез нашите действия? Чрез нашия живот?“, попита Уитби, който продължаваше да живее чрез Контрол, въпреки че вероятно беше мъртъв или нещо по-лошо.

Тя обаче не го слушаше; нещо в небето отново бе привлякло вниманието ѝ; той знаеше, че не може да са щъркели и този път, хванал бинокъла си, скочи да види какво гледа. Когато го откри, няколко пъти настрои фокуса, защото не бе сигурен, че вижда правилно.

Но виждаше съвсем правилно.

Високо горе, в потъмняващата синева, се носеше нещо, което напомняше на прокъсани, дрипави знамена. Дълги, широки, неземни... Движеха се много високо, много далеч... Контрол си мислеше за невидима, разкъсана найлонова торбичка, изтърбушена, удължена, носеща се в небето... само че това беше нещо по-плътно и *част* от небето. Контрол се присви от тази текстура, от едновременното му съществуване и несъществуване, ръката му потрепери, схвана се, кожата му изстина от спомена за стената, която не е стена. Стена, която диша при докосване.

— Долу! — каза Призрачната птица и го накара да приклепне до нея в тръстиката. Контрол вече усещаше сиянието в себе си — стегнато, изпънато, дърпащо, сякаш някой дърпаше кожата, теглеше я към небето, което не беше просто небе. Така го теглеше, че ако Призрачната птица не го бе задържала, щеше да се изправи. Лежеше на земята, благодарен за тежестта ѝ до себе си, признателен, че не е сам.

Небето беше тропосано с кошмарен шев, който се къдреше, потъваше, издигаше, а после се чу страшен шепот, който прониза не само ушите му, а цялото му същество, сякаш нещо физическо го беше проболо. Той проклинаше, замръзнал, наблюдаващ, уплашен. „Вълнистите линии, които са там и не са там.“ Ред от доклада на Уитби, който не бе споделил досега, защото не го разбираше. В съзнанието му изплуваха образи от филма на първата експедиция.

— Не мърдай — прошепна Призрачната птица в ухото му. — Не мърдай.

Тя прикриваше тялото му със своето, опитваше се да изглежда така, сякаш той не е там.

Контрол се стараеше дори да не диша, да стане толкова неподвижен, като че ли е мъртъв. Докато нещото се виеше и движеше в небето, той чуваше къдренето, потъването и издигането му като следи от платно, докато не рискува да погледне и видя как някакво напрежение го замразява на място и за миг то се разтегна, изпънато като кожа, почти крехко, неогъващо се.

А след това, с едно последно спускане и изкачване, присъствието се приближи до тях, премигна и изчезна или просто се изплъзна от въздуха и небето стана същото като преди.

Контрол не разполагаше с думи за това, нито свои, нито на Уитби. Това не беше мъртва диорама. Не беше отвратителен скелет на непознат мъж. Вече всичко изглеждаше възможно. Всичко можеше да се случи. Той стисна здраво фигурката на Чори. Толкова здраво, че едва не проби кожата му.

Останаха така, докато по вече коварното в очите на Контрол небе се разстла буря и през тъмносивия му цвят проблесна мълния, гръм, а сред дъждовните капки, които ги намокриха до кости, ги шибаха хлъзгави неща като попови лъжички и после изчезваха в пръстта наоколо, докато двамата се мъчеха да се заслонят под разкривените, почернели шубраци от дървета с листа като ками. Поповите лъжички приличаха повече на живи ручейчета с размерите на кутрето му. Контрол неволно си помисли, че те падат от шевове в небето, които някак са се разпаднали на милион малки парченца, и че това също е част от екосистемата на Зона Х.

— В какво ще се превърнат тези неща според теб?

— В каквото се превръща всичко останало тук — отвърна тя, но това не беше никакъв отговор.

Когато бурята отмина, блатото оживя от птичите песни и гъргоренето на каналите, без нищо да липсва. Може би тръстиките изглеждаха по-жизнени, а дърветата — по-зелени, но това беше само ефект от светлината на слънцето, което изглеждаше далечно като целия свят.

След известно време двамата се изправиха. След известно време двамата мълчаливо продължиха по пътя си, като вървяха по-близо един до друг, отколкото преди.

006: ДИРЕКТОРЪТ

Има едно място, което като дете наричаше най-далечната далечна точка — където можеше да се преструваш, че си единственият човек на света. Беше те малко страх да стоиш там, но и те изпълваше с особен покой, с чувство на сигурност. Отвъд тази точка, и в двете посоки, винаги се връщаше и още се връщаш. Но за един момент, дори сега, с Уитби до себе си, си толкова отдалечена, че на мили околоръст няма нищо и ти го усещаш. Усещаш го силно. Отначало си нервна, след това леко уморена, а после попадаш в тази съвършено неподвижна гледка, в която хрусталаците се превръщат в мочурища, и сладководния канал — буфер между тях и соленото блато, а накрая идва и морето. Там, където преди се виждаха видри, сега се чуват дъждосвирци. Поемаш си дълбоко въздух и се отпусках в пейзажа, тръгваш по брега на този земен рай, подмладен от съвършената му застиналост. Вече не чувстваш умора в краката си и не се боиш от нищо, дори от Зона X; не ти е останало място за спомен, мисъл и каквото да било друго, освен за този момент, и този, и следващия.

Скоро обаче това чувство изчезва и двамата с Уитби, оцелели от топографската аномалия, се озовават сред останките на майчиния ти дом. Само един под и няколко стени с толкова избелели тапети, че шарката им не се вижда. Пропадналата, разбита веранда и очуканите, изгнили широки дъски, по които се стигаше до дюнните, а оттам — до метално синьото море, което подмята бели гребени нагоре и отново ги придърпва към дълбините си. Може би не биваше да идваш тук, но имаше нужда от нещо поне малко нормално, нещо, което да извика в паметта ти онези дни, отпреди всичко да се обърка — дните, които тогава ти се струваха толкова обикновени.

„Не ме забравяй“, бе казал Сол тогава, сякаш говореше не само от свое име, но и от името на майка ти, и на целия забравен бряг. Вече наистина забравен — сега, когато Уитби стои в единия край, а ти — в другия, защото ти е нужно пространство. Той не е сигурен в теб и ти определено не си сигурна в него. Уитби искаше да се откажете след кулата, но ти нито за миг не помисли, че можеш да си тръгнеш просто

така. Това някога беше твой дом и Уитби няма да те спре, колкото и да протестира, да хленчи и да се опитва да се измъкне, или да те умолява веднага да се върнете през границата.

„Къде ти е оптимизмът сега?“, иска ти се да го попиташ, но той така или иначе не е в твоя свят.

Някога, отдавна, на пода в къщичката са били напалени един-два огъня — в бившата дневна, под заслона на една от провисналите стени. Черните петна са доказателство, че дори след настъпването на Зона X тук известно време са живели хора. Дали майка ти е палила тези огънове?

Подът е покрит с мъртви бръмбари, размазани на лъскави изумрудени парченца, а петролно зеленият мъх и дебелите пълзящи растения образуват хаотично море. В храстите навън подскачат мушитрънчета и дървесници, кацат на перваза на зиналия прозорец, който гледа към сушата, после отлитат. Същият прозорец, обърнат към обраслата в треви и храсти алея, през който се вираше в очакване на баща си.

Отдавна ръждяса и изгнили консерви и дебел пласт от пръст, изригваща от ъглите през проядените дъски или това, което е останало от тях. Аномалията на напуканите, стари, трудно разпознаваеми чинии, натрупани в мивката, паднала от собствената си тежест и преобразена от плесента и лишеите; изгнилите шкафове отдолу.

Усещаш съжаление за нещо, което си допуснала да потъне в забвение. Никой никога не казва на експедициите, че тук са живели хора, че са работели тук, напивали са се тук, слушали са музика тук. Хора във фургони, бунгала и фарове. По-добре да не мислят, че е имало хора, да си го представят празно... но сега ти се иска някой да запомни, да се знае какво е изгубено, дори и да е било съвсем малко.

Уитби стои като натрапник, докато ти оглеждаш наоколо; знае, че криеш нещо от него. Равната, мрачна линия на устните му, негодуванието в погледа му — естествени ли са или Зона X вече го обръща срещу теб? Когато изскачаш от кулата, избягала от онова, което се е надигнало с такава скорост към теб, го намираш все така пищящ, да бръщолеви за нещо, което го е нападнало. „Нямаше никакъв звук. Нищо. После... една стена зад гърба ми, която мина през мен. И изчезна.“ Но след това не каза нищо повече, а и ти не сподели какво си видяла, преди да прелетиш през последните стъпала към

светлината. Може би и двамата сте убедени, че другият няма да повярва. Може би и двамата искате първо да се върнете в света.

В къщата няма мъртви тела, но какво си си мислила? Че ще я намериш сгушена на това място, увита в пашкул, който да я спаси от бедствието, променило света около нея? Майка ти никога не е била такава. Ако е имало нещо, с което да се бие, е щяла да се бие. Ако е имало на кого да помогне, е щяла да му помогне. Ако е можела да избяга, за да се спаси, е щяла да се спаси. В сънищата ти тя е устояла, също като теб, с надежда за избавление.

Докато седиш във фойето на „Стар Лейнс“ и пишеш нещо, къщата се връща в спомените ти в странни моменти, заедно с фара. И това обсебващо желание, което като силно течение те завлича във водата, тази потребност да знаеш, надделяваща над страха. Шумът от среднощните вълни на прилива, прозорецът в стаята ти в дървената къща на майка ти, от който морето под лунната светлина изглеждаше като множество метално сини линии, притиснали помежду си тъмната вода. Понякога тези линии биваха прекъснати от нейната фигура, която се разхождаше по брега късно среднощ, будна от мисли, които никога не споделяше, обърнала лице към водата. Сякаш още тогава е търсела отговора, който ти търсиш сега.

— Какво е това място? — пита отново Уитби. — Защо сме тук?

В гласа му проличава напрежение.

Ти не му обръщаш внимание. Иска ти се да му кажеш, че си израснала тук, но той вече е преживял твърде голям шок, а и все едно, като се върнете, ще трябва да се разправяш с Лаури и Агенцията. Ако се върнеш.

„Виждаш ли онази обрасла сянка? Това беше моята стая — би му казала, ако можеше. — Родителите ми се разведоха, когато бях на две. Татко си тръгна — той всъщност беше нещо като дребен мошеник — и мама ме отгледа, само зимните ваканции прекарвах при него. Докато не останах там завинаги, защото вече не можех да се прибера вкъщи. Той ме лъжеше за причината, докато не пораснах, и може би е бил прав. Цял живот съм се чудила какво би било да дойда отново тук, на това място. Понякога дори съм си въобразявала, че ще намеря някакво съобщение, нещо, което мама предвидливо е сложила в метална кутия

или е скрила под камък. Някакъв знак, защото и сега имам нужда от послание, от знак.“

Но в къщата няма нищо, нищо, което да не знаеш, а зад гърба ти стои фарът и ти се присмива. „Нали ти казвах.“

— Не се притеснявай, скоро се прибираме — казваш на глас. — Само фарът и се прибираме.

Оставяш най-хубавото за десерт. Или най-лошото? Каква част от едно детство може да бъде унищожена или изкривена, преди новите пластове да изместят спомените?

Минаваш покрай Уитби — отривисто — защото не искаш да види, че си разстроена, че Зона X отново те смазва.

Малкото останали дъски скърцат и въздишат в неравна симфония. Птичките чирикат неспокойно в храстите, гонят се и спираловидно се издигат към небето. Скоро ще завали, хоризонтът прилича на смръщено чело, на разгневен овен, устремен към брега. Можели ли са да го видят, поне Хенри? Или е било невидимо? Отведнъж ли ги е връхлетяло? Като дете проумяваше само, че майка ти е мъртва; години трябваше да минат, преди да започнеш да мислиш за смъртта ѝ в други измерения.

Пред очите ти е само изражението на Сол последния път, когато го видя като дете, и последният ти дълъг поглед към забравения бряг през пращното задно стъкло на колата, която сви от черния път, излезе на шосето и далечните вълни на морето се скриха.

007: ПАЗАЧЪТ НА ФАРА

Снощи забелязани два товарни кораба и един катер на бреговата охрана. Нещо голямо на хоризонта — може би нефтен танкер? „А това велико и пространно море! Там плават кораби.“^[1] Западната сирена още не е наред — разкачена жица? Не ми е добре, затова отидох на лекар. Късно следобед излязох на разходка. Забелязах: вирджински бухал върху костенурка, опитваше се да я изяде. Не знаех какво е. Първо се притесних. Стори ми се нещо странно с пернато тяло и брониран пън. Бухалът само ме погледне, не литна, докато не го пропъдих от костенурката.

Жестове на любов и добрина. Безполезното чувство на вина.

Понякога му липсваха проповедите — ритъмът им, начинът, по който вадеше думите от себе си и ги разпращаше навън, без да прекъсва дълбоката връзка помежду им. Можеше да назове едно нещо и то да проникне в съзнанието на толкова много хора. Но дойде моментът, когато не му останаха думи, когато разбра, че се наслаждава на ритъма на изреченията си повече, отколкото на смисъла им; и тогава за известно време се изгуби в безкрайното море на съмнението, убеден, че се е провалил. Защото се бе провалил. Адските пламъци и апокалиптичните видения, надвисналата заплаха, че демоните ще унищожат света, не могат дълго да крепят човека, без да му отнемат нещо. Накрая той не знаеше какво иска да каже и в какво вярва, така че се отказа от всичко с едно продължително отърсване от целия си живот и избяга колкото можа по-далеч на юг, на колкото можа по-усамотено място. Избяга и от манипулативния си и едновременно с това завистлив баща, който трудно можеше да се понесе за дълго: един тъй далечен мъж, излъчващ толкова малко светлина, сега трябваше да разкрие пред Сол само тези емоции, които не желаше.

Когато се премести, всичко се промени. В някои отношения се чувстваше много по-различно на юг, отколкото на север. Самият той беше много различен, защото беше щастлив, затова не искаше да признае нито болест, нито нищо друго, намекващо за промяна в нещо тъй свършено.

Но седмица след случая в двора, докато лежеше в леглото с Чарли, усети странна безчувственост — епизод от може би десетина минути, в който сякаш се отдели от тялото си. Или смуцаващите моменти по време на разходките си по брега в околностите на фара, когато уж трябваше да се оглежда за нарушители, но всъщност с удоволствие наблюдаваше птиците.

Поглеждаше към морето и виждаше разни неща, които плуваха в периферното му зрение и които не можеше да си обясни като петънца от слънцето. Дали беше параноя или някакво упорито съмнение, опит на част от мозъка му да съсипе всичко, да го направи нещастен, да го принуди да се лиши от живота, който си бе създал тук?

На фона на този развой присъствието на Леката бригада ставаше все по-нереално, а в дните след снимката беше настъпило някакво временно примирие, взаимно споразумение да не се обвиняват взаимно. Той поправи повредата на лещата, почисти стъклото и си каза, че всеки има право на втори шанс.

Някои от срещите им обаче продължаваха да го изпълват с отчаяние.

Днес например той влезе в собствената си кухня и завари Сюзан да си прави сандвичи без никакво притеснение. Шунката и сиренето му бяха извадени на плота, заедно с белия му хляб, лука и един домати от градината. Сюзан седеше на високото столче под странен ъгъл, с един изправен крак, стъпил на пода, и един свит, което го подразни още повече. Като че нарочно беше застанала така сковано, в поза, толкова изкуствена за нея, колкото изглеждаше за него.

В този момент влезе и Хенри и изпревари въпросите на Сол, като изнесе лекция за това, че не бива да се приемат чуждите вещи за даденост. Че не се правят сандвичи, без първо да попиташ, което изглеждаше едновременно нахално и тривиално.

После почти небрежно попита:

— Тук не стават странни неща, нали, Сол? Наблизо или далеч?

Това не можеше да не предизвика горчива усмивка. Всички знаеха историите с призраци за забравения бряг.

— Сигурно е съвпадение, но откакто откачи в двора онзи ден, показанията на уредите ни полудяха. Понякога изглежда така, сякаш апаратурата се е повредила, но ние я тествахме. Нищо й няма. Прав съм, нали, Сол?

Откачил бил. Хенри определено се опитваше да го предизвика.

— О, да, явно работи — опита се да прозвучи бодро Сол.

Всеки би сметнал Хенри за палячо, а непохватните му опити за разговор — признак на липса на социални умения. Въпреки това успяваше да подразни Сол, дори със самото си присъствие.

Затова той изрита и двамата навън, обади се на Чарли, за да го пита може ли да обядват заедно, заключи жилищните си помещения и подкара към бара, за да си почине.

Селският бар беше импровизирано заведение, чийто стил зависеше от хората, които в момента се навъртаха наоколо. Днес имаше барбекю и хладилник, пълен с местна бира. Хартиени чинийки от рождения ден на някое хлапе — торта със свещи на розов фон. Сол и Чарли седнаха отвън, на верандата, гледаща към морето, на една маса под избелял син чадър.

Говореха си за деня на Чарли на лодката и новодошлия, който си купи полуразрушена от ураган къща, и как Старият Джим трябва да ремонтира бара, защото „не е готино да имаш долнопробен бар на място без читави барове, с които да го сравниш“. И че може би трябва да видят тази рок банда, за която Чарли бе споменал. И че може би вместо това ще прекарат целия ден в леглото.

И че Леката бригада лази по нервите на Сол.

— Хенри е откачен — каза той. — Има поглед на луд погребален агент. А Сюзан го следва навсякъде по петите.

— Няма да се въртят вечно тук — успокои го Чарли. — Все някой ден ще се разкарат. Кретени. Кретенската бригада.

Забавно му беше да изпробва думите, вероятно защото и двамата вече бяха изпили по няколко бири.

— Сигурно, но ме побиват тръпки от тях.

— Възможно ли е да са тайни агенти от горското или службата за опазване на околната среда?

— Естествено, нали по цяла нощ изхвърлям отровни химикали.

Чарли се шегуваше, но забравеният бряг от десет-двайсет години наистина страдеше от хлабавите регулации на „невключена територия“. Дивата пустош криеше немалко ръждясали варели, част от които захвърлени в изоставени ферми, потънали в изгнили борови иглички.

По-късно продължиха разговора си в двустайната къщичка на Чарли надолу по улицата. Няколко снимки на семейството му, малко книги, полупразен хладилник. Нищо, което Чарли да не може да събере в една раница, ако реши да вдигне гълъбите оттук или да се премести да живее при някого.

— Сигурен ли си, че не са избягали от някоя лудница?

Сол се засмя, защото тъкмо предишното лято двама пациенти от санаториума в покрайнините на Хедли бяха успели да избягат и да стигнат до забравения бряг, за да се радват почти две седмици на свободата си, докато полицията не ги залови.

— Ако разкараш лудите, тук няма да остане никой.

— Освен мен — напомни му Чарли. — Освен мен и може би теб.

— Освен птиците, елените и видрите.

— Освен хълмовете и езерата.

— Освен змиите и стълбите.

— Какво?

Дотогава обаче се бяха разпалили твърде много под чаршафите, така че можеха да кажат всичко и го правеха.

* * *

Всъщност Глория го накара да отиде на лекар. Рано следобед на другия ден, докато Хенри и Сюзан бяха горе във фара, а той — долу, тя се появи като вярна сянка. Той беше толкова свикнал с нея, че ако не беше дошла, сигурно щеше да си помисли, че нещо не е наред.

— Различен си — отбеляза тя и Сол се позамисли.

Този път тя се бе облегла на бараката и го гледаше как прекопава градината. Доброволецът Брад беше обещал да му помогне, но така и не дойде. Слънцето над главите им приличаше на огромен разтекъл се жълтък. Вълните устремено вибрираха в съзнанието му, макар и приглушени. Едното му ухо беше запушено, откакто се събуди,

без съмнение, защото бе спал на него. Може би наистина беше твърде стар за тази работа. Може би неслучайно пазачите на фарове се пенсионираха на петдесет.

— С един ден по-стар и по-умен — отвърна той. — А ти не трябва ли да си на училище? За да поумнееш и ти.

— Учителите имат друга работа.

— Пазачите на фарове също — изпъшка той, като заби лопатата в пръстта. Усещаше кожата си еластична, безформена, а някакъв тик постоянно трепкаше под лявото му око.

— Тогава ми покажи как и ще ти помогна.

При тия думи той спря, облегна се на лопатата и се вгледа продължително в нея. Ако продължаваше да расте, някой ден от това момиче можеше да излезе нелош футболен защитник.

— Искаш ли да станеш пазач на фар?

— Не, искам да работя с лопата.

— Че тя е по-голяма от тебе.

— Отиди да вземеш друга от бараката.

Да. Тази славна барака, в която имаше всичко... освен когато го нямаше. Той погледна нагоре към кулата на фара, в която Леката бригада сигурно вършеше невъобразими неща със светлинното тяло.

— Добре — съгласи се той и й донесе една по-малка лопата.

Тя отблъсна опита му за обяснения какво да прави с нея, застана до него и започна непохватно да я бодее в земята и да пръска буци наоколо, а той благоразумно се отдалечи. Веднъж вече го беше удряла лопата по главата поради близостта до един свръхентузиазиран помощник.

— Защо си различен? — попита тя прямо, както винаги.

— Казах ти, не съм различен. — Малко по-троснато, отколкото му се искаше.

— Напротив — настоя тя, без да обръща внимание на тона му.

— Заради тресчицата — каза той накрая, за да прозвучи по-просто.

— От треските боли, но най-много да ти потече малко кръв.

— Не и от тази — възрази той и отново преви гръб над лопатата.

— Тази беше различна. И аз не разбирам какво става, но виждам разни неща в крайчеца на окото си.

— Трябва да отидеш на лекар.

— Добре.

— Майка ми е лекар.

— Вярно.

Майка ѝ беше педиатър, или някога бе работила като такъв. Не беше едно и също. Въпреки че и без разрешително даваше съвети на жителите на забравения бряг.

— Ако аз бях различна, щях да отида.

Различен. В какъв смисъл „различен“?

— Ти живееш с нея.

— Е, и?

— Защо си дошла всъщност? Да ме подлагаш на разпит ли?

— Мислиш си, че не знам какво значи да подлагаш някого на разпит, нали? — каза тя и се отдалечи.

След като Хенри и Сюзан си тръгнаха, Сол се качи на върха на фара и се вгледа в богатия контраст между пясъка и морето, в дълбоките бронзови отблясъци на следобедното слънце. От това място грееше светлина в бури и предизвикани от човека катастрофи, в спокойни времена и катаклизми. Светлина, която бликаше като водопад и дори сама се прекъсваше. Светлина, която пулсираше и трепкаше, притегляше мрака към себе си и го разпръсваше.

Той стоеше тук и първия път, когато видя Хенри; доста месеци бяха минали оттогава. Мъчителните стъпки на Хенри през пясъка към фара бяха пародия на напредъка; той затъваше, залиташе и се бореше за всяка крачка. Мижеше срещу светлината, вятърът заплашваше да отскубне ризата му, която беше толкова широка, че гърбът ѝ се издуваше назад и наляво като платно, обезумяло от желание да се освободи. Зад нея се криеше Сюзан, която Сол в първия момент не бе забелязал. Бекасите дори не си бяха направили труда да се пръснат с обичайното си тракане пред Хенри, а вместо това бяха предпочели да продължат да кълват пясъка, и чак в последния момент да разперят крила и да избягат от тромавото чудовище. В този момент Хенри приличаше на непохватен богомолец, дошъл на поклонение.

Оставиха апаратурата си — металните кутии със странните уреди и циферблати. Почти като заплаха. Заплюване на мястото; правото на новите заселници. Ще се върнем. Сол не разбираше и

половината от това, което гледаше, дори отблизо. Пък и не искаше — не желаше да знае какво има от страната на свръхестественото и какво — от тази на научното. Пребиотични частици. Призрачна енергия. Огледални стаи. Лещата беше достатъчно чудо, като се имаше предвид какво прави, и без да се опитва да ѝ придаде допълнително значение.

Коляното го болеше и скърцаше силно, докато преглеждаше оборудването на Леката бригада. Търсеше нещо, което знаеше, че вероятно няма да разпознае, и си мислеше как човек може да бъде повален от най-различни болезки, така че нищо няма да му стане, ако малко се погрижи за себе си. Особено като се имаше предвид, че Чарли е със седем години по-млад. Това обаче само прикриваше мисълта, която вече прозираше зад пристъпите на паника: че нещо наистина не е наред, че се чувства като чужденец в собствената си кожа, че сякаш нещо друго започва да наднича през очите му. *Зараза* — тази мисъл се промъкваше от време на време между будното състояние и съня, между съня и будното състояние, носеше се в браздата между двете.

Имаше чувството, че нещо все повече си идва на мястото, и това го объркваше и плашеше.

За щастие, майката на Глория, Труди Дженкинс, се съгласи да го приеме веднага, около час преди мръкване. Тя живееше на запад, в една отдалечена дървена къща, и Сол отиде дотам с пикапа. Паркира на черната алея, над която бяха надвиснали дъбове, магнолии и палми. Зад ъгъла надничаше верандата, която беше голяма почти колкото къщата и имаше гледка към плажа. Ако поискаше, Труди можеше да дава стая под наем за туристи през лятото.

Носеха се слухове, че е дошла на забравения бряг след споразумение с прокуратурата по обвинение в трафик на наркотици преди повече от десет години. Но каквото и да беше миналото ѝ, тя имаше здрава ръка и трезва глава, и беше по-добре да отиде при нея, отколкото в клиниката на още петдесет мили навътре в сушата или при стажанта доктор, който от време на време посещаваше селото.

— Влезе ми едно парченце...

Другото беше, че с Труди можеше да говори за убождането. Беше пробвал с Чарли, но по някакви причини, които не можеше да проумее,

колкото повече разговаряше с него, толкова по-силно ставаше усещането, че му натрапваше проблема си и не знаеше колко още ще понесе партньорът му.

Тази мисъл обаче го потискаше и след малко млъкна, без дори да спомене за плуващите в периферното му зрение неща.

— Мислиш, че нещо те е ухапало ли?

— Не, по-скоро ме убоде. Бях с ръкавица, но все пак не биваше да посягам. А може и да няма нищо общо.

Но как би могъл да знае? Моментът на усещането на неусещането — все към него се връщаше.

Тя кимна.

— Разбирам. Нормално е да се притесняваш при всички тези болести, които пренасят комарите и кърлежите. Нека да погледна дланта и ръката ти, да те прегледам и може би да успокоя тревогите ти.

Беше педиатър, но не му говореше като на дете. Умееше да опростява нещата и да стига до същественото, за което ѝ беше признателен.

— Щерка ти често скита около фара — опита да завърже разговор той, докато сваляше ризата си, за да го прегледа.

— Да, знам. Дано не ти пречи.

— Не, само че много се катери по камънаците.

— Катерачка си е тя. Всичко иска да види.

— Може да е опасно.

Тя го изгледа остро.

— Предпочитам да ходи на фара и да се върти около хора, които познавам, отколкото да се запилее по някоя пътека.

— Така е — отвърна той; вече съжаляваше, че е повдигнал темата. — Има истински талант за разпознаване на изпражнения.

Труди се усмихна.

— От мен го е взела. Аз я научих на всичко за разните видове изпражнения.

— Ако някоя мечка се изсере в гората, Глория ще знае.

Майката се засмя.

— Може да стане учен, като порасне.

— Къде е сега?

Помисли си, че трябва да се е прибрала у дома, след като си тръгна от фара.

— До бакалията. Това момиче обича да ходи пеш навсякъде. Затова я пратих да купи мляко и разни неща за вечеря.

Бакалията, която се намираще в съседство с бара, също беше доста импровизирана.

— Нарича ме защитника на светлината.

Не знаеше откъде идва, но му харесваше.

— М-хм.

Труди се върна към прегледа.

Накрая рече:

— Не виждам никакви признаци за нещо нередно с ръката или дланта ти. Дори следа не е останала. Но е минала цяла седмица, може да се е заличила.

— Значи, нищо?

Изпита облекчение и радост, че не се е разкарвал до Блийкърсвил. Сега имаше толкова много време, което можеше да прекара с Чарли. Да хапнат скариди в някое крайпътно заведение. Да пият бира и да играят на дартс. Да отидат в мотел и да не забравят да поискат двойно легло.

— Кръвното ти е високо и имаш малко температура, но това е всичко. Яж по-малко сол. Повече зеленчуци. Ще те прегледам пак след няколко дни.

Когато си тръгна, се чувстваше по-добре; беше спазарил комбинирано заплащане — двайсет долара плюс обещанието да закупе няколко разхлабени дъски на верандата, евентуално и още някакви дреболии.

Но по пътя към фара, докато мислено прехвърляше списъка със задачи, облекчението и енергичността му избледняха, изместени от промъкналото се съмнение. В дъното на всичко стоеше мисълта, че е отишъл на лекар като половинчато решение на по-голям проблем и само се е уверил, че няма да получи лесна диагноза, защото не ставаше дума за нещо просто като кърлеж или грип.

Нещо го накара да погледне назад, към остров Фейлиър, чиято далечна сянка на запад изглеждаше повече като остра извивка на бреговата линия. Там мигаше слаба червена светлина, която беше твърде високо, за да идва от нещо друго, освен от контейнеровоз, и присветваше на твърде неравни интервали, за да не е управлявана ръчно или с импровизирани средства. Местоположението му на

хоризонта подсказваше, че идва от остров Фейлиър, вероятно от разрушения фар.

Светлината излъчваше шифър, който той не познаваше — съобщение от Хенри, което не искаше да получава.

Когато се прибра, звънна на Чарли, но той не отговори; сети се, че приятелят му е нощна смяна и ще лови октоподи, сепии и камбала — от тези приключения, които най-много обичаше. Сол си пригответи набързо вечеря, почисти и подготви светлинното тяло. През нощта не се очакваха кораби, а прогнозата беше за спокойно море.

Залезът вещаеше красота: здрачаващото се небе вече беше осяено със звезди. Преди да включи фара, Сол поседя няколко минути, загледан в тях и в наситено синьото небе наоколо. В такива моменти наистина се чувстваше така, сякаш живее на края на света. Сякаш беше сам по начина, по който искаше: когато сам избере, а не когато светът му го налага. Но не можеше да не забележи малката червена точка, пулсираща откъм острова, макар и засенчена от толкова много далечни слънца.

После светна лъчът и скри червената светлина, а Сол се отдръпна и седна на най-горното стъпало, за да наблюдава няколко минути работата на прожектора, преди да слезе да се погрижи за другите си задачи.

В нощите, когато фарът работеше, не биваше да спи, но в един момент осъзна, че е заспал на стъпалото и че сънува, и че не може да се събуди и не бива да се опитва. Затова и не го направи.

Звездите вече не грееха, а летяха и се стрелкаха из небето така устремено, че не можеше да ги проследи. Имаше чувството, че нещо далечно се е доближило, че самите звезди са се придвижили насам, защото ги виждаше като нещо повече от малки точки светлина.

Вървеше по пътеката към фара, но луната кървеше в сребърния си кръг и той знаеше, че със Земята се е случило нещо ужасно, щом Луната умира и всеки момент ще падне от небето. Океаните бяха станали гробища от боклук и всевъзможни мръсотии, изхвърляни някога в света на природата. Войните за оскъдните ресурси бяха превърнали цели страни в пустини на смърт и страдание. Бяха плъзнали безброй болести и животът беше започнал да мутира в други

форми, които стенеха и скимтяха в мръсните, опожарени останки на някога могъщи градове, осветени от лумналите огънове, в които пращяха димящите кости на странни, разкривени трупове.

Тези тела лежаха проснати по земята около фара. Дълбоки бяха раните им, ярка кръвта им и силни стоновете, внезапни и безполезни като насилието, което продължаваха да упражняват един върху друг. Но докато вървеше между тях, Сол имаше чувството, че те съществуват някъде другаде, и само някакъв скрит импулс, като космично течение, ги тласкаше да се проявят на това място, край тъмната кула на фара, обгърната в спирала от сенки и пламъци.

От този пейзаж се появи и Хенри — на вратата на фара, със зловеща усмивка на лицето, която ставаше все по-широка, докато не изкриви челюстта му. От него изригнаха безмълвни думи: *И Бог каза: да бъде светлина. Бог го каза, Сол, и дойде отдалеч; дома Му го няма, но целта Му остава. Защо Го лишаваш от новото Му царство?* Тези думи бяха обвити в такава тъга, че Сол потръпна от тях, от Хенри. Докосваха всичко, което бе оставил зад гърба си.

Вътре във фара вместо стълбите, водещи нагоре, Сол намери широк тунел, спускащ се в земята — невъобразима спирала, която се виеше все по-надолу.

Зад него Луната се напълни с кръв и полетя към Земята сред тъй горещи пламъци, че той усети топлината им. Мъртвите и умиращите бяха подели вика на настъпващото забвение.

Той затвори вратата след себе си и пое по неочаквания път, водещ надолу, като плъзгаше ръка по леденостудената стена. Виждаше стъпала толкова далеч под себе си, че или сам се наблюдаваше от голяма височина, или тялото му беше станало високо като фара; а след всяка стъпка се разкриваха нови и нови етажи.

Хенри обаче продължаваше да върви до него, нежелан, а стълбите се пълнеха с вода, която прииждаше на силни вълни и с яростен звук, и скоро голяма част от тялото му вече бе потопена, фината риза на Хенри се изду, но Сол продължи да слиза, докато водата покри и главата му и не можеше да диша; олюлявайки се, отвори очи, за да види огненото зелено злато на думите върху стената, които се появяваха пред погледа му, изписвани от невидим писец.

Макар да знаеше, че думите идат от него, че винаги са идвали от него, че излизат беззвучно от устата му. И че говори вече от дълго

време; че всяка дума разнищва мозъка му по малко и облекчава напрежението в черепа му. А това, което се криеше долу, каквото и да бе то, чакаше цялото му съзнание да се обели като ябълка. Ослепителна бяла светлина, растение с листа, оформящи неравен кръг, бодлива треска, която не беше треска.

Когато се събуди, седеше на стол пред фара. Нямаше представа как се е озовал там. Думите бяха живи в него — проповед, която излизаше, независимо дали я желаше. Независимо дали щеше да го погуби.

Там където се крие душацият плод от ръката на грешника ще раздам семената на мъртвите за да споделя с червеите.

[1] Пс. 103:25-26. Б.пр. ↑

008: ПРИЗРАЧНАТА ПТИЦА

Малко след бурята пътеката, по която вървяха, зави обратно към морето по склона на разпилените покрай брега възвишения. Влажната земя, споменът за тъмните ручейчета, придаваха на новозасятата почва почти радостен вид. Пред тях се разстилаха зелените контури на сушата, осветени от тъмното златисто сияние на късния следобед. Нищо зловещо не се бе завърнало в небето, но сега вървяха през свят на разрушени неща, на полускъръшени силуети на фона на блестящия хоризонт.

— Какво е станало тук? — попита Призрачната птица, преструвайки се, че това е негова територия. Може би беше.

Контрол дълго време не каза нищо, сякаш вече не вярваше на думите. Или беше започнал да цени отговорите, които му даваше мълчанието.

Но тук се бе случило нещо лошо.

В търсене на път към брега, по който да не се издерат в тръстиките и кактусите, нямаха друг избор, освен да навлязат в спомена за касапницата. Стара гума, пълна с кал, стърчащ от нея ботуш. Матов отблясък от автоматична пушка, скрита във влажната трева. Следи от запалени и набързо потушени огньове, вдигнати палатки, после и съборени и разкъсани — видно бе, че от военното командване не е останало нищо.

— Това не е работа на бурята — отбеляза тя. — Това е старо. Кой са били?

Отговор отново не последва.

Стигнаха до върха на леко възвишение. Долу лежаха останките на камион, два джипа, единият от които напълно изгорял, почти разпаднала се ракетна установка. И всичко това нежно обгърнато, потънало в мъхове, треви и пълзящи растения. Смуцаващи намеци за пожълтели кости сред парцали от избелели зелени униформи. Единствената миризма беше едва доловимото ухание на лилаво-белите диви цветя, които кимаха ожесточено на вятъра.

Беше спокойно. Призрачната птица беше спокойна.

— Не може да са войници, заварени тук от разширяването на Зона X, освен ако тя по някакъв начин не ускорява разложението.

Тя се усмихна, благодарна, че чува гласа му.

— Да, много са стари.

Повече я интересуваше обаче друг елемент от картината, която се бе разкрила пред очите им.

Плажът и успоредната му ивица земя бяха претърпели някакво катастрофално събитие, бяха се издълбали и преобразили, така че сега една огромна бразда на брега беше пълна с дълбока вода, а по затревената пръст от другата ѝ страна се простираха големи следи или просто ефектът от ускорена ерозия. Пред очите ѝ изплува видение на нещо чудовищно, което се измъква на брега, готвейки се за нападение.

Той посочи големите ровове.

— От какво са?

— Торнадо?

— Нещо е дошло от морето. Или... това, което видяхме в небето?

Вятърът развя малък прокъсан оранжев флаг, забит на кол в земята близо до съборените палатки.

— Нещо разярено, бих казала аз.

Любопитно. На брега, скрита зад туфа морски овес, намериха гребна лодка, изтеглена над края на прилива. Веслата си бяха на мястото. Изглеждаше така, сякаш отдавна стои там и ги чака. Смесица от тъга и безпокойство обзе Призрачната птица. Може би лодката е била оставена за биолога, но вместо нея я намериха те. Или съпругът на биолога не е успял да стигне до острова и тази лодка го доказваше. Независимо от това, тя не можеше да разбере смисъла ѝ, освен че с нея можеха да стигнат до другия бряг.

— Имаме достатъчно време — каза тя.

— Сега ли искаш да отидем? — попита невярващо Контрол.

Може би беше глупаво, но тя не искаше да чака. Имаха още един час истинска светлина и после ореола на сенките, преди да се спусне самият мрак.

— Предпочиташ цяла нощ да спиш при скелетите ли?

Тя знаеше, че вече изобщо не му е до спане, защото е започнал да получава халюцинации. Падащите звезди се превръщаха в бели зайчета, изпълваха небето и само петна от тъмнина насичаха скачащите им форми. Страхуваше се, че съзнанието му играе номера, за да прикрие нещо още по-тревожно, което само тя виждаше.

— Ами ако е дошло от сушата?

Тя му го върна:

— Ами ако е някъде зад нас в блатата? Лодката е здрава. И имаме време.

— Не ти ли се струва подозрително, че лодката ни чака просто ей така?

— Може би за първи път имаме късмет.

— А ако нещо изскочи от водата?

— Ще гребем назад. Бързо.

— Смел ход, Призрачна птицо. Смел ход.

Тя обаче се страхуваше също колкото него, макар и не от същите неща.

* * *

Докато потеглят, слънцето вече беше започнало да залязва над огромната издигната част от брега, а после и зад редицата от пясъчни наноси. Водата блестеше като тъмно злато. Небето сияеше в наситено розово, нащърбено само по края от сиво-синкавия здрач. Над главите им летяха пеликани, кралски чайки гравираха въздуха с остри математически уравнения, а гларусите кръжаха, напрягайки крила срещу вятъра.

От ударите и пръските на веслата им се образуваха малки златисти водовъртежи, които постепенно се сливаха с огледалното течение. Носът на лодката излъчваше груб прагматизъм, който на фона на цялата тази светлина изглеждаше много сериозен на Призрачната птица, като че ли това, което правеха, притежаваше някакъв особен смисъл. Движенията им вдъхваха цел, гребането — успокоение. Те трябваше да гребат към острова; това бе тяхната участ — да бъдат тук, на това място. Тревогата ѝ, че може да намерят биолога и съпруга ѝ на

острова, да стоят там и да я гледат, се преобърна или заличи, изгуби се, поне временно, във водата.

Дългата, широка ивица от зелено, която всъщност бе островът, от това разстояние изглеждаше неравна и рошава заради шепата високи дъбове и борове, които прорязваха хоризонта заедно с разрушената кула на фара. Затворено между тях: спокойното неподвижно небе и вечно неспокойното море, и островът, искрящ, нито близо, нито далеч, заобиколен от оптично изкривяване, сякаш излъчваше силна топлина. От двете страни между тях се плъзгаха тесни, скалисти островчета с разкривени борове; силуетите на тези аванпостове бяха разширени от неравната сиво-черна линия на колонията от стриди, стърчащи изумително бели от мъртвите черупки, разтворени от птиците.

Не разговаряха, дори когато се налагаше да коригират курса леко на запад, за да избегнат внезапните плитчини, или когато силен порив на течението и вълните, разбиващи се над носа, ги принуждаваха да гребат по-енергично. Чуваше се само неговото несдържано пъшкане и нейното тежко дишане, в ритъм с движенията на веслото ѝ и лекото потропване на неговото в ръба, защото не успяваше да замахва със същата плавност като нея. В миризмата на потта му и саламурената вода, в този внезапен остър мирис, почти аромат, се усещаше искрено усилие. Обтягането на трицепсите и предмишниците ѝ, докато напрягаше мускули. Последващата приятна болка, която ѝ показваше, че това е усилие, че е истинско.

С отслабването на светлината морето постепенно съблече златистия си блясък, а въгленочерната сянка на лодката се сля с тъмносините багри, превземачи морето, и лилавите пръски на небето. С настъпването на сумрака нещо в гърдите ѝ се отпусна и тя започна да гребе още по-спокойно и силно, поради което Контрол я погледна намръщено през рамо. Усещаше кратките му, преценяващи погледи и понякога се обръщаше, за да ги притъпи или неутрализира.

Разрушеният фар ставаше все по-голям на фона на задълбочаващата се нощ. Макар опустошен и обрулен от ветровете, ерозията и бурите, той продължаваше да ги зове като маяк, да излъчва усещане за живот, което тя не можеше да пренебрегне. В него имаше нещо особено, благородно едва ли не, нещо в студа и сенките на дърветата; въпреки всичко фактът, че това място още съществува, я изпълваше едновременно с тъга и гордост. Неочаквано чувство. Дали и

биологът се бе чувствала така, ако е идвала тук? Не мислеше така. Биологът със сигурност би видяла първо всичко, което го заобикаля.

По-слабата тъмнина между очертанията на острова и морето се бе превърнала в разнебитен кей, издигнат под лек наклон от морето, така че половината от него беше потопен, а брегът от двете му страни беше изкуствено съграден от бетон и камъни. Нямаше и помен от пясъчна ивица, докато далеч на запад не зърнаха матово бялата усмивка на извивката на брега.

Фарът не светеше, но шумните птичи ята, настанили се в дърветата за през нощта, се мъчеха да надвикат вълните и дрезгавите им крясъци се носеха през воя на вятъра. Траекториите на прилепите в небето приличаха на маршрут, начертан от пиян навигатор, а телцата им случайно и непредвидимо скриваха звездите.

— Нямаш ли чувството, че някой ни наблюдава? — прошепна тя.

— Не.

Гласът му беше пресипнал, като че не бе спирал да ѝ говори — ефект от вятъра и соления въздух.

— Аз имам.

— Птици. Прилепи. Дървета.

Само че го каза твърде пренебрежително. Той също не вярваше, че са само птиците, прилепите и дърветата.

Гърлените плисъци на водата, докато изтикваха лодката към кея, вълните, които обливаха камъните долу, а после се отдръпваха, скърцането на дъските, когато стъпиха на покритата с тях пътека. Безименните птици по дърветата замлъкнаха, но от разни страни на обраслата околност на фара продължаваше да се носи пулсиращо крякане. Някъде отвъд него — целенасочените стъпки на средноголям бозайник, проправящ си път сред храсталаците. А над тях се издигаше бледият, почти светещ нащърбен шип на фара, обгърнат от тъмното небе и звездите, подредени около него, сякаш е центърът на вселената.

— Ще прекараме нощта във фара, а на сутринта ще претърсим.

Беше по-топло, отколкото в морето, но все пак хладно.

Тя знаеше, че тясната пътечка през високите треви, която се виждаше под лунната светлина, не може да му е убягнала. Само редовно преминаване по нея би могло да ѝ попречи да обрасне.

Контрол кимна с неразгадаемо в мрака изражение и се наведе да вземе една пръчка. Размаха я. Нямаха оръжия — отдавна бяха

изхвърлили малкото си съвременни вещи в знак на признание за странните ефекти на Зона X; оставили си бяха само едно фенерче. Глупаво и неуместно би било да го включат сега. Призрачната птица обаче имаше ловен нож и го извади.

Входът на фара се намираше откъм сушата и пътеката водеше право към него. Оригиналната врата липсваше, но на нейно място беше поставена масивна дървена преграда; Призрачната птица бавно разпозна в нея врата от конюшня или нещо подобно. С известно усилие я избутаха настрани и застанаха на прага. Вътре миришеше на разложение и наноси. Но по-свежо, отколкото очакваше.

Тя запали клечка кибрит и видя централното стълбище — полускрито от сенките и долепено до стените, голо като гигантски тирбушон, издигащо се от средата на приземния етаж към огромния отвор горе. В най-добрия случай беше нестабилно. В най-лошия всеки момент щеше да пропадне.

— Може и да издържи на тежестта ни — каза Контрол, сякаш прочел мислите ѝ. — Строено е така, че носещите стени да поемат по-голямата част от натоварването. Но е доста зле.

Тя кимна; сега забеляза стоманените пръти, които го пронизваха, и този скелет ѝ вдъхна малко повече увереност.

Клечката угасна. Тя запали нова.

Приземният етаж беше посипан с мъртви листа и накършени клонки; катакомба от малки стаички, скрити от погледа. Гол под от бетон с белези от откъртените дъски.

Клечката угасна. Стори ѝ се, че чува звук.

— Какво беше това?

— Вятърът?

Не беше сигурен.

Тя запали нова клечка.

Нищо. Никой.

— Просто вятърът. — В гласа му се четеше облекчение. — Само ще проспим или първо ще огледаме стаите отзад?

— Ще огледаме, не искам изненади.

Вятърът откъм стълбището отново угаси клечката.

— Трябва да направим нещо с този кибрит — измърмори той.

Тя запали нова и изпищя; Контрол до нея се стъписа.

На средата на стълбите седеше сянка, насочила пушка към тях. Постепенно различиха чернокожа жена във военна униформа, с набита фигура и къдрава, късо подстригана коса.

— Здравей, Контрол — каза тя, без да обръща внимание на Призрачната птица.

Тя обаче я позна от първия разпит в „Съдърн Рийч“.

Грейс Стивънсън, помощник-директорът.

009: ДИРЕКТОРЪТ

Тайната лаборатория на Лаури, в една мрачна част на източния бряг, с каменисти плажове и бодливи жълтеещи треви, е изградена върху скелета на стара военна база. Тук Лаури усъвършенства неврологията и техниките си за кондициониране — или промиване на мозъци, както биха се изразили някои. От върха на покритото с мъхове възвишение, изкопано отвътре за неговото командване, той управлява странен свят от някогашни сребърни мини, разпилени по поляните долу, и ръждясващи оръдейни платформи от войни, водени преди седемдесет години. Поръчал е да му направят копие на фара в Зона X, както и на базовия лагер, дори с дупка в земята, която би трябвало да отговаря на малкото налична информация за „топографската аномалия“. Знаеше го, още преди да те повика, и във въображението ти този фалшив фар и фалшив базов лагер изглеждат злокобно, почти свръхестествено. В действителност обаче, когато заставаш до Лаури и оглеждаш територията му през дългата пластина от затъмнено стъкло, имаш по-скоро усещането за филмов декор — сбор от предмети, които без анимацията на параноята и страха на Лаури, без проекцията на неговия разказ, биха били инертни и жалки. Не, осъзнаваш ти, дори не и филмов декор. По-скоро карнавал в морски курорт през зимата, извън сезона, когато дори плажът е поема за самотата. Колко ли самотен е Лаури тук, заобиколен от всичко това?

— Седни, нека да ти сипя едно питие.

Много типично за Лаури, но ти не сядаш и учтиво отказваш питието, загледана в брега, в морето. Денят е сив и противен, а според прогнозата може дори да превали сняг. Водата изглежда мазна от крайбрежното замърсяване, матовата светлина хвърля многоцветни дъги по неподвижната ѝ повърхност.

— Не? Е, аз все пак ще ти наляя.

Пак много типично за Лаури, а ти ставаш по-напрегната с всеки изминал миг.

Стаята е тясна; стоиш до прозореца зад дълъг, нисък лимоненозелен диван със стоманена рамка, покрит с психеделични

оранжеви възглавници. Има формата на неравни, отпуснати гърди, а на тавана висят редици от по дващест порцеланови фасонки, извити според кривата на хълма. Светлината им се топи по диваните, масите и дървения под на меки, застъпващи се кръгове. Стъклената плоскост, запечатваща стаята отзад, е огледална; проектира образите ти и те предпазва от истината, че това всъщност не е салон за гости и ти не си дошла по покана, а по заповед. Иначе казано, намираш се в стая за разпити.

Изисканият Лаури, тъй различен от недодялания Лаури, наведен диагонално напред от стола си към дивана, цяла вечност съсредоточено вади ледени кубчета от кофичката на стъклената маса и ги пуска едно по едно в чашите — дзън... дзън... Внимателно отваря бутилка уиски, подпира гърлото на ръба на чашите и налива по два пръста.

Лаури, приведен над задачата си, оставя мига да се проточи още повече. Златната му грива сега е по-скоро сребриста; оставил я е по-дълга. Решителната, солидна глава върху дебелия шия, характерните черти на лицето, които му служат добре: груби красиви линии, както казват хората, като астронавт или старомодна кинозвезда. Хората, които никога не са виждали снимки на Лаури след първата експедиция в Зона X, онова съсухрено, необръснато лице, все още белязано от срещата с кошмара на неизвестното, Лаури, отишъл някъде, където никой друг не е стъпвал. „Достоен мъж“, харизматичен и пряк. Макар и леко напълнял, с малко тлъстинки около корема, още има известен чар. Въпреки лявото око, което се върти като малка планета, мъчеща се да излети от орбитата си, притегляна от нещо извън кадъра. Тези светли, пронизителни сини очи. Една идея по-светли и цялата му харизма щеше да се изгуби — решителният нос, почти карикатурно твърдата брадичка като бреговата линия на уверена страна, щяха да бъдат уронени от прекалено стъкления поглед. Но в очите му има точно толкова топлина, колкото е необходима, за да запази останалата част от илюзията.

— Ето, готово — казва той, а ти си изнервена, обратно на неговото спокойствие и благоговейна грижа към напитките.

Лаури е заменил бункерите, скрити в съседните хълмове, с тайни лаборатории. Носят се абсурдни слухове, че те са пълни с по-висши животни, доведени тук, за да понесат цялата тежест на въображението

му, сякаш за да накаже природата, задето е наказала него. Експерименти с невроните, нервните връзки, синаптичен контрол. Все такива скучни, невъзможни неща. Съмняваш се, че някога води тук четвъртата си жена или децата си, въпреки удобната близост на лятната семейна къща. Няма обиколки из работното място на тати.

Чудиш се с какво ли се развлича Лаури. Може би с това, което прави в момента.

Той се обръща с по една чаша във всяка ръка; облечен е в скъп тъмносин костюм и официални обувки със златни върхове. Усмивва се, протегнал и двете питиета, а движението му се удвоява и утроява от огледалото зад гърба му. Блясъкът на идеалните му зъби. Широката усмивка на политик. Опасна усмивка.

Китките му не трепват, движенията са извънредно пестеливи. Толкова компактни, че за миг дори не осъзнаваш, че ти подхвърля напитката.

Чашата, която допреди миг е била в лявата му ръка, се разбива в прозореца до главата ти и се пръсва. Ти се стряскаш, отстъпваш настрана, без да откъсваш очи от Лаури, течността опръсква обувките ти и парченца стъкла обсипват глезените ти. Бронираното стъкло на прозореца дори не издрънчава. Питието в дясната ръка на Лаури не потрепва. Ти — също.

Лаури продължава да се усмивва.

— Е, след като си изпи питието, да се заемаме с проклетата работа.

Облягаш се на неудобните възглавници и се заглеждаш в морето, във фара, в стъклените парченца от чашата с уиски по пода. Чудиш се дали нарочно си ги поръчва лесно чупливи. Лаури седи на стола си, приведен напред като хищник. Не помръдваш. Сърцето ти бие в таен шифър, който не можеш да декодираш. Близостта на широкото лице на Лаури, зачервено от алкохола, рязкото отпускане на набитите му рамене, гънките на корема върху скута му, чашата в ръката му. Не виждаш и следа от персонала, но знаеш, че охраната стои пред вратата.

— Значи, хрумна ти да погледнеш отблизо, а, Синтия? Да използваш собствените ми кодове за сигурност и да заобиколиш шефовете си? Не можа да се сдържиш да не надзърнеш зад завесата.

Планът беше добър, трябваше да проработи. Никой не трябваше да те види на връщане. Но Лаури имаше шпиони на границата, бяха го предупредили и единственото, което Грейс успя да направи, бе да конфискува материалите, които бяха донесли със себе си, и да ги прибере в хранилището-катедра, скрити под етикетите на предишни експедиции. Лаури те задържа първо в секретната военна база, след което те привика тук. Уитби беше разпитан и поставен под домашен арест.

— Вече знаех какво има там.

Шумно сумтене — презрително, недоверчиво.

— Типичният чиновник. Само защото е чел докладите и заема ръководен пост, си мисли, че знае нещо.

Без ирония.

Дъхът му е сладък, прекалено сладък, сякаш нещо в устата му е на път да изгние. Очите му са нестабилни, враждебни, но изражението му като цяло е непроницаемо. Прилича на човек, който само след още едно питие ще бъде способен практически на всичко.

— Реши да отидеш на малка разходка, на почивка. Да си полежиш на плажа, а? А после извратено ти се прииска да си с тази твоя играчка, Уитби? Малко във фара, на стъпалата?

Мълчанието е най-добрият отговор. Централата вижда изисканата версия на Лаури. Ти виждаш отпадъците, всичко, което иначе успява да скрие.

— Значи нямаш какво да ми кажеш. Нищо? Никакви подробности? Никакви обяснения?

— Предадох доклада си.

Той почти се надига от мястото си, но ти не помръдваш. Още деветгодишна на забравения бряг знаеше, че от мечки и диви кучета не се бяга. Стоиш на място и ги подчиняваш с поглед. Може дори да изръмжиш. Дали ще направиш същото, когато правилата се променят, когато настъпи Зона X? Не знаеш. Поттиш се от абсурдните светлини.

— Опитвам се да проникна в главата ти, без да прониквам, ако разбираш какво имам предвид — казва Лаури. — Опитвам се да разбера как стигнахме дотук. Да намеря една шибана причина да не оставя Централата да те уволни.

Яйцето на Централата се отваря като уста, която ще издаде заповед за спонтанното ти самозапалване или по-скоро изчезване като

дим. Но това значи, че основната причина още да не си уволнена е Лаури, което донякъде ти връща надеждата.

— Не можех да продължа да изпращам експедиции, без сама да отида там.

Не можеше да позволиш само те да го преживеят.

— *Да изпращаш?* Не ти, аз ги изпращам. Това трябва да ти бъде много ясно.

Той трясва чашата си на масата. Едно ледено кубче се плъзва и пада на пода. Удържаш се да не го вдигнеш и пуснеш отново в чашата му.

— Ами Уитби? Налагаше ли се да го включиш в жалката си експедиция?

Можеш да го осведомиш, че Уитби сам е искал да отиде, но не знаеш как ще реагира. Уитби винаги е бил друг свят за Лаури, фундаментално неразбирателство между две трагично различни форми на живот.

— Не исках да отивам сама. Трябваше ми подкрепление.

— *Аз съм* твоето подкрепление. Въвличането на помощник-директора също ли ти се стори добра идея?

Грейс може и да мразеше Лаури, но Лаури по някаква причина почти я харесваше. Кое то, ако някога го научеше, щеше да я отврати.

— Не, това също не беше добра идея. Лоша преценка. Но е трудно да пращаш хора в бой, ако ти самият винаги стоиш отстрани.

Това беше идея на Грейс. Простичко. Старомодно.

— Стига глупости. Грейс ли те подучи? Обзалагам се, че е била тя.

Пропуснала си някой подслушвателен бръмбар или само гадае?

— Разполагате с доклада ми.

Само Лаури разполага с него. Военното командване на границата знае това, но Грейс го е скрила от „Съдърн Рийч“, по молба на Лаури („по съображения за запазване на морала и сигурността“) в очакване на окончателно решение. Официално си на дълга почивка, а Уитби — в отпуск.

— Майната им на докладите. Опитваш се да скриеш Уитби от мен — строго погледнато, не беше така — а находките ти изглеждат неубедителни и непълни. Била си там почти три седмици, а предаваш доклад от четири страници?

— Нищо необичайно не се случи. Предвид обстоятелствата.

— Обстоятелствата дрън-дрън. Какво е видял Уитби? Нещо реално или поредната шибана халюцинация? Осъзнаваш ли какво можеше да се случи? Какво можеше да провокираш? — Думите му се заваят, прозвучава почти като „провираш“.

— Осъзнавам.

Една играчка фар внезапно оживява.

Той се хвърля напред, за да прошепне със зловонния си дъх на гнилоч:

— Искаш ли да знаеш кое е смешното? Кое е най-смешното?

— Не.

Ето, започва се. Като досаден дядо на семеен празник. Всеки път едно и също.

— Още тогава. Още тогава обърка всичко. Ако си беше „признала“ на интервюто, сигурно пак щяха да те вземат. Можеше да те наемат. Можеше да го направят, защото познавах стария директор. Да, сигурно от някаква извратена симпатия, все едно взимат специално, интелигентно лабораторно животинче — особено, великолепно бяло зайче, например. И да, никога нямаше да станеш директор, но тази работа все едно е гадна. Както сама установяваш. И ще продължиш да установяваш. Проблемът сега обаче е, че измамата продължи твърде дълго. И какво, по дяволите, да правим.

От твоя гледна точка проблемът е повече настоящето, отколкото миналото. Времето, когато можеше да се опитваш да удържаш Лаури или да му влияеш, отдавна е отминало. Откакто се изкачи до Централата и бе канонизиран, не можеш да го докоснеш.

* * *

Този човек, човекът, който ти беше преди Агенцията, беше внимателен — много внимателен в опитите си да стигне до момента, в който да направи нещо безразсъдно — например да пресече границата към Зона Х.

Баща ти беше параноик по отношение на правителството; от време на време се захващаше с нещо сенчесто, с което да допълни почасовата си работа като барман. Не искаше сериозни ангажименти.

Не искаше проблеми. Затова държеше правителството настрана; не ти каза, че майка ти вероятно е мъртва и че ти сигурно никога няма да се върнеш на забравения бряг, докато не му се наложи. Подучи те да отговаряш уклончиво на мъжете, които дойдоха да те разпитват за майка ти — така за нея щяло да бъде по-добре. И да избягваш всичко, което би могло да хвърли светлина върху неговите „бизнес начинания“.

„Не го знаеш, защото си много малка — гласеше обичайната лекция, — но политиците вършат големите далавери. Правителството е най-големият крадец на всички времена. Затова полагат толкова усилия да хващат крадците — не обичат конкуренцията. Не щеш това на гърба си цял живот, само защото си се озовала в неподходящ момент на неподходящо място.“

Когато най-после ти каза, че нея вече я няма, ти плака цял месец, въпреки че изражението на баща ти, мрачното предупреждение, предпазливостта, с която се случваше всичко във вашия постоянно местещ се дом, те учеха на мълчание.

С времето споменът за майка ти избледня — както когато вече не знаеш дали наистина си преживяла някой образ или момент или си го видяла на снимките, които баща ти държеше в една кутия от обувки в килера. Не както когато държиш нещо близо, вместо да го отблъскваш. Гледаше снимките на майка си — на верандата с приятели, с чаша в ръка, на плажа с баща ти — представяше си, че тя ти казва: „Не ме забравяй“, и се срамуваше, когато в съзнанието ти отново и отново се връщаше лицето на пазача на фара.

Започна свое собствено разследване — отначало предпазливо, после все по-решително. Откри, че съществува нещо, наречено „Съдърн Рийч“, посветено на изчистването на „екологичното опустошение“ на някогашния забравен бряг, сегашната Зона Х. Папката ти с изрезки от книги, вестници, списания, а по-късно разпечатки от интернет стана толкова дебела, че едва я отваряше. Преобладаваха конспиративните теории и спекулациите с официалната версия на правителството. Истината винаги изглеждаше мъглява и разфокусирана, сякаш нямаше нищо общо с това, което беше видяла, с чувството, че пазачът на фара беше станал *различен*.

През първата година в колежа осъзна, че искаш да работиш за „Съдърн Рийч“, каквато и да бе тяхната роля, а наследеният от баща ти усет подсказваше, че миналото ти ще бъде пречка за това. Така че

смени името си, нае частен детектив, който да ти помогне да прикриеш другите си следи и продължи следването. Когнитивна психология, специализация по психология на възприятията и втора специалност организационна психология. По ред причини се омъжи за човек, когото не обичаше, петнайсет месеца по-късно се разведе и почти пет години работи като консултант. През цялото това време не спираше да кандидатстваш в Централата, като старателно попълваше всички отговори така, че да те назначат в „Съдърн Рийч“.

Тогавашният директор, бивш служител на военноморските сили, обичан от всички, но не достатъчно силно, така и не те интервюира. Направи го Лаури, който още беше в Агенцията и имаше свои собствени планове. Той обичаше да се сдобива с власт по косвени пътища. След официалната среща в кабинета му отидохте в края на двора и проведохте съвсем различен разговор.

— Тук никой не може да ни чуе — каза той и в главата ти веднага светна червена лампичка. Ирационалната мисъл, че ще ти предложи, като някои от приятелите на баща ти. Нещо извън учтивото му държание, изисканото облекло и авторитетно излъчване явно те бе предупредило.

Лаури обаче беше намислил нещо по-дългосрочно.

— Накарах хората си да те проверят. Доста усилия си положила да се скриеш. Твърдо „много добър“ за старанието. Резултатът не е никак лош, предвид обстоятелствата. Но аз все пак разбрах, което значи, че и Централата би го открила, ако не бях заличил следите ти. Каквото беше останала от тях. — Широка усмивка, искрено изражение. Все едно, че си говорите за спорт или за блатото, простиращо се пред вас, което сякаш къкри в собствената си гъста пяна.

Минаваш към същественото:

— Ще ме предадете ли? — С пресъхнало гърло; изведнъж ти се струва по-горещо, отколкото само преди миг. Спомените как отвеждат баща ти в затвора за дребна измама, дръзката усмивка и въздушната целувка, сякаш смисълът на всичко е бил да го хванат, да има публика, да бъде забелязан.

Лаури се подсмивва и това, което допреди малко е изглеждало като изисканост, сега лъха повече на заплаха, въпреки слабостите му. Въпреки размаха му. От начина, по който изпълва костюма си и по

изражението на лицето му изглежда сякаш е видял това, което ти искаше да видиш, бил е там, където ти искаше да бъдеш.

„Да те предам ли, Глория... тоест, Синтия. Да те предам? На кого? На службата за проследяване на фалшиви имена и самоличност? На търсачите на истината за забравения бряг? Не, не мисля. На никого не смятам да те предам.

Неизказаната мисъл: Ще те запазя за себе си.

— Какво искате? — попита ти. Благодарна, че бащината ти кръв понякога те кара да газиш право напред.

— Да искам ли? — Неискрено до мозъка на костите. — Нищо. Поне засега. Всъщност, става дума само за теб... Синтия. Ще се върна вътре и ще те препоръчам за мястото. И ако минеш обучението в Централата, ще видим. А другото... то ще си бъде нашата тайна. Не много малка, но тайна.

— Защо ще го направите?

Не ти се вярва, не си сигурна, че си чула правилно.

Намигване.

— О, вярвам истински само на хора, които са били в Зона Х. Дори преди да стане Зона Х.

В началото сделката не беше лоша. Единственото, което искаше той, беше да му разкажеш, извън протокола и само на него, за последните си дни на забравения бряг. За пазача на фара, за Бригадата за свръхестествени и системнонаучни изследвания. «Опиши ми мъжа и жената», поиска той. Имаше предвид Хенри и Сюзан. Всичките му въпроси за Бригадата за системнонаучни и свръхестествени проучвания звучаха така, сякаш попълваше празните места от някакъв разказ, който вече е чувал поне отчасти.

През следващите месеци услугите, които искаше и ти неохотно изпълняваше, се умножиха — подкрепа за тази или онази инициатива или препоръка, а в случаите, когато ти имаше повече влияние — противопоставяне на определени неща, съдържане на ентузиазма, спъване. Най-вече, осъзнаваш ти, натиск върху определени комисии, свързани с научния отдел, и подкопаване или ограничаване на влиянието на Централата върху «Съдърн Рийч». Винаги хитро и в

такава степен, че да не забележиш ескалацията, докато не затынеш толкова, че да е станало част от работата ти.

В крайна сметка Лаури подкрепи кандидатурата ти за директорския пост. Постъпването в «Съдърн Рийч» означаваше възможност да слушаш пулса на загадъчен звяр. Но като директор ти се доближи още повече — ужасяващо близо, в капан между стените — и ти трябваше време, за да се пригодиш. Времето, което Лаури използва, разбира се.

* * *

Подхвърлени на масата: последните сателитни снимки, направени над Зона X, с висока резолюция, смалени до формат 22×28 сантиметра гланц. Бляскави снимки на неизчерпаем ресурс. Тази безизразна мимикрия на нормалното, нарушена само от размазаните петна, които може би очакваш да намериш на снимки, правени от ловци на духове. Това размазване е категорично доказателство за промяна. Като че ли «Съдърн Рийч» някак губи способността да вижда даже лъжата.

— Злото напредва с доброто. Но тези термини нямат никакъв смисъл в Зона X. Или за Зона X. Защо тогава винаги да важат за нас, когато преследваме враг, който не ги познава? Индиферентният контекст заслужава индиферентно отношение — ако искаме да оцелеем.“

Лаури не очаква да отговаряш; прекъсва философстването си, само за да си допълни за втори път чашата. Пък и ти не знаеш какво да отговориш, защото никога не би определила него самия като *индиферентен* или действията му като изразяващи индиферентност. Както винаги, това е част от заблудата: способността да внушава авторитет, като вдъхва на другите собствената си увереност.

Лаури вече е заплашил да те постави под хипноза, но единственото, което си решила твърдо, след като си поживяла в покрайнините на неговите експерименти, е никога да не му позволиш да го направи. Все се надяваш, че дори той трябва да се придържа към някакви граници, че не може да е недосегаем, че не може да няма някакви наложени отгоре ограничения. Несъмнено всяко негово

действие разкрива нещо за мотивите му на някого, някъде, на човек, който има властта да се намеси?

И така, струва ти се, че си попаднала в задънена улица.

После той те изненадва.

— Искам да се запознаеш с един човек, който се интересува от цялата работа. Някой, когото вече познаваш. Джаки Севърънс.

Не си очаквала да чуеш точно това име. Но ето че тя идва, съпроводена от Мери Филипс, една от асистентките на Лаури, преминава през непроницаемата врата към твоята страна на огледалото, без да забелязва скърцането на токетата си върху натрошеното стъкло. Облечена както винаги безупречно, все така пристрастена към шаловете.

Дали ви е слушала през цялото време? Династичният наследник на легендарния Джак Севърънс. Джаки, отстранена преди около петнайсет години от последната си задача в „Съдърн Рийч“ — ярка звезда, която още грее на небосклона на личната космология на Централата, въпреки тъмната звезда на сина ѝ в службата, когото се бе налагало да спасява неведнъж. Лаури, аутсайдерът, и Севърънс, вътрешният човек, изглеждаха малко вероятни съюзници. Единият държи сребърното яйце в ръка и го гали. Другият се опитва да го разбие с невидим чук.

Каква игра се играе тук? Дали Лаури я държи с нещо или тя — него?

— Джаки ще бъде моят съветник в тази ситуация. Оттук нататък тя също *участва*. И преди да вземем окончателно решение какво да правим с теб, искам да повториш пред нея всичко, което си написала в доклада си — всичко, което ти се е случило от другата страна на границата. За последен път.

Севърънс се усмихва с усмивка, по-прилягаща на крокодил, и сяда на дивана до теб, докато Лаури ѝ приготвя питие.

— Без формалности, Синтия. Без да се подготвяте. И без определен ред. Разкажете го в какъвто ред желаете.

— Мило, Джаки.

Не е мило, а опит да получи по-различна версия. Което превръща всичко в някакъв ритуал с предварително известен изход.

И така, ти отново се връщаш назад със Севърънс, която от време на време те прекъсва с по-тъпи въпроси, отколкото си очаквала от

човек, когото винаги си имала за майстор в политиката.

— И не сте ходили никъде другаде? Никакви преки пътечки, никакви други разходки?

— Разходки?

— Човек лесно пропуска неща, които не смята за важни.

Същата безизразна усмивка.

Ти не си правиш труда да отговориш на това.

— Донесохте ли нещо оттам?

— Само обичайното — вещи от предишни експедиции, както неведнъж се е случвало.

Това е версията, за която сте се разбрали с Уитби, защото искаш да задържиш растението и телефона, да ги изследваш в агенцията и да не позволиш на Централата да ги вземе. Вие сте специалистите, не Централата.

— Какво беше усещането ви за дневниците във фара? Някакво впечатление или идея за тях, когато ги видяхте всичките накуп? Ако въпросът ми не е твърде неясен.

Никакво определено усещане, впечатление или идея, отговаряш ти. Просто дневници. Защото не искаш да преживяваш отново края на обиколката си, всичко, което се случи във фара.

— И нищо там не ви се стори необичайно или нередно?

— Не.

Пробутваш по-простата история за опасността в тунела.

По-късно се навежда към теб, заговорнически, като между момичета:

— Глория. Синтия. Защо го направихте? Наистина?

Сякаш Лаури изобщо не е в стаята.

Ти свиваш рамене с принудена усмивка.

В края на разказа ти Севърънс се усмихва и казва:

— Възможно е да го отнесем към графа „никога не се е случвало“ и да преминем нататък. И ако го направим, ще трябва да благодарите на Лаури за това. — Но все пак слага ръка върху твоята, сякаш да напомни: „Не забравяйте, че и аз помогнах“. Добавя, че можеш да задържиш Уитби, стига да премине психологична оценка, за чието провеждане в Централата лично ще помогнеш, извън протокола. Но. — Вие гарантирате за него. Отговаряте за него.

Все едно беше дете, на което ще купуват домашен любимец.

Новият командир на границата ще бъде избран лично от Лаури и ще е подчинен на него и Севърънс. Освен това ще въведат процедури, така че както се изрази Лаури:

— Вие с Уитби и всеки друг кучи син, който е достатъчно глупав да се пробва да премине, да си помисли хубаво, преди да го направи.

Няколко безполезни любезности и Джаки напуска стаята така бързо, както е дошла. Срещата е била толкова кратка, че се чудиш защо все пак е дошла и дали няма друга работа с Лаури. Да не би да е попаднала в капан? Или Лаури? Опитваш се да си спомниш точната дата, в която Севърънс е дошла в „Съдърн Рийч“. Прехвърляш мислено задачите и задълженията ѝ, къде и кога е присъствала. Мислиш си, че има част от пъзела, която не виждаш, а би *трябвало*.

Лаури — в центъра на тайния си щаб, загледан в небето, докато снегът покрива с гъсти снежинки тревата, морските мини, малките пътечки. С гъските и чайките, които никога няма да се заинтересуват нито от плановете на Лаури, нито от твоите, сгушени във фалшивия фар или измамени от него, също като експедициите — от истинския. Но сега Севърънс е там, ходи между скалите, гледа над водата. Говори по телефона, но Лаури не я вижда — вижда само собственото си отражение и тя е затворена там, в неговия силует.

Лаури се надига и започва да крачи напред-назад пред прозореца, като се тупа с една ръка по гърдите.

— Ето какво искам аз: следващата експедиция да не ходи в Централата. Да дойдат тук. Да бъдат обучени тук. Искаш Зона X да реагира? Искаш нещо да се промени? Аз ще го променя. Така ще навъртя нещата в мозъка на Зона X, че ще я ужилят и по опашката. Ще пролеят кръв. Ще покажат на врага ни, че ние сме съпротивата. Че няма да му се размине.

Някои следи бързо изстиват, за други е нужно дълго време, преди някой да ги последва. Видът на Севърънс, която върви по хребета от черни скали в близост до фара, бил той и фалшив, те кара да настръхнеш, да ти се прииска да кажеш: „Това е мое, не твое“.

Лаури още стои над теб и дърдори какво ще се случи и как ще се случи. Разбира се, че иска повече контрол над нещата. Разбира се, че ще го получи.

Но сега знаеш това, за което преди само се досещаше: колкото и да вилнее, той усеща, че съдбините ви са преплетени. Че е по-тясно

свързан с теб от всякога.

* * *

След шест месеца ще можеш да се върнеш в „Съдърн Рийч“. Никой там няма да знае защо си отсъствала толкова дълго и Грейс няма да им каже; обещава, че междувременно ще ги натиска толкова здраво, че „няма да имат време да мислят за това“.

Докато седиш вкъщи и чакаш времето да мине, си представяш Грейс като висока, строга чернокожа жена в бяла престилка и тривърха генералска шапка, хванала сабя с изпъната ръка, застанала по някаква причина на носа на гребна лодка, пресичаща стратегически важна река. Как ли ще се почувства, когато дойде време да свали шапката, да остави лодката, да ти върне властта?

Една-единствена неясна мисъл през повечето вечери, след посещение при лекаря или пазаруването на храна: в кой свят всъщност живея? В онзи, в който чуваш писъците на Уитби във фара, преплетени с писъците от първата експедиция, или онзи, в който редиш консервите със супа в шкафа. Можеш ли да съществуващ и в двата? Искаш ли? Когато Грейс се обади да пита как я караш, дали да отговориш: „Както обикновено“ или „Ужасно, все едно отново и отново без нужда правя аутопсии“?

Седиш на бара в „Чипърс“ — не е ли същото, както преди? Още повече че сега имаш повече време. Брокерката често се навърта тук. Постоянно говори — за пътуването си на север при роднини, за филм, който е гледала, за местна политика. Понякога ветеранът с неизменната бира в ръка подмята отдавнашен спомен за децата си в опит също да участва в разговора.

Докато Брокерката и пияницата си приказват покрай и през теб, ти кимаш, сякаш знаеш за какво говорят, сякаш се чувстваш свързана с тях, макар всъщност да виждаш само два насложени образа на пазача на фара, които казват едно и също в различни моменти, на две различни версии на теб самата. Едната в мрак, другата — в светлина.

— Мислиш за собствените си деца, нали? — казва Брокерката.
— Виждам го.

Мислите ти са се запилели нанякъде. Маската се е изхлузила.

— Да, права си, така е.

Поръчваш си още една бира и започваш да разказваш на Брокерката за децата си — къде учат, колко ти се иска да ги виждаш по-често, как се готвят да станат лекари. Че се надяваш да ги видиш през ваканцията. Че сега, вече пораснали, като че ли живеят в друг свят. Ветеранът те гледа със странно изражение от края на бара. Сякаш разбира какво правиш.

По дяволите, може би трябва да пуснеш няколко песни на джубокса. А после да се наредиш на караокето, да изпиеш още няколко бири, да измислиш още няколко детайла от живота си. Само че по някое време Брокерката си тръгна и остана само ти с ветерана и още неколцина окъснели посетители, които не познаваш и никога няма да познаваш. Подът е лепкав, потъмнял от стари петна. По бутилките зад бара са нахлупени пластмасови чашки, за да държат винарките надалеч. Плотът блести по начин, който не може да се нарече съвсем естествен. Пътеките зад теб са тъмни и избелелите небеса пак са изгрели като невъобразими чудеса по тавана, за някои от които ти трябва секунда, за да ги разпознаеш.

Защото другият свят винаги се просмуква в този. Защото колкото и да се мъчиш да запазиш случилото се във фара между двама ви с Уитби, знаеш, че то рано или късно ще изтече и ще има последствия под една или друга форма.

Във фара Уитби тръгна нанякъде, а докато ти се носеше надолу по стълбите, осъзна, че вече не го чуваш да се движи в съседната стая. В тишината и праха, в начина, по който светлината от счупената входна врата правеше тъмнината вътре още по-непрогледна, очакваше да го намериш в някой ъгъл, светла фигура в сянката.

Скоро обаче си даде сметка, че той се е качил нагоре по стълбището, че се е насочил към върха на фара. Чуха се звуци от схватка и разбиване на дърво. Глас, извисяващ се над друг, и двата любопитно сходни, но как бе възможно изобщо да има втори глас? Ти тръгна бързо нагоре, а докато се изкачваше, настъпи удвояване и дисонанс, защото според спомена ти стъпалата бяха много по-широки, пътят — много по-дълъг, пространството вътре във фара внушаваше особена безтегловност, стените — боядисани някога в бяло, прозорците — отворени, за да приемат небето, уханието на окосената трева, съпътстващо Сол. Но в мрака, разтревожена за Уитби, ти се

превърна във великан и фарът се изгуби или *смали*, не просто разрушен от времето, а свит, като спираловидна вкаменелост, водеща към вече непознато място. С всяко стъпало изтриваше онова, което си мислеше, че знаеш.

На върха откри Уитби в стаята за наблюдения, задъхан като животно, с разкъсани дрехи и кръв по ръцете, и странното впечатление, че краищата на дневниците се разгръщат, обгръщат Уитби, опитват се да го удавят. Нямаше друг, само Уитби с невъзможната история за среща на площадката с двойника си, Фалшивият Уитби, който го подгонил нагоре към помещението с прожектора, докато и двамата изгубили равновесие и паднали през отвора в пода върху купчината с дневници. Миризмата им. Масата им. Усещането за тях около Истинския Уитби и Фалшивия Уитби, впримчени в своята противоположност, ту излизаци, ту скриваци се от светлината, струяща през отворения капак.

Как да потвърдиш тази история за не един, а двама Уитби? Че Уитби не се е удрял сам, не се е ритал и хапал, потънал сред разлистени тетрадки, а го е причинил на друга версия на себе си? Раните му не бяха категорично доказателство.

Но тази картина те омагьосва, продължава да се връща в съзнанието ти през шестте месеца на принудителна отпуска, дори докато кълцаш лук за чили в кухнята си или косиш ливадата.

Понякога се опитваш да си представиш какво би заварила, ако беше стигнала по-рано, не след като всичко е свършило, ако беше спряла там, на най-горното стъпало, и беше надникнала в онова пространство, без да можеш да помръднеш, и да наблюдаваш борбата на двамата Уитби. Почти можеш да повярваш, че Уитби е родил Уитби, че в процеса на изследване на Зона X нещо в собствената природа на Уитби е създадо този парадокс, с една версия, един сбор от импулси, мисли и мнения, опитващ се веднъж завинаги да унищожи другия.

Докато две бледи ръце не се протягат, за да стиснат едно бледо гърло, и две лица не се взират едно в друго от сантиметри разстояние; горното лице изкривено от пристъп на ярост, долното — спокойно, безкрайно спокойно сред разкъсаните и смачкани дневници. Бялата хартия с червената линия на полето, сините редове, по които се пише. Безброй страници с понякога неразбираем текст, написан на ръка. Всички тези дневници без имена, само отбелязани функции, понякога

дори без тях, сякаш Зона X се е вмъкнала в собствените си разкази. Нима се разместват и наместват, като че ли нещо огромно спи, вдишва и издишва под тях?

Това сияние тях ли обгръща или Уитби? Двамата Уитби?

Докато нещо не изпращява. Шия? Гръбнак? Уитби, притиснат върху купчината, се отпуска и главата му пада на една страна, и Уитби отгоре му, замръзнал, изридава победено и се плъзва от Мъртви Уитби, като нескопосано успява да се извърти и освободи от него... и сяда в ъгъла, взрян в собствения си труп.

Тогава, едва тогава, започваш да се чудиш дали твоят Уитби е победил и кой може да е бил другият Уитби, който в смъртта изглежда свръхестествено спокоен, с гладко и изпънато лице, широко отворени очи, и само ъгълът на тялото му подсказва, че е претърпял насилие.

След това накара Уитби да излезе оттам, да си поеме въздух до парапета, да погледне величествения непознаваем пейзаж наоколо. Посочи му стари призраци, маскирани като обширни енциклопедични познания за забравения бряг. Уитби ти говореше нещо настойчиво, но ти не го чуваше. Повече беше решена да запълниш пространството със собствения си сценарий, със собствената си интерпретация — за да успокоиш Уитби или за да отречеш преживяването му. Да забравиш за купчината дневници. Нещо, за което не искаш да мислиш дълго, което искаш да изтласкаш от съзнанието си, защото не такъв е порядъкът на нещата. Да игнорираш нереалното, за да не стане по-реално.

Докато слизаш надолу, търсиш Мъртвия Уитби, но него го няма.

Може никога да не разбереш истината.

Но в това, което Уитби се закле, че е раницата на Мъртвия Уитби, ти откри две любопитни неща: странно растение и повреден мобилен телефон.

0010: КОНТРОЛ

Контрол се събуди до обувка и крак само на петнайсет сантиметра от себе си. Лежеше на една страна под някакви одеяла. Черната подметка на военната обувка беше износена на уморени ръбове като карта на хълмиста местност. Тук-там между черните шипове за по-добро сцепление имаше засъхнала кал и пясък. Крилце от водно конче, пречупено по оста на подметката, пулверизирано на кръгли стъкълца и изумруден пращец. Петна от трева и водорасли, засъхнали отстрани на обувката.

Гледката го порази като доказателство за небрежност, която липсваше в спретнато подредените провизии и редовното помитане на листата и наносите по площадката. До обувката: бледокафяво мускулесто стъпало, което сякаш принадлежеше на друг човек, с подрязани нокти и стегнат чист бинт около палеца с прозираща засъхнала кръв отдолу.

И обувката, и кракът принадлежаха на Грейс Стивънсън.

Видя, че над извивката на крака си тя държи трите измачкани, скъсани страници, които бе успял да спаси от доклада на Уитби. Във военната си униформа, включително риза с къси ръкави, Грейс изглеждаше по-слаба, а слепоочията ѝ бяха започнали да се прошарват. Изглеждаше така, като че ли за кратко време е преживяла много. До нея лежах кобур с пистолет и раница.

Той се извъртя по гръб, седна и се изтегли диагонално покрай стената към нея; помежду им остана прозорецът. Шумните птици, които го бяха събудили за кратко призори, сега бяха утихнали; може би кълвяха или правеха други птичешки работи. Възможно ли бе да е станало пладне? През нощта, в лапите на някакво съновидение, леките трепкащи движения и звуци на Призрачната птица, която лежеше свита в спален чувал с камуфлажни шарки, бяха напомнили на Контрол за котарака му.

— Защо, по дяволите, си ровила в джобовете ми?

Обвинителният тон напусна думите, когато с облекчение напипа фигурката на баща си.

Без да му обръща внимание, Грейс прелистваше последните думи на Уитби, колебаейки се между усмивка и мръщене, напрегната, но неангажирана.

— Това не се е променило от последния път, когато го видях. Сега е още по-пълно с глупости... вероятно. Само дето тогава авторът беше откачалник. Единствен. Сега всички сме шибани откачалници.

— Шибани?

Озадачен поглед.

— Какво? На Зона X не й пука дали псувам.

Тя продължи да чете и препрочита страниците, да поклаща глава на определени места, а Контрол я гледаше, все още изпълнен със собственическо чувство. Беше по-привързан към тези листове, отколкото предполагаше; страхуваше се, че тя може просто да ги смачка на топка и да ги изхвърли през прозореца.

— Би ли ми ги върнала?

Уморена развеселена усмивка, която му подсказваше, че е прозрачен.

— Не още. Още не. Закуси нещо. После подай официална молба. И тя отново се зачете.

Контрол се огледа объркано наоколо. Маниакално подредено, точно както му се бе сторило на пръв поглед. Автоматични оръжия, прецизно наредени на отсрещната стена, до матрака, покрит с изпънати и подпъхнати чаршаф и одеяло. Омачкана малка снимка с изгладени ръбове на приятелката й, подпряна на една лавица. Консерви с храна, наредени по дългата стена, протеинови блокчета. Чаши и шишета с питейна вода, добита вероятно от някой поток или кладенец. Ножове. Примус. Тенджери, тигани. Пренесени от „Съдърн Рийч“ или насъбрани от заловения конвой на брега? Не искаше да знае каква част от това е намерила на острова.

Тъкмо се канеше да стане и да си вземе консерва, когато тя пръсна страниците на пода между двамата, точно върху мокрото петно от дъжда.

— Мамка му.

Той се спусна на четири крака, за да ги вдигне.

Грейс заби дулото на оръжието си в главата му близо до ухото.

Той замръзна на място, обърнал поглед към спящата Призрачна птица.

— Истински ли си? — попита Грейс пресипнало, сякаш гласът ѝ бе посивял заедно с косата. Нима бе пропуснал да отгатне нещо съществено по обувката и превързания ѝ пръст?

— Грейс, аз...

Тя го перна по челото с цевта, после заби още по-дълбоко дулото в кожата му и прошепна в ухото му:

— Не използвай шибаното ми име. Да не си посмял да споменаваш имена! Никакви имена. То може още да знае имена.

— *Какво може да знае имена?* — Преглътна думата „Грейс“.

— Не трябва ли вече да знаеш? — Презрително.

— Остави оръжието.

— Не.

— Може ли да седна?

— *Не. Истински ли си?*

— Не знам какво значи това — отвърна той колкото можеше по-спокойно. Почуди се дали е достатъчно бърз, за да се отмести и да изблъска пистолета, преди да е пръснала мозъка му.

— Мисля, че знаеш. Подправен. Развален. Халюцинация. Привидение.

— Истински съм, колкото и ти.

Но казано с таен страх, който не желаше да изрази на глас. И с мисълта, че не иска да знае какво е преживяла Грейс, откакто я видя за последен път. Не беше сигурен, че сега я познава. Не повече, отколкото познаваше и себе си. Сега.

— От кой сценарий бягаш? Централата или „Л“?

— „Л“ ли? — Абсурдни мисли. *Лъжа? Леща? Лесбийка?* После се сети, че има предвид Лаури. — От нито едното. Измъкнах се от хипнотичните внушения. Освободих се.

Не беше сигурен, че вярва в това.

— Да направим ли тест?

— Не се и опитвай. Сериозно говоря — *недей*.

— И не бих — отвърна Грейс, сякаш я бе обвинил в тежко престъпление. — Това е номер на „Л“. Но вече познавам признаците. Всички изглеждат като оципани, има една особена бледност. Ръцете се изкривяват като лапи с нокти. Навсякъде си личи неговият подпис.

— Остатъчни ефекти. Просто остатъчни ефекти.

— И все пак признаваш.

— Признавам, че не знам защо, дявол да го вземе, си опряла пистолет в главата ми! — изкрещя той.

Призрачната птица наистина ли *нищо* не чуваше или се преструваше на заспала? И в този момент, сякаш за да го уличи в лъжа — ето го това, което Призрачната птица бе нарекла „сиянието“ — любопитно, интригуващо, въпросително. Надигна се като стягащо чувство в гърдите му, спазъм в лявото бедро, докато още стоеше на четири крака, подложен на разпит от помощник-директора.

Пауза, усилен натиск на дулото в главата; той потрепна. После натискът изчезна заедно със сянката ѝ. Контрол вдигна очи. Грейс отново се беше облегнала на стената, все още с оръжието в ръка.

Той седна, подпря ръце на бедрата си, пое си дълбоко въздух и обмисли възможностите си. Това беше от онези ситуации на терен, които майка му наричаше „или без или“. Или да намери начин да изглади нещата, или да се пробва с пушките до стената. Трудно можеше да се нарече избор. Не и докато Призрачната птица не беше в играта.

Бавно и внимателно взе трите си страници на Уитби от пода и си наложи да заобиколи опасността на момента.

— Така ли посрещаш гостите обикновено?

Лицето ѝ сега беше безизразна маска, която го предизвикваше да я предизвика.

— Понякога дърпам спусъка. Контрол, не ме интересуват глупости. Представа си нямаш какво съм преживяла. Кое може да е реално и кое — не...

Той се отпусна до стената, притиснал листовете до гърдите си. Какво имаше в ъгълчето на окото му?

— В този свят няма нищо друго освен това, което сетивата ни казват за него, и всичко, което мога да направя, е най-доброто, на което съм способен, въз основа на тази информация.

Макар че вече не вярваше на тази дума.

— Някога бих те застреляла, още преди да си слязъл от лодката.

— Благодаря? — С колкото може повече сарказъм.

Учтиво кимване, все едно го е казал сериозно, и Грейс пхна пистолета в кобура до себе си, далеч от него.

— Трябва винаги да внимавам.

Той забеляза напрежението в мишницата ѝ и чу щракването, докато си играеше със закопчалката на кобура. Отваряне. Затваряне.

— Разбира се. Виждам, че някой те е захапал за палеца. От такива неща човек става параноичен.

Тя не му обърна внимание и попита:

— Кога дойдохте тук?

— Преди пет дни.

— Колко мина от изместването на границата?

Нима Грейс беше изгубила представа за времето сама тук?

— Не повече от две седмици.

— Как я преминахте?

Той ѝ разказа, като пропусна всички подробности за евентуалното местонахождение на вратата под водата. Както и че Призрачната птица я беше създала.

Грейс дълго помисли над това с горчива усмивка, неподдаваща се на разгадаване. Той обаче отново застана нащрек: тя беше извадила ловния си нож с лявата си ръка и рисуваше кръгове в земята до себе си. Това не беше само параноичен разпит. Залозите бяха високи, той трябваше да направи собствен анализ. Дали Грейс беше разтърсена от нещо тук, на острова, или е претърпяла шок от онези, които пренареждат мисловните процеси и се отразяват завинаги на преценката?

Колкото можеше по-внимателно попита:

— Имаш ли нещо против да събудя Призрачната птица?

— Снощи ѝ дадох успокоително.

— Какво си направила?

Отзвук от десетки разпити във вътрешния тероризъм, всички символи и знаци.

— Сега си най-добрият ѝ приятел, така ли? Вярваш ли ѝ? И знаеш ли изобщо какво имам предвид?

Вярваше ѝ, че не е врагът. Вярваше ѝ, че е човек. Искаше му се да каже: „Вярвам ѝ, колкото на себе си“, но това нямаше да задоволи Грейс. Не и тази версия на Грейс.

— Какво е станало тук?

Контрол се чувстваше предаден, тъжен. Беше стигнал толкова далеч, но старата динамика — да изпушат по една цигара в двора на „Съдърн Рийч“ — се беше изпепелила.

Грейс потрепери, някакъв скрит стресор изплува на повърхността и отмина, сякаш едва сега се събуждаше от кошмар.

— Трябва да свикнеш — каза тя, забола поглед в рисунката си в земята. — Трябва да свикнеш, да разбереш, че всичко, което сме правили, не означава нищо. Че Централата ни е зарязала. Че новият ни директор ни е зарязал.

— Опитах се да...

Опитах се да остана, ти ми каза да се махам. Но Грейс определено не виждаше нещата по този начин. А сега бяха на края на света и тя си го изкарваше на него.

— Опитах се да хвърля вината върху теб — в началото, докато си изяснявах нещата. Наистина те обвинявах. Но какво си можела да сториш? Централата вероятно те е програмирала да правиш това, което те искат.

Върна се към тези ужасяващи мигове, наблъскани в паметта му, вклинени един в друг под странни ъгли. Изражението на лицето на Грейс в онзи екстреман момент, в който границата напредваше към „Съдърн Рийч“, претегляйки вероятността изобщо да не ѝ е казал нищо. Да не е бил близо до нея, да не е слагал ръка върху нейната. Само да му се струва, че го е направил.

— Лицето ти, Контрол. Само ако можеше да си видиш физиономията — каза тя, сякаш говореха за реакцията му на партизненада. Стената на сградата се превръща в плът. Директорът се връща с вълна от зелена светлина. Тежестта ѝ. Пръстите на лявата му ръка, стиснали фигурката на Чори в джоба на якето. Пусна я, извади ръката си, разтвори пръсти. Вгледа се в белите извити резки с розово по края.

— Какво се случи с хората в научния отдел?

— Решиха да се барикадират в сутерена. Само че мястото се променяше много бързо. Не останах дълго.

Казано съвсем небрежно, прекалено небрежно, предвид че говореше за изчезването на света, който и двамата познаваха. *Не останах дълго.* Едно изречение, прикриващо плеяда от ужаси. Контрол се съмняваше, че служителите на агенцията са имали избор, затворени зад тази неочаквана стена.

Ами Уитби? Като си спомни обаче последните кадри от заложените камери, реши, че не иска да знае повече за У., поне

засега... а може би никога.

— Ами... директорът?

Пак този равен поглед, въпреки новия контекст, въпреки че беше на ръба, трепереща, уморена, изпосталяла. Тази несломима способност да поема отговорност за всичко и да продължава напред.

— Пуснах ѝ куршум в главата. По предварителна заповед. След като определих, че това, което се завръща, е нашественик, двойник, фалшиво копие.

Не можа да продължи или се сети за нещо, което я отклони от разказа, или пък просто се опитваше да се овладее. Какво ли ѝ бе струвало да убие макар и версия на човека, към когото изпитваше такава преданост, когото даже обичаше — това Контрол можеше само да гадае.

След малко той зададе неизбежния въпрос:

— И после какво?

Свиване на рамене, поглед в земята.

— Направих, каквото трябваше. Събрах, каквото можах, взех тези, които пожелаха, и според предварителните заповеди се насочих към фара. Отидох там, където тя ми каза. Направих точно това, което ми каза, и не постигнахме нищо. Нищо не променихме. Значи е грешала, просто е грешала и е нямала план. Никакъв план.

Сурова рана, дълбоки и силни чувства, пропити във всичко, което му каза с такъв спокоен глас. Той се загледа в обувката ѝ. Отдясно лежеше разглобеният гръден кош на кадифена мравка.

— Затова ли не се върна през границата? — попита той. — От чувство на вина?

— *Няма връщане назад* през границата! — изкрещя тя. — Вече няма врата.

Морска вода пълни дробовете му, блъскат го риби. Отново видението как се дави.

Няма врата. Вече няма.

Само онази на дъното на морето. Може би.

Изгуби се в тази мисъл, а Грейс продължи да говори за гротескни и невъзможни неща.

От прозорците на площадката на разрушения фар светът изглеждаше различно, и не само защото Грейс отново бе тук. Откъм морето бе допълзляла тънка стена от мъгла, която скриваше гледката, и температурата беше паднала. Ако не се вдигнеше, вечерта щеше да им трябва огън. Неясни през мъглата и дърветата: призрачните останки на къщи, стени като разкривени плочи от плът, отпуснати върху друга, още по-гнила плът. Успоредно на морето — път, след него хълмове, покрити с гъста гора от борове и дъбове.

Нямаше врата в границата, която да води у дома.

Грейс беше унищожила двойника на директора.

Беше усетила как границата минава през и край нея.

— Сякаш ме *виждаше*. Бях гола. Бях смалена. До нищо.

Тя гледаше със свирепа преданост тънката, грижливо изпълната снимка на жената, която бе обичала в света.

Беше се оттеглила под строй с част от служителите на „Съдърн Рийч“, охраната и други във фара според предварителната заповед на директора — неизвестна за него заповед, която изникваше от миналото, за да намери потвърждение. Във фара някои от войниците бяха започнали да се променят, без да могат да го понесат. Някои бяха поели към тунела и повече никой не ги бе видял. Други бяха започнали да говорят за големи сенки, приближаващи откъм морето. Схизма между фракциите, включително спор с граничния командир, влошили положението им.

— Никой от тях не оцеля, поне така мисля. Никой от тях не знаеше как да оцелее.

Но тя продължаваше да говори с недомлъвки за действията си във фара и оттеглянето си на острова.

— Направих, каквото трябваше. Това е в миналото. Помирих се с него. Не спя много.

Объркано. В *миналото*? Та то току-що се бе случило.

Беше запазил някаква надежда, някаква заблуда за последни съмнения, за закоравяла съпротива, за обща кауза в борбата с врага. Но това се оказа болна фантазия, жалко отрицание. Със „Съдърн Рийч“ беше свършено, дори да се крият в научния отдел още век, да се превърнат в подземни семена на бледи пещерни хора, живеещи в страх, чиито деца слушат предупредителни приказки за света на прецаканата повърхност, който ги чака горе.

— Преминала си експедиционно обучение?

Предположение, но неслучайно, предвид запасите.

— Наричахме го основен пакет за защита. Директорът го измисли за ръководителите на отдели и управлението.

Защото беценила високо сигурността им, защото се бе надявала главата на отдела да оцелее след апокалипсиса. Беше готов да се обзаложи, че „основният пакет за защита“ е важал само за Синтия и Грейс. Никога не го бе споделила с него.

— Щом си го планирала, значи има мисия?

— Не си ли личи? — Многозначителна, иронична усмивка. С променен тон, като че си даваше сметка, че Призрачната птица, която бе започнала да се размърдва, може би ги слуша. — Мисията е оцеляване, Джон. Мисията е да продължавам да живея ден след ден. Държа се. Следвам определени протоколи. Внимавам и си трая.

Грейс беше готова да изживее дните си тук. Вече се беше предала на тази парадигма.

Призрачната птица се надигна и се подпря на една ръка. Не изглеждаше уморена. Погледът ѝ беше като оръжие; сякаш вече нямаше нужда от пистолет или нож. Не приличаше на човек, който ще остане доволен, че е бил упоен, така че Контрол ѝ спести тази новина. Респект и страх проличаха в погледа на Грейс, защото вече не беше спяща купчина на пода.

— Какво нападна конвоя? — попита Призрачната птица.

Без „добро утро“, без интерес към това, за което говореха. Какво ли бе чула, докато лежеше там? Какво бе проникнало в замъгления ѝ мозък за фалшивите копия и двойника на директора?

Грейс се засмя мрачно и сви рамене, но не отговори нищо.

Призрачната птица също вдигна рамене, взе едно протеиново блокче, разряза го с ножа си и го погълна. Между хапките:

— Отвратително и развалено. Срещата ли си нещо необичайно на острова?

— Тук всичко е необичайно — отвърна Грейс уморено, сякаш много пъти бе чувала този въпрос.

— Виждала ли си биолога?

Директен въпрос; Контрол напрегнато очакваше отговора.

— Дали съм виждала биолога? — Прехвърли въпроса, оглеждайки го от всички ъгли. — Дали съм виждала биолога?

Закопчалката на кобура защрака по-бързо, а рисунъкът с ножа в земята стана по-сложен. Това охлюв ли беше? Две преплитащи се спирали? Морска звезда или просто звезда?

— Отговори ми, Грейс. — Призрачната птица се надигна и застана пред тях с отпуснати до тялото ръце — спокойната, но съвършено балансирана поза на човек, който очаква проблеми. Ако е преминавал военно обучение.

Светлината през прозореца на площадката потъмня като сянка заради преминаващ облак. Една птица отвън мърмореше или шепнеше в такт с окръжностите, които описваше върхът на ножа. Отдалеч се донесе внушение за нещо звучно, скръбно, може би ехо от камъните на фара. По стената притича гущер. Контрол не знаеше дали да се тревожи за нещата на преден план или за тези на заден. Това беше единственият важен въпрос за Призрачната птица и той не знаеше какво ще направи тя, ако Грейс не отговори.

Грейс погледна към него и каза:

— Ако седна тук да разказвам на това копие — тя посочи към Призрачната птица, — всичко, което съм открила, ще си седим тук, докато адът замръзне.

— Просто *отговори* на въпроса — процеди Призрачната птица.

— Само преминаваме ли? — попита Контрол. — Трябва ли да продължим?

В определен смисъл всичко се свеждаше до това. Не до въпроса на Призрачната птица, а до настройката на Грейс, до постоянното подозрение, което го изморяваше.

— Знаете ли откога съм на този остров? Питайте ли ме за това?

— Виждала ли си биолога? — настоя Призрачната птица с особено насечено ръмжене.

— Попитайте ме.

Ножът се заби, треперейки, в дървения под на площадката. Ръката върху кобура застина.

Контрол хвърли бърз поглед на Призрачната птица. Да не беше пропуснал нещо важно?

— Откога си на този остров? — попита той.

— От *три* години. Тук съм от *три* години.

Навън всичко изглеждаше неподвижно, невъзможно неподвижно. Гуцърът замръзна на стената. Контрол замръзна в мислите си. Удовлетворение, което Грейс не можеше да потисне, запечатано в уморените ѝ черти. Задето им бе казала нещо, което не можеха да знаят, не можеха да предвидят.

— Три години — повтори той; прозвуча като молба да го повтори.

— Не ти вярвам — каза Призрачната птица.

Великодушен смях.

— Не ви обвинявам особено. Изобщо не ви обвинявам. Прави сте. Аз сигурно съм някаква смахната кучка, полудяла от самота тук. Която не може да се справи със собственото си положение. Сигурно съм се побъркала. Естествено. Как иначе. Само че това...

Грейс извади няколко листа от раницата си. Крехки, жълтеещи, с ръкописен текст върху тях. Ръждив кламер в ъгълчето.

Тя ги хвърли в краката на Призрачната птица.

— Прочети. Прочети това, преди да си губя времето да ти разказвам други неща. Просто го прочети.

— Какво е това? — попита Контрол. Част от него не искаше да знае. Не му трябваше нова дислокация.

— Последната воля и завещание на биолога — отвърна Грейс.

ЧАСТ II

НЕПОДВИЖНА СВЕТЛИНА

Писането за мен беше като опит да запаля двигател, който не е работил от години, мълчал е и е ръждясвал на празен паркинг — задавен с вода и мръсотия, пълен с мравки, паяци и хлебарки. Пълзящи плевели и треви влизат в него, никнат от него. Кашля и плюе, изригва листа и прах с глас, който напомня на моя, но не е същият като преди; всъщност доста рядко използвам истинския си глас.

Много време е минало, откакто редях думи върху хартия, и досега не бях изпитала потребност да го правя отново. Тук, на острова, почувствах по-остро от всякога, че не бива никога да допускам *да излизам от момента*. Да излезеш от момента, е опасно — да оставиш нещата да се промъкнат, както си искат, защото после няма настояще, в което да се върнеш. Едва напоследък започнах да чувствам нещо като *липса*, нещо извън мисълта, че на това място само ще съществувам, за да доизживея определените си дни. Нито пък имах интерес към *повествование, записване или предаване* на онова, което започна да ми изглежда толкова земно и обикновено. Може би затова не е чудно, че няколко пъти се захващах да пиша това, а после заряхах три или четири чернови на този... документ? Това писмо? Каквото и да е това *то*.

А може би и ме обзема колебание, защото когато мисля за писане, поглеждам към света, който оставих след себе си. Светът от другата страна, когато мислите ми изобщо се обърнат към него, е мъглява, неясна сфера, излъчваща слаба светлина, осеяна с разнородни гласове и образи, които прорязват очите и умовете като бръснач, и никой от нас не успява даже да мигне. Изглежда като мит, като митична трагедия, лъжа, че някога съм живяла там или че в него още живее някой. Някой ден рибата и соколът, лисицата и бухалът ще разкажат по свой начин за безплътното кълбо от светлина и неговото съдържимо, за всички отрови и скърби, изтекли от него. Ако

човешкият език значеше нещо, можех и аз да го разкажа на вълните или небето, но какъв е смисълът?

И все пак, след като реших най-после да позволя на сиянието да ме превземе, след като му се съпротивлявах толкова години, ще пробвам още веднъж. Кой ли ще прочете това? Не знам и не ме интересува особено. Може би го пиша просто за себе си, така че да остане още едно сведение за това пътуване, дори да съм в състояние да разкажа само първата част на нещо много по-дълго. Но ако някой го прочете, нека да знае, че не съм живяла тук в очакване на спасение, с надеждата за тринайсета експедиция. Ако светът от другата страна е изоставил цялата идея за експедициите, може би това е доказателство за внезапна проява на здрав разум. Но само след няколко дни онзи свят и опасностите на този, в който живея, няма да ме тревожат толкова.

01: СИЯНИЕТО

В началото пред мен беше все островът, там някъде, до брега, и присъствието на съпруга ми в трохите от бележки, които намирах по пътя и които се надявах, че идват от него. Под камъни, забодени на клони, сгърчени мъртви на земята. Всички бяха важни за мен, независимо кои бяха реални и кои — въпрос на случайност и съвпадение. Достигането до острова тогава не значеше нищо. Все още бях вкопчена в идеята за каузалността, за *целта*, в смисъла, в който биха разбрали тази дума в „Съдърн Рийч“. Но какво се случва, когато откриеш, че цената на целта е да направиш много други неща невидими?

Според дневника му на съпруга ми са му били нужни шест дни, за да стигне до острова първия път. На мен ми отне малко повече. Защото правилата се бяха променили. Защото земята, която един ден бе здрава и твърда, на следващия ставаше несигурна, а понякога даже сякаш се разпадаше под мен. Светлината във фара зад гърба ми ставаше все по-силна и заревото бе започнало да превзема небето; в повече дни, отколкото би трябвало да е възможно, през бинокъла си виждах знак от нещо огромно, което се надигаше от морето в непрекъснатата бавна вълна. Нещо, което още не бях готова да видя.

Отпред птиците, които се стрелкаха в небето, оставяха размазани цветни следи, напомнящи на други версии на самите тях, което би могло и да е халюцинация. Въздухът изглеждаше податлив, сякаш можеше да бъде *убеден* или *принуден*. Чувствах се в капан; вечно пътуваща, никога не стигаща, и скоро ми се прииска да намеря място, за което да се престоря, че е „базов лагер“ поне за малко — място, което можеше да потуши непрестанното отчаяние от факта, че не мога да се доверя на местността, през която пътувам; единствената ми котва беше самата пътека, която, макар и все по-обрасла, все по-витиевата, никога не прекъсваше, никога не изчезваше в нищото.

Ако ме беше отвела до някоя урва, дали щях да остана там или щях да я последвам през ръба? И щеше ли тази липса да се окаже достатъчна, за да се обърна и да се опитам да намеря вратата в

границата? Трудно може да се гадае. Траекториите на мислите ми бяха пръснати и разкривени. Приличаха на лястовици в ясното синьо небе, които за част от секундата се отклоняват и описват кръгове, но после се връщат към досегашния си курс — мимолетното им отдалечаване е било само лов на пращинка насекомов протеин.

Не знам и в каква степен да отдавам тези явления и мисли на сиянието вътре в мен. Някои, но не всички, съдейки по онова, което се случи по-късно и още се случва. Точно когато си помислех, че сиянието е едно нещо, то се превръщаше в нещо друго. На петата сутрин, когато се надигнах от тревата, пръстта и пясъка, сиянието се беше събрало и оформило притихнала втора кожа върху мен, която се пропукваше от отварящите ми се очи като съвсем леко, съвсем кратко докосване на невъзможно тънък лед. Чувах трошенето от топенето му, сякаш идваше от километри и години далеч.

С напредването на деня сиянието се прояви в гърдите ми като нажежен червен камък, който пулсираше до сърцето ми, мой нежелан спътник. Ученият в мен искаше да се самоанестезира и оперира, да премахне чуждото тяло, въпреки че не бях хирург, а сиянието не беше тумор. Помня как си мислех, че на другата сутрин вече мога да говоря с животните. Да се търкалям в калта, да се смея истерично под безмилостното синьо небе. Или да открия как сиянието се надига любопитно от темето ми като перископ — независимо и живо, оставило след себе си само люспа.

На смрачаване, след като цял ден не бях обръщала внимание на хапещите мухи и огромните влечуги, които ме гледаха от водата, ухилени като безумни хищници, каквито всъщност си бяха... дотогава сиянието се беше издигнало до главата ми и лежеше под всичките ми мисли като изстиващ въглен, покрит с ледена пепел. Вече не можех да бъда сигурна, че сиянието е чувство, импулс, инфекция. Дали вървах към острова, който можеше да ми даде, а можеше и да не ми даде отговори, защото така трябваше или защото натам ме насочваше невидим непознат? Спътник. Дали сиянието не беше по-независимо от мен, отколкото предполагах? И защо думите на психолога се връщаха така често в главата ми, защо не можех да ги прогоня от съзнанието си?

Това не бяха спекулативни въпроси, мързелив вътрешен дебат, а конкретни тревоги. От време на време имах чувството, че тези думи,

последният ми разговор с психолога, са като щит или стена между мен и аспектите на сиянието, че някаква преднамерено заложена особеност в тях е активирала нещо в мен. Но колкото и да въртях репликите в мислите си, не стигах до извод. Някои неща могат да бъдат толкова близо, че никога да не схванеш действителната им същност.

Тази вечер си направих лагер и запалих огън, защото не ми пукаше кой ще ме види. Ако сиянието съществуваше отделно от мен и всяка част от Зона X така или иначе ме гледаше, какво значение имаше? Отново ме обземаше приповдигнато безразсъдство и аз го приветствах. Фарът отдавна беше избледнял, но аз продължавах да го търся — тази внушителна котва, този огромен капан. Тук също растяха в изобилие лилави магарешки тръни, които в моите очи бяха шпиони на Зона X. Макар че тук всичко шпионираше и беше шпионирано.

Спомням си, че откъм брега задуха силен вятър и стана студено. Тогава държах на тези детайли, за да отблъсквам сиянието — суеверна като всеки друг. Скоро в здрача се понесе и стенанието, заедно с познатите звуци на нещо тромаво, което се бореше в тръстиките. Потреперих, но в същото време се засмях, и казах на глас: „Просто стар приятел!“ Не толкова стар и не точно приятел. Страховито присъствие. Просто звяр. В този безстрашен момент, и може би само в този, изпитах дълбока привързаност и родство с него. Излязох, за да се срещнем, а сиянието ми през цялото време мърмореше кисело, почти сърдито. Чудовище? Да, но след чудовището, наречено Пълзящия, с радост прегърнах тази по-проста загадка.

02: СТЕНЕЩОТО СЪЗДАНИЕ

Ще ви спестя търсенето на съществото, от което преди бях избягала; абсурдно беше да се опитвам да различа тръстиките, разклащани от вятъра, от тези, които се гънеха от друга, по-специфична сила, докато газех през тинята и калта, стараейки се да не си счупя някой глезен или да не затъна.

Накрая излязох на нещо като полянка, островче от кал, покрито с анемична трева и оградено от още повече тръстики. В далечния край нещо бледо, червееподобно, чудовищно се мяташе и стенеше, крайниците му мачкаха тръстиките, но скоростта, на която бях станала свидетел в миналото, сега като че ли бе недостижима за него. Не след дълго осъзнах, че спи.

Главата му беше малка в сравнение с тялото, но не гледаше към мен, така че виждах само дебелата сбръчкана шия, преливаща в черепа. Все още имах шанс да си тръгна. И всички основания да го направя. Треперех и решителността, която ме бе отклонила от главния път, се изпаряваше. Но нещо в забравата му ме караше да остана.

Пристъпих напред, като държах звяра под прицел. От това разстояние стенанието беше оглушително, съпътствано от странното гърлено звънтене на жива църковна камбана. Нямаше начин да се промъкна незабелязано — земята беше посипана с изсъхнали тръстики и треви, които пращяха под краката ми — но въпреки всичко съществото продължаваше да спи. Насочих фенера си към туловището му. То имаше консистенцията и формата на смесица между огромна жаба и плужек, а бледата му кожа беше осеяна с крастави петна от светлозелен мъх. Ръцете и краката му напомнях на крайници на прасе, само че с по три дебели пръста в края. По средата, там, където предполагах, че се намира стомахът, се виждаха още два израстъка като месести псевдоподи. Използваше ги, за да се изхвърля напред, но те често се гърчеха патетично и удряха по земята като неподвластни на управление.

Насочих лъча на фенера си към главата на съществото — този малък розов овал над твърде широкия врат. Както подсказваше

маската, която бях намерила при предишната ни среща, лицето беше на психолога от експедицията на съпруга ми. В съня то образуваше маска на безкрайно, непонятно страдание, устата беше отворена във вечното „О“ на мъчително стенание, а краиците риеха в земята, докато съществото описваше окръжности, като се придвижваше несигурно и на пресекулки по земята. Върху очите му имаше бяла пелена, която ми говореше, че е сляпо.

Би трябвало да почувствам нещо. Би трябвало да се отдръпна или отвратя от тази гледка. Но след слизането си в кулата, след аниhilацията от Пълзящия, вече не чувствах нищо. Никакви емоции, дори най-елементарни като обикновено съжаление, въпреки суровото изражение на травмата, на неразбираемата агония.

Този звяр трябваше да е делфин с тайнствено око, див глиган, държащ се така, сякаш е нов обитател на тялото си. А може би беше част от нарочен модел, чиито очертания просто не виждах. И все пак изглеждаше като *грешка*, заблуден куршум на Зона X, който се бе асимилирал толкова много, толкова красиво, толкова гладко. Което ме караше да се чудя дали моето сияние не е предвестник на *същото* под една или друга форма. Да изчезна в крайбрежната линия, в анонимните простори на плажа и вятъра, на блатата — това всъщност не ме притесняваше, може би никога не ме бе притеснявало. Друго ме тревожеше — това сляпо, неумолимо търсене. Нима се бях заблудила, че поддаването на сиянието ще бъде безболезнено, даже красив процес? Нищо красиво нямаше в стенещата твар, нищо, което да опровергава отвратителна намеса.

В този контекст аз не можех да се намеся, само наблюдавах как се гърчи в неизменното си страдание. Не бих прекратила мъчението му, отчасти защото изхождах от непълна информация. Не можех да бъда сигурна какво представлява и какво преживява. Под това, което изглеждаше като болка, можеше да се крие екстаз — остатъци от човешки сънища и утехата в тях. Хрумна ми също, че може би това, което този член на експедиция е *донесъл* в Зона X, е допринесло за състоянието му накрая.

Това си спомням сега, когато в паметта ми се преплитат толкова много други неща. В крайна сметка взех космена проба, която се оказа толкова безполезна, колкото и всички останали — последователност, на която сигурно трябваше да се възхитя, но не можех — и се върнах

при малкия си, тъжен огън по средата на онова никъде, което беше навсякъде.

Но тази среща все пак ми се отрази по един начин. Обзе ме решителност да не се поддавам на сиянието, да не се отказвам от самоличността си — поне засега. Не можех да се помирят с възможността един ден да изоставя бдителността си и да се превърна в стенещото същество сред тръстиките.

Може би това беше слабост. Може би просто страх.

03: ОСТРОВЪТ

Много скоро островът се превърна в сянка или петно на морския хоризонт и аз разбрах, че е въпрос на дни, макар да ми беше трудно да преценя минаващото време. Островът сега за мен беше тъй пуст и безизразен, както съпругът ми при завръщането си. Не знаех нищо за това, което можеше да срещна там, и тази истина ме отрезвяваше, караше ме да наблюдавам сиянието си по-отблизо, да се боря по-настървено с него, сякаш, колкото и да беше нелепо, когато стигнех от другата страна, трябваше да бъда в най-добрата си форма и нащрек. Защо? Заради трупа, който можеше да намеря, ако имах късмет? Заради някакъв спомен за живота в света, който сега можехме само да си спомняме погрешно като по-спокоен и приятен, отколкото всъщност е бил? Не знам отговора на тези въпроси, освен че най-първичният ръководен принцип на всеки организъм е да продължи да съществува — да диша, да се храни, да отделя, да спи и да се чука, и да се радва на повторенията в дните си.

Стегнах раницата си и се гмурнах във водата.

Ако някой читател обича истории за герои, сгушени около пращящи огньовете и вълци, дебнещи на метри от тях, ще остане разочарован, като научи, че докато плувах към острова, не ме нападна никой левиатан от дълбините. Че въпреки умората и студа успях лесно да се настаня да живея в разрушения фар, който ме чакаше на брега. Че намирах там достатъчно храна, като ловях риба, берях дребни плодове и изравях корени, които макар и безвкусни, ставаха за ядене. Когато се налагаше, хващах дребни животни. Засях си градинка със семената на плодовете, които намирах, и я торях с домашно приготвен компост.

В началото фарът ме озадачаваше повече от всичко останало на острова. Все ми се струваше като огледало на фара на брега — начинът, по който отразяваше светлината — и това ми изглеждаше неясна, потенциално безмилостна шега. Може би беше поредният от рояка детайли, които с нищо не ме доближаваха до някакви отговори

за Зона X. Или това сливане, този непълен синоним, хлътналият връх и площадката, които избрах за свое укрепление, скрити под мокри, мъртви листа... възможно бе то да е безпогрешен, грандиозен показател за нещо.

По-късно отделих време да изследвам фара, околните постройки, изоставеното градче достатъчно систематично, научно и задълбочено, но усещах, че първото ми разузнаване трябва да бъде по-широкообхватно: да обходя острова за евентуални заплахи, храна, водоизточници, признаци на човешки живот. Не исках да се надявам, защото не бях открила никакви следи някой скоро да е живял във фара, а той изглеждаше най-вероятният подслон, тъй като още от пръв поглед се виждаше, че повечето от други постройки са се разрушили и изгнили с удивителна скорост, след като Зона X бе наложила волята си на това място. Имаше и следи от замърсяване, стари белези, но тъй бързо избелели в небесата, че не можех да преценя кога са се появили. И дали Зона X ускоряваше заличаването на техните ефекти?

Островът е около четиринайсет мили на дължина и шест на ширина, с четирийсет мили обиколка и площ, която по моя преценка е около осемдесет и четири квадратни мили, или над петдесет хиляди акра. По-голямата част от вътрешността му е заета от борово-дъбова гора, простираща се до брега, но поразена от бурите откъм морето — там се намират предимно шубраци, мъхове и разкривени храсти. Сладка вода има на повече места, отколкото очаквах — множество ручейчета, лъкатушещи надолу по хълмовете към брега. Това, заедно със защитата от бурите, вилнеещи от морето, вероятно обяснява местоположението на изоставеното градче. Освен това в околностите на фара намерих чешма, която в началото плюеше ръжда, но после премина към тънка струя от мътна, но годна за пиене течност от някакъв скрит водоносен слой.

По-далеч открих богата екосистема, в която популацията от предпазливи зайчета се държеше под контрол от грабливите птици и лисиците на острова; последните бяха дребни и пършиви, което говореше за изолирана първоначална двойка или двойки, адаптирани към ограничената територия и възможности на района. Птиците също бяха малки и енергични — от дървесни и пурпурни лястовици до виреони и мушитрънчета, кълвачи и козодои, заедно с твърде много крайбрежни видове, за да бъдат изброени. Привечер звуците на птичия

живот победоносно се сливат в могъщ, несдържан хор от гласове, контрастиращ с тишината на блатата, чието собствено богатство е поприглушено, почти бдително.

Много дни скитах из острова, обхождах го по края и във вътрешността, опитвах се да го почувствам и да усетя какво таи в себе си. Докато записвах наблюденията си, проклинах „Съдърн Рийч“, задето не ни дадоха карта, макар да знаех, че така или иначе щях да проверявам всяка карта и в крайна сметка да свърша също толкова работа. Не само защото не вярвах на агенцията, но и защото не вярвах на Зона Х. Въпреки това, когато приключих с първоначалното проучване, не можех да кажа, че в самия остров има нещо свръхестествено или необичайно.

Освен, разбира се, бухалът.

04: БУХАЛЪТ

Намерих ли съпруга си? В определен смисъл да, макар и не във формата, в която го познавах преди. В късния следобед, след като бях газила в коприва, храсталаци и лепкави, режещи треви под сенките на гъсто преплетени трупове на разкривени от вятъра черни борове в далечната част на острова, преминах през спокойно заливче, гушнало плаж с бял пясък и плитчини, простиращи се надалеч, преди да бъдат покрити от тъмна дълбока вода. На брега бяха пръснати ниски бетонни купчини и камъни, останки от някогашен кей от друга епоха, които сега служеха за отдых на десетина корморани.

Един недорасъл бор с човешки бой стърчеше предизвикателно сред камъните и птиците, почернял и почти без иглички. На един клон — невероятният силует на обикновен вирджински бухал с остри мъхнати уши, ръждивокафява физиономия, бяла перушина по брадичката и гърлото, петнисто сиво-кафяво тяло. Шумното ми приближаване трябваше да го е разтревожило, но той си стоеше кацнал там, заобиколен от греещи се на слънце корморани.

Отначало си помислих, че бухалът е ранен, още повече, че когато се доближих, той пак не помръдна, за разлика от пърхащия кръг от корморани, които се оплакаха огорчено, излетяха и описаха дълга ниска линия над водата, прогонени от дома си, лишени от покой. Всеки друг бухал също би размахал криле и изчезнал в гората. Вместо това той остана залепен за неравната, люспеста кора на клона, вперил огромните си очи в гаснещото слънце.

Дори докато стоях до дървото, застанала неловко върху камъните, бухалът нито отлетя, нито ме погледна. Ранен или умиращ, помислих си отново аз, но бях предпазлива, готова да се оттегля, защото бухалите могат да бъдат опасни животни. Този конкретно беше огромен, поне два килограма, въпреки кухите кости и леките пера. Но нищо в действията ми не го бе провокирало, така че аз стоях там, докато слънцето залязваше, с бухала до себе си.

В началото на кариерата си изучавах бухалите и знам, че неврозите не са нещо непознато сред тях, за разлика от други, по-

интелигентни видове птици. Повечето бухали са и красиви, наред с едно друго качество, което трудно може да се определи, но се усеща като спокойствие от наблюдателя. Над плажа беше надвиснала тишина и то тишина, която не ми се стори особена.

Когато започна да се мръква, бухалът най-после обърна свирепия си жълт поглед към мен и докосвайки лицето ми с върха на разпереното си крило, се понесе във въздуха в гладка, безмълвна дъга, която го отведе в гората зад гърба ми. Отиде си завинаги или поне така си мислех аз, пълна с обяснения за странното му поведение. Линиите между особеностите на дивите животни и съзнанието, наложено от Зона X, понякога трудно се разграничават.

Трябваше да си потърся подслон за през нощта; в далечния западен край на плажа намерих малък кръг от камъни около почернялата пепел на стар огън — над линията на прилива, почти в началото на гората. На последните отблясъци от светлина видях и стара палатка, избеляла от слънцето, обветрена и намачкана от бурите. Някой беше живял известно време тук; без да смея да мисля кой е бил, установих лагера си на същото място, запалих свой огън и сготвих заека, който бях убила по-рано следобед. После, уморена, заспах на шума на вълните под мекия, приглушен покров на звездите.

През нощта се събудих само веднъж и видях бухала, кацнал срещу мен от другата страна на огъня, върху раницата ми. Беше ми донесъл още един заек. Унесох се отново, а когато се събудих, него го нямаше.

Останах там три дни и признавам, че го направих заради бухала и защото заличето беше почти свършено; можех да прекарам целия си живот там. Но също и защото исках да науча повече за човека, който бе стъкнал огъня и живял в палатката. Въпреки безпорядъка и изминалите години, палатката видимо беше стандартно производство, макар и да не носеше логото на „Съдърн Рийч“.

Малко по-навътре в гората, зад палатката, намерих експедиционен револвер, много подобен на моя, в кобур, гниещ сред диви цветя, острици и мъхове. Открих и риза от експедиционна униформа, а после куртка и чорапи, проснати небрежно, като че някой се е отказал с готовност от тях, даже с радост... или някое животно

или човек ги е захвърлило там. Не си направих труда да ги прибера и да се опитам да възстановя този екзоскелет на човек. Знаех, че няма да открия име, нито писмо. Никога нямаше да разбера дали тук е лагерувал съпругът ми или друг човек, още по-анонимен за мен.

Бухалът обаче си стоеше там, вечно вперил поглед в мен, вечно наблизно. Всеки път малко по-близо, малко по-питомно, но никога напълно. От време на време пускаше клонки в краката ми — случайно, сякаш по-скоро от разсеяност, отколкото нарочно. Кланяше ми се с типичен бухалски маниер, а после следващите часове стоеше дистанцирано, почти намусено. Един-два пъти кацаше до главата ми и аз експериментално се доближавах, при което той изсъскваше като котка, разперваше криле и се наежваше, докато не се отдръпна. Друг път, кацнал на някой висок клон, се полюшваше и поклащаше, поклащаше и полюшваше, местейки тялото си наляво-надясно, без да пуска клона от нокти. После ме поглеждаше глупаво надолу.

Аз продължих нататък, като следвах брега, понякога под сенките на кормораните. Не очаквах бухалът да се присъедини към мен, но не се срамувам да кажа, че се зарадвах, когато го направи. Към края на втората седмица вечер вече кълвеше от шепата ми, преди да литне към нощния си живот. През нощта чувах любопитното му кухо бухане — звук, който мнозина намират за загадъчен или заплашителен, но за мен винаги е бил игрив или дълбоко непочтителен. Бухалът се появяваше отново за кратко призори — веднъж, сред кълбо от перушина, заби глава в пясъка, разпуха перата си, направи си суха баня, а после започна да кълве въшки и други паразити.

Мисълта се промъкваше в главата ми, когато не внимавах, а после трябваше да я прогонвам. Дали това не беше съпругът ми в преобразена форма? Дали ме познаваше или този бухал просто откликваше на човешко присъствие? За разлика от тайнственото излъчване на други животни, тук нямаше такова усещане, поне за мен. Но може би и вече се бях приспособила. Може би бях достигнала някакъв баланс със сиянието, който нормализираше тези показатели.

След като описах пълен кръг и се върнах в разрушения фар, бухалът остана с мен. Търсеше по-малко вниманието ми, но на смрачаване се появяваше в клоните на някое дърво отпред и двамата стояхме там заедно. Понякога беше там още следобед, ако се разходех под сянката на тъмните дървета, и ме следваше, като силно бухаше, за

да предупреди за приближаването ми. Но никога по-рано, сякаш помнеше, че мразя неестественото у животните; сякаш ме разбираше. Освен това си имаше своя работа — ловът. След седмица обаче се настани в разбития горен купол на фара. Кормораните също се появиха отново там; а може и да не бяха същите корморани, въпреки че не бях виждала толкова голям брой от тези птици преди разузнаването.

През деня бухалът се грееше на слънце, а после заспиваше, понякога с ниско, носово хъркане. През нощта аз пък заспивах на площадката, а някъде високо над мен тихият шепот на крилата му докосваше въздуха, докато той отлиташе към гората да търси плячка. В тези преходни моменти между деня и нощта, когато всичко изглеждаше възможно или аз успявах да се убедя, че е така, започнах да си говоря с бухала. Макар да не обичам да антропоморфизирам животните, не ми се струваше важно да възпирам общуването помежду ни, тъй като доказателствата за ексцентричното му поведение бяха повече от очевидни. Може би ме разбираше, може би — не, но дори да беше второто, звукът е по-важен за бухалите, отколкото за човешките същества. Затова му говорех — в случай че не е това, което изглеждаше, като израз на обикновена учтивост и като средство да се справя с нарастването на сиянието.

Въпреки това, което може и да беше глупост, как можех някога да позная със сигурност в него онзи, когото търсех, дори от другата страна на пропастта? В отношенията ни се разви полезна симбиоза. Аз продължавах да ловя за него, а той — за мен, макар и мудро, сякаш непредумишлено — зайчета и катерички, които падаха от мястото, на което бе кацнал, долу при мен. В някои отношения, безсловесно от негова страна, но почиващо на най-фундаменталните принципи на приятелството, това споразумение работеше по-добре от всичко, което познавах, в широкия свят. Все още не бях срещнала човек на острова, но намирах все повече доказателства, че е имало присъствие.

Но не такава, каквото очаквах.

05: БАНДИТИ САМОДЕЙЦИ И СМАХНАТИ ИЗСЛЕДОВАТЕЛИ

След като се върнах от разузнавателната си обиколка, съпроводена от бухала, бавно огледах непосредственото си обкръжение: фара, постройките наоколо, градчето след тях. Градчето, което навярно бе изоставено много преди създаването на Зона X, се състоеше от една главна улица и няколко странични, които постепенно преминаваха в черни пътища, а коловозите от гуми бяха обрасли с треви. Навсякъде бе пусто; ако исках, можех да стана кмет по презумпция.

„Главната улица“ се беше превърнала в нещо като фасада, разпаднала се на рошава армия от пълзящи растения, цъфтящи дървета и храсти, плевели и диви цветя. Катерички и язовци, скунксове и еноти бяха превзели руините, а по съборените покриви гнездяха орли рибари. По зейналите прозорци със строшени, нападали стъкла на горния етаж на някаква къща или бизнес сграда бяха накацали гълъби и скорци. Всичко лъхаше на наситеното ухание на територия, отново завладяна от природата, на сладки цветя и свежа трева през лятото, и острата миризма на животни, маркиращи територията си. За мен имаше и нотка на изненада, на лек шок от вида на тези груби, сурови паметници на живота на човешки същества на място, на което не предполагах, че ще ги срещна.

Тук-там намирах още знаци от експедиции, стигнали до острова, които или са се върнали през водата, или са загинали и преобразили тук. Изоставена раница с обичайната карта вътре. Фенер. Оптичен мерник. Манерка за вода. Мъчителни останки: знаци, че се опитвам да прозра твърде много, по причини, разкриващи слабостта ми. Би трябвало да ми стига да знам, че и други са били тук преди мен, че и други са търсили отговори и може би са ги намерили, а може би — не.

Но в тази информация имаше и утаечни пластове и по-живо ме интересуваха по-старите материали, които според мен датираха от периода непосредствено преди и след създаването на Зона X. Тук бяха живели хора в този тесен спектър, водени под инициалите БССИ,

въпреки че така и не открих фрагмент, който да подсказва значението на тези букви. Не си спомнях да съм чувала за такава организация нито в света, нито по време на обучението си за експедицията. Не че в това обучение беше отделена мисъл или внимание на острова. Усетих още по-дълбоко предателството на „Съдърн Рийч“.

Поради липсата на насочващи данни, ги кръстих „Бандити самодейци и смахнати изследователи“. Пасваше на това, което научавах за тях от следите им, и за известно време дните ми бяха заети с опити да възстановя самоличността и мисията им на острова.

Дирите, оставени от БССИ, техните детрити, бяха приели формата на увредено оборудване, което идентифицирах като средство за записване на радиовълни, за следене на инфрачервени и други честоти, както и по-екзотични уреди, чиято цел така и не можах да разгадая. Наред с тези изпотрошени останки намерих и полусъсипани, често нечетливи листа и снимки, и даже няколко записа, които прослушах с помощта на един нестабилен генератор — чух неразбираеми, много забавени думи; имах само около трийсет секунди, преди да прекъсне.

Всичко това открих в опустелите сгради на главната улица, защитено от хлътналите навътре стени, или в мазета, където наводненията бяха пощаднили някои ъгли. По местата, където вътре бяха горели контролирани огънове, личаха следи от сажди. Но не можех да разбера дали са били палени от БССИ или по-късно, в някоя отчаяна фаза, преди всичко да бъде погълнато от Зона X. Като гледах тази пепел, осъзнах, че всеки опит да реконструирам последователността от събития би бил непълен, защото някой бе поискал да скрие нещо.

Отнесох, каквото намерих, във фара и започнах да го анализирам под бдителния, но безполезен поглед на бухала. Въпреки неясното естество на находките, започнах да сглобявам намеци за цел, внушения за конспирация. Всичко, което пиша, е силно спекулативно, но подкрепено, струва ми се, от крехките доказателства, с които разполагам.

БССИ бяха започнали живота си на острова не с картиране на околността, а с щателно изследване на разрушения фар, което означаваше, че са дошли с определена цел. Проучванията им се стремяха да установят връзка между фара на острова и този на сушата.

Срещаха се препратки към нещо, което „може да е било, а може и да не е било“ прехвърлено, намекващи, че лещата на фара, която познавах толкова добре, първоначално е дошла оттук. Но в дадения контекст това „може би“ сякаш съществуваше отделно от самата леща — или поне би могло да съществува отделно. Не ми помогнаха особено и откъснатите страници от книга за историята на прочути фарове, нито данни за производството и транспорта на лещата.

Имаше и спор дали търсят „предмет или подлежащо на запис явление“, който като че ли се връщаше към връзката между двата фара; ако ставаше дума за „явление“, връзката беше важна. Ако беше „предмет“, може и да не беше от толкова голямо значение и или островът, или фарът на сушата да спре да представлява интерес. Понататък фрагментите ставаха противоречиви по отношение на организацията и нивото. При някои от бандитите като че ли липсваше дори бегла представа за научен подход и си изгубих времето с драсканиците им за призраци, витаещи духове и пасажии, преписани от книги за обладаване от демони. Списъкът на фазите ме интересуваше само дотолкова, доколкото можех да го пренеса върху биологичния свят на паразитните и симбиозните взаимоотношения. Други бяха лежали посред нощ под звездите и записвали сънищата си, като че ли са послания от отвъдното. Беше приятно четиво, но иначе лишено от стойност.

Редом с това ефимерно суеверие групирах и недотам научните наблюдения, отразяващи участието на трето- и четвърторазредни умове. Не ставаше дума толкова за точността на наблюденията, колкото за баналните заключения. В тази категория попадаха изследванията на „пребиотични“ материи и „призрачно действие от разстояние“, както и вече опровергани експерименти от миналите десетилетия.

На фона на всичко, което изхвърлих в купчината компост, изпъкваше нещо, идващо сякаш от съвсем различен тип разсъдък. Той или те задаваха въпроси и не се интересуваха от прибързани отговори, както и дали един въпрос ще породии още шест, дори нито един от тях да не доведе до нещо конкретно. Това изглеждаше наложено търпение, не част от вихъра на живачното съзнание, което го заобикаляше. Ако правилно разбирах откъслечните си находки в жалкия си опит да се правя на оракул, този втори тип държеше под око не само жителите на

острова, но и част от членовете на собствената си група. Нямахме само експерименти върху колективния си ум.

Дали този остатък от присъствие може да се разглежда като значима следа? Нямахме как да бъда сигурна, но чувствах, че въпреки всичко съм идентифицирала точно такова присъствие, каквото бе проникнало и в БССИ. Промяна в командването към нещо по-сложно и възвишено, което ме гледаше от намерените страници.

Сред тези утайки, сред тези немощни загатвания — думата „Открихме!“ Написана на ръка, победоносна. Какво са открили? При толкова оскъдни данни дори възгласът „Открихме!“, дори намекът за по-интелигентно същество, надничачо сред фрагментите, не водеше до нищо. Някой някъде разполагаше с повече информация, но стихииите — Зона Х? — толкова бяха ускорили разложението на документите, че не можех да науча нищо повече. Но и това стигаше. Стигаше, за да покаже, че е имало промени в този бряг още преди създаването на Зона Х, и собственият ми опит подсказваше, че в „Съдърн Рийч“ съзнателно са отрязали информацията за острова от експедиционните карти и обученията. Тези две сведения, макар и свързани повече с липса, отколкото с положително потвърждение, ме накараха да удвоя усилията си в търсенето на следи от БССИ сред камънаците и руините. Така обаче и не намерих нищо повече от това, което открих при първото си щателно разузнаване.

06: ХОДЪТ НА ВРЕМЕТО И БОЛКАТА

Никога не съм имала страна, никога не съм имала избор; бях родена в такава. С времето обаче островът стана моята страна и друга не ми бе нужна. Не ми и хрумваше да търся път назад, обратно към света. Годиците се нижеха, а никой не идваше в моето островно убежище. Започнах да се чудя дали Агенцията още съществува — и дали изобщо някога е съществувала; мислех си, че може би никога не е имало друг свят и експедиция, а аз съм страдала от някаква налудност или травма, някаква загуба на паметта. Един ден може би щях да се събудя и да си спомня всичко: катаклизма, след който аз бях останала единственият човек на това място, аз и бухалът, с когото да си говоря.

Преживях внезапно връхлитащи бури и суша, и пирон в стъпалото, защото не внимавах. Хапа ме какво ли не, включително отровен паяк и змия. Научих се да се настройвам към заобикалящата ме среда, така че след време нямаше животно, естествено или неестествено, което да не страни от присъствието ми и по тази причина, ако не бях принудена, вече не ловях нищо, освен риба; повече разчитах на зеленчуците и плодовете. Макар да ми се струваше, че съм се нагодила и към техните послания.

В продължителната тишина и самота Зона Х понякога се разкриваше по неочаквани начини. Започнах да забелязвам безкрайно малки промени в небето, сякаш парченцата от мозайката не пасваха добре... да добивам от хабитата наоколо усещането за невидими неща, тропосващи фантоми, които почти ме принудиха да преосмисля антипатията си към акцента на БССИ върху свръхестественото.

Една вечер, докато стоях колкото можех по-неподвижно на една поляна, почувствах нещо като дъх или плътност на молекули зад гърба си, които не можех да идентифицирам. Искаше ми се пулсът ми да се забави, така че за всеки удар на моето, сърцата на дървесните жаби с техните гърлени песни да ударят по хиляда пъти. Надявах се да стана толкова тиха, че без да се обръщам, да чуя или другояче да зърна това, което ме наблюдаваше. Но за мое облекчение миг по-късно то избяга или се скри в земята.

Веднъж от небето се изля дъжд по неестествен начин и през настъпилия сумрак тук-там прозираше светлина, която пламтеше на границата на зрението ми. Представих си, че е далечният фар, че след мен са били изпратени други експедиции. Но колкото по-дълго се вирах, толкова повече светлина се промъкваше в мрака, през който за миг зърнах разтварящи се сенки, а може би особени буреносни облаци или обратното ускорение на някакъв голям организъм. Подобни явления, които преживявах в различни моменти през последните трийсет години, бяха съпроводени и от промени в нощното небе. Такива нощи, предвещавани само от особено трептене на сиянието в мен, бяха винаги безлунни. Няма луна, а звездите над мен са непознати — чужди, принадлежащи на космология, която не мога да определя. В такива нощи ми се иска да бях предпочела да стана астроном.

Поне в два случая бих определила тази промяна като по-значителна, като някакъв небесен катаклизъм, съпроводен може би от земетресения, от появата на процеци и пукнатини в тъканта на нощта, които скоро се затварят и от които не проблясва нищо, освен още по-голям мрак. Някъде в света или във вселената сигурно се случва нещо, което да поражда такива моменти на дисфункция. Поне аз така мисля. Усещам света около себе си усилен или уплътнен, тежестта и поветят на реалността — по-фокусирани и решителни. Сякаш твърде човешкото делфинско око, което веднъж улових да ме гледа, с всяка нова фаза се поглъща повече от плътта, която го заобикаля.

Извън тези наблюдения имам само един въпрос: какво е естеството на моята налудност? Дали халюцинирам, когато виждам нощното небе, което познавам? Или когато виждам това, което ми е чуждо? На кои звезди да вярвам, по кои да се ориентирам? Някои нощи стоя в разрушения фар, гледам морето и осъзнавам, че в тази форма, в това си тяло никога няма да разбера.

Оцеляването ми, грубо казано, беше определено и от самонараняването. Докато заставах на брега срещу острова, готова да преплувам до него, използвах болката, за да отблъсна сиянието. Имаше хиляди начини за това, а и аз бях точна. Можеш да намериш методи почти да се удавиш, почти да се задушиш, които не са толкова трудни, колкото изглеждат. Начини да внушиш налагане на болка, която да заблуди нещото вътре в теб. Ръждив пирон. Змийска отрова. В резултат на това болката вече не ме тормози особено; тя е доказателство за

продължаващото ми съществуване, спасява ме от онези моменти, в които иначе бих могла толкова дълго да съзерцавам вятъра, и дъжда, и морето, че да се превърна в нищо, да изчезна.

В друг, отделен документ съм изброила най-добрите, най-необезпокоителните подходи, които, осъзнавам, може да звучат нездраво, въпреки че за мен това е абсурден начин да опиша хрониката на дните си. Освен това съм отбелязала въртенето на циклите, което се е доказало като най-ефективно. Макар че, ако имате избор, не бих препоръчала този подход, човек се нагажда към него, както към ежедневните си задължения или събирането на храна.

След толкова време болката се е превърнала в познат и чест гост, затова се чудя дали сега ще я забелязвам повече, след като преустанових режима си. Дали с липсата на болка се свиква по-трудно? Подозирам, че това притеснение ще бъде забравено сред множеството приспособявания, които ме очакват. Защото, след като намерих толкова много начини да го отложам, преобразяването ми вероятно ще бъде по-радикално и може наистина да се превърна в нещо като стенещото същество. Дали тогава ще виждам истинските звезди?

Понякога болката идва неочаквано; не се налага да я генерирам, да я призовавам съзнателно към себе си. Тя просто е там. Бухалът, който бе мой спътник през тези трийсет години, умря преди седмица — без да успее да ми помогне, без да разбере, докато не стана твърде късно. Беше остарял и въпреки че очите му още бяха огромни и ярки, цветовете му бяха избледнели, перушината му се бе разредила; спеше повече, не излизаше толкова често на лов. Хранех го с мишки от ръката си в убежището му на върха на разрушения фар.

Намерих го в гората, след като бе изчезнал от няколко дни и накрая реших да го потърся. Доколкото можех да установя, беше се ранил — може би поради слабостта си или началото на слепота, беше счупил крило и паднал на земята. Вероятно беше нападен от лисица или двойка лисици. Лежеше сред петнист хаос от кафяво и тъмночервено, със затворени очи, килната на една страна глава, а животът го беше напуснал.

Отдавна бях зарязала микроскопа си в един ъгъл на фара, за да мухлясва, полузаровен от минаващите години. Сърце не ми даваше да взема проба, за да открия това, което вече знаех: че микроскопът не можеше да ми каже нищо повече за бухала от това, което вече бях научила от дългите години на близко общуване и наблюдение.

Какво да кажа? Че не ми липсва?

ЧАСТ ІІІ
МИГАЦА СВЕТЛИНА

0011: ПРИЗРАЧНАТА ПТИЦА

Що за живот беше този, в който можеш да четеш писмо от обладания си двойник? Да живееш в спомените на друг и да ги възприемаш като реални, като втора кожа, и въпреки това толкова фалшиви. Това бе била тя някога. Това бе мислила, така бе живяла. Трябваше ли сега това да бъде животът на Призрачната птица, нейните мисли? В нея бушуваха гняв и благоговение и нямаше кой да изтласка едната емоция напред, освен тя самата. Трябваше да ги остави да се борят като втори пулс и да вярва, че реакцията ѝ няма да бъде като огледало, което само отразява това, което вижда. Че дори да е грешка, тя е станала видима грешка — мутация, не аномалия като стенещото същество. Отдавна ронещи се кости, затънали в капана на блатата.

Имаше въпроси, които не искаше да задава, защото ако го направеше, те щяха да добият детайли, тежест и субстанция, плът и кожа, покриваща извивката на ребрата. Тя можеше да разграничи чудесата и ужасите, но Контрол можеше никога да не бъде готов за това, а и на някакво ниво беше уморително да оказва натиск, да държи на подобна цел. Струваше ѝ се, че притиска реалността на самата Зона X, че *тя самата* не е научила от това, че е била себе си. Трябваше ли дори да опитва, след като знаеше, че не е честно, че всички са стигнали твърде далеч, твърде бързо, дори с тригодишната преднина на Грейс?

Вече притъмняваше, почти бе паднала нощта, и сред тишината и събиращите се сенки Грейс пое водещата роля и каза:

— Ние сме астронавти. Всички членове на експедиции са били астронавти.

Това трябваше да бъде успокоително, един вид котва, но лицето на Контрол се бе превърнало в решителна маска, която казваше, че той не иска да се занимава, че иска само да забие нос в това, което му е удобно. Той стискаше здраво жълтеещите страници на писмото на биолога в лявата си ръка, а в скута му лежеше дневникът ѝ, който Грейс беше взела от фара. На Призрачната птица ѝ бе интересно да го прочете, да запълни последните празни места и тези, които оставаха

въпреки всичко. *Бялата светлина в основата на кулата. Материализацията на пазача на фара в Пълзящия.* На тези неща не вярваше, ако сама не ги е видяла. Но знаеше, че за Контрол това само ще бъде ново доказателство, нова надежда, информация, която може да им даде решение, неочаквано спасение. Сякаш пронизващият поглед и размишленията на Грейс не им стигаха.

— Ние не сме на Земята — каза Призрачната птица. Не може да сме на Земята. — Не и с такова изкривяване на времето. Не и при нещата, които е видяла биологът.

Не и ако искаха да се преструват, че има правила, макар и смътни, неясни, неприложими. Ами ако беше вярно? Или времето бе станало ирационално и непоследователно?

Пак тази неохота и дистанцията, която тя създаваше между тях, докато Грейс най-после не каза:

— Това беше и моят извод; една от теориите, изказани от научния отдел.

— Като червеева дупка — каза Контрол.

Границата, до която можеше да достигне; всичко друго би било изцедено от него от сиянието.

Невярващият поглед на Грейс.

— Да не мислиш, че Зона X прави космически кораби? Че преминава междузвездни пространства? Червееви дупки? Мисли за нещо по-фино, нещо, което наднича през това, което възприемаме като реалност.

Равни, насечени думи, оголени от благоговението, което би трябвало да ги оживява. Защото бе преживяла три години повече? Защото мислеше за близките си у дома?

Контрол отвърна бавно, като хипнотизиран:

— Всичко в Зона X, което мислехме, че се разпада твърде бързо... по-голямата част просто е остарявало.

Някои неща наистина бяха много стари — останките от селото и различните утаечни пластове от дневници под капака в пода на фара. В Зона X беше минало много повече време след падането на границата, преди влизането на първата експедиция. Възможно е хората да са *живели* в Зона X много, много по-дълго, отколкото някой бе предполагал.

— Как така това не е било известно преди? — попита Контрол.
— Как така не е било ясно *преди*?

Като че ли някаква стихийна сила на повторението раздаваше бърза справедливост срещу всички, които бяха възпрепятствали достъпа му до истината. Вместо това повторението само подчертаваше неведението им.

— Изопачени данни — отвърна Грейс. — Изкривени проби. Непълна информация.

— Не знам как...

— Иска да каже — намеси се Призрачната птица, — че прекалено много експедиции са се връщали дезориентирани, увредени или изобщо не са се връщали, че в Агенцията не са разполагали с надеждни проби.

Имаше предвид, че изкривяването на времето би трябвало да е по-силно в периодите на промяна на Зона X, а в останалата част — почти неизмеримо.

— Права е — потвърди Грейс. — Никога не сме имали човек, който да е живял достатъчно дълго в Зона X или да е виждал толкова ясно, да е успял да запише наблюденията си.

Противоречиви данни, противоречиви цели. Враг, който не улесняваше нещата.

— А вярваме ли на биолога? — попита Контрол.

Защото теориите на копието на биолога можеше да са подозрителни? Защото не беше готов за това, а Призрачната птица беше.

— А на *мен* вярваш ли ми? — отговори с въпрос Грейс. — Аз също съм виждала странни звезди нощем. Виждала съм пукнатините в небето. Живея тук от *три години*.

— Каж ми тогава: как е възможно да грее слънцето, звездите, луната? Ако не сме на Земята?

— Това не е решаващият въпрос — обади се Призрачната птица. — Не и за организми, които така майсторски владеят камуфлажа.

— А кой е тогава? — попита той объркано, мъчейки се да проумее необозримата идея; болезнена гледка за Призрачната птица.

— Решаващият въпрос е каква е целта на този организъм или организми — каза Грейс. — И как да оцелеем.

— Целта ни е известна — отвърна Контрол. — Да ни убие, да ни преобрази, да се отърве от нас. Нима не е това, за което се опитваме да не мислим? Това, което директорът, ти — той посочи към Грейс, — Чейни и всички останали трябваше постоянно да потискате? Мисълта, че то просто иска да убие всички ни.

— Мислиш ли, че не сме водили тези разговори хиляди пъти? — каза Грейс. — Че не сме се въртели до безкрай в опит да се измъкнем от кръговете си?

— Хората постоянно описват модели, без да го съзнават — каза Призрачната птица. — Един организъм може да има цел и въпреки това да създава модели, които нямат нищо общо с нея.

— И какво, по дяволите? — изръмжа Контрол като уловено в капан животно. — Какво, мамка му?

Призрачната птица и Грейс се спогледаха, заместник-директорът отмести очи. Контрол не беше готов за това знание. То го прояждаше отвътре. Може би нещо конкретно щеше да отвлече вниманието му.

— Много енергия се генерира и изразходва — каза тя. — Ако границата е вид мембрана, може да я пробием някъде другаде — помисли си как изчезват нещата, когато влязат в контакт с нея.

— Но те всъщност не изчезват, нали? — каза Грейс.

— Не мисля. Мисля, че биват изпратени някъде.

— Къде? — попита Контрол.

Призрачната птица сви рамене; мислеше си за пътуването в Зона Х, за опустошенията и разрушенията, които беше видяла. Руините на градовете. Реално ли беше това? Даваше ли им следа? Или ги заблуждаваше?

Мембрани и измерения. Безкрайни количества пространство. Безкрайни количества енергия. Манипулиране на молекулите без никакво усилие. Непрестанни опити за превръщане на хората в нехора. Способност за изместване на цяла биосфера на друго място. В този момент, ако външният свят съществуваше, той щеше да изпраща радиосъобщения в пространството и да следи радиочестотите в търсене на друг разумен живот във вселената. Но Призрачната птица не смяташе, че някой получава тези съобщения. Още един начин, по който хората се ограничават от собствената си представа за съзнанието. Ами ако инфекцията беше послание, сиянието — симфония? Защита? Странна форма на комуникация? Тогава

съобщението не беше получено и вероятно никога нямаше да бъде; то беше погребано в самата трансформация. Тези банални отговори просто се налагаха поради липсата на въображение, защото човешките същества не можеха даже да се поставят на мястото на корморана, бухала, кита или стършела.

А дали тя искаше да се свърже в съюз с такава липса? И имаше ли избор?

От прозореца ниските сгради се виждаха като фасади: наранени и съсипани постройките от газобетон, останали без покриви, от които извираха пълзящи растения, а олющената бяла боя на стените се рони в зърнисто униние, неспособна да задържи зелената плетеница. Сред този неволен терариум: редица от малки кръстове, забити в земята, достатъчно пресни, за да са върху тела, заровени от Грейс. Може би тя лъжеше и други също я бяха последвали на острова, за да намерят участ, която тя беше успяла да избегне. Призрачната птица беше чула почти целия разговор между Контрол и Грейс; готова бе да се намеси, ако Грейс не беше свалила пистолета, насочен към главата му. Никой не можеше да я упои, ако тялото ѝ не го желаше. Не беше устроена така. Вече не.

Тази гледка обаче не ѝ харесваше; чувстваше инстинктивен дискомфорт при вида на разрушения път и оголените петна по гористите хълмове, които под късното следобедно слънце напомняха по-малко на поляни и повече на рани от насилие. Прозорецът откъм страната на морето гледаше към спокойните води и сушата, която приличаше на нормална, може би дори обикновена. Разстоянието обаче маскиреше опустошението на конвоя.

Зад гърба ѝ Грейс и Контрол продължаваха да говорят, но Призрачната птица се бе оттеглила от дискусията, която се въртеше в кръг; примка, в която Контрол искаше сам да се хване, да изкопае окопите и рововете, които ще държат нещата отвън. Как е възможно това, как е възможно онова и защо: той агонизираше над това, което знаеше или си мислеше, че знае, и над онова, което никога, никога не можеше да научи.

А тя знаеше накъде води всичко това, накъде винаги водеше при човешките същества: решение какво да прави. Какво ще правим? Накъде ще тръгнем оттук? Как да *продължим напред*? Каква е *мисията* ни сега? Сякаш целта можеше да реши всичко, да опише контурите на липсващото и с чиста воля да го призове, да го накара да се появи, да го върне към живота.

Дори биологът го бе направила: беше създавала модел от това, което би могло да бъде и случайно, свързвайки ексцентричния бухал с изгубения си съпруг. А той може да е бил доказателство, остатък от съвсем друг ритуал, поради което разказът ѝ за него да е не по-точен от догадките ѝ за БССИ. Може завинаги да знаеш отговора на въпроса „какво“, но никога да не откриеш „защо“.

Примамливостта на острова се криеше в отрицанието на „защото“ — както за биолога, така и, според Призрачната птица, за Грейс, която бе живяла тук, прояждана от тази информация, почти три години. И тя продължаваше да я гризе; облекчението от появата на други хора ни най-малко не я бе смекчило; Призрачната птица я наблюдаваше от прозореца и се чудеше дали все още крие нещо важно, дали бдителността и признаците, че не спи добре, не очертават друго, неразкрито „защо“.

В този момент се чувстваше толкова изолирана от тях, че сякаш съзнанието колко далеч може да са от Земята, колко време е минало безжалостно, ги е отблъснало от нея и сега тя ги наблюдава от границата, наднича към тях през искрящата врата.

Контрол беше започнал да се връща към по-безопасни територии и теми като пазача и Централата. Без повече галактики, които избухват в мозъка му като фойерверки, без Агенцията, превръщаща се в редут на Зона X, без хора, преобразяващи се в същества с цел, известна може би само на нещото, тропосващо небето.

— Централата през цялото време е държала острова в тайна. Заровила го е, погребала е острова, продължавала е само да изпраща експедиции на това... шибано, гадно място, на това място, което дори не е там, където би трябвало да бъде, на това шибано място, което само убива хората и не ти дава шанс дори да се бориш, защото бездруго винаги побеждава, и...

Контрол не можеше да спре. Нямахше да спре. Дори да направеше пауза, да замълчеше за кратко, пак продължаваше.

Затова след известно време го спря Призрачната птица. Тя коленичи до него и му взе писмото и дневника на биолога. Обви го с ръце и го прегърна, а Грейс отмести поглед — от смущение или в опит да потисне собствената си необходимост от утеха. Контрол се мятеше в обятията ѝ и се съпротивляваше, а тя усещаше неестествената му топлина; накрая той се успокои, спря да се бори, леко я прегърна, а после — силно. Тя не каза нищо през цялото време, защото каквото и да кажеше би го унизило, а тя държеше твърде много на него. И не ѝ струваше нищо.

Щом той се усмири, тя се отдръпна, изправи се и насочи вниманието си към Грейс. Един въпрос все още чакаше да бъде зададен. Ни звук от спривавите гнездящи птици, нито натрапчив шум от вълните и вятъра, само собственото им дишане и консервата с печен боб, която Грейс побутваше с крак.

— Къде е биологът сега? — попита Призрачната птица.

— Не е важно — отвърна Контрол. — Дребна подробност. Муха или птица, или нещо друго. Или нищо. Мъртва?

Грейс се изсмя по начин, който не допадна на Призрачната птица.

— Грейс?

Нямаше да ѝ позволи да се измъкне.

— Да, определено е жива.

— И къде е?

— Някъде там.

Мелодичният звук се усили. Свърза се с далечно усещане за тежест и движение, обем и субстанция, и намерение, и още нещо в съзнанието на Призрачната птица, и нямаше никакъв начин да го отхвърли.

— Не „някъде там“.

Грейс кимна, уплашена. Това вече не можеше да им каже, след всички невъзможни неща, които се бе наложило да им съобщи.

— Биологът идва насам.

Връщаше се на мястото, на което някога бе живял бухалът. Връщаше се на мястото, на което сега се намираще нейният двойник. Този звук. По-силен. Пращенето на клони... или стволоче.

Биологът слизаше по склона.

В цялото си величие и чудовищност.

Призрачната птица я видя от прозореца на площадката. Силуетът на биолога, сливащ се с нощта, постепенно се очерта, тялото ѝ си проби път към съществуване с потрепване и тропосване сред искрящата вълна, заляла реалността на гористия хълм. Голямото туловище разтрисаше гората с грохота и трясъците на дърветата, които падаха в плъзгащия се, но същевременно тромав и приглушен мрак, и ставаха на трески от мускулите зад изумрудената луминесценция, прозираща в чернотата. Миризмата, предхождаща биолога: тежка саламура, мазнина и някаква остра, намачкана билка. Звукът, който издаваше: сякаш вятърът и морето бяха връхлетели заедно, следвани от отзвук на резониращо стенание. Търсене. Изследване. Общуване или общение. Това Призрачната птица познаваше, това разбираше.

Хълмът оживя и запълзя надолу към разрушения фар, сигурно и непоколебимо като поток от лава. Това нашествие. Тези тъмнини, преобразуващи се в могъща форма на фона на нощното небе, осветена от отраженията на облаците и още по-плътната сянка на линията на дърветата и горите.

Спускаше се към фара — тази странна тежест, този левиатан, който някак едновременно беше тук и не беше, а Призрачната птица само стоеше на прозореца и го чакаше, докато Грейс и Контрол ѝ крещяха да се махне оттам, но тя не отиваше при тях, нито им позволяваше да я дръпнат от прозореца; стоеше там като капитан на кораб в лицето на внушителна буря, вдигаща огромни вълни. Грейс и Контрол ги нямаше, бяха избягали надолу по стълбите, когато туловището се блъсна в прозореца и вратата долу, от което се посипаха камъни и тухли. Подпря се на фара и кулата устоя, но едва-едва.

Песента беше станала непоносимо силна. Вече напомняше на басови струни на чело, на насечени гърлени звуци, на зловещо и скръбно оплакване.

Огромната фигура се простираше пред Призрачната птица с вълнистите си, размазани краища, плъзгащи се към някакво друго място. Планината-биолог стигна почти до перваза — толкова близо, че можеше да скочи на онова, което служеше за гръб. Внушението за плоска, широка глава, преливаща направо в торса. Внушението — далеч на изток, далеч над фара — за масивната крива и извивка на

устата, и хълбоците, издълбани от тъмни хребети като на кит, засъхналите водорасли, висящи по тях, непоносимата миризма на океан. Зелено-белите звезди на рачетата по гърба ѝ сред стотици миниатюрни кратери, приливни езерца от времето, прекарано неподвижно в дълбока вода, времето, изгубено в този огромен мозък. Избледнелите, матови белези от сблъсъци с други чудовища.

Имаше много, много блестящи очи, напомнящи на цветя или разтворени морски анемонии; цъфтеж на много очи — нормални, париятални и прости — по цялото тяло, живо съзвездие, откъснато от нощното небе. Нейните очи. Очите на Призрачната птица. Гледаха я в обширното си, немигащо множество.

Докато се блъскаше на долния етаж, търсейки нещо.

Докато пееше, стенеше и крещеше.

Призрачната птица се наведе през прозореца и протегна ръка през искрящия слой, сякаш пробиваше огледалото на скално езерце, за да докосне онова, което се криеше вътре... и дланите ѝ опряха в хлъзгавата, дебела кожа, сред всички тези очи, нейните очи, които я гледаха. Тя зарови и двете си длани, за да усети гъстите, твърди мигли, извитите гладки повърхности, грапавините и пукнатините. Всички тези очи. В множествеността им Призрачната птица видя това, което те виждаха. Видя себе си, надвесена от прозореца. Видя, че сега биологът съществува отвъд локации и пейзажи, а другите хоризонти се събират в надигаща се размазана вълна. Между двете премина нещо безсловесно, но дълбоко. В този момент тя разбра биолога по начин, по който никога не я бе разбирала досега, въпреки общите им спомени. Може да беше захвърлена на планета далеч от дома. Може да наблюдаваше превъплъщение на себе си, което не проумява докрай, но въпреки всичко... имаше връзка, имаше *разпознаване*.

Тук нямаше нищо чудовищно; само красота, само величието на добрия дизайн, на сложното планиране — от дробовете, които позволяваха на съществото да живее на сушата, до огромните цепки на хрилете от двете страни, стиснати здраво, но готови да се отворят, за да вдишат дълбоко морската вода, щом биологът отново се отправи към океана. Всички тези очи, всички тези временни езерца, пъпките и ръбовете, дебелината, здрава кожа. Животно, организъм, който никога не бе съществувал и който би могъл да принадлежи на неземна екология.

Да преминава не само от сушата към водата, но и от едно далечно място към друго, без да му е нужна врата в граница.

Гледаше я със собствените ѝ очи.

Виждаше я.

0012: ПАЗАЧЪТ НА ФАРА

Пребоядисах черната маркировка откъм морето; стълбата може би трябва да се смени, клати се. През по-голямата част от деня работих в градината, върших дреболии. По-късно излязох на разходка. Видях: воден плъх, опосум, еноти, червени лисици на едно дърво, спотаени в мрака. Мъхест кълвач. Червеноглав кълвач.

Хиляда фара, изгорени като стълбове от сажди, по брега на безкраен остров. Хиляда почернели свещи, пушеци с бял дим от върха на широката, наранена глава на чудовище, надигащо се от морето. Хиляда тъмни корморана с криле, облети в алени пламъци, излитат от вълните, а в очите им се отразява яростта от собственото им изчезване. *Ти правиш ветровете Свои Ангели, огнените пламъци — Свои служители.*^[1]

Сол се събуди, кашляйки в мрака, изпотен от рядката, равна жега, пърхаща в горната част на носа му и над очите. А после се появи познатото вече напрежение, което се наведе през черепа му, за да целуне тази жега; същото онова напрежение, което няколко дни по-рано бе описал на лекаря в Блийкърсвил като „тъпо, но силно, някак като втора кожа отвътре“. Звучеше странно и не беше точно, но не можеше да открие подходящи думи. Докторът го изгледа за миг, сякаш Сол е казал нещо обидно, след което му постави диагноза: „Атипична настинка със синусова инфекция“ и го отпрати с безполезно лекарство за „почистване на синусите“. *Но в сърце ми беше като че ли разпален огън, заключен в костите ми.*^[2]

Чу се отново шепот и той инстинктивно протегна ръка към рамото и гърдите на любовника си, но напипа само чаршафи. Чарли го нямаше; нощните му смени щяха да приключат най-рано след седмица. Не можеше да му каже истината: че още не се чувства добре, че това не е нормална болест, че не е диагнозата на доктора, а нещо, което се крие вътре в него и чака удобен момент. Знаеше, че е параноично.

Може би все пак беше настинка, синусова инфекция, както бе заявил лекарят. Зимна настинка, както и преди му се бе случвало, само че сега съпроводена от нощни изпотявания, кошмари и стихове — тази странна проповед, която се виеше из мислите му, щом отклонеше вниманието си. *И ръката на грешния ще ликува, защото няма грях в сянка или светлина, който семената на мъртвите да не могат да простят.*

Той седна рязко в леглото, сподавяйки нов пристъп на кашлица.

Във фара му имаше някого. И не един. Шепнеха. Може би дори крещяха, но докато проникне през тухлите и камъните, дървото и стоманата, изминаваше дълго разстояние, време, неизвестно за него. Ирационалната мисъл, че чува призраците на десетки пазачи на фара едновременно в единоголасие като погребална песен, кондензиран хор на цяло столетие. Пак ли му се причуваше?

Шепотът, мърморенето, продължи небрежно, без емоция, и това го убеди да проучи въпроса. Стана от леглото, обу джинсите, облече пуловера си и като взе брадвата от стената, която висеше там като чудовищно и тежко махало, тръгна нагоре по стълбите по боси крака.

Стъпалата бяха студени, а стълбището — тъмно, но той не искаше да рискува да включи осветлението, в случай че горе наистина има натрапник. На площадката лунната светлина нахлуваше под странен ъгъл и превръщаше столовете и масичката в ръбати същества, вкаменени от лъчите ѝ. Той спря и се послуша. Вълните долу, тихото им плискане, тропосваха тишината заедно с внезапното бърборене на прилепите, които долитаха наблизко и веднага изчезваха, отблъснати по силата на ехолокацията от стените на фара. Трябваше да се чува и жужене, тихо бръмчене на заден план, но той не го долавяше. Което означаваше, че няма светлина, която да грее на двайсет мили и да насочва корабите.

Продължи колкото можеше по-бързо нагоре, тласкан от гнева, който прорязваше мъглата на болестта му и търсеше конфронтация. *Но Той ми рече: стига ти Моята благодат; защото силата Ми се в немощ напълно проявява.*^[3]

Когато връхлетя в помещението с прожектора, му се откри гледката на синьо-черно небе, изпъстрено със звезди, и три фигури — две правостоящи и една пред угасената леща. И тримата държаха малки фенерчета, а дразнещите им светлини само усилваха

вътрешното му усещане за вината и съучастничеството им... но в какво?

И тримата го гледаха.

Той вдигна заплашително брадвата и натисна копчето на лампата. Помещението се обля в светлина.

До вратата откъм перилата стояха Сюзан и непозната жена, облечени в черно, а пред тях бе коленичил Хенри, сякаш повален от удар. Сюзан изглеждаше обидена, като че ли беше нахлул в собствения им дом. Непознатата обаче изобщо не му обърна внимание, а стоеше със скръстени ръце, някак странно отпусната. Косата ѝ беше дълга и прибрана; облечена беше с палто, тъмни панталони и дълъг червен шал. По-висока и по-възрастна от Сюзан, тя го изгледа с поглед, който го накара да се концентрира върху Хенри.

— Какво, *по дяволите*, правите тук?

Спокойствието им пред мъж, въоръжен с брадва, го озадачи; паузата между обвинителния въпрос и отговора отне част от яростта му. Дори Хенри се беше стегнал и изражението му от почти уплашено бе преминало в тънка усмивка.

— Защо не си легнеш пак, Сол? — попита той, без да помръдва. — Върни се в леглото и ни остави да довършим. Не ни остава много.

Какво да довършат? Ритуалното унижение на Хенри? Обикновено перфектната му коса беше разрошена, лявото му око потрепваше. Нещо се бе случило тук, точно преди Сол да нахълта. Снизходителността му го ядоса и объркването и загрижеността му отново преминаха в гняв.

— Как ли пък не. Нахлули сте тук. Влезли сте без позволение. *Изключили сте прожектора. И коя е тази?*

Коя беше жената до Сюзан и Хенри? Сякаш беше от друга вселена. Беше повече от сигурен, че издутината под палтото ѝ е пистолет.

Но не му бе писано да получи отговор.

— Ние имаме ключ, Сол — напомни му Хенри с дразнещо успокоителен глас. — Имаме разрешение.

Главата му беше леко извърната настрани. Преценяваща. Въпросителна. Намекваща, че Сол е неразумният в случая, който прекъсваше важните дела на Хенри.

— Не, вие сте *нахлули* — повтори той, като се отдръпна на безопасно разстояние, объркан от неспособността на Хенри да признае този елементарен факт, както и от изражението на непознатата жена, която го гледаше с хладнокръвието на наемен убиец. — Изключили сте фара, за Бога! В разрешителното ви не се споменава *нищо* за промъкване през нощта, докато спя. И за воденето на... гости...

Без да обърне внимание и на дума от това, Хенри стана и като хвърли бърз поглед на жената и Сюзан, се приближи повече, отколкото Сол би желал. Ако направеше само две крачки назад, щеше да падне по стълбите.

— Върви да спиш.

Настойчиво прошепнато, сякаш го умоляваше, сякаш не искаше жената или Сюзан да видят загрижеността, изписана на лицето му.

— Знаеш ли, Сол — обади се Сюзан, — наистина не изглеждаш добре. Болен си и ти трябва почивка. Болен си и трябва да оставиш тази тежка брадва, тази брадва, която само изглежда толкова тежка и трудна за носене; но всъщност ти се иска да я оставиш, да си поемеш дълбоко въздух и да се отпуснеш, а после да се обърнеш и да се върнеш в леглото, за да си доспиш... да си доспиш...

Обзе го унес, сънливост. Врълхлетя го паника, отстъпи назад и замахна с брадвата над главата си, а когато Хенри вдигна ръце да се предпази, я заби в дъсчения под. От удара ръцете му се разтрепериха и едната китка го заболя.

— Махайте се. Веднага. Всички.

— *Махайте се от фара. Махайте се от главата ми. В мрака на всичко златно ще се разтвори плодът за да разкрие откровението на фаталната мекота на земята.*

Отново настъпи дълго мълчание, а непознатата стана някак повисока, по-изправена, по-сериозна, като че ли насочи към него цялото си внимание. Студенината и спокойствието ѝ го плашеха до смърт.

— Изследваме нещо уникално, Сол — каза Хенри накрая. — Затова може би ще ни простиш нетърпението, потребността да положим повече усилия...

— Просто се *разкарайте* — повтори Сол и измъкна брадвата си от пода, въпреки че не беше лесно. Хвана я високо за дръжката, защото само така би свършила работа от толкова близко разстояние. Вече го

изпълваше ужас — че няма да си тръгнат, че няма да ги накара да се разкарат. А в главата му още горяха хиляди фарове.

Хенри обаче само сви рамене.

— Както желаш.

Твърдо решен въпреки немоцта да наруши мълчанието, което оставяха като капан след себе си:

— Вие приключихте тук. Ако отново се появите, ще се обадя в полицията.

Странно, но макар думите да излязоха от неговата уста и да ги мислеше сериозно, веднага се усъмни в истинността им.

— Но ще бъде красива сутрин — каза Сюзан. Метна думите като нож от сарказъм.

Хенри почти изкриви тяло, за да не докосне Сол на излизане, сякаш пазачът беше направен от крехък кристал. Жената се усмихна загадъчно, разкривайки всичките си зъби, преди да свие по стълбите.

После изчезнаха.

Когато се увери, че няма да се върнат, Сол се наведе да включи прожектора. Трябваше му известно време да загрее, а и се налагаше да мине по целия списък от тестове, за да се увери, че Хенри и съзаклятниците му не са променили посоката на основните отражателни повърхности на лещата. Междувременно, без да пуска брадвата, реши да слезе и да провери дали онези тримата още не се мотаят долу.

На приземния етаж нямаше и следа от тях. Отвори вратата, очаквайки да види как се отдалечават от фара или се качват в кола. Но дори като включи външното осветление, не видя и помен от тях или от превозно средство. Не беше минало толкова време. Нима бяха тичали, за да се скрият в мъгливия мрак на плажа? Или се бяха пръснали в боровата гора и блатата, за да се слоят със сенките там?

После чу слаб звук от моторна лодка сред вълните. Вероятно се движеше без светлини. Единствените лъчи идваха от луната, звездите и слабата червена точка, която още пулсираше на острова.

Но когато тръгна надолу, на вратата го чакаше сянка. Хенри.

— Не се притеснявай, само аз съм. Другите си тръгнаха.

Сол въздъхна и се подпря на брадвата.

— Никога ли няма да се махнеш, Хенри? Винаги ли ще бъдеш такава бреме?

Все пак изпитваше облекчение, че Сюзан и непознатата жена не са останали с него.

— Бреме ли? Аз съм нещо като дар, Сол. Защото *разбирам*. Знам какво се случва.

— Казах ти, че идея си нямам за какво говориш.

— Сол, аз направих дупката в лещата, докато Сюзан я нямаше. Аз съм този.

Сол едва не се изсмя.

— И затова трябва да те слушам? Защото си вандалствал във фара ми?

— Направих го, защото знаех, че там трябва да има нещо. Защото това беше единственото място, на което никой от уредите ми не регистрираше... нищо.

— И какво?

Не значеше ли това просто, че опитите му да открие странни неща с несигурната си апаратура са само загуба на време?

— Сол, защо изглеждаш като обладан от духове, ако на това място няма нищо? Знаеш го, и аз го знам. Дори никой друг да не вярва.

— Хенри...

Трябваше ли да се впуска в обяснения защо вярата в Бог не означава непременно вяра в духове?

— Няма нужда да казваш нищо. Но знаеш истината и аз също ще я проследя. Ще я открия.

Сол беше поразен от нетърпението му и начина, по който парадираше с него. Все едно беше хвърлил маската си, беше оголил душата си и под сдържаната му външност Сол бе открил един от най-непоколебимите членове на паството си на север. От онези избраници, които никога нямаше да бъдат разубедени, „свръхестествената“ част на малката им бригада. Не му трябваше последовател.

— Все още не знам за какво говориш.

Упорито, защото не искаше да бъде въввлечен в това, защото му беше твърде лошо. Защото няколко странни сънища не значеха това, което на Хенри му се искаше.

— Сюзан смята, че катализаторът е нещо, което *те* са донесли със себе си — каза Хенри, без да му обръща внимание. — Но това не е

вярно, въпреки че не мога да посоча каква комбинация от стъпки или процеси е довела до този момент. Но то се е случило. След толкова години търсене на толкова много места, без да открием и следа.

Въпреки трезвата си преценка, според която Хенри все повече му приличаше на жертва, Сол каза:

— Трябва ли ти помощ? Кажи ми какво става и може би ще успея да ти помогна. Кажи ми коя беше тази жена.

— Забрави, че си я виждал, Сол. Никога повече няма да я видиш. Тя не се интересува нито от свръхестественото, нито от истината.

После се усмихна и се отдалечи, запътил се към цел, за която Сол нямаше и представа.

[1] Пс. 103:4. Според по-стар български превод, повече доближаващ се до английския вариант, използван от Вандърмиър: „Ти правиш Ангелите Си ветрове и служителите Си огнен пламък“. Б.пр. ↑

[2] Йер. 20:9. Б.пр. ↑

[3] Кор. 12:9. Б.пр. ↑

0013: КОНТРОЛ

Половината стена се взриви и хиляди очи се втренчиха в Контрол, който се просна от удара в праха и отломките. Главата му пулсираше, хълбокът и левият крак го боляха, но той се насили да лежи неподвижно. Преструваше се на умрял, само за да спаси главата си. Ред от една книга за чудовища, която баща му бе чел като дете. Изстреля се като сигнална ракета от отдавна забравено място. Вряза се в мозъка му и продължи да се върти. Преструвай се на умрял, за да спасиш главата си. Тухленият прах започна да се сляга, но тези очи още го притискаха непоносимо. Дори когато до ухото му прозвуча хрущане на счупено стъкло — заличаващият звук, питащият ужас — и тежестта до краката му се помести. Съпротивляваше се на порива да отвори очи, защото трябваше да се прави на мъртъв. Някъде вдясно лежеше изпуснатият нож и дървената фигурка, изпаднала от джоба му. Макар и проснат, инстинктивно се опита да я напипа с трепереща ръка. Целият се тресеше, а тътенът от движенията на съществото сякаш отваряше пукнатини и цепнатини от болка в костите му, сиянието се мъчеше да избяга — онази част от него, която беше самотна, която искаше да излезе навън. Прави се на мъртъв. За да спасиш главата си.

Трошене на стъкло, строшено стъкло, идва от другата страна на стената, изследва навътре, приковава цялото му внимание. Ботуш? Обувка? Стъпало? Не. Нокти? Копита? Пипала? Перки? Потисна треперенето си. Можеше ли да стигне до ножа си? Не. Ако беше успял да го вземе навреме, ако ножът му беше свършил работа, нямаше да стане така, само дето, да, винаги щеше да бъде така. Пробив през границата, само дето тук нямаше граница. Всичко се движеше прекалено бавно, като пътуване, което означава нещо, а после изведнъж забърза. Твърде много. Като дъх, превърнал се в светлина, преминал от мъгла в лъч, устремен към хоризонта, без да го вземе със себе си. От другата страна на полуразрушената стена — нещо ново? Нещо старо? Но не и грешка. Дали беше останало нещо от онова, което бе открил в копието му? Защото познаваше тези очи.

Част от нещото го обгърна, притисна го към пода, докато той крещеше. Подобие на слънчево затъмнение в главата му, плътно, осезаемо затъмнение, изблъскващо собственото му намерение. Търсещо в ума му нещо съвсем друго, принуждаващо го да се обърне навътре и да види всичко, вложено там от Лаури — всичко ужасно и необратимо, за което вероятно бе помогнала и майка му. „Провери седалките за дребни монети“, беше казал дядо Джак... беше ли? Тежкото тяло на пистолета в ръцете му, жадният поглед на дядо му, но въпреки всичко дори този детски спомен изглеждаше замъглен като през дим, виещ се от цигарата на човек, застанал в сенките в дъното на дълга, затъмнена стая.

Тези хиляди очи го гледаха, *разгадаваха* го през огромно пространство, сякаш биологът съществуваше едновременно в другия край на вселената. Усещането, че го вижда, последвано от облекчение и пробождащо разочарование, когато се отдръпна и го изплю. Отхвърли го.

Чу се звук като от тежест, слизаща от небето, спускаща се към вълните, и отвратителното напрежение във въздуха намаля, неспокойната агония в костите му се уталожиха и той се превърна просто в една мръсна, изхабена фигура, която плачеше на пода на един разрушен фар. Думи като „колатерални щети“, „ограничаване“ и „контраатаки“ разцъфваха като стари заклинания, действащи в други, далечни земи, но не и тук. Той отново държеше нещата под контрол, но контролът беше безсмислен. Скулптурите на баща му в задния двор падаха една след друга. Ходовете върху шахматната дъска през ония последни дни преди смъртта му. Натискът на фигурката между пръстите, докато я преместваше; празният въздух, когато я пуснеше.

А после — тишина. Отсъствие, в което сиянието отново застана на поста си и впери в него още по-уверен поглед, също като левиатаните от сънищата му. Може би не знаеше какво защитава, в какво живее.

Само че *той* вече никога нямаше да забрави.

По-късно, много по-късно — познати стъпки и познат глас. Протегнатата ръка на Грейс.

— Можеш ли да ходиш?

Можеше ли да ходи? Чувстваше се като старец, повален от удара на невидим юмрук. Беше паднал в дълбока, тъмна, тясна цепнатина, а сега трябваше да изпълзи от нея.

— Да, мога.

Грейс му подаде фигурката на баща му и той я взе.

— Да се качим на площадката.

В стената на първия етаж имаше голяма дупка, през която надничаше нощта. Но фарът бе удържал.

— Да, на площадката.

Там щеше да бъде в безопасност.

Там нямаше да бъде в безопасност.

Контрол лежеше на площадката, проснат върху едно одеяло, и гледаше нагоре към олющената боя на тавана, осветена на петна от свещите. Всичко изглеждаше много далечно. Непреодолимо психично усещане за отдалеченост от Земята; че сега може би нямаше астрономи и можеше никога да няма астрономи, които, макар да знаят всичко, да успеят да различат малкото петънце на звездата, около която обикаляха. Трудно му бе да диша; постоянно си припомняше един пасаж от страниците на Уитби. „Зона X е създадена от организъм, останал от толкова напреднала, древна и чужда на нас, на нашите намерения и собствените ни мисловни процеси цивилизация, че отдавна ни е изпреварила, изпреварила е всичко.“

Чудеше се, защото настъплението на биолога бе раздвижило всичко в главата му... дали имаше доказателство, че някога изобщо е сядал на задната седалка на колата на дядо си, дали някъде в Централата нямаше черно-бели снимки, заснети от улицата, през предното стъкло на друга кола или бус. Вложение в бъдещето. Разложение на бъдещето. Началото на всичко. Беше сънувал скали, левиатани, падане в морето. Ами ако левиатаните бяха всъщност в Централата? Сенчестите фигури там бяха само силуети на спомени, които не можеше докрай да си спомни, защото никога не се бяха случвали. „Скачай“, бе казал един глас и той бе скочил. Два дни се губеха в Централата, преди да стигне до „Съдърн Рийч“, и само думата на майка му, че е параноичен... Но това беше такова бреме, анализът

бе толкова изтощителен, сякаш Агенцията и Зона X го подлагаха на едновременен разпит.

Здравей, Джон — каза някаква версия на Лаури в главата му. — *Изненада.*

Разкарай се.

Сериозно ли, Джон? А аз тук си мислех, че през цялото време си знаел що за игра играем. Която винаги сме играли.

Чувстваше дробовете си натежали и плътни. Грейс го прегледа и превърза лакътя му.

— Натъртил си няколко ребра и бедрото, но май можеш да движиш всичко.

— Биологът... отиде ли си наистина? — *Левиатанът, който превзе тероара на едно място и го превърна в свое.* С всеки изминал миг евангелието на Уитби ставаше по-непонятно. Този непоследователен пулс. Тази простота — да се концентрирана върху три страници, да се фокусира върху размазаните петна и тълкуването на думите в тях, върху изглаждането на смачканите ъгълчета, вместо върху факта, че слънцето не би трябвало да грее над тях, че небето би могло да се отлепи и обели, за да разкрие пейзаж, за който човечеството не е и сънувало, потискаща тежест, звяр, устремен към самия център, който трябваше да бъде защитен от немислимото.

— За известно време — отвърна Грейс. — Теб също те нямаше известно време.

Тя застана до Призрачната птица на прозореца, гледащ към морето. Призрачната птица беше обърната с гръб към Контрол, вперила поглед в нощта. Дали проследяваше движението на своя оригинал? Дали сега огромното туловище търсеше дълбини и дистанции в открити води? Или се бе отправило към някое още по-странно и по-далечно място? Контрол не искаше да знае.

Когато Призрачната птица най-послед се обърна, сенките нарисоваха по лицето ѝ изражение на чезнеца усмивка и големи, любопитни очи.

— Какво сподели с теб? — попита той. — Какво ти взе?

Прозвуча по-жлъчно, отколкото възнамеряваше, но все още беше в шок и на някакво ниво го съзнаваше. Искаше му се преживяването да бъде споделено.

— Нищо. Съвсем нищо.

Ти на коя страна си? — попита Лаури.

— Ти на коя страна си? — попита Контрол.

— Стига! — намеси се Грейс. — Достатъчно. Млъквай вече. Не помагаш.

Той обаче не можеше да млъкне.

— Нищо чудно, че си на ръба. Нищо чудно, че не си ни казала.

— Биологът унищожи конвоя — каза Призрачната птица.

— Така е — призна Грейс. — Но аз внимавам и стоя тихо, за да не я провокирам. Знам кога да се отдалеча от фара или брега. Знам кога да се скрия в гората. Понякога във въздуха се носи нещо като *предзнаменование*. Понякога на мястото, където е намерила бухала, а после продължава насам. Сякаш си спомня. В повечето случаи успявам да я избегна. През по-голямата част от времето я няма.

— Какво помни? Това място ли?

— Не знам какво помни или не помни — отвърна Грейс. — Знам само, че присъствието ти я привлече, предизвика любопитството ѝ. — Не неговото присъствие, това му беше ясно. Присъствието на Призрачната птица. То привличаше биолога със същата сила, с която привличаше и него.

— Ние можем да бъдем като биолога — каза той. — Да стоим тук. Да чакаме. Да я чакаме. Просто да се предадем.

Опитваше се да ги подразни.

Този път му отговори Призрачната птица:

— Тя си заслужи правото да избира съдбата си. Спечели го.

— Ние не сме тя — каза Грейс. — Аз не искам да се превърна в нея или в нещо подобно на нея.

— Не правите ли точно това? Да чакате?

Искаше да види доколко Грейс наистина се е приспособила към живота на един остров с чудовище.

— Не точно. Но какво искаш да правя? Кажете ми какво трябва да направя и ще го направя! — Вече крещеше. — Мислиш ли, че искам да чакам тук, да си умра тук? Мислиш ли, че ми харесва?

Хрумна му, че Грейс се е възползвала от списъка на биолога с причинители на болка, че тази слабост и хлътнаост на лицето ѝ не са само белег от преследващото я чудовище.

— Трябва да избягаш — каза Призрачната птица.

— През дупка в морето, която може и да не съществува?

— Не. От другаде.

Контрол се надигна и простена. Тялото му отстрани гореше.

— Сигурна ли си, че ребрата са само натъртени?

— Няма как да съм сигурна без рентген.

Още едно невъзможно нещо. Още един миг от неговия упадък. Стена, която се променя от допира на ръката му, докосването на биолога в главата му. Стига толкова. Стига.

Той вдигна страниците на Уитби и ги зачете на пламъка на свещта, като в същото време откъсваше ъгълчетата. Бавно.

Трябва да вярваме на мислите си, докато спим. Трябва да вярваме на предчувствията си. Трябва да започнем да анализираме всички тези неща, които смятаме за ирационални, само защото не ги разбираме. Иначе казано, трябва да спрем да вярваме на рационалното, логичното, разумното, за да се опитаме да достигнем нещо по-висше, нещо по-ценно. Едновременно гениални думи и празни дрънканици. Двоичен код, затворен в еднопосочния фокус на решенията.

— Какво? — попита той. Усети, че двете го гледат.

— Трябва да си починеш — каза Призрачната птица.

— Все едно, предложението ми няма да се хареса — отвърна той.

Накъса цяла страница на парченца. Пусна ги на пода. Приятно му бе да разкъсва.

— Кажу го — предизвика го тя.

Пауза, за да се подготви. В главата му кънтяха противоречиви гласове.

— Това, което наричате Пълзящия — трябва да опитаме. Трябва да слезем в кулата и да намерим начин да го неутрализираме.

Призрачната птица:

— Ти изобщо внимаваш ли? Слушаш ли какво се говори?

— Или да останем тук.

— Оставането не е вариант — призна Грейс. — Или биологът ще ни докопа, или Зона X.

— Между нас и кулата има твърде голямо пространство, в което ще сме уязвими — напомни Призрачната птица.

— Има твърде много какво ли не.

— Контрол — каза Призрачната птица, но той не искаше да я погледне, не искаше да види очите ѝ — тези очи сега му напомняха за

съществува, в което се беше превърнала биологът. — Контрол, няма бутон за рестартиране. Никога няма да се върнем в началото. Това е самоубийствена мисия.

Премълча, че е самоубийствена мисия за тях. Кой можеше да знае каква ще бъде за нея?

— Директорът мислеше, че можем да променим посоката му — възрази той. — Че можем да го променим, ако положим достатъчно усилия.

Колеблива надежда. Детински удари срещу диктата на реалността. *Да си пожелаеш нещо, когато видиш падаща звезда.* Мислеше си за светлината в дъното на кулата, това ново нещо, което не бе познавал, преди да влезе в Зона Х. Мислеше си, че е болен, сега още по-болен, и се чудеше какво ли значи това. Сега поне всички бяха излезли на открито, бяха му се показали. Сиянието, Лаури, всичко. Всичко в тази плетеница, включително ядрото, което все още възприемаше като Джон Родригес. Родригес, който не принадлежеше на никого. Който стискаше фигурката, издялана от баща му, в джоба си. Който помнеше нещо отвъд катастрофата и руините тук.

— Вярно, имаме нещо, което никой друг не е имал — каза Грейс.

— Какво? — попита скептично Призрачната птица с глас, пропит от съмнение.

— Теб. Единственото фотокопие на последния план на директора.

0014: ДИРЕКТОРЪТ

Когато най-после се връщаш в „Съдърн Рийч“, там те чака подарък: черно-бяла снимка в рамка на пазача на фара, помощника му и едно малко момиченце, което си играе на камъните — с наведена глава и качулка, която скрива лицето ѝ. Кръвта нахлува в главата ти и едва не припадаш; не си подозирала, че тази снимка още съществува.

„За кабинета ти — гласи бележката. — Добре би било да я закачиш на стената. По-точно, трябва. За да ти напомня откъде идваш. За годините ти на служба и лоялността ти. Любов и целувки, Джими Бой“

В този момент осъзнаваш, че в Лаури има нещо много по-сбъркано, отколкото си предполагала. Че той създава все по-зрелищни и грандиозни дисфункции, за да изпита издръжливостта на системата, преди да го е разкрила. Година след година все повече се наслаждава на незаконните си операции, не защото са тайни, а заради моментите на тръпка, в които те стават почти прозрачни, независимо дали от собствената му ръка или от ръката на съдбата.

Но откъде се бе взела снимката?

— Намери всичко, което имаме за Джаки Севърънс — поръчваш на Грейс. — Всички папки, в които се споменава и за Джек Севърънс. И за сина ѝ, *Джон Родригес*. Дори и да отнеме година. Търсим някаква връзка между Севърънс — все едно кой от двамата — и Лаури.

Имаш усещането за коварен съюз, за дяволско съзаклятничество. За някакво предателство. За нещо, скрито в пролуките между камъните.

Междувременно разполагаш с растение и мобилен телефон от много стар модел — единствените следи от дръзкия ти поход. Като изключим новото чувство за изолираност, дистанция, отдалеченост от екипа ти.

Когато виждаш Уитби в коридора, понякога срещаш погледа му и кимваш с усещането за общата ви тайна. Друг път се налага да отместиш поглед, да се втренчиш в износения зелен мокет, който лъкатуши из цялата сграда. Да кажеш нещо учтиво в кафенето, да се

опиташ да се потопиш в срещите около подготовката на поредната експедиция. Да се преструваш, че всичко е нормално. Наред ли е Уитби? От време на време усмивката му си идва на мястото. Някогашната му увереност и остроумие също се завръщат, но не за дълго, а после светлината в очите му премигва и угасва, изместена от мрака.

Не можеш да му кажеш нищо друго, освен „Съжалявам“, но дори това не си в състояние да изречеш. Не можеш да промениш миговете, които го промениха, освен в собствената си памет, но дори там опитите ти се осуетяват от бързото изникване на нещо отдолу, нещото, което толкова те ужаси, че изостави Сол там, на стъпалата в тунела. После си казваше, че този Сол не е бил истински, че не може да е бил истински, така че никого не си изоставила. „Не ме забравяй“, беше те помолил той някога отдавна и ти никога няма да го забравиш, но може би го изостави. Това привидение. Халюцинацията, която все още се опитваш да проумееш като нещо, различно от халюцинация, докато седиш на бара в „Чипърс Стар Лейнс“ или обсъждаш политиката на агенцията с Грейс на покрива.

Отчасти защото си донесла растението. Известно време си обсебена от всяко тъмнозелено листо, от ветрилообразната му форма, когато го гледаш отгоре, а отстрани ефектът изчезва. Ако се фокусираш върху растението, може би поне за кратко ще забравиш за Лаури, който те причаква някъде там. Може би няма да мислиш за Сол. Може би ще спасиш нещо... от нищото.

Растението няма да умре.

Няма да го нападнат паразити.

Растението няма да умре.

Няма да го убият екстремни температури. И да замръзне, ще се разтопи. И да изгори, ще се възроди.

Растението няма да умре.

Каквото и да правиш, на каквито и експерименти да го подлагаш в стерилната, ослепително бяла среда на хранилището-катедрала... растението няма да умре. Не че искаш да разпоредиш екзекуцията му, просто след взимането на множество проби учените те информират, че то отказва да умре. Че дори нарязано — можеш да го накълцаш на пет дюзини ситни парченца, да ги изсипеш в мерителна чаша, да ги

поръсиш като подправка върху пържолата... на теория ще порасне отново в теб, ще изскочи навън, устремено към светлината.

Затова се предаваш и позволяваш пробите да бъдат занесени в Централата, така че експертите да разгадаят мистерията на това просто, обикновено растение, приличащо на всички други многогодишни растения, виреещи в умерен климат. Пробите стигат и до тайния щаб на Лаури, може би за да бъдат поставени до клетките в експерименталните му бункери, но до теб не достига нито една от техните находки. Всичко това наред неистово разрязване и кълцане на други проби в хранилището-катедрала, само и само да се увериш, че няма някакъв ефект на доминото или нещо, което си пропуснала. Но не, нищо не си пропуснала.

— Не мисля, че това е растение — казва Уитби предпазливо на една среща, рискувайки новите си отношения с научния отдел, който е прегърнал като свое убежище.

— Защо тогава *виждаме* растение? — Чейни съумява да предизвика всеобщо раздразнение. — Защо *виждаме* растение, което *прилича* на растение, което си е растение? Върши си растителните работи, фотосинтезира си и пие вода с корените си. Защо? Не е труден въпрос, нали? Или е? Може би е труден, не знам, по причини, които не зависят от мен. Но това ще стане проблем, не мислите ли? Да се налага да потвърждаваме, че нещата наистина са такива, за каквито ги мислим, а не *някакви съвсем други неща*. Помислете само за всички шибани неща, които, ако си прав, Уитби, ще се наложи да преоценяваме, като започнем от самия теб! — Той навира подпухналото си, почервеняло лице в Уитби, сякаш той е причината за всички злини, случили се на Чейни, откакто се е родил. — Защото — продължава той с нисък глас, — ако това е труден въпрос, не трябва ли да прекласифицираме всички *наистина* трудни въпроси?

По-късно Уитби ще те осведоми за начините, по които квантовата механика влияе на фотосинтезата, за „антената, която приема светлина, и антената, която може да бъде пренасочена“, за това, как „един организъм може да *наднича* от друг организъм, но да не живее там“, как растенията „разговарят“ помежду си, как общуването може да се случва по химичен път, чрез процеси, така невидими за човешките същества, че внезапната им видимост може да бъде „непоправим шок за системата“.

За „Съдърн Рийч“? За човечеството?
Уитби обаче млъква и сменя темата. Рязко.

Мобилният телефон не те обсебва толкова. Той живее при техниците от хардуерния отдел — онези с подходящите пропуски. Те обаче не успяват да го подкарат; той ги обърква, вероятно даже нервира. Нищо в него не показва повреда. Би трябвало да работи. Просто не го прави. Би трябвало да покаже на кого е принадлежал. Но не го прави.

„Като че ли е сглобен от неподходящи части. Но изглежда точно така — като нормален телефон. Само че много стар.“

Масивен ветеран на телефоните, очукан, надран и износен. Изглежда така, както ти понякога се чувстваш.

При една от визитите си го предлагаш на Лаури, като жертване на пешка. Даваш му правата над него, оставяш го да се тормози като куче с нов кокал, така че старият да си почине. Но той не го иска, настоява да го задържиш.

Нещо, което член на някоя експедиция е отнесъл там незаконно или неволно? Нещо от неотдавнашна експедиция, за което някой е сметнал, че е достатъчно старо, за да не притесни дрямката на Зона Х? По време на циклите, предшестваци намесата на Лаури, твоето ръководство, примитивни и неизпитани техники.

Спомняш си най-ранните снимки и видеоматериали — на Лаури и другите в екипи, които приличат на тежководолазни костюми, предназначени специално за преминаването на границата, преди да разберете, че са излишни. Лаури се връща объркан, дезориентиран, бърбри думи, които по-късно ще повтаря отново и отново, за това, как никога нищо не може да излезе от отвора в границата, нищо, защото чакат призраци, чакат нещо отдавна мъртво, мемориал на Зона Х, надгробен камък.

— Какво е накарало Зона Х да го изплюе обратно? — питаш Грейс, докато седите на сигурно място на покрива на агенцията.

— Каква е била причината Уитби да бъде този, който ще го открие?

— Добър въпрос.

Подарък от мъртвия Уитби.

— Защо му е позволило да го намери?

Това може би е верният въпрос; в някои дни ти се иска да разкажеш на Грейс... всичко. През повечето време обаче предпочиташ да я предпазиш от тази информация, която е без значение за работата ѝ, за живота ѝ. Мъртвият Уитби и привидението на Сол някак попадаха в същата категория като признанието, че името ти не е твоето име. Че всички незначителни подробности около теб са лъжа.

Накрая, наред всичко това, идва и обаждането, мисълта за което те е изпълвало с ужас: Лаури, намислил нещо. Докато гледаш уличаващата снимка на стената: стоиш на камъните и крещиш преди или след заснемането на кадъра: „Аз съм чудовище! Аз съм чудовище!“

— Време е за още една единайсет експедиция.

— Вече.

— Три месеца. Почти успяхме.

Иска ти се кажеш: „Време е да спрем да се месим, а не да започнем да се месим още повече“, но премълчаваш. Всички тези игрички. Всички тези начини, по които Лаури се опитва да контролира онова, което не може да бъде контролирано.

— Много е рано — казваш.

Още е много рано. Нищо не се е променило, освен че ти самата си се намесила и си преминала границата, а после си донесла два предмета, които не можеш да обясниш.

— А може би трябва да спреш да се държиш като пълен страхливец — отвръща Лаури. — Три месеца. Пригответи се, Синтия.

Той трясва телефона; представяш си го как удря слушалката в полиран човешки череп.

Имплантират в мозъка на психолога на последната — както ще се окаже — единайсета експедиция — това, което Лаури нарича „перла на наблюдението и припомнянето“. Някаква малка част от сребърното яйце, което представлява Централата, преминаваща първо през деформиращата хватка на Лаури. Карат човека *да не бъде себе си*, а ти се примиряваш, за да запазиш работата си, да съхраниш близостта си с важните за теб неща.

Дванайсет месеца по-късно се връща последната единайсета експедиция и всички се държат като зомбита, а спомените им са помъгляви от тези на пияния ветеран в „Стар Лейнс“. Осемнайсет месеца

по-късно всички са умрели от рак, а Лаури отново звъни по телефона и говори за „следващата единайсета“ и „усъвършенстване на процеса“; и ти осъзнаваш, че нещо трябва да се промени. Отново. И ако изключим варианта да опреш пистолет в главата на Лаури и да дръпнеш спусъка, остава въпросът за влиянието върху състава на експедициите, разгръщането им и куп по-дребни фактори. Неща, които вероятно няма да имат значение, но все пак трябва да опиташ. Защото не искаш никога повече да виждаш такива изгубени, празни лица, хора, оголени от нещо жизненоважно, което не може даже да се опише с думи.

* * *

След завръщането на последната единайсета експедиция и преминаването ѝ на друго място, което и да е то, духът в агенцията още повече спада. Безчувственост? Усещането, че са преминали през толкова кризи, че емоциите трябва да се пазят, да не се изчерпят.

От записите: „Беше прекрасен ден“. „Експедицията беше спокойна, без особени събития.“ „Никакви проблеми с изпълнението на мисията.“

Каква беше мисията в техните очи? Те обаче никога не отговаряха на този въпрос. Грейс говореше за тях с почителен тон, сякаш са станали светци. Долу в научния отдел Чейни ставаше все по-тих и сдържан, сякаш цветният телевизор на коментарите му беше заменен с едноканален черно-бял екран, който само пращи. От Централата се обади ефимерният, безплътен Питман с неясни успокоения и преднамерено безразличие в гласа, което го издаваше, че лъже.

Но ти беше видяла гърчещия се червей на корупцията на Лаури — постъпките му, сделката му с теб, която му позволи да се меси и контролира всичко, просто не си струваше.

Още по-лошото е, че Джаки Севърънс започва да прави редовни посещения, като че ли Централата се безпокои за нещо; ходи напред-назад в кабинета ти и жестикулира, докато говори, вместо да седи на едно място. Освен с Лаури, трябва да се справяш и с този пратеник на Централата от плът и кръв.

— Тя е моят надзорник — казваш на Грейс.

— А Лаури какъв е тогава?

— Партньор на надзорника? Шеф? Подчинен?

Защото не знаеш.

— Гатанка, увита в загадка — казва Грейс. — Знаеш ли какво е намислил баща ѝ, Джак Севърънс?

— Не, какво?

— Всичко.

Толкова всичко, че Грейс още гази из него.

Когато Севърънс идва, създава усещането, че проверява инвестицията си, риска на вложението си.

— Омръзва ли ти понякога? — пита тя неведнъж и ти си общо взето сигурна, че просто се опитва да поддържа разговора.

— Не — лъжеш и изстрелваш собственото си клише. — Всички трябва да си вършим работата.

Някога, когато Джаки работеше в „Съдърн Рийч“, ти я харесваше — умна, очарователна, много я биваше за фината логистика, навлизаше дълбоко в задачите си и ги изпълняваше. Но откакто се свърза с Лаури, не можеш да рискуваш и да разчитаеш, че нейното присъствие не се равнява на неговото. С Грейс отпивате по глътка бренди: „Жив бръмбар — не можеш просто да я отскубнеш от плочките на тавана.“ И блясъкът започва да чезне: понякога Севърънс ти изглежда като уморена, изхабена продавачка на щанда за гримове в универсален магазин.

Севърънс седи до теб и следи завърналите се на монитора на камерата за видеонаблюдение с кафе в ръката; проверява телефона си през минута, често се разсейва със странични разговори за други проекти, после отново се съсредоточава и задава въпроси.

„Сигурна ли си, че не са замърсени с нещо?“

„Кога ще изпратиш следващата експедиция?“

„Какво мислиш за метриката на Лаури?“

„Ако разполагаше с по-голям бюджет, за какво щеше да го използваш?“

„Знаеш ли какво търсиш?“

Не, не знаеш, това ѝ е известно. Не знаеш дори какво гледаш — тези хора, които стават все по-изпити, докато се превръщат в живи скелети, а после вече не са и това. Психологът може би е най-изпразнен от всички — сякаш е предупреждение за теб, страничен

ефект на професията от навлизането в Зона X. Внимателното вглеждане в миналото му обаче показва, че Лаури вероятно е разчитал най-много на него, може би е смятал, че професията му го прави посилен от останалите. Обвързванията, сеансите за прекондициониране, психологичните номера несъмнено могат да бъдат възприети от един психолог, въоръжен с предварително познание. Само че той не беше успял и доколкото им бе известно, това „навито жило“ в мозъка му не бе имало никакво значение в Зона X.

„Не може да няма неща, които би направила по друг начин“, казва Севърънс.

Издаваш неопределен звук и се преструваш, че драскаш нещо в бележника си. Може би списък за пазаруване. Празен кръг, който символизира или границата, или Централата. Растение върху мобилен телефон. Или трябва да напишеш просто „Майната ви“ и да приключиш с всичко. Да прегризеш въжето на капана, поставен от Лаури.

В някакъв момент след последната единайсета експедиция взимаш черна боя от поддръжката и дебели черни маркери и отваряш безползната врата към празната стена — остатък от недомислено преустройство на коридора. Пишеш там думите, които си намерила в топографската аномалия, думите, които знаеш, че са написани от пазача на фара (този интуитивен проблясък, получен по време на една оперативка, който ти позволява да разпоредиш по-сериозно разследване на информацията за Сол).

Рисуваш карта на всички особености на терена в Зона X. Базовият лагер, или както го наричаш сега, Миражът. Фарът, който би трябвало да бъде някаква форма на сигурност, но твърде често не е; мястото, на което отиват дневниците, за да умрат. Топографската аномалия, дупката в земята, в която се спуска всяка инициатива и внимание, за да стане мъглява и разпръсната. Островът и накрая самата агенция, която изглежда или като последната барикада срещу врага, или като неговия най-преден аванпост.

Само три години след твоето постъпване в „Съдърн Рийч“ Лаури, безпаметно пиян на партито си по случай преместването си в Централата, каза: „Адски досадно. Адски досадно ще бъде, ако

победят. Ако трябва да живеем в този свят“. Като че ли в „този свят“ изобщо ще живеят хора; никое от събраните доказателства не намекваше за подобна възможност; и като че ли досадата беше най-лошото нещо и единственият смисъл на света, в който хората вече живееха, беше да намери начин да се пребори със скуката и досадата, да се погрижи „всички моменти“, както се изразяваше Уитби, когато говореше за паралелни вселени, да бъдат по някакъв начин обяснени, така че умовете да не се пълнят с празнота, която генерираха, само за да имат още по-голям капацитет да се чувстват отегчени.

А на едно друго парти, на което член на екипа изрази подобно цинично, потискащо мнение, Грейс, неустрашимата, се противопостави, сякаш отговаряше на Лаури: „Аз съм все още тук заради семейството си. Заради семейството си и заради директора, и защото не искам да предам нито тях, нито вас.“ Въпреки че не можеше да сподели със семейството си трудностите, с които се бореше в „Съдърн Рийч“ като твоя дясна ръка. Обикновеният глас на разума, когато твоят се възприема като твърде езотеричен, твърде далечен.

Докато рисуваш картата, усещаш нечий поглед върху себе си. Грейс, със скръстени в неодобрение ръце. Затваря вратата на кабинета след себе си, без да откъсва очи от теб.

— Мога ли да ти помогна с нещо? — питаш ти с боя в едната ръка и четка в другата.

— Да ме успокоиш, че всичко е наред.

Може би за първи път долавяш съмнение в гласа ѝ. Не несъгласие, а съмнение, и предвид колко много неща в „Съдърн Рийч“ в последната ѝ епоха зависят от вярата, това те обезпокоява.

— Добре съм — уверяваш я ти. — Наистина съм добре. Искам само нещо, което да напомня.

— За какво? И на кого, на екипа ли? Че ставаш все по-ексцентрична?

Пристъп на гняв от тези думи и далечен отзвук от обида. Лаури, при всичките си недостатъци, не би намерил това за странно. Би разбрал. Но пък ако Лаури решише да нарисова карта на стената в кабинета си, никой нямаше да му задава въпроси. Щяха да питат дали може да му подържат четката, да докоснат това или онова петънце, да му донесат още боя.

Залагаш на ефекта на натрупване и за още по-голям натиск върху точката на пречупване ѝ казваш:

— След като приключа тук, ще разпоредя да ексхумират телата на членовете на последната единайсета.

— Защо?

Грейс беше ужасена; нещо в миналото ѝ не можеше да понесе мисълта за такова оскверняване.

— Защото мисля, че е необходимо. Кое е достатъчна причина.

Преживяваш един от онези „моменти в стил Лаури“, както ще ги нарече по-късно Грейс, но той дори не е вулканичен, просто твърдоглавие.

— Синтия — казва Грейс. — Синтия, няма значение какво мисля или не мисля аз, но останалата част от екипа трябва да иска да те следва.

Още по-твърдоглава мисъл: че всъщност ти е достатъчно да те последват Лаури и Севърънс, че не можеш да висиш вечно тук. Отвратителна мисъл; образът на още трийсет и шест експедиции, изпратени там, за да се върнат само част от тях; на Грейс и Уитби, които стават все по-измъчени и цинични, все по-стари, повтарящи едни и същи действия, които няма да помогнат на никого, дори на вас самите.

— Ще довърша това, защото съм го започнала — казваш помирително.

— Защото сега ще изглежда адски глупаво, ако го оставиш така — отстъпва и тя.

— Именно. Още по-глупаво ще изглежда, ако не го довърша.

— Нека тогава ти помогна — предлага тя и особеният акцент на думите ѝ те трогва. Винаги ще те трогва.

„Нека тогава ти помогна.“

— Добре — отвърщаш намусено ти и ѝ подаваш другата четка.

Въпреки всичко ти все още си решена да изровиш мъртвите. Все още се чудиш как да промениш парадигмата, също както и Лаури непрекъснато се опитва да я промени. Луташ се в тази мисъл следващия уикенд при Чипър, докато играеш боулинг и у дома, докато режеш купони за бакалията, докато се къпеш, докато взимаш урок по

бални танци, защото това е едно от нещата, които никога не би направила. Затова го правиш с пълното съзнание, че ако Севърънс те държи под око, ще го сметне за доказателство, че си „непостоянна“, но не ти пука. Сама се поставяш в това положение, залагаш си този капан, така че ако вече се чувстваш впримчена, вината си е твоя.

В деня, след като боядисвате вратата, Грейс, както винаги, отново се интересува какво става — не може да остави нещата току-така, но те заговаря насаме, на покрива, за чието съществуване Чейни сигурно вече подозира, точно както подозира участието на „тъмна енергия“ в поддържането на невидимата граница... „Имаш план, нали? — пита тя. — Това е част от плана. Разчитам, че имаш план.“

Ти кимаш, усмихваш се и отвърщаш: „Да, Грейс, имам план“, защото не искаш да предадеш това доверие, пък и какъв е смисълът да кажеш: „Имам само усещане, интуиция и един кратък разговор с човек, който би трябвало да е мъртъв. Едно растение и един телефон“.

В сънищата си стоиш отстрани, държиш растението в една ръка, а телефона — в другата, и наблюдаваш войната между Централата и Зона X. Чувстваш, че по някакъв фундаментален начин конфликтът им продължава не от трийсет години, а много по-отдавна — векове наред, тайни векове наред. Централата е върховната пустота, противодействаща на Зона X: безлична, антисептична, лабиринтна, непознаваема. Изправена пред фасадата, не можеш да не изразиш ужасяващо предателска мисъл: понякога се възхищаваш на фаталната жизненост на Лаури на фона на *това* — силует, гърчещ се на матово бял екран.

0015: ПАЗАЧЪТ НА ФАРА

Западната сирена най-после е ремонтирана, пооправих бялата част на маркировката от страната на морето; поправих и стълбата, макар че още изглежда хлабава и несигурна. Нещо е съборило педя от оградата и е влязло в градината, но не знам какво е. Няма следи от елен, но във всеки случай е неканен гост. БССИ? Сенките на пропастта са като венчелистчета на чудовищно цвете. Не бях в настроение за разходка, но от околностите на фара видях следните неща, които си заслужава да бъдат отбелязани: мухоловка (не съм сигурен какъв вид), фрегат, малки чайки, корморани, черноврат кокилар (!), два жълтоврати. На плажа намерих голяма морска игла, изхвърлена от вълните, няколко медузи велела, разлагащи се на пясъка.

Появи се нажежена до бяло светлина. Падаща звезда, слънце, летящо към Земята. От небето се спусна огромен пламтящ факел, от който капеха огънове. Тази светлина, тази звезда, разтърси небето и плажа, по който само секунда по-рано се разхождаше под ясната синева. Изпепеляващата сила на внезапния летящ предмет порази сетивата му, събори го на колене, докато се опитваше да избяга, после го принуди да зарови лице в пясъка. Сол закрепця сред пръскащите се лъчи и искри, а сърцевината на светлината падна някъде пред него; зъбите му се натрошиха в устата, костите му станаха на прах. Екотът още не беше угаснал в него, когато се опита да стане, въпреки че ударът предизвика колосална приливна вълна като живо същество, устремено към брега. Когато се стовари върху него с цялата си тежест и необятност, тя го унищожи още веднъж и отми всичко, което би могъл да различи, да познае. Сол се задъхваше и мятеше от болка, вкопаваше ръце в леденостудения пясък. Пясъкът имаше различна текстура и малките твари, живеещи в него, също бяха различни. Не

искаше да вдига очи, да погледне наоколо, уплашен, че и пейзажът сигурно се е променил, да е станал толкова различен, че да не може да го познае.

Приливните вълни се отдръпнаха. Горящите светлини притъмняха.

Сол успя да се изправи на крака, олюля се една-две крачки напред и тогава осъзна, че всичко се е върнало към предишния си вид. Светът, който познаваше, светът, който обичаше: спокоен, непроменен, фарът на брега, непокътнат от вълната. Наоколо летяха чайки, а в далечината един човек търсеше мидички. Изступа пясъка от ризата и късите си панталони и дълго стоя превит на две, подпрял ръце на бедрата си. Слухът му още не се бе възстановил; тялото му се тресеше. Но въпреки всичко нямаше и следа от удара, сякаш само в него живееше споменът за някакъв изгубен свят.

Не можеше да спре да трепери; почуди се дали не полудява. Поне беше по-малко високомерно, отколкото да реши, че е получил послание свише. Защото в центъра на връхлетялата светлина се бе появил образ, модел, който той разпознаваше: осемте листа на странно растение, всяко от които приличаше на вито стъпало към дълбините на забвението.

Късна сутрин. Камъните бяха хлъзгави и остри, покрити с миди и рачета. По тях пълзяха морски въшки на по няколко дни и обираха всичко, което намерят, а морските водорасли, събрани на тънки, дебели или пихтиести снопове, лъхаха на застояло и мухъл.

Седеше с облекчение там и се опитваше да се възстанови, загледан в езерцето, образувано от прилива в краката му, в подножието на скалата, впитана в гърба му. Опитваше се да овладее треперенето. И друг път бе имал видения, но никога толкова силни. Изпитваше извратен копнеж по-скоро да види Хенри, да изповяда всичките си симптоми пред човека, когото, след като веднъж определи като страстен, налудничав ловец на духове, си спомняше почти с топлина. Но всъщност не бе виждал нито Хенри, нито Сюзан или непознатата жена от онзи случай през нощта. Понякога му се струваше, че го наблюдават, но вероятно това бе само отражение на факта, че е

повярвал на Хенри, когато каза, че ще „го намери“, намеквайки, че ще се върне.

Езерцето отпред обезпокоително притъмня, когато отгоре премина облак и промени светлината, или когато вятърът се усили и вдигна вълнички. Но щом слънцето отново проби и той вече не виждаше само собственото си лице и колене, езерцето се превърна в жива витрина с вълшебни чудеса. Може би предпочиташе разходките и наблюдаването на птиците, но би разбрал и интереса към скалните езерца.

Наполовина вътре, наполовина вън лежеше тлъста оранжева морска звезда, тежко помръдваща или леко задрямала. Една дънна рибка го гледаше с изпъкнал, уморен поглед — тромаво същество със стиснати устни и тяло със същия цвят като пясъка, с изключение на лъскавите сапфирено-златни очи. Малко червено раче беше възседнало пролука, зейнала пропаст за него, водеща може би към безкрайна мрежа от мънички пещери, издълбани в скалата през годините. Ако гледаше достатъчно дълго успокояващата забрава на този микрокосмос, тя щеше да отмие всичко останало, даже сянката на отражението му.

Там го намери Глория няколко минути по-късно, както Сол вероятно бе предположил, че ще стане, защото скалите за нея бяха това, в което се бе превърнал фарът за него.

Тя се отпусна рязко до него, като че беше ненаранима, а обутото ѝ в кадифени джинси дупе едва се плъзгаше по твърдата повърхност. Като че ли не беше седнала на скалата, а по-скоро приличаше на втора скала върху нея. Тежестта ѝ леко го измести. Тя се беше задъхала от катеренето и едва изхъмка одобрително на избора му на развлечение, а той се усмихна и кимна.

Дълго време двамата просто седяха заедно там и гледаха. Сол реши, че не може да говори с нея за случилото се, че би било грешно да ѝ го натрапва. Единственият, на когото можеше да каже, беше Чарли. Евентуално.

Рачето се промъкна през нещо в пясъка. Камуфлажната риба рискува да се придвижи с лепкавите си перки като полуразтворено ветрило, запътила се към сенчестия подслон на малка издатина в камъка. Една от морските звезди, сякаш уловена с таймлапс

фотография, се оттегли с хипнотично бавна скорост към водата, докато не останаха да лъцят само връхчетата на два от лъчите ѝ.

Накрая Глория попита:

— Защо си тук долу, а не работиш в бараката или кулата?

— Днес не ми се работи.

Образи от стари осветени ръкописи, от прелитащи в небето комети, от книги в къщата на баща му. Под краката му плажът отекуваше, тръпнеше и експлодираше. Странните същества в пясъка. Какво ли беше посланието им?

— Да, и на мен понякога не ми се ходи на училище. Но ти поне получаваш пари.

— Така е, права си. На теб никога няма да започнат да ти плащат, за да ходиш на училище.

— А трябва. С толкова много неща се налага да се примирявам.

Сол се почуди с колко точно. Може наистина да бяха много.

— Училището е важно — отвърна той, защото му се струваше, че трябва да го каже, сякаш майка ѝ стоеше зад гърба им и потропваше с крак.

Глория се замисли за момент, а после го смушка фамилиарно в ребрата, като че ли бяха приятели по чашка в селския бар.

— Казах на мама, че и това е училище, но не мина.

— Кое „това“?

— Скалните езерца. Гората. Пътеките. Всичко. Вярно, че през повечето време просто се шляя, но и научавам разни неща.

Сол си представяше как е протекъл разговорът. „Тук няма да получиш оценки.“ И предупредително: „Макар че мечките сигурно могат да ти дадат висока оценка, задето се грижиш за тях“.

Тя се наведе, за да го погледне по-добре, сякаш го преценяваше.

— Това е глупаво. Добре ли си?

— Да, целият разговор е глупав.

— Още ли се чувстваш различно?

— Какво? Не. Не, добре съм, Глория.

После още малко наблюдаваха рибата. Нещо в разговора им, в движенията или в шума, който вдигаха, я беше накарало да се скрие в пясъка, така че сега ги гледаше само с очички.

— Има неща, на които ме учи и фарът — заяви Глория и изтръгна Сол от мислите му.

— Как да стоиш изправена и да светиш с глава към морето?

— Не. Ето на какво. Мълчи и слушай да ти кажа. Фарът ме учи да се трудя усилено, да поддържам стаята си чиста, да бъде честна, да бъде мила с хората. — После замислено се вгледа в краката си. — Стаята ми е в хаос, понякога лъжа и невинаги съм мила с хората, но това е идеята.

Сол малко смутено отвърна:

— Тази риба там със сигурност се страхува от теб.

— А? Тя просто не ме познава. Ако ме познаваше, щеше да ми стисне ръката.

— Не мисля, че можеш да я убедиш. А и има толкова начини да я нараниш неволно.

Гледаш немигащите сини очи със златните пръски на тъмните вертикални зеници, които изглеждаха фундаментална истина.

Ти не му обръщаш внимание.

— Харесва ти да бъдеш пазач на фар, нали, Сол?

Сол. Това е нещо ново. Кога бяха станали Сол и Глория, а не мистър Еванс и Глория?

— Защо, искаш ли като пораснеш, да вземеш работата ми?

— Не. Не искам да бъда пазач на фар. Не искам само да рия с лопата, да садя домати и да се катеря по стълби.

Така ли прекарваше той времето си в нейните очи? Очевидно да.

— Поне си откровена.

— Да. Мама каза, че поне трябва да бъде откровена.

— И това го има.

Баща му можеше и да не е толкова откровен, защото откровеността в неговия случай често се равняваше на жестокост.

— Е, не мога да остана дълго.

В гласа ѝ прозвуча искрено съжаление.

— Жалко, като се има предвид откровеността ти.

— Знам, ясно? Но трябва да вървя. Мама скоро ще мине да ме вземе с колата. Отиваме в града да се видим с татко.

— О, ще бъдеш при него за празниците?

Значи това беше денят.

Над скалното езерце отново бе преминал облак и той виждаше само двете им лица, наведени надолу. Можеше да мине за баща ѝ. Или беше прекалено стар? Подобни мисли обаче бяха форма на слабост.

— Този път ще бъде за по-дълго — каза тя, видимо недоволна от факта. — Мама иска да остана там поне няколко месеца. Защото изгуби втората си работа и трябва да си потърси нова. Но това са само осем седмици. Или шейсет дни.

Той я погледна и видя сериозното изражение на лицето ѝ. Два месеца. Невъзможно дълго.

— Ще бъде забавно. Когато се върнеш, още повече ще оцениш това място.

— Аз и сега го ценя. И няма да бъде забавно. Приятелката на татко е кучка.

— Не използвай тази дума.

— Съжалявам. Ама наистина е такава.

— Майка ти ли го каза?

— Не. Сама се сетих. Не беше трудно.

— Е, гледай да се разберете — каза Сол, достигнал до границата на всеки съвет, който един фар би могъл да даде. — Все пак е само за малко.

— Да. А после ще се върна. Помогни ми да стана, мама май вече дойде.

Сол не беше чул приближаването на кола, но това не означаваше нищо.

Хвана я за ръката и се напрегна, за да може тя да се подпре на него и да се изправи на крака. Застана до него, сложи ръка на рамото му и каза:

— Довиждане, Сол. Запази ми това езерце.

— Ще сложа табелка.

Той се опита да се усмихне.

Момичето кимна, а после изчезна, тичайки безразсъдно през скалите — искаше да се покаже.

Той импулсивно се обърна и извика: „Ей, Глория!“, преди да се е отдалечила твърде много.

Тя се обърна в очакване, балансирайки с две разперени ръце.

— Не ме забравяй! Пази се!

Искаше му се да звучи леко, изреченията просто да се понесат във въздуха. Като нещо съвсем незначително.

Тя кимна и му махна, а после каза нещо, което той не може да чуе. След това се спусна към моравата пред фара, сви покрай стената и

се скри от погледа му.

Долу в езерцето рибата беше обхванала с уста малкото червено раче, което се бореше бавно и умислено, сякаш не искаше да се освободи.

0016: ПРИЗРАЧНАТА ПТИЦА

Фарът се издигаше от мъглата и собствените си огледални отражения, плажът беше сив и студен, а пясъкът стържеше в корпуса на лодката, която оставиха в плитчините. Вълните бяха малки и полузавити като въпросителни. Фарът не приличаше на този от спомените на Призрачната птица, защото стените му бяха обгорени от пламъци. Потъмняването стигаше чак до върха, където се намираше угасналият прожектор. Огънят беше изригнал и през прозорците на площадката и в комбинация с натрошените стъкла и всички други талисмани, които човешките същества са му оставили през годините, придаваше на фара шамански оттенък. За тяхната лодка той беше сведен до най-простата си функция на дневен навигационен знак, задачата, която ако един фар не изпълнява, вече няма да бъде от полза за никого. Ще бъде тесен, обитаван от призраци редут.

— Подпали го командирът на границата — обясни им Грейс по-рано, — защото не го разбираха, а заедно с него изгоряха и дневниците.

Призрачната птица обаче долови колебанието в гласа ѝ; още не беше готова да им разкрие какво точно се бе случило във фара, в какво се състояха „касапницата“ и „измамата“, да разкаже подробно какво ги е връхлетяло от морето.

Единственото, което Грейс можеше да им предложи вместо това, беше локализирана патология — произходът на оранжевите флагове. Дело на командира на границата, своеобразен каталог на всичко, което ѝ бе неизвестно. Може би от стремеж да поддържа разделението на реалното от въображаемото. Ако беше така, не беше успяла. Бяха маркирани даже най-обикновените магарешки бодили. Само да имаше повече време, командирът би маркирал целия свят.

Призрачната птица мислено виждаше дневниците, които, ако сега влезеха там, ако се качаха до помещението с прожектора, вдигнеха капака в пода и погледнеха надолу като биолога преди толкова много години, щяха да ги чакат все още там, възстановени, недосегаеми. Дали отразената светлина от тези замръзнали разкази щеше да облъчи

мислите им, да замърси сънищата им, да ги улови завинаги в плен? Или сега там имаше само планина от пепел? Призрачната птица не искаше да знае.

Вече беше късният следобед. Бяха тръгнали от острова рано сутринта с по-голямата лодка, която Грейс бе скрила встрани от кея. Биологът не се бе появявала, но Контрол оглеждаше водите с нервна тревога. Призрачната птица би усетила присъствието ѝ много преди да има реална опасност. Но за негово добро тя не можеше да му каже, че океаните, из които скиташе сега биологът, са по-широки и дълбоки от този, който ги водеше към фара.

Поеха бавно към фара по пътеката, по която имаше най-малка опасност да бъдат забелязани от снайперист отгоре. Грейс беше убедена, че всички са мъртви или отдавна са продължили нанякъде, но риск винаги имаше. Откъм морето не се появяваше нищо — нито призрак, нито друго. *От морето излизаха неща, неща като биолога, но по-недобронамерени.*

Стигнаха без инциденти от края на дюните до равната околност на фара и се спряха в периферията на обраслата, отдавна подивяла морава. Там, където растеше коприва и разкривени къпини: бодливи хрусталаци за тях, естествен подслон за мушитрънчетата и врабчетата, които се стрелкаха между тях, а бодрото им чуруликане звучеше странно на фона на притъмнялата светлина. Вездесъщите магарешки бодили напомняха на Призрачната птица на естествени микрофони, чиито лепкави куполообразни цветове служеха за улавянето и разпространяването на звуци вместо семена.

Счупената врата се прозяваше и ги мамеше с мрака си, докато сивото небе отгоре и странните му проблясъци и потрепвания от време на време правеха Контрол особено неспокоен. Не можеше да стои на едно място, нито искаше Призрачната птица и Грейс да стоят неподвижно. Призрачната птица виждаше сиянието, което припламваше от него като ореол от назъбени ножове, и се чудеше дали още ще бъде себе си, докато стигнат до кулата. Може би щеше, ако нещо свръхестествено отново не тропосаше небето.

— Няма смисъл да се качваме горе — каза Грейс.

— Не си ли поне малко любопитна?

— Да не би да обичаш да обикаляш в костници и гробища?

Той продължаваше да я преценява, а и Призрачната птица не знаеше какво мисли помощник-директорът. Дали се бе присъединила към тях с надеждата, че двойникът на биолога наистина е тайно оръжие, или с някаква друга умисъл? Знаеше само, че в присъствието на Грейс трудно ще успее да поговори насаме с Контрол — всички разговори по необходимост протичаха между тримата. Това я безпокоеше, защото познаваше Грейс още по-малко, отколкото познаваше Контрол.

— Не искам да се качвам — каза Контрол. — Не искам. Искам колкото можем по-бързо да преминем откритите площи. Да стигнем по-скоро там, закъдето сме тръгнали.

— Поне изглежда, че няма никой — отвърна Грейс. — Поне изглежда, че Зона X е отслабила съпротивата.

Да, това беше добре, макар да прозвуча смразяващо, но погледът, който Контрол отправи към Грейс, показваше, че той не може да изхвърли през борда остатъците от сантименталност, макар тук да не служеха за нищо — просто механизъм, принадлежащ на външния свят.

— Е, нека обогатя колекцията — каза Грейс и хвърли островния разказ и дневника на биолога през отворената врата.

Контрол се взря в мрака, сякаш тя бе извършила непростимо прегрешение, но той възнамерява да го поправи. Призрачната птица обаче знаеше, че Грейс е права, че само се опитва да ги освободи.

„Никога не е имало среда, която да може да живее толкова добре без съществата, които я кръстосват.“ Изречение, което Призрачната птица си спомняше от колежа и което бе последвало биолога при преместването ѝ в града, връщаше се в мислите ѝ, докато стоеше на пустия паркинг и следеше безшумните скокове на една летяща катерица между телефонните стълбове. В онзи текст ставаше дума за урбанистични пейзажи, но според биолога това се отнасяше и за естествения свят или поне този, който наричаха „дива природа“, въпреки че човешките същества дотолкова бяха преобразили света, че дори Зона X не успяваше докрай да заличи тези знаци и символи. Храстите и дърветата от инвазивни видове бяха само част от това; другата част беше начинът, по който дори тясната пътечка, прокарана

от човека, променяше топографията на мястото. „Единственото решение за околната среда е да спрем да ѝ обръщаме внимание, което означава да изчезнем.“ Биологът беше написала това твърдение в дипломната си работа, но то продължаваше да гори ярко в съзнанието ѝ, а сега и в това на Призрачната птица, и макар тя да го анализираше и държеше на една ръка разстояние като всички получени спомени, то притежаваше особена сила. В присъствието на спомена за хиляди очи, взрени в нея.

Докато вървяха към вътрешността на сушата, по-големите неща отпадаха и разкриваха незаличимото: тъмната линия на блатен ястреб, летящ ниско над водата, нежните пропуквания в повърхността ѝ, предизвикани от воден мокасин, странно удовлетворителната висока трева, която се спускаше като коса от земята.

Беше доволна от тишината, но Грейс и Контрол — не чак толкова.

— Липсват ми топлите душеве — оплака се Контрол. — Липсва ми усещането да не те сърби цялото тяло.

— Стопли си вода — посъветва го Грейс, сякаш това решаваше и двата проблема. Сякаш липсите на Контрол бяха незначителни желаниа и той трябваше да се научи да мисли за по-важните неща.

— Не е същото.

— На мен ми липсва да седя на покрива на „Съдърн Рийч“ и да гледам към гората — призна тя.

— Наистина ли си го правила? Как стигаше дотам?

— Портиерите ни пускаха. Мен и директора. Стояхме горе и правехме планове.

Призрачната птица се замисли над сподавения ѝ глас, над невидимата връзка в него. А какво ѝ липсваше на нея? Всъщност нямаше време да ѝ липсва каквото и да било. Разговорът им съществуваше толкова отделно от нея, че тя отново се почуди какво ли ще направи, когато срещне Пълзящия. Ами ако беше прикрит подривен елемент с кауза, много по-стара и от „Съдърн Рийч“, и от Зона X? Дали предаността ѝ беше свързана с бившия директор или с детето, което някога е била директорът, детето, което е играло по онези черни камъни до фара? И на какъв господар служеше пазачът на фара? По-добре щеше да бъде, ако можеше да мисли за всеки човек в уравнението на само едно нещо, но не беше толкова просто.

Може би единствената реакция, която бе от значение, беше последната реакция на биолога, а цялото ѝ писмо беше ридание на очакванията, на отклика, програмиран в човешките същества. Последно отлагане, преди да въплъти правилния отговор? Може би във фара се бяха натрупали толкова много дневници, защото повечето с течение на времето осъзнаваха безплодността на езика. Не само в Зона Х, но срещу правотата на изживяния миг, момента на докосването, на връзката, за която думите бяха печално разочарование, неадекватно изражение на крайното и безкрайното. Дори когато Пълзящият бе писал кошмарното си послание.

На острова бе останал само един неотговорен въпрос, чиято тежест бе надвиснала по различен начин над всеки от тримата. Ако сега вървяха през местност, присадена от други, далечни ширини, какво съществуваше в рамките на координатите на истинската Зона Х на Земята?

Грейс бе подхвърлила идеята; явно отдавна мислеше за нея, може би я преследваше и тревожеше от години.

— Ние — отвърна тогава Контрол, далечен, с разфокусиран поглед от огромно разстояние. — Ние сме там. Там сме ние.

Макар че не беше глупав и знаеше, че Грейс е права.

— Ако минеш през вратата, идваш в Зона Х — каза Грейс. — Ако пресечеш границата, отиваш в другото място. Кое то и да е то.

В тона ѝ не личеше нито съмнение, нито загриженост дали ще ѝ повярват, а само безразличие към въпросите, породено от умора от Зона Х. Прагматизъм, който говореше за пълното ѝ съзнание, че изводите, до които е стигнала, няма да се харесат на никого.

Призрачната птица обаче знаеше какво е видяла в коридора, водещ към Зона Х, отломките и останките, които бе видяла там, и телата, и се чудеше дали може да са истински, а не плод на съзнанието ѝ. Какво ли бе минало през двайсетфутовата врата, която Контрол ѝ беше описал, вратата, изгубена за тях? Какво ли още можеше да мине? И мисълта ѝ: нищо, защото ако можеше, щеше отдавна да е минало.

В тази несигурна светлина блатистите езера бяха добили толкова наситен, идеално син цвят, че отраженията на околните шубраци по повърхността им изглеждаха също тъй реални, както вкоренените им двойници. Обувките им, покрити с кална коричка, вдигаха от гъстата

тиня и корените на растенията миризма, почти напомняща на суха слама.

Контрол неведнъж се облягаше на Призрачната птица, за да запази равновесие, като едва не я събаряше. Някъде пред себе си усетиха мирис на огън, а отгоре нещо, което другите не можеха да видят, прекоси притъмнялото небе, но Призрачната птица не се изненада.

0017: ДИРЕКТОРЪТ

Един пролетен ден в „Съдърн Рийч“ решаваш да си починеш. Докато се разхождаш напред-назад в двора, изтормозена от поредния проблем в главата си, виждаш нещо странно до езерото. На ръба на черната вода е приклепнала прегърбена фигура, а ръцете ѝ, макар да не ги виждаш, са заети с някаква тайнствена задача. Първият ти импулс е да повикаш охраната, но после разпознаваш слабия силует и тъмния перчем: това е Уитби в кафявия си блейзър, тъмносини панталони и официални обувки.

Уитби си играе в калта. Мие ли нещо? Или дави нещо? Нивото на концентрация, която излъчва, дори от това разстояние показва, че работи върху нещо, налагащо бижутерска прецизност.

Инстинктите ти казват да бъдеш тиха, да вървиш бавно, да внимаваш с нападалите клони и сухите листа. Уитби беше достатъчно разтърсен в миналото, от миналото, така че искаш да известиш присъствието си постепенно. На средата на пътя обаче той се обръща достатъчно, за да те забележи, но после се връща към заниманието си; след това ускоряваш крачка.

Дърветата са навъсени, както винаги; приличат на прегърбени свещеници с дълги бради от мъх или, както по-непочтително се изразява Грейс: „Като стари, похабени наркомани“. Във водата се носят само малките, търпеливи вълнички, предизвикани от Уитби, а когато се приближаваш и се навеждаш над рамото му, отражението ти е изкривено от разширяващите се кръгове и трептящата сива светлина.

Уитби мие малка кафява мишка.

Държи я внимателно, но здраво между палеца и показалеца на лявата си ръка; главичката и предните ѝ крачета са обградени от този пръстен от плът, а светлото ѝ коремче, задните крачета и опашката се спускат по дланта му. Изглежда хипнотизирана или по някаква друга причина неестествено спокойна, докато Уитби я полива с вода с дясната си шепа, после изпъва малкото си кутре и втрива вода в коремчето, хълбоците и пухкавите ѝ бузки, а накрая я помазва по главата.

Уитби е разгънал малка бяла кърпа върху лявата си ръка с монограм под формата на голямо наклонено „У“, избродирано със златен конец. Донесъл я е от вкъщи? Той я хваща за ъгълчето и нежно попива върха на главичката на мишката, чиито малки черни очички са се зареяли в далечината. Уитби продължава с крайна, трескава загриженост да бърше първо едната, после другата розова предна лапичка, после минава към задните и накрая — тънката опашка. Ръката му е толкова бледа и малка, че забелязваш известна симетрия — абсурдно, но някак затрогващо внушение за общо минало.

Минали са четири месеца, откакто и последният член на последната единайсета експедиция почина от рак, и шест седмици, откакто разпореди ексхумацията на телата им. Повече от две години, откакто с Уитби се върнахте през границата. През последните седем-осем месеца имаш чувството, че той се възстановява — по-малко молби за прехвърляне, по-голямо участие в оперативките, възобновен интерес към собствения му „документ на комбинирани теории“, който сега нарича „теза за тероара“ и в който призовава за подход на „всеобхватна екосистема“, базиран на теория за винопроизводство. Нищо в изпълнението на ежедневните му задължения не говори за нещо повече от обичайната му ексцентричност. Дори Чейни кисело го признава, а ти не се тревожиш, че често го използва срещу теб. Не се тревожиш и за причините, стига Уитби да се връща по-близо към центъра на нещата.

— Какво държиш, Уитби?

Нарушаваш тишината внезапно и натрапчиво. Каквото и да кажеш, все ще прозвучиш като възрастен към дете, но Уитби те е поставил в това положение.

Той спира да мие и подсушава мишката, премята кърпата през лявото си рамо и се заглежда в мишката, сякаш проверява дали някъде не е останало мръсно петънце.

— Мишка — отвърща накрая той, сякаш е очевидно.

— Къде я намери?

— На тавана. Намерих я на тавана.

Тонът му е на човек, който очаква порицание, но въпреки това се държи предизвикателно.

— О... у дома?

Донесъл е физически символ на сигурността на дома си на опасното си работно място. Опитваш се да потиснеш гласа на психолога в себе си, да не прекаляваш с анализите, но ти е трудно.

— На тавана.

— Защо си я донесъл тук?

— За да я измия.

Не искаш да прилича на разпит, но си сигурна, че точно така изглежда. Това хубаво ли е или лошо по отношение възстановяването на Уитби? В изискванията за длъжността му не се споменава нищо за притежаването или миенето на мишка, по които да бъде обявен за годен или негоден за работа.

— Не можеше ли да я измиеш вътре?

Той те поглежда косо отдолу нагоре. Ти все още стоиш приведена. Той е все още прегърбен.

— Водата е замърсена.

— Замърсена.

Интересен избор на думи.

— Но ти я използваш, нали?

— Да, използвам я... — Отстъпва малко и се поотпуска, така че вече не си толкова притеснена да не задуши неволно мишлето. — Но си помислих, че ще му бъде приятно да излезе малко навън. Денят е приятен.

Превод: Уитби е имал нужда от почивка. Също като теб преди малко, на двора.

— Как се казва?

— Няма име.

— Няма име?

— Не.

Това по някаква причина те обезпокоява повече и от миенето, но не можеш да го обясниш с думи.

— Красиво мишле е.

Което звучи доста глупаво, но не знаеш какво друго да кажеш.

— Не ми говори така, сякаш съм идиот. Съзнавам, че изглежда странно, но помисли си за някои от нещата, които ти правиш срещу стреса.

Пресече границата с този човек. Пожертва вътрешния му покой пред олтара на ненаситния си интерес, любопитство и амбиция. Той не

заслужава такова снизходително отношение.

— Извинявай.

Непохватно коленичиш в шумата и полузасъхналата кал до него. Истината е, че още не ти се връща вътре, на Уитби май също.

— Единственото ми извинение е, че беше много дълъг ден.

— Няма проблем — отвърща той след кратко мълчание и продължава да мие мишката. После доброволно пояснява: — Имам я от пет седмици. Като дете гледах куче и котка, но оттогава не съм имал домашен любимец.

Опитваш се да си представиш дома му, но не успяваш. Представяш си само безкрайно бяло пространство с бели, модерни мебели и компютърен екран в ъгъла — единственото цветно петно. Кое то вероятно означава, че домът на Уитби е пищна, декадентска къща с всякакви стилове и периоди, изразени с ярки, наситени цветове.

— Растението цъфна — прекъсва той размишленията ти.

Отначало не разбираш. После схващаш смисъла и леко се изправяш.

Уитби те поглежда.

— Няма нищо спешно. Всичко свърши.

Сподавяш импулса да го изправиш насила и да го повлечеш към сградата, за да ти покаже какво значи „нищо спешно“.

— Обясни ми — казваш ти, като наблягаш достатъчно върху думата, за да прозвучи като яйце, което всеки миг ще се пропука. — И конкретно.

— Стана посред нощ. Снощи. Всички си бяха тръгнали. Понякога работя много до късно, а и обичам да стоя в хранилището-катедра. — Той отмества поглед, после продължава, сякаш си го попитала нещо. — Просто ми харесва. Успокоява ме.

— И?

— И снощи, когато влязох, ми хрумна да нагледам растението — казано твърде небрежно, сякаш винаги го наглежда — и видях цвят. Растението цъфтеше. Но вече го няма. Всичко стана много бързо.

Важно е разговорът да не спира, Уитби да бъде спокоен и да отговаря на въпросите ти.

— Колко продължи?

— Може би час. Ако ми беше минало през ума, че ще опада, щях да повикам някого.

— Как изглеждаше цветът?

— Най-обикновено, със седем или осем венчелистчета. Прозрачни, почти бели.

— Направи ли снимки? Клип?

— Не. Мислех, че ще издържи известно време. А после не казах на никого, защото вече го няма.

Или защото при липсата на доказателства, то би било доказателство против него, против психичното му състояние, точно когато е на път да се отърве от тази си репутация.

— А какво направи?

Той свива рамене, опашката на мишката потрепва, докато я премества в дясната си ръка.

— Предвидих пречистване. За всеки случай. И си тръгнах.

— През цялото време си бил с предпазен костюм, нали?

— Да. Естествено. Разбира се, че бях.

— И нямаше странни измервания след това?

— Не. Проверих.

— И нищо друго, което трябва да знам?

Като например връзка между разцъфването на растението и появата на Уитби на брега на езерото с мишка в ръка.

— Нищо, което вече да не знаеш.

Отново сянка на непокорство; във вдигнатите му очи се вижда, че мисли за преминаването в Зона X, за което не може да разкаже на никого и което го направи ненадежден за останалата част от екипа. Как се преценяват халюцинации, които могат и да бъдат реални? Параноя, която може да бъде и оправдана? Помниш как, веднага след като се върнахте, Уитби тъжно каза сам на себе си, сякаш бе изгубил нещо: „Отначало не ни забелязаха. Но после постепенно започнаха да се взират... защото ние просто не можехме да спрем.“

Изправяш се и го поглеждаш.

— Дай ми подробен доклад за растението — само за моите очи. И не можеш да вкарваш мишка в сградата, Уитби. Най-малкото, охраната рано или късно ще те хване. Върни я, откъдето си я взел.

Сега и двамата те гледат, Уитби по-непроницаемо от мишката — тя просто иска да се измъкне от ръката му и да си върви по пътя.

— Ще я прибера на тавана.

— Направи го.

* * *

Влизаш вътре и отиваш в хранилището-катедра, като преди това обличаш предпазен костюм, така че да не замърсиш средата и тя да не замърси теб. Намираш растението с фалшивата табелка, сочеща, че е донесено от първата осма експедиция. Оглеждаш самото него, мястото наоколо и пода за изсъхнал цвят. Не намираш такъв, само някакво вещество, което след лабораторния анализ се оказва борова смола от друга проба, оставена някога там.

Гледаш резултатите в кабинета си и се чудиш дали растението е цъфнало само в съзнанието на Уитби и ако е така, какво означава това. Дълго се чудиш, преди и тази мисъл да бъде затрупана от бележки, срещи, телефонни обаждания и милион дребни неотложни неща. Трябва ли да питаш Уитби дали мишката е била с него в хранилището? Може би. Но вместо това поставяш безсмъртното растение под денонощно наблюдение, въпреки че нито Чейни, нито Грейс остават доволни от факта.

Уитби просто има нужда от другарче. От някой, който да не го съди и разпитва; от някой или нещо, което да разчита на него. И докато държи онова същество в дома си, на тавана, няма да кажеш на никого за нарушението. Осъзнаваш, че точно както Лаури е вързан с теб, така и ти си вързана с Уитби.

Седмица по-късно, докато играеш билиард с Брокерката и ветерана по време на експедицията си до „Стар Лейнс“, слушаш разказа ѝ за някакви двама, самонастанили се в рекламна къща, които отказвали да дадат имената си. Замисляш се отново за Уитби, който отказва да даде име на мишката си, сякаш следва експедиционния протокол на „Съдърн Рийч“.

— Мислех си, че като не знам имената им, не мога да се обадя в полицията. Надзъртаха иззад завесите като призраци. Много неприятна ситуация, не че ми беше приятно да ги изхвърля оттам. Но трябва да продам къщата. Не съм благотворителна организация. Да, давам пари за благотворителност, но за какво са приютите за бездомни? А и ако им позволя да останат, нали и на други ще им хрумне същото. Оказа се, че имат досие в полицията, така че взех правилното решение.

А после седиш на бюрото си в „Съдърн Рийч“ и чакаш досиетата на кандидатите за дванайсетата експедиция. Най-отгоре е най-обещаващата папка, поне в твоите очи: асоциален биолог, чийто съпруг е бил в последната единайсета.

0018: ПАЗАЧЪТ НА ФАРА

Прегледах фара. Поработих върху [не се чете]. Поправих разни неща. И ще ги хвърля в огнена пещ: и ще има вой, и скърцане със зъби. После се чу плачевният зов на дъждосвирец, а призори чух бухане на бухал и лай на лисица. Малко по-нагоре от фара, където постоях известно време, от храстите се подаде глава на мече, което се оглеждаше като малко дете. И ръката на грешния ще ликува, защото няма грях в сянка или светлина, който семената на мъртвите да не могат да простят.

Когато Сол стигна в селския бар, всички вече се бяха натъпкали вътре в очакване да свири някаква местна група, която се наричаше „Маймунски лакът“. Верандата с чудесната гледка към притъмняващия океан беше празна — най-малкото, беше прекалено студено — и той бързо влезе вътре. След халюцинацията на плажа се чувстваше по-добре с всеки изминал ден, а и никой от Леката бригада не бе идвал да го тормози. Температурата му беше спаднала, напрежението в главата му бе намаляло, а с него и импулсът да товари Чарли с проблемите си. Не беше сънувал цели три нощи. Дори слухът му беше добре, ушите му се наостряха и сякаш даваха тласък на цялото му тяло: чувстваше се по-енергичен във всяко отношение. Всичко изглеждаше нормално, като че ли се бе тревожил напразно. Липсваше му само познатата гледка на Глория, която идва по плажа към фара или се катери по камъните, или се мотае около бараката.

Чарли дори беше обещал да се видят в бара за по едно питие, преди отново да излезе на нощен риболов; въпреки тежкия режим изглеждаше доволен, че изкарва пари, само дето не се бяха виждали от няколко дни.

Старият Джим с червендалестото си лице и рошавите си бели бакенбарди беше запратил рахитичното пиано в далечния край на основното помещение. „Маймунският лакът“ тъкмо загряваха —

какофония от цигулка, акордеон, акустична китара и дайре. Пианото, спасено някога от морето, беше възвърнало величието си отпреди удавянето — дори перлената инкрустация на капака си беше още там — но беше запазило хриптящо-ламаринен тон от кръщенето си и някои клавиши „потъваха“, поне според Стария Джим.

Вътре миришеше успокояващо на цигари и мазна пържена риба с лек дъх на твърде сладък мед. Стридите бяха прясно уловени, а бирата, която вадеха от хладилника, беше евтина. Сол винаги бързо забравяше недостатъците. Тук обикновено цареше добро настроение, макар понякога показвано с неохота. Всичките му молитви идваха от съзнанието, че не се бе случвало инспектор от здравната служба дори да надзърне в малката кухничка или скарата отзад, където чайките се събираха с несломима надежда.

Чарли вече беше там, запазил кръгла масичка с два стола на стената срещу пианото. Сол си проби път през пресата от тела — може би шейсетина души, на практика тълпа според стандартите на забравения бряг — стисна Чарли за рамото и седна.

— Здравей, непознати приятелю — каза той, но прозвуча още по-неуместно, отколкото можеше да бъде.

— В по-добро настроение си, а, млади момко? — отвърна Чарли, но се усети. — Искам да кажа...

— Не виждам млад момък наблизно, но знам какво искаше да кажеш. Така е. Чувствам се много по-добре.

Първото доказателство, че Чарли е бил притеснен за състоянието на Сол, което още повече задълбочи чувствата му към него. Нито веднъж не се бе оплакал, докато Сол хленчеше за летаргия и симптоми, само се опитваше да помогне. Може би сега щяха да се върнат към нормалната си връзка. Само да свършеше тази рибарска експедиция.

— Добре, добре — рече Чарли, като се усмихваше и оглеждаше наоколо. Малко се притесняваше на публични места.

— Как мина риболовът вчера?

Чарли беше споменал нещо за добър улов, но не бяха говорили дълго.

— Най-добрият улов досега. — Лицето му грейна. — Много скатове, морски лисици и камбали. Малко кефали и костури.

Плащаха му твърда надница на час, но имаше и бонуси за улов над определени килограми.

— Нещо необичайно?

Сол винаги задаваше този въпрос. Обичаше да слуша разкази за странни морски същества. Напоследък, след това, което му бе казал Хенри, очакваше отговора с още по-голям интерес.

— Само две неща. Хвърлих ги обратно, защото бяха много грозни. Една отвратителна риба и някаква асцидия, която все едно плюеше кръв.

— Интересно.

— Знаеш ли, наистина изглеждаш много по-добре. При фара всичко е спокойно, така ли?

Кое то всъщност значеше: „Защо по телефона ми каза, че «напоследък не е толкова забавно»?“

Сол тъкмо се канеше да се впусне в разказа за последния си сблъсък с Хенри и Леката бригада, когато пианото млъкна и Старият Джим стана да представи „Маймунски лакът“, въпреки че всички ги знаеха — Сейди Докинс, Бетси Пипайн и някогашният му помощник във фара, Брад. И тримата от време на време работеха в бара. Труди, майката на Глория, беше гост музикантът на дайрето. Някой ден щеше да дойде ред и на Сол.

Бандата започна тежка, тъжна песен за богатствата на морето, двама злощастни влюбени и трагичен хълм, гледащ към тайно заливче. Обичайните, макар и не съвсем напеви, повлияни от „овъргаляните в пясък морски хипита“, както се изразяваше Чарли, които бяха популяризирали ненапрягащия, лек за слушане фолк-поп стил. На Сол му харесваше в изпълнение на живо, въпреки че Брад припяваше малко по-силно. Чарли обаче се мръщеше и гледаше чашата си със стиснати устни, а после крадешком завъртя очи; Сол поклати глава с насмешливо неодобрение. Да, не бяха кой знае какво, но им стискаше да излязат пред публика. Някога самият той повръщаше преди проповед, което, като се замислеше сега, може и да е било знак от Бога. В най-тежките вечери предварително правеше лицеви опори и подскоци, за да изпоти сценичната треска.

Чарли се наведе напред, Сол също.

— Сещаш ли се за пожара на острова? — прошепна Чарли в ухото му.

— Да?

— Един приятел излязъл за риба онзи ден и видял накладени огньове. Хората горели някакви хартии часове наред, точно както ти каза. Но когато се връщал, вече били натоварили купища кашони в моторни лодки. Да ти кажа ли накъде тръгнали лодките?

— Навътре в морето?

— Не. На запад, покрай брега.

— Интересно.

Единственото нещо на запад от Фейлиър освен обсадените от комари заливчета бяха няколко малки градчета и военната база.

Сол се облегна назад, без да откъсва очи от Чарли, който кимаше в смисъл: „Нали ти казвах“, макар да не бе ясно какво има предвид с това. „Казах ти, че са странни“? Или „Казах ти, че нищо добро не може да се очаква от тях“?

Втората песен приличаше повече на традиционен фолклор, бавна и дълбока, наситена с товара на всички интерпретации от последните един-два века. Третата беше весела и глуповата, също стара, този път за рак, който изгубил черупката си и обикалял къде ли не да я търси. Няколко двойки вече танцуваха. Църквата му не беше от онези, които забраняват танците и други „земни наслади“, но така и не се беше научил. Тайната му фантазия беше да танцува с Чарли, но макар да му се струваше, че ще му хареса, се налагаше да я впише в категорията „вече е твърде късно за това“. А и все едно, Чарли сигурно нямаше да се навие, дори да са само двамата.

По време на една кратка пауза между песните Сейди се приближи до масата им. През лятото работеше в бар в Хедли и винаги имаше смешни истории за клиентите, много от които слизаха от алеята край реката „пияни като мотики“. Труди също дойде и си побъбриха малко, макар и не пряко за Глория. Повече за бащата на Глория, от което Сол разбра, че двамата с момичето вече са се прибрали в неговата къща. Значи там всичко беше наред.

После предимно слушаха, като открадваха по някоя секунда между песните, за да си кажат нещо или да си вземат още бира. От известно време, докато оглеждаше помещението за познати, на които да кимне, да потвърди връзката си с тях, имаше чувството, че не той наблюдава, а някой наблюдава него. Отдаде го на затихващ симптом на не-болестта му или на кокетниченето на Чарли. Изведнъж обаче през

гъстата пелена от човешки тела, приливната вълна от силни разговори и френетичната музика в другия край на залата, близо до вратата, забеляза нежелан образ.

Хенри.

Стоеше напълно неподвижно и наблюдаваше, даже без чаша в ръка. Носеше онази нелепа коприна риза и претенциозни, изгладени панталони, но въпреки това някак се сливаше със стената, сякаш точно там му беше мястото. Никой освен Сол като че ли не го забелязваше. По някаква причина силно го поразил фактът, че Сюзан не е с него. Тъкмо това го накара да сподави импулса да се обърне към Чарли и да му посочи Хенри: „Ето това е човекът, който нахлу във фара преди няколко нощи“.

През цялото време, докато Сол се взираше в Хенри, ъглите на стаята потъмняха, неприятната сладка миризма се усили, всички наоколо станаха по-безплътни — смътни, неразпознаваеми силуети — а цялата светлина струеше и се събираше около Хенри, за да се разлее после от него.

Зави му се свят, като че ли под краката му се бе раззинала пропаст и той висеше над нея, готов всеки миг да падне. Всички симптоми, които уж бяха изчезнали, се върнаха, като че ли само са дебнели от скривалището си. През главата му преминаваше комета, от която капеха пламъци и се спускаха в огнена дияра по гърба му.

Бандата продължаваше да свири в мрака, но докато звуците се сливаха в невъзможно бавна песен, преди да се стопят в тъмна, проблясаща спирала, преди всичко не-Хенри да изчезне, Сол стисна масата с двете си ръце и отмести поглед.

Бърборенето и шумотевницата се върнаха заедно със светлината, разговорите се подредиха, групата звучеше нормално, а Чарли му говореше така, сякаш нищо не се е случило. Облекчението на Сол бе толкова осезаемо, че кръвта му забушува и усети как му прималява.

След минута, когато се почувства по-стабилно, дръзна да хвърли поглед към мястото, на което бе видял Хенри. Беше изчезнал и на негово място стоеше друг човек. Не се познаваха, но онзи смутено вдигна бирата си за поздрав и Сол осъзна, че твърде дълго го е зяпал.

— Чу ли какво ти казах? — попита Чарли достатъчно силно, за да надвика музиката. — Добре ли си?

Пресегна се да го докосне по китката, което значеше, че се е притеснил от странното поведение на приятеля си. Сол се усмихна и кимна.

Песента свърши и Чарли каза:

— Не е заради лодките и острова, нали? Не исках да те разтревожа.

— Не, не е това. Изобщо не е. Добре съм.

Беше трогнат, защото това беше от нещата, които тайно биха притеснили Чарли, ако ролите им бяха разменени.

— И ще ми кажеш, ако пак се почувстваш зле, нали?

— Разбира се. — Това донякъде беше лъжа; той още се опитваше да смели преживяното. После, по силата на някакво предчувствие, сериозно добави: — Чарли, колкото и да ми е неприятно, май трябва вече да тръгваш, за да не закъснееш.

Чарли вече се беше надигнал от стола — музиката не му харесваше.

— До утре тогава — каза той, като му намигна и го изгледа продължително по не най-невинния начин.

В този миг, докато обличаше якето си, изглеждаше страшно красив. Сол го притисна здраво, преди да се е измъкнал. Тежестта на мъжа в обятията му. Усещането за наболата брада, която толкова обичаше. Тръпчивата изненада от балсама на устните на Чарли върху бузата му. Задържа го още за миг в прегръдката си, мъчейки се да съхрани всичко това — като крепостна стена към случилото се преди малко, каквото и да беше то. После, твърде скоро, Чарли си тръгна, излезе през вратата и потъна в нощта на път към лодката.

0019: КОНТРОЛ

Нощта беше пълна с бели зайци, които се стрелкаха в небето на мястото на звездите и луната, и в някаква трескава част на съзнанието си, в някакво отделение, все още бранещо се срещу любопитното сияние, Контрол знаеше, че това не е редно. Защо бели зайци? Или това бяха петна от черно движение на фотографски негативи, които му пречеха да вижда ясно? Защото той не искаше да види какво има там. Биологът беше отключила нещо в него и той понякога се връщаше към фантазмагоричните картини в странната стаичка на Уитби в „Съдърн Рийч“, а после към теорията му, че да изчезнеш в границата, означава да навлезеш в някакво чистилице, където ще намериш всички изгубени и забравени неща: зайците, запратени срещу невидимата бариера, изхвърлените на брега миноносци и камиони през нощта, в която бе създадена Зона Х. Изчезналите участници в експедициите. Тази мисъл беше анихилираща бездна. Но и светлината, цъфтяща изпод Пълзящия, описана подробно в дневника на биолога. Къде ли водеше тази светлина?

Опитваше се да изведе от тези парчета разумен, пък бил той и кошмарен избор. Такъв, с който баща му би се съгласил; вече не мислеше много за майка си и нейното мнение.

Може би просто искам да ме оставят на мира. В малката къщичка на хълма в Хедли, с котарака Чори и цвъртящите прилепи нощем, не твърде далеч от мястото, на което беше израсъл и от което сега беше твърде, твърде далеч.

— Това нямаше да промени нищо, Грейс.

Тримата спяха върху боровите иглички и важната трева на по-малко от миля от топографската аномалия. Последният заход беше планиран за сутринта.

— Какво нямаше да промени нищо? — попита тя, може би дори мило. Което му разкри пълния размах на разстроеното му съзнание. Продължаваше да вижда множеството очи на биолога, които се превръщаха в звезди. Превръщаха се в подскачащи бели светлинки. Превръщаха се в дъска за шах, върху която бе замръзнал последният

ход на баща му. И последният ход на Контрол, който тепърва предстоеше.

— Ако ми беше казала всичко. Още в „Съдърн Рийч“.

— Не. Нямаше.

До него спеше Призрачната птица и това също му помагаше да очертае упадъка си. Спеше зад гърба му, пазеше го, увила здраво ръце около тялото му. Там той беше на сигурно и безопасно място и я обичаше още повече, задето позволяваше това сега, когато имаше все по-малко причини да го прави. Даже никакви.

Нощта беше хладна и дълбока, осеяна по периферията със същества, които ги гледаха; просто тъмни, безмълвни, неподвижни силуети. Но той нямаше нищо против тях.

Нещата, които баща му бе казал, сега му се изясняваха, защото сигурно се бяха случили. „Ако не познаваш страстта си, това обърква ума, не сърцето ти“, казваше старият. А друг път, в миг на откровеност, след като се беше провалил в мисията си и можеше да разговаря за това с баща си само с недомлъвки, без никога да му каже цялата истина: „Понякога трябва да знаеш кога да продължиш към следващото нещо — заради другите“.

Побиваха го тръпки. Следващото нещо. Какво беше следващото нещо тук? И коя беше неговата страст? Не знаеше отговорите и на двата въпроса; знаеше само, че драскането на боровите иглички по лицето и пропитата със сън, димна миризма на почвата под него го успокояват.

Настъпи утрото, но той продължи да се гуши в прегръдката на Призрачната птица, докато тя не се размърда и не се отдръпна от него по начин, който му се стори твърде окончателен. Сред тръстиките, безкрайното блато и калта се долавяше внушение на пламтящ хоризонт, пукот и гърмежи, които може би идваха от пушечен обстрел или някакъв стар спомен от миналото, пробудил се в главата му.

Синята чапла продължаваше да дебне попови лъжички и дребни рибки в естуара, черният лешояд кръжеше в термалите високо горе. Зад тях, на хоризонта се виждаше фарът, винаги можеше да се види, дори през мъглата сутрин, ту неясен и размазан, ту плътен, издигащ се като естествена защитна преграда, където е необходимо, изпитание и

благословия на фона на пейзажа. Способността да цени всичко това му бе дар от Призрачната птица, сякаш се бе просмукала в него при докосването ѝ.

Неестественият свят обаче се намеси, както винаги правеше, когато имаше воля и цел, и за миг го изпълни негодувание. Призрачната птица и Грейс спореха какво да правят, ако срещнат остатъци от войската на командира на границата. И когато стигнат до кулата.

— Двете с теб слизаме долу — каза Грейс, — Контрол може да пази входа.

— Тази последна съпротива, тази последна задача.

— Би трябвало да сляза сама — възрази Призрачната птица, — а вие двамата да стоите горе на пост.

— Това би било нарушение на експедиционните протоколи.

— На това ли ще се позовеш тук? Сега?

— А какво друго ни остава?

— Слизам сама — заяви Призрачната птица и Грейс не отговори.

Тактика, не стратегия, изникна от мисления му каталог с любими фрази. Звучеше неуместно като всичко останало, като масивната рамка на старомоден велосипед.

Контрол постоянно вдигаше очи към мръсносивото небе в очакване да се разкъса и да разкрие истинското им положение. Мимикрията обаче си оставаше убедително на място. Ами ако биологът грешеше? Ако тя беше просто един тих луд? А после — просто чудовище? Какво щяха да правят тогава?

Напуснаха лагера и използваха прикритието на група блатни дървета, за да огледат тресавището и водите на устията. Пушекът вече се издигаше под остър шейсетградусов ъгъл, за да добави пепеляво сребрист цвят в мъглата и да образува тежка, тромава непрогледност. Този съюз скриваше и последните петна от синьо небе и подчертаваше успоредната працяща линия на огъня върху хоризонта: вълни от оранжево, които се надигаха от златни центрове.

Оловната неподвижност на водния канал на преден фон отразяваше силуетите на пламъците и кълбата дим — отразяваше и близките тръстики, удвояваше и острова, който в най-високата си част беше покрит с дъбове и палми, а белите им стволове се губеха в петната от мъгла.

Чуха се викове, писъци и изстрели — твърде близо, от дърветата или може би нещо, което Лаури беше вложил в съзнанието му. Нещо, което се бе случило тук много отдавна, но едва сега изплуваше на повърхността. Контрол не изпускаше от поглед отражението, в което мъже и жени във военни униформи се нападаха един друг, докато нещо невъзможно ги наблюдаваше от водното небе. Далечно и изкривено, то не изглеждаше толкова сурово и интуитивно.

— Те вече са някъде другаде — каза Контрол, макар да знаеше, че Грейс и Призрачната птица няма да го разберат. Те вече бяха в отражението, през което сега плуваше алигатор. Преминаваше между дърветата, без да ги забелязва, и само потрепваше.

Затова тримата продължиха — той с болест, която вече не искаше да диагностицира, Грейс, накуцвайки, и Призрачната птица със собствените си мисли.

Нямаше какво да направят, нито причина да го правят: пътеката им щеше да заобиколи огъня.

Във въображението на Контрол топографската аномалия имаше широк вход, защото го свързваше с огромното туловище на биолога и неволно очакваше внушителен зикурат, обърнат надолу с главата и вкопан в земята. Но не, той си беше такъв, както и преди: около два метра в диаметър, кръгъл, разположен в средата на малка полянка. Отворен за тях, както бе бил за мнозина други. Нямаше войници, нито друго, по-необичайно от самия него.

На прага Контрол им каза какво ще последва. В гласа му имаше само сянка от авторитета на директор на „Съдърн Рийч“, но в тази сянка се четеше ясна съпротива.

— Грейс, ти ще останеш тук горе, за да охраняваш с оръжието. Има какви ли не опасности, не можем да рискуваме да останем долу. Призрачна птицо, ти ще дойдеш с мен и ще водиш. Аз ще те следвам на известно разстояние. Грейс, ако останем долу повече от три часа — максималното време, записано от предишните експедиции — си свободна от всяка отговорност за нас.

Защото ако имаше свят, в който да се върнат, оцелелият трябваше да бъде някой с нещо, при което да се върне.

Те го гледаха. Гледаха го и той си мислеше, че ще възразят, ще се противопоставят, и тогава той щеше да бъде изгубен. Щеше да остане тук, горе.

Този момент обаче така и не настъпи. Коленете му едва не се огънаха от облекчение, когато Грейс кимна и му каза да внимава, а после изстреля някакъв съвет, който той даже не чу.

Призрачната птица стоеше отстрани с любопитно изражение на лицето. Там долу тя щеше да преживее върховното повторение на преживяването с биолога, но той не можеше да я спаси от това.

— Каквото и да си намислил, не го забравяй — рече Грейс. — Защото когато слезеш долу, от него може и да не остане нищо.

А какво имаше в главата му всъщност и как щеше да повлияе то на изхода? Защото целта му не беше да стигне до Пълзящия. Защото се чудеше какво друго се крие в сиянието, което го съпътстваше.

Заслизаха надолу в кулата.

0020: ДИРЕКТОРЪТ

Безполезният доклад на Уитби за цъфналото растение вече е на бюрото ти, но е време за следващото интервю с биолога. Кандидатите за дванайсетата експедиция са сведени до десет и двете с Грейс, двамата с Лаури спорите за фаворитите си, а учените от научния отдел се препират на заден фон, шепнейки ти собствените си предпочитания. Севърънс изглежда фатално незаинтересувана.

Моментът изобщо не е подходящ за интервюта, но нямаш избор. Растението отново разцъфва в съзнанието ти, но ти си заета да разговаряш с биолога в един тесен кабинет в града, в който живее — офис, който си наела и се преструваш, че е твой, с всички подходящи учебници по психология и психиатрия по лавиците. Махнала си дипломите и семейните снимки на действителния собственик на кабинета. Отстъпваш пред Лаури и позволяваш на хората му да изнесат столовете, легките мебели и други елементи от стаята, сякаш със смяната на мебелите и цветовото решение от спокойно синьо и зелено с червено, оранжево и сиво или сребристо ще се намери отговорът на по-съществен въпрос.

Лаури твърди, че подредбата и рекомбинациите могат да имат „подсъзнателен или инстинктивен ефект“ върху кандидатите.

„Да ги накараме да се чувстват по-сигурни и спокойни?“ питаш ти в един от редките моменти, в които дръзваш да подразниш звяра с пръчка, но той не ти обръща внимание, а в мислите ти казва: „Да ги накараме да поискат това, което искаме ние“.

Все още се усеща миризмата на влага от аварията с тръбата в сутерена. В ъгъла има петно, скрито от малка масичка, сякаш е следа от престъпление. Единствената улика, че това не е твоят кабинет: едва се натъкваш в стола си.

Растението цъфти в съзнанието ти и всеки път, когато това стане, имаш по-малко време, по-малко неща, които можеш да направиш. Дали растението е предизвикателство или покана, или безсмислено отвличане на вниманието? Или послание? Ако е така, какво означава (стига Уитби да не си измисля)? Светлината на дъното на топографска

аномалия, на врата в Зона X, на карта таро, използвана от Бригадата за свръхестествени и системнонаучни изследвания. Разцъфващата светлина на магнитнорезонансната томография, която ти правиха миналата седмица.

Насред целия този цъфтеж в мозъка ти, онова, което би предизвикало шега от Грейс, стига да можеше да ѝ кажеш, яхва света: биологът, талисманът, който пристига точно когато всичко отново започва да те притиска и времето да не достига.

— Кажете името си за протокола.

— Предния път го направих.

— Въпреки това.

Биологът те поглежда, сякаш си враг, а не човек, който може да я изпрати там, където тя тъй очевидно желае да отиде. Отново отбелязваш не само мускулатурата на тази жена, но и факта, че е готова да усложни дори най-простото нещо, като да съобщи името си. И хладнокръвието ѝ, което идва не само от съзнанието коя я, но и от увереността, че в крайна сметка няма нужда от никого. Някои специалисти биха го класифицирали като психично разстройство, но при биолога то се демонстрира като абсолютна и непоколебима яснота.

„Разкажете ми за родителите си.“

„Какви са най-ранните ви спомени?“

„Имахте ли щастливо детство?“

Обичайните, дразнещи въпроси и нейните лаконични отговори, които също са донякъде дразнещи. Но все пак от по-интересните.

— Понякога минават ли ви мисли за насилие, изпитвате ли такива наклонности?

— Какво разбирате под насилие? — отвръща тя. Опит да се измъкне или искрен интерес? Готова си да се обзаложиш, че е първото.

— Причиняване на болка на други хора или животни. Или сериозно увреждане на собствеността като например палеж. — Брокерката от „Стар Лейнс“ има десетки истории за насилие срещу дома и винаги ги разказва с особена нотка в гласа. Биологът вероятно би я класифицирала като чуждоземен вид.

— Хората са животни.

— Добре, значи нанасяне на болка на животни.

— Само срещу хора-животни.

Опитва се да те оплете или провокира, но стандартните справки и анализи на разузнаването са стигнали до нещо интересно, което не можеш да потвърдиш. Като докторант на Западния бряг тя е карала стаж в лесничейство в национален парк. Двете ѝ години там горе-долу съвпадат с поредица от това, което някои наричат „екологичен тероризъм“. В най-тежкия случай трима мъже са пребити от „маскиран нападател“. Мотивът според полицията: „Жертвите са измъчвали ранена сова, като са я мушкали с пръчка и са се опитвали да подпалят крилото ѝ“. Няма заподозрени, няма арести.

— Какво бихте направили, ако други участници в експедицията проявят склонност към насилие?

— Каквото трябва.

— Това включва ли да убиете някого?

— Ако се стигне до това, значи е трябвало.

— Дори да съм аз?

— Особено ако сте вие. Защото тези въпроси са адски досадни.

— По-досадни от работата ви с пластмаси?

Това я отрезвява.

— Нямам намерение да убивам никого. Никога не съм убивала. Възнамерявам да взимам проби. Да науча, колкото мога повече, и да попреча на всеки, който не следва параметрите на мисията.

Отново тази строгост, рамото, обърнато към теб, за да те блокира. Ако това беше боксов мач, несъмнено щеше да последва ъперкът или удар в корема.

— А ако се окаже, че вие сте заплахата?

Биологът се изсмива и те поглежда така прямо, че отместваш очи.

— Ако аз съм заплахата, значи няма да мога да се спра, нали? Ако аз съм заплахата, значи може би Зона X е спечелила.

— А съпругът ви?

— Какво за съпруга ми? Той е мъртъв.

— Надявате ли се в Зона X да разберете какво е станало с него?

— Надявам се в Зона X да намеря Зона X. Надявам се да бъда полезна.

— Това не е ли безсърдечно?

Тя се навежда напред, фиксира те отново с този поглед и ти с труд запазваш самообладание. Но в това няма нищо лошо, в

антагонизма няма нищо лошо. Всъщност помага ти всичко, което помага на нея да отхвърли всички следи от корупция, които може би си приела несъзнателно.

— Заблуда от ваша страна — на напълно непозната — е да проектирате върху мен мотивите и емоциите, които намирате за уместни — казва тя. — Да си мислите, че можете да проникнете в съзнанието ми.

Няма как да споделиш с нея, че останалите кандидати са били достатъчно прозрачни. Геодезистът ще бъде гръбнакът на експедицията, без следа от пасивна агресивност. Антропологът ще бъде източник на емпатия и загриженост, макар че не си сигурна дали потребността ѝ да се самодоказва е плюс или минус. Тя ще се напруга повече, ще полага повече усилия, но какво ли ще си помисли Зона X за това? Лингвистът говори твърде много, твърде малко се вглежда в себе си, но е от екипа на „Съдърн Рийч“ и неведнъж е демонстрирала пълна лоялност. Любимката на Лаури с всички последствия от това.

Преди интервюто се видя с Уитби, който се беше развихрил в кабинета ти относно тази дискусия, сред нарастващата бъркотия. Най-много говорихте за биолога, за това, колко важно е да поддържате параноята, изолацията и антисоциалната ѝ нагласа, как у нея е налице естествена промяна в мозъчната биохимия, каквато тайните експерименти на Лаури се опитват да предизвикат изкуствено, и че след като съпругът ѝ вече е бил в Зона, бил е „прочетен от нея“, това е уникална възможност „по отношение на метриката“ именно поради „тази връзка“, защото „никога досега не се е случвало“. В определен смисъл биологът беше установила връзка със Зона X, още преди да е стъпила там. Това може да доведе до „предварително познание за тероара“, както се изразява Уитби.

Експедиция в Зона X с биолога би била различна от експедиция с Уитби. Не можеш да водиш, освен по онзи начин, по който като момиче вървеше пред баща си в магазина, за да не изглежда, че си с него, но когато се обърнеш назад, да виждаш накъде отива.

С напредването на разпита ставаш все по-сигурна в интуитивното си усещане. Някак си ти напомня за Зона X. Биологът ти напомня за Зона X.

Останалата част от досието на биолога спира дъха с тесния си фокус и същевременно с продуктивността си. Возиш се с нея из пустинята в малка кола, за да проверите дупките на пещерните сови. Губиш се на платото над недокоснат бряг, дебне те пума, а тревата има цвят на злато и стига до коленете ти, дърветата са почернели от огън и поръсени със сребристосива пепел. Вървиш нагоре по планината сред шубраци и огромни канари; всички мускули в тялото ти протестират, но ти си изпълнена с невъздържана веселост, която ти помага да продължаваш въпреки изтощението. Връщаш се с нея в първи курс в колежа, когато тя признава на съквартирантката си, че иска да бъде сама, и още на следващия ден се пренася в собствен апартамент, за да изминава всеки ден по пет мили пеша в пълно мълчание, възприемайки света през дупката в обувката си.

Сигурна си, че трябва да дадеш нещо на Лаури, за да го държиш далеч от биолога, но каквато и да е цената, ще я платиш; решаваш за разнообразие да поръчаш уиски при Чипър — уиски за всички в бара, и за четиримата. Защото е късно, защото е работен ден, защото Чипър одъртява и защото клиентите му също все повече остаряват. Като теб. Лекарят ти е казал, че в яйчниците ти е цъфнал рак, който ще обхване черния ти дроб, преди да си мигнала, преди да си свикнала с мисълта. Още едно нещо, което няма нужда никой да знае.

— И преди да помислим за продажба на имота — разказва Брокерката, — трябваше да свалим десет пласта тапети. Тази жена десет години беше лепила тапет върху тапет. Имаше адски много тапети, при това все крещящи, сякаш беше изпращала предупредителни сигнали. Беше опаковала цялата си къща отвътре. Казвам ви, никога не съм виждала подобно нещо.

Ти кимаш, усмихваш се, нямаш какво да кажеш, но с удоволствие слушаш. Фатално заинтересувана.

Ракът си е най-обикновен, не като онази скоростна, настървена атака, която сполетя последната единайсета експедиция. Просто добрият стар живот те настига, опитва се да те убие и ти можеш или да приемеш агресивната химиотерапия, да напуснеш „Съдърн Рийч“ и така или иначе да умреш, или да останеш достатъчно дълго, за да се включиш в дванайсетата експедиция, редом с биолога, и за последен път да преминеш през границата. И преди си имала тайни. Какво й е особеното на тази?

Освен това, което е по-интересно, тайните започват да се разнищват, защото Грейс най-после е открила нещо за Джаки Севърънс. Много кал, включително скандал, в който е замесен синът ѝ — провалена мисия, довела до смъртта на една жена — но досега нищо съществено. В един строго секретен списък, не в отвореното досие на Джаки, а в затвореното досие на Джак, в което има логика, защото Джак е малко по-лесен: пенсионира се е малко над седемдесет и част от това, върху което е работил, съществува само на хартия.

— Погледни петия ред — казва Грейс на покрива след бърза проверка за бръмбари. Никога не сте намирали, но трябва да се внимава.

Петият ред гласеше:

„Платежно нареждане — СС, Проект «Серум на блаженството».“

— Има ли друго?

Не е точно каквото си очаквала, но мислиш, че знаеш за какво става дума.

— Не, само това. Може и да е имало още, но другите папки от периода липсват. На тази страница дори не ѝ е тук мястото.

— Какво значи според теб „серум на блаженството“?

— Според протокола от онова време — нищо. Вероятно случайно генерирано.

— Странно е. Дори не е БССИ.

— На оризова хартия. Може да не означава нищо, но...

Но ако БССИ са били на издръжка на Централата — дори отчасти, дори като страничен проект — и ако Джак е ръководил операцията, и ако Джаки е знаела за това, и ако БССИ имат нещо общо със създаването на Зона Х...

Много „ако“. Много скокове. Още много разследвания чакат Грейс.

— На теб обаче това ти стига, за да добиеш представа защо новият съюзник на Лаури е Джаки Севърънс.

0021: ПАЗАЧЪТ НА ФАРА

... върнах се в градината, [не се чете], като за всеки случай взех брадвата със себе си. Малко вероятно, при черни мечки, но не нечувано. Калифорнийска сойка, дрозд, домашно врабче — най-скромната Божа твар. Седнах и му дадох трошички, защото беше много мършаво и изгладняло. Ще ги изведа напред, казаха...

Сол стоеше на другия край на бара. Не беше сигурен дали иска да изпита решителността на Брад или не иска да излезе навън, само за да се сблъска с Хенри. Или защото му беше тъжно, че Чарли си е тръгнал.

Затова удари още няколко бири, потисна люлеенето на помещението от алкохола и си поръча стриди и риба с пържени картофи. Изпитваше несвойствен апетит. Обикновено храната не го привличаше, но тази вечер беше зверски изгладнял. Стридите пристигнаха в собствена солена вода, току-що обелени и запарени, и той ги изгълта, без дори да си прави труда да ги топи в соса. После се нахвърли върху рибата. Тя се разпадаше на дебели люспи в ръцете му и вдигаше пара с мазен аромат, който пълнеше устата му със слюнка. Поливаше пържените картофи с кетчуп, за да последват рибата. Пируваше неистово, с ясното съзнание, че се тъпче, ръцете му се движеха с френетична, неестествена скорост, но не можеше да спре.

Поръча си още риба с пържени картофи. И още стриди. И още бира.

След последното изпълнение музикантите останаха в бара, но повечето от другите посетители си тръгнаха, включително и Трудни. Черното море и небе от другата страна на прозореца надничаха през стъклото, отразяващо размазани лица и бутилки. Сега на пианото седеше Старият Джим, а другите се мотаеха наоколо; имаше толкова малко хора, че отново чуваше пулса на морето, долавяше тихото му далечно послание. Или нещо пулсираше в главата му. Обонянието му

се беше изострило; неприятната сладка миризма на гнило, която сигурно идваше от кухнята, приличаше на облаци парфюм, изпръскан в помещението. Към пулса се добави натрапчив ритъм, скрит под ударите на клавишите.

Най-обикновени детайли му се виждаха неимоверно важни. Червейчето на сиво-бялата пепел в пепелника на масата, пращинките, които още вдигаха дим и пърхаха, заровената угарка с пулсираща червена сърцевина, излъчваща ярка светлина. До пепелта — петно от стар, мазен отпечатък от пръст, обезсмъртен от мръсотията, събрана върху пепелника от стотици цигарени жертвоприношения. А до отпечатъка — опит за гравирание на някакъв надпис върху пепелника, завършил само с „Д“ и „А“.

Звучите на пианото станаха нехармонични, а може би той просто започна да ги чува по-добре... или по-зле? Замисли се за това на стола си, облегал на стената с бира в ръка. Замисли се върху объркването на гласовете на хората, сякаш се смесват, на барабаненето под кожата си, сливащо се с бученето в ушите му. Сякаш нещо идваше много отдалеч и много бързо — право към него, право в него. Гърлото му беше пресъхнало и го дращеше. Бирата имаше странен вкус. Той я остави и се огледа.

Старият Джим не можеше да спре да свири на пианото, въпреки че го правеше много зле; пръстите му бяха вдървени, клавишите бяха изцапани с червената му кръв, но той ревеше като звяр някаква песен с неразбираем текст, която Сол никога не бе чувал. Другите музиканти, повечето от които бяха насядали около Стария Джим, изтърваха инструментите от отпуснатите си ръце и се спогледаха изумено. Какво ги бе стреснало така? Сейди плачеше, а Брад повтаряше:

— Защо ти е да го правиш? Защо, по дяволите, ти е да го правиш?

Гласът му обаче излизаше от тялото на Сейди, а от лявото ухо на Брад капеше кръв, хората на бара се бяха свлекли... така ли си бяха и преди миг? Пияни или мъртви?

Старият Джим скочи от мястото си, без да спира да свири. Достигаше хаотично кресчендо с виковете, крясъците и воя на песента си, пръстите му се разпадаха става по става, а кръвта се стичаше от пианото по скута му и на пода.

Нещо кръжеше над Сол. Нещо се излъчваше от него, предаваше през него на твърде високи честоти, за да може да ги чуе.

— Какво ми правиш?

— Защо ме гледаш?

— Престани.

— Нищо не правя.

Някой пълзеше по пода, защото краката не го държаха. Друг биеше главата си в тъмното стъкло до вратата. Сейди се въртеше, тресеше и извиваше на пода, удряше се в столовете и краката на масите, молеше се да се разпадне.

Навън цареше непрогледна нощ. Нямаше светлина. Нямаше светлина. Сол стана. Отиде до вратата под пръските на неразбираемата песен на Стария Джим, която сега напомняше повече на изтънял писък, отколкото на животински рев.

Не знаеше какво се крие зад вратата, не вярваше на мрака, както не вярваше и на това зад гърба си, но не можеше да остане повече в бара, независимо дали всичко това беше реално или халюцинация. Трябваше да се махне оттам.

Завъртя дръжката и излезе на хладния нощен въздух на паркинга.

Всичко беше на мястото си, съвършено нормално, не се виждаше жива душа наоколо. А онова зад гърба му беше погрешно, неправилно и непоправимо. Глъчката се беше усилила, сега и други пищяха, издаваха нечовешки звуци. Сол намери пикапа си. Успя да вкара ключа в стартера, да включи на задна и да излезе от паркинга. Убежището на фара беше само на половин миля разстояние.

Не поглеждаше в огледалото, не искаше да види нищо, излизащо от нощта. Звездите бяха толкова далечни и същевременно толкова близки по тъмното небе над него.

0022: ПРИЗРАЧНАТА ПТИЦА

През голяма част от слизането изпитваше силно чувство за завръщане към нещо вече познато, макар и преживяно от друг — спомен за даване, за безкрайно даване и онези ненадеждни думи от дневника на биолога, краят на това, което тя бе срещнала, изстрадала и открила. А Призрачната птица не желаше нищо от това; не го желаше и Контрол, който вървеше след нея. Той не беше пригоден за това, не бе създаден да го преживее. Не можеш да станеш мъченик на Зона X, можеш само да изчезнеш, докато се опитваш, и дори това не е сигурно.

Ако някога биологът не се беше навела и взряла в тези думи, двойникът ѝ можеше да не съществува по този начин: пълна със спомени, промъкваща се в дълбините. Можеше да не се е върнала със заличен ум, различието ѝ можеше да не се изразява в огледалното отражение на биолога, а като функция на правилното време или погрешното място, правилното място или погрешното време.

Странна утеха беше това: думите на стената бяха същите, методът на изразяването им — непроменен, макар сега тя да ги тълкуваше като носталгично послание от чужда екосистема, подход или отношение, което Пълзящият и кулата заедно не бяха успели да наложат на Земята. Защото не е жизнеспособно? Защото не това е била целта му — и затова им дава тези неясни знаци откъде идва, какво защитава, какво мисли?

Беше отказала предпазната маска, а заедно с нея и идеята, че Зона X някак си е концентрирана само тук, в това тясно място, на тези стълби, във фосфоресцентните думи, които тя познаваше твърде добре. Зона X беше навсякъде около тях; не беше затворена на едно място или в една фигура. Тя беше дисфункцията на небето, растението, за което говореше Контрол. Тя беше небето и земята. Можеше да те подложи на разпит от всяка позиция и без никаква позиция, а ти даже да не разбереш, че действията ѝ са форма на разпит.

Призрачната птица не се чувстваше изпълнена със сила, докато слизаха през люминесцентната светлина, прегърнали дясната стена, но

не чувстваше и страх.

После спомените и настоящето се препокриха в суровото движение на мощен двигател или пулс, и тя разбра, че дори Контрол го чува и може да предположи какво е. Оттам продължиха бързо към точката, от която нямаше истинско завръщане: моментът, в който щяха да видят чудовището и да го преценят. То ги чакаше — съвсем близо, точно зад ъгъла.

— Искам да останеш тук — каза Призрачната птица на Контрол, на Джон.

— Не — отвърна той, както тя очакваше. — Не, няма.

Неочаквано мило изражение. Уморена решителност в думите.

— Джон Родригес, ако дойдеш с мен, няма да мога да те предпазя. Ще се наложи да видиш всичко. Очите ти ще трябва да бъдат отворени.

Тук, в края на всичко, не можеше да го лиши от името му. Не можеше да го лиши и от правото му да умре, ако се стигнеше до това. Нямаше какво повече да се каже.

Следвана от спомена и Контрол, Призрачната птица се спусна надолу към светлината.

Пълзящият беше огромен и сякаш непрекъснато се надигаше и разливаше към стените, докато накрая изпълни цялото полезрение на Призрачната птица. Нямаше и помен от изкривяването, което помнеше, нито от затрупването ѝ със собствените ѝ страхове и желания. Просто се разкриваше пред нея, внушителен и поразяващо конкретен.

Повърхността на камбановидното му тяло беше прозрачна, но със странна текстура, напомняща на лед от течаща вода, замръзнала на издължени полипи. Под нея лежеше втора повърхност, която бавно се *въртеше*, и в тази центрофуга се виждаха плуващи образи, като че ли имаше вътрешна кожа, а това отгоре беше някаква *мека броня*.

Имаше нещо омагьосващо в това движение, далечен сродник на хипнотизма на директора, и тя не си позволи дълго да го гледа.

Пълзящият нямаше ясно различими черти и лице. Така бавно усъвършенстваше буквите на стената, че оставяше странно

впечатление за нежност, скрил загадките на придвижването си под плътта, стигаща до земята. Лявата му, единствена ръка, разположена по средата на тялото, се плъзгаше с непоколебима прецизност — непрекъснато размазано движение, създаващо посланието на стената; повече като *фехтовач*, отколкото писач — с пукот на искри, които, тя знаеше, бяха от запалена плът. Ръката му беше *агентът на посланието* и от този инструмент се лееха буквите. *Там където се крие душацият плод от ръката на грешника ще раздам семената на мъртвите.* Ако някога е бил човек, то от това му състояние бе останала само дебелията, дращеца ръка, увита в глина и мъхове.

Около Пълзящия обикаляха три пръстена, въртяха се по часовниковата стрелка, а от време на време между тях преминаваха вълни и мълнии от разряди, които пронизваха тялото му. Първият пръстен се въртеше с пиански, сънени обороти непосредствено под ръката: неправилна поредица от полумесеци. Напомняха на крехки медузи с перести бели пипала, които постоянно се гърчеха и търсеха нещо, което така и не намираха.

Вторият пръстен, който се въртеше по-бързо над пишещата ръка, приличаше на широк пояс от малки черни камъчета, подредени нагъсто, които при стълкновенията помежду си *поддаваха* като гъби и ѝ напомняха за попови лъжички или за съществата, навалели от небето по пътя към острова. Не можеше да си представи каква функция изпълняват, нито дали са част от анатомията на Пълзящия, или са симбиотични видове. Знаеше само, че и двата пръстена са по свой начин успокояващо телесни.

Третият пръстен обаче, напомнящ на ореол, не беше никак успокоителен. Бързо движещите се златни кълба наброяваха десет-дванайсет и изглеждаха по-леки от въздух и същевременно по-тежки. Въртяха се с такава бясна скорост, така че отначало ѝ беше трудно да ги различи. Но знаеше, че са опасни, че тук биха прилегнали думи като *защита* и *агресия*.

Може би пазачът на фара винаги е бил заблуда, лъжа, написана от Зона X и внушена обратно на биолога. Тя обаче не вярваше и на този аватар, на този костюм на чудовище, на тази гумена маскировка, предназначена за научна консумация: прецизна и специфична. Или може би истината, защото не флукутираше в този аспект, не преливаше в други форми.

— Истински филм на ужасите — каза Призрачната птица на Контрол, който стоеше неподвижно и безмълвно зад нея и попиваше... или беше попиван.

Какво друго ѝ оставаше? Тя пристъпи напред в гравитационното поле на пръстените. Толкова отблизо прозрачният слой напомняше повече на микроскопски изображения на продълговати клетки с неправилна форма. Образите отдолу, на втория слой, бяха почти четливи, но все пак скрити, като в плитчини под широки вълни.

Тя протегна ръка и с пръстите си усети нежно трептене, като че ли докосваше поръозна материя, було.

Това първият контакт ли беше или последният?

Докосването ѝ предизвика реакция.

Ореолът високо горе се разтвори, за да може една от частите му да се отрони като златна перла, голяма колкото главата ѝ, която спря точно пред нея и увисна във въздуха, за да я прецени. Четеше я с топлина като слънчево изгаряне. Призрачната птица обаче не се уплаши. Нямаше да се уплаши. Зона Х я беше създала. Зона Х несъмнено я очакваше.

Протегна се и откъсна златната перла от въздуха; тя остана топла и нежна в дланта ѝ.

От кълбото изригна златистозелена светлина, която прониза сърцето ѝ. Обзе я ледено спокойствие, през което прокапа монументална светлина и в нея тя видя всичко, което можеше да ѝ бъде разкрито, докато Зона Х се взираше в нея.

Дълбоко в себе си видя или почувства катаклизма като порой от комети, анихилирал цяла биосфера далеч от Земята. Видя как един създаден организъм се фрагментира и разпръсва, като всяка минута предприема дълъг и страховит преход през междинните пространства, черен и безформен, прекъсван от внезапна светлина, когато спираше на място, разпилян и изгубен — появяващ се само за да бъде погребан, инертен, в стъклото на лещата на фара. И как, изтръгнат от летаргията, препънат и посечен, той се бе регенерирал възможно най-добре, бе започнал да изпълнява обширна и предопределена функция, компрометирана от времето и пространството, от ужасяващата истина, че видът, който бе задал целта и смисъла на Зона Х, вече го нямаше. Тя виждаше мембраните на Зона Х, тази машина, това същество, виждаше белите зайци, които скачаха през границата и изчезваха, за да

се появят на друго място, левиатаните, призраците, наблюдаващи от отвъдното. И всичко това на фрагменти през вкуса, обонянието и сетивата, които тя не разбираше докрай.

Пълзящият продължаваше да пише, сякаш тя изобщо не съществуваше; думите пламтяха с по-богата и изразителна светлина, отколкото някога бе съзирала, и в тях блестяха цели светове. Толкова много думи. Толкова много светлина. Само това виждаше. Всяка дума беше свят, свят, процеждащ се от друго място, проводник и вход едновременно, стига само да знаеш как да ги използваш — координатите, които биологът използваше сега в далечното си пътуване. Всяко изречение беше безмилостно изцеление, безжалостно съграждане, неподлежащо на отрицание.

Дали трябваше да каже: „Спри!“? Дали трябваше да се помоли за хората, които никога не бе срещала, но живееха в съзнанието ѝ, защото биологът ги познаваше? Трябваше ли някак да помисли, че това, което ще последва, може да унищожи планетата или да я спаси? Докато то я познаеше, Призрачната птица беше уверена, че нещо ще оцелее, че тя ще оцелее.

Какво можеше да направи? Нищо. Нито пък имаше желание. Да не направиш избор, също е избор. Тя пусна кълбото и го остави да увисне във въздуха.

Усети, че Грейс е на стълбите зад тях, усети, че иска да ги нарани, но нямаше значение. Грейс не беше виновна. Грейс не можеше да разбере какво вижда; тя виждаше друго — нещо от фара или от острова, или от живота си преди.

Грейс простреля Призрачната птица в гърба. Куршумът излезе през гърдите и се заби в стената. Ореолът на Пълзящия се завъртя още по-бясно. Призрачната птица се обърна и изкрещя с цялата сила на сиянието. Защото тя не бе ранена, не бе почувствала нищо, не искаше и Грейс да пострада.

Грейс замръзна в полумрака с вдигната пушка, а в очите ѝ се четеше осъзнаването, че това е безсмислено, че винаги е било безсмислено, че не може да тръгне назад, че не може да има завръщане.

— Върви си, Грейс — каза Призрачната птица и Грейс изчезна нагоре по стълбите, сякаш никога не бе слизала долу.

Тогава Призрачната птица разбра, макар и твърде късно, че Контрол вече не е там. Или се беше качил горе, или се беше промъкнал покрай нея, устремен към ослепителната бяла светлина далече долу.

0023: ДИРЕКТОРЪТ

Връщаш се към това, което познаваш или си мислиш, че познаваш: фарът и Бригадата за свръхестествени и системнонаучни изследвания, изпълнена с нови сили от откритието, свързващо БССИ и Джак Севърънс. Внимателно прехвърляш всички папки по три-четири пъти, налагаш си още веднъж да прегледаш историята на фара и разрушения му побратим на острова.

В някои мигове виждаш лицето на Хенри — далечен блед кръг, който постепенно се приближава, докато си в състояние да опишеш всяка противна подробност. Не знаеш какво иска да каже; знаеш само, че не можеш да го отпъдиш просто така. Грize те като неотворено писмо, което всички уверено предсказват, че ще съдържа нещо съвсем банално.

Като дете не им обръщаше внимание, защото ти бяха антипатични. Не си търсила начин да ги запечаташ в паметта си, да уловиш детайлите; опитваше се по-скоро да ги прогониш, да ги редактираш, да ги накараш да се махнат. Тази досада, това присъствие, което видимо караше Сол да се чувства некомфортно, даже неспокойно. Но какво в тях го караше да се чувства така?

В списъка с членове на БССИ нямаше никой, който да прилича на Хенри или Сюзан, същото важеше и за случайните снимки с неидентифицирани членове. При предишните проучвания бяха проследени имената и адресите на всички, изпращани някога на забравения бряг, след което бяха проведени обширни интервюта. Отговорите бяха неизменно едни и същи: БССИ беше провеждала стандартни изследвания, обичайната смесица от научни и свръхестествени подходи. Всеки, който знаеше нещо повече, беше или останал там, или изчезнал много преди преминаването на първата експедиция през коридора към Зона X.

Още по-лошото бе, че нямаше никакви други следи от Севърънс, Джак или Джаки, като последната също изчезна от погледа ѝ, сякаш нещо ново беше привлякло вниманието ѝ или е разбрала, че искаш да я питаш нещо; с всеки телефонен разговор все повече се отдалечава и

избледнява, погълната от Централата. Удвояваш усилията си да напишаш влиянието ѝ в документите, но ако ти се струва, че Лаури те преследва като призрак, то Севърънс е от онези духове, които са прекалено умни, за да се материализират.

Отново гледаш филма от първата експедиция, отново се вираш във фона, в нещата извън фокус, във фара. В трепкащите сцени наблюдаваш еволюцията и деволуцията на фара от началото до последната снимка, правена от експедиция.

Докато един ден Грейс не те дръпва настрани и не казва:

— Стига толкова. Трябва да ръководиш тази агенция. И други могат да преглеждат документите.

— Кои други? За кого говориш? — сопваш се ти и веднага се разкайваш за това.

Само че „други“ няма, а времето изтича. Трябва да помниш, че на някакво ниво цялата „Съдърн Рийч“ се е превърнала в измама, и ако забравиш, че не си част от решението, ставаш част от проблема.

— Може би ти трябва малко почивка — казва Грейс. — Да погледнеш нещата отстрани.

— Няма да вземеш мястото ми.

— Не ти искам проклетото място.

Тя кипи, на път е да изригне и част от теб иска да го види, иска да разбере как изглежда Грейс, когато напълно изгуби самообладание. Но ако я тласнеш към това, ще изгуби и теб.

По-късно се качваш на покрива с бутилка бърбън, а Грейс вече е там, седнала на единия шезлонг. Сградата на „Съдърн Рийч“ е като тежък, масивен кораб, но не знаеш в каква посока е поел, не можеш дори да се вържеш за кормилото.

— Обикновено изобщо не мисля нещата, които казвам — извиняваш се ти. — Просто запомни, че не мисля това, което казвам.

Пренебрежителен звук, но съпроводен от разтваряне на ръцете и отпускане на намръщената физиономия.

— Това място е абсолютна лудница.

Грейс никога не говори така, освен на покрива.

— Откачена работа. — Преразказваш последния объркан, изстрадан монолог на Чейни относно липсата на данни. — Дори падащият жълд разказва откъде е паднал, дори Нютон го твърди. Има траектория, мамка му, така че можеш да я проследиш по обратния път,

макар и теоретично, и да откриеш мястото на дървото, от което е дошъл, поне приблизително.

Не може да се каже, че някога си разбираше повече от една трета от приказките му.

— Тези палатки са откачени като бели цици — отвръща Грейс, говорейки за замръзналите бели палатки на командния център на Съдърн Рийч на границата.

— Нашите откачени бели цици — поправяш я ти строго, като размахваш пръст. — Поне не правим дупки във водата.

След избухването на Чейни преглеждаш поредния безсмислен, непродуктивен доклад от агенцията, изследваща радиовълните за сигнали от извънземен живот. Централата неведнъж ти е предлагала да „обедините усилията си“. Те се ослушват за послания от звездите в един-два отрязъка от микровълнови области, незаети от радиопредаванията от Земята. Наричат тези честоти „дупка във водата“, защото съответстват на дължините на вълните на водорода и хидроксилната група. Изстрел в тъмното — да си мислят, че други интелигентни същества също автоматично ще гравитират към „дупката във водата“.

— А това, което търсеха, се промъкна през задния вход...

— Направи си заден вход и мина през него...

— Гледаш нагоре, а междувреме нещо минава покрай теб и ти свива портмонето — киска се Грейс.

— Напразни се оказаха водните каскади; онези предпочитат слугинския вход — заявяваш ти приповдигнато, като ѝ подаваш бутилката. — Не можеш просто да включиш пръскачките и да напомиш гумената водна пързалка.

Вече наистина не знаеш какво приказваш, но Грейс избухва в смях и нещата между вас се оправят, поне за известно време, а ти можеш да се върнеш отново към Хенри и Сюзан, говорещите манекени, смъртоносните досадници или просто смъртоносните близнаци.

В някакъв момент същата седмица обаче Грейс те намира да мяташ папки срещу стената и ти нямаш друго извинение, освен да свиеш рамене. Кофти ден при лекаря. Кофти ден от подготовката на експедицията. Кофти ден в проучванията. Просто кофти ден от поредица от кофти дни.

Затова решаваш да направиш нещо по въпроса.

Около месец преди дванайсетата експедиция взимаш самолета към щаба на Лаури. Макар идеята да е била твоя, не ти е приятно, че се налага да пътуваш — надяваше се да го примамим да дойде в „Съдърн Рийч“ за последен път. Всичко около теб — кабинетът ти, разговорът в коридора, гледката от покрива — е добило нов, непреодолим оттенък, яснота, идваща от съзнанието, че скоро няма да го има.

Лаури е на последните етапи от предекспедиционната си дейност и пренася по-малко инвазивната си техника в Централата. Обича да заема ролята на инструктор, милеещ за благо на участниците в експедициите, поне по думите на Севърънс. Биологът, уверява те тя, е претърпяла „минимална намеса“. Единственото, което искаш да бъде усилено у биолога, е чувството ѝ на отчуждение към другите хора. Искаш само вътрешно да се настрои колкото може по-добре към Зона Х. Съдейки по докладите, дори не си сигурна, че има нужда от побутване в това отношение. Никой в историята на програмата не се отказвал с такава лекота от името си.

Леко хипнотично внушение, кондициониране, свързано повече с оцеляването в Зона Х, отколкото със съмнителните „добавени стойности“ на Лаури, твърденията му, че е намерил начин за заобикаляне на необходимостта на някакво ниво субектът сам да пожелае да изпълни внушеното действие — „малко фокуси и заместване“. Етапите, които си виждала описани, са идентификация, индоктринация, усиляване и прилагане, но Грейс е попадала на други документи, които си служат със семиотиката на свръхестественото: „материализация, инфестация, потискане и обладаване“.

По-голямата част от вниманието на Лаури е насочено към лингвиста — доброволец с радикални схващания за ценността на свободната воля. Чудиш се дали той предпочита да среща повече или по-малко съпротива. Поемаш удара от брифинга — доклада за напредъка му, дразнещите въпроси дали си помислила за предложението му за хипнозата и кондиционирането и намека, че дори да се опиташ, не можеш да го спреш.

Честно казано, не ти пука за брифинга.

По някое време насочваш Лаури към идеята за разходка до фалшивия фар. Началото на лятото е, времето е още приятно, няма причина да седите във фоайето. Придумваш го, като залагаш на гордостта му и го молиш за пълна обиколка, като взимаш само една тънка папка, която носиш със себе си.

И така, той те удостоява с недотам славната обиколка из миниатюрния си невълшебен свят. Странната кичозност на музиката, долитаща от скритите в земята високоговорители. Далечна, но весела мелодия — не поп, не джаз, не класическа, а нещо, което с бодростта си звучи още по-заплашително.

Показва ти, че боята на върха на малкия откачен фар — какво ли би казал Сол? — е нанесена съвсем точно, както и „проклетите парчета стъкло, които някой е добавил по-късно“. Когато отваря капака в пода, виждаш долу купища неизписани дневници и скъсани, празни листа, сякаш купени от близкия магазин за канцеларски материали. Лещата не работи, но за извинение получаваш урок по история: „Някога, много отдавна, са слагали голяма тлъста птица върху клада и са я палили, за да свети“.

Тази „проклета дупка в земята“, както се изразява Лаури, е най-неточният елемент — стара артилерийска позиция с изтръгнато оръдие, от което е останал тъмен гранитен кръг, водещ със стълба към тунел, който завива и се връща към хълма зад вас, помещаващ повечето инсталации на Лаури. Слизаш няколко стъпала колкото да видиш художествената галерия на Лаури — размазаните, разфокусирани снимки, донесени от различни експедиции и закачени в рамки по влажните стени. Нещо като метаверсия на тунела, пренесена във фалшивия тунел, уверено показваща нещо непознаваемо. Мислиш си за Сол на стъпалата на истинския тунел, спомняш си как се обърна към теб, и те изпълва такова остро презрение към Лаури, че дълго стоиш там и гледаш надолу, притеснена, че се е изписало на лицето ти.

След като издаваш подходящите звуци, илюстриращи колко си впечатлена от всичко, предлагаш да продължите разходката по брега, на „свеж въздух и природа“, и Лаури склонява, победен от тактиката ти да задаваш въпроси за всяко ново нещо пред себе си, защото просто не може да млъкне, когато става дума за собствената му интелигентност. Тръгвате по една странична пътека, водеща на север покрай водата. На

една скала наблизно гнездят гъски, които изглеждат злобно и двама ви, а една видра недалеч в морето те имитира като сянка.

Най-накрая насочваш разговора към БССИ. Вадиш лист хартия — онзи с връзката с „Джак Севърънс“. Посочваш му реда, макар да е подчертан с ярко розово. Представяш му го като нещо смешно, нещо, което би трябвало бездруго да му е известно. Предвид тайното му проучване на детството ти преди постъпването ти в „Съдърн Рийч“.

— Това ли е причината да работите заедно с Джаки? — питаш ти. — Че БССИ е била свързана с Централата — чрез Джак?

Лаури се замисля над въпроса с подобие на усмивка върху грапавото си лице. Усмивка и поглед в земята, който после вдига към теб.

— Затова ли излязохме тук? *За това?* Господи, можеше да ти го кажа и по телефона.

— Предполагам. — Усмиваш се като глупава овца пред разярения нарцистичен вълк. — Само че бих искала да знам. Преди да преминеш границата.

Колебае се, поглежда те косо и внимателно, за да открие някакъв таен мотив или замислен ход, който не е предвидил.

Ти настояваш:

— Страничен проект? БССИ е страничен проект на Централата или...?

— Да, защо не — отпуска се Лаури. — Обикновено подчинено изречение, което може да бъде съкратено всеки момент, без да наруши смисъла.

Понякога обаче подчинените изречения влияят на главните. Понякога ролите на приемника и паразита се объркват, както би се изразила биологът.

— Така си се сдобил със снимката ми при фара.

Това не е въпрос.

— Много добре! — отвръща той с искрено удоволствие. — Много вярно! Мисията ми беше да намеря доказателства, за да се погрижа да ни останеш вярна... и тогава се зачудих как така това го имаше в папката на Централата, а не беше стигнало до „Съдърн Рийч“. Запитах се откъде произлиза — и открих същия ред.

Само че Лаури имаше много по-голям достъп до информация от двете ви с Грейс.

— Много умно от твоя страна. Наистина.

Лаури се надува, гърдите му изпъкват напред; знае, че го ласкаеш, но не може да сдържи самопародията, която всъщност не е никаква пародия, защото кого засяга? Ти си бита карта. Той вероятно вече мисли за ново попълнение на твоето място. Не си си правила труда да изтъкваш името на Грейс; по тази линия работиш върху Джаки Севърънс.

— Идеята според Джек беше много проста. БССИ беше откачена идея, с малка вероятност за резултат, но ако в света наистина имаше нещо необичайно или извънземно, трябваше да го наблюдаваме, да знаем за него. Може би да му влияем или леко да го смушкаме, да дадем подходящи материали и препоръки. А ако в групата се включеха проблемни или нежелани особи, това щеше да бъде добър начин да държим под око и потенциалните подривни елементи... както и удобно прикритие за достигане до места за наблюдение, „скрити пред очите ни“ — методология, по която Централата беше много запалена по онова време. По забравения бряг имаше доста антиправителствени типове.

— Вербувахме или...

— Имахме внедрени агенти, а други убедихме да работят за нас, защото им харесваше да си играят на шпиони. Хора, които намираха тръпка в това. Не им трябваша по-дълбоки основания като Бог и родина. В което сигурно няма нищо лошо.

— Джаки също ли беше въввлечена?

— Джек не просто се пазеше. Когато Джаки започваше, малко му помогна. После дойде в „Съдърн Рийч“ и пак му помогна, за да се погрижи нищо да не излезе наяве. Само че аз разбрах, както ми се случва понякога. Знаеш, нали.

— Попадал ли си на Хенри или Сюзан в документите?

— В това, което съм виждал, никога не са се споменавали имена. Само кодови названия като „Големия влекач“ или „Призрачна активност“, или „Проклетата пържола“. Глупости разни.

Но това не беше истинският въпрос, първият истински въпрос.

— БССИ съдействала ли е съзнателно или несъзнателно за създаването на Зона X?

Лаури изглежда едновременно смаян и необяснимо развеселен.

— Не, не, разбира се. Не, не, не! Затова Джак успяваше да я държи в тайна. Просто се бяха оказали на неподходящо място в неподходящ момент. Иначе щях... щях да взема мерки. — Струва ти се, че би искал да каже: *Щях да ги избия до крак*. — Оказва се, че Джак е въртял всичко това най-вече по своя инициатива — нещо, което, струва ми се, и двамата можем да оценим, нали?

Над вас се издигат стари бараки, колиби, бетонни бункери с бойници.

Вярваш ли на Лаури? Не, определено не.

* * *

Тесният каменист бряг, на който стоите, се намира на известно разстояние от фалшивия фар. По края расте анемична трева, а непосредствено преди водата има линия от камъни, покрити с бели лишеи. Яркото слънце за миг се изгубва в падина от облаци и сенки, а бледосинята повърхност на морето става внезапно сива.

Видрата, която вървеше след вас, се приближава. Лаури намира несеквация ѝ монолог от цъкания и свирукания за непочтителен, може би поради предишни срещи. Разкрещява ѝ се, но видрата продължава да си „говори“ и да изскача на неочаквани места, на които Лаури никога не би могъл да я уцели с камък, колкото и да му се иска. Ти сядаш на камъните, за да погледаш шоуто.

— Проклетата шибана твар. Проклето глупаво животно.

Видрата се перчи с уловената риба, плува по гръб, а очите ѝ се смеят — ако това изобщо е възможно.

Върти се, лъкатуши и изчезва, за да се появи отново. Камъчетата на Лаури подскочат и потъват без резултат, а видрата явно си мисли, че това е игра.

Игра, която ѝ доскучава и по някое време решава да се гмурне за по-дълго. Лаури стои с една ръка на хълбока, а в другата стиска камък и се взира за издайнически вълнички във водата. Като че ли се мъчи да отгатне колко дълго може да задържи дъха си видрата, какво разстояние може да измине под водата и къде би излязла, за да си поеме въздух. Само че тя така и не се появява отново и той просто си остава там с камък в ръка.

Чудовище ли е Лаури? В твоите очи — да, защото знаеш, че когато стисне Централата в хватката си, когато се добере до онези части от нея, които иска да се смеят и танцуват под неговата палка, и когато след това тази хватка, двойниците и огледалните отражения отслабнат, както се случва с всяка власт, основаваща се на терор, на твърде много места ще останат необратими следи от неговата ръка и воля. Призракът му ще броди дълги години и ще слага своя отпечатък върху умовете на хората, така че дори всички подробности за човека, известен като Лаури, да бъдат внезапно заличени от всички системи, те ще успеят да реконструират образа му от силата и мощта на влиянието му.

Изваждаш снимка на мобилния телефон, смушкваш го с нея, принуждаваш го да я вземе. Лаури пребледнява, опитва се да ти я върне, но ти няма да му позволиш. Той държи в едната си ръка снимката, в другата — камъка, предназначен за видрата. Пуска камъка, но не поглежда пак към снимката.

— Лаури, мисля, че излъга за този телефон. Мисля, че това е твоят телефон. От първата експедиция.

Докато изричаш думите, усещаш, че може би стигаш твърде далеч, но след малко ще стигнеш още по-далеч.

— Не знаеш.

— Вече има дълга история.

— Не.

Рязко. Окончателно. Плътено затворено. Автопроклятие. Без възражения. Без ярост. Без сянка от обичайния драматизъм на Лаури. „Не.“ Без никаква възможност да вмъкнеш поне лъч светлина между буквите, така че ще се наложи сама да опиташ, като прекосиш границата.

— За тях ли работиш? Това ли е проблемът?

Нарочно употребяваш това неясно „тях“.

— За „тях“? — Изгарящ смях. — Защо, има ли проблем с телефона?

Още не признава.

— Ти и Зона X имате недовършена работа ли? Има ли нещо, което не си ни казал за първата експедиция?

— Нищо, което да ти помогне.

Вече жлъчно. Към теб, заради засадата или към някой друг?

— Лаури, ако не ми кажеш дали това е твоят телефон, ще отида в Централата и ще им разкажа всичко за БССИ, за миналото си и за начина, по който ти го скри. Ще те съсипя завинаги.

— И себе си също.

— С мен все едно е свършено и ти го знаеш.

Лаури те поглежда и в очите му се четат равни части агресия и тайна болка, изплувала на повърхността.

— Сега схващам, Глория. Поела си на самоубийствена мисия и искаш просто всичко да излезе наяве, дори да не е толкова важно. Е, трябва да знаеш, че ако споделиш с някого, ще...

— Ти си повреден файл с данни — казваш. — Ако приложим собствените ти техники върху теб, Лаури, какво ще намерим в мозъка ти? Какво се е свило там?

— Как, по дяволите, смееш!

Той трепери от гняв, но не помръдва, не отстъпва и на сантиметър. Това не е отричане, макар че вероятно би трябвало да бъде. Чувство на вина? А Лаури вярва ли изобщо в него?

Притискаш го, макар вече да не си сигурна, че това, което казваш, е вярно:

— Комуникира ли с тях по време на първата експедиция? Със Зона X?

— Не бих го нарекъл комуникация. Всичко е в документите, които вече познаваш.

— Какво видя? Как го видя?

Бяхме ли обречени, след като се върна, или още преди това?

— Никога няма да има велика единна теория, Глория. Никога няма да я открием. Не и докато сме живи, не и докато не е станало твърде късно. — Лаури се опитва да обърка нещата, да се измъкне от светлината на прожектора. — Знаеш, че точно сега други, не толкова тайни организации търсят вода на луните на Юпитер. Там някъде може да се крие море. Може да има живот точно под носа ни. Но всъщност винаги го е имало, просто сме твърде слепи, за да го видим. Тези тъпи въпроси... те нямат значение.

— Джим, това е доказателство за контакт. Намирането на точно този мобилен телефон в Зона X.

Той говори за разпознаване, за разбиране от някакъв тип.

— Не — случайно е. Случайно. Случайно.

— То иска да говори с теб, Джим. Зона Х иска да говори с теб. Ииска да те пита нещо, нали?

Не знаеш дали е вярно, но си сигурна, че можеш да го накараш да се изпусне от страх.

Имаш чувството, че между двама ви с Лаури има някакво забавяне на времето, пропаст или разстояние, много, много широко разстояние. В очите му блести нещо древно и се взира в теб.

— Няма да се върна — казва той.

— Това не е отговор.

— Да, моят телефон е. Моят шибан телефон.

Дали виждаш Лаури такъв, какъвто е бил веднага след връщането си от първата експедиция? Колко дълго може човек да се придържа към даден модел или процес, въпреки че е фундаментално увреден? „Мисля, че това е санаториум за душевноболни — казва Уитби. — Но това важи и за останалата част от света.“

— Не се ли уморяваш с времето? — питаш ти. — Вечно да се движиш напред, но никога да не стигаш до края? Никога да не можеш да кажеш истината на някого?

— Знаеш ли, Глория, ти никога няма да разбереш какво беше тогава, първия път — да преминеш през вратата в границата, да се върнеш обратно. Дори и хиляда пъти да прекосиш границата. Ние бяхме пожертвани и изгубени. Преминавахме през врата от призраци към място, обитавано от призраци. А после ни казаха да се оправяме. До края на живота си.

— Ами ако Зона Х дойде да те потърси?

Погледът на Лаури още е някак далечен, сякаш не е там, не стои пред теб, но той е свършил, стигнал е до края и се отдалечава, без дори да те погледне.

Повече никога няма да го видиш и това временно облекчение влива жизнени сокове в крачката ти; слънцето се връща и видрата се връща, а ти сядаш на брега и я гледаш как лудува и играе, и се надяваш тези няколко минути никога да не свършват.

0024: ПАЗАЧЪТ НА ФАРА

... ще раздам семената на мъртвите за да споделя с червеите събрани в мрака... През нощта чух: сова, козодой, няколко лисици. Благословия. Облекчение.

Прожекторът на фара беше тъмен. Беше тъмен и нещо се опитваше да се излее от Сол или да премине през него на път за някъде другаде. *Сенките на пропастта са като венчелистчета на чудовищно цвете което ще разцъфне в черепа и ще разшири съзнанието повече отколкото човек може да понесе но независимо дали ще изгние под земята или върху зелените поля или в морето или в самия въздух всичко ще бъде разкрито блажено в познанието за душащия плод.*

Още беше в шок от бара и вярваше, че ако се върне, ще докаже, че това е било будно видение или даже отвратителна шега. Ударите на кървавите пръсти на Стария Джим по клавишите на пианото. Изражението на Сейди, сякаш е погубена, предадена от собствените си думи. Брад, неподвижно впил поглед в стената, сякаш някой го е вкаменил на място. Слава богу, че Труди вече си беше тръгнала. Какво щеше да разказва на Глория, когато отново се видят? А какво ще разкаже на Чарли?

Паркира, стигна криво-ляво до фара, отключи вратата, тресна я след себе си и остана запъхтян в преддверието. Искаше да се обади в полицията, да им каже да отидат в бара, да проверят как е Стария Джим и останалите. Искаше да се обади в полицията, а после да се опита да намери Чарли в морето и да се обади на всички останали, за които се сети. Защото тук явно ставаше нещо ужасно, нещо повече от неговото заболяване.

Никой обаче не вдигаше. Никой не отговаряше. Телефонът беше мъртъв. Можеше да изтича, но къде? Светлината беше угаснала. Светлината беше угаснала.

Въоръжен със сигнален пистолет, Сол се запрепъва нагоре по стълбите, като с една ръка се подпираше на стената. Тресчицата е била

ухапване от насекомо. Или първоначален сондаж за нещо. Или натрапник. Или нямаше нищо общо с всичко това. В този момент той се подхлъзна и едва не падна. Имаше особена влага на стъпалата и нещо размазано по стената, което остана по ръката му и той я изтри в джинсите си. Леката бригада. Бяха му дали експериментален опиат или го бяха облъчили с апаратурата си. *И ръката на грешния ще ликува, защото няма грях в сянка или светлина, който семената на мъртвите да не могат да простят.*

Близо до върха свистеше отривист вятър и той се зарадва на хладината, защото тя му показваше, че съществува и свят извън съзнанието му, помагаше му да отрече симптомите, които отново се бяха промъкнали. Усети силно увличане като от приливна вълна и вибрацията, която го съпътстваше, а после изведнъж пламна.

Или може би гореше целият фар? Защото на върха на стълбището го очакваше ярко сияние, а не слабата зелена фосфоресценция, която сега се излъчваше от стените и стъпалата. Не, това беше остра светлина, която знаеше целта си — и той виждаше това. Но не беше светлината на прожектора и той за миг се поколеба. Отпусна се на едно стъпало; не беше сигурен, че иска да види що за нов прожектор е заменил стария. Ръцете му трепереха. Целият се тресеше. Не можеше да изхвърли пръстите на Стария Джим от мислите си, нито думите от проповедта, която продължаваше да се разгръща безпрепятствено в главата му. Не можеше нито да ѝ се противопостави, нито да я държи настрана.

Но сега това беше неговото място и той не можеше да го изостави.

Стана. Обърна се. Влезе в помещението с прожектора.

Килимът го нямаше.

Капакът в пода беше отворен.

Отдолу струеше светлина. Светлина, която се въртеше в кръг и извиваше, сякаш имаше дисциплината да не се стича по пода и да се отразява от тавана, а вместо това имитираше врата, стена, издигаща се от помещението за наблюдения.

Стиснал здраво сигналния пистолет, Сол тихо се промъкна до капака в пода и светлината. Чувството, че стълбите зад гърба му са станали още по-странни и не бива да се обръща, се усили. Коленичи и

надникна в помещението долу. Усети топлината на светлината по лицето и шията си, сякаш изпепели брадата му.

Първо видя огромна могила от хартия и нещо като бележници, внушителен бегемот, разхвърляна библиотека от сенки и отражения, които постоянно се фокусираха и разфокусираха — призраци и измислици, виещи се и питащи, но не точно присъстващи; запис, който той не разбираше, защото още не съществуваше.

После очите му се приспособиха и той видя източника на светлината: едно цвете. Чисто бяло цвете с осем венчелистчета на върха на познато растение, чиито корени се криеха в купчината хартии. Растението, което го бе примамило преди толкова време на поляната край фара и с блещукането си го бе изкушило да се наведе и да го докосне.

Някъде отвътре се надигна почти свещена сила, която изпълни Сол, така че му се зави свят. Сега и от него струеше светлина, спускаше се надолу през отвора в пода, за да се свърже с нещата отдолу, и той усети как нещо го притегля, нещо го притиска здраво... нещо го разпознава.

Той с негодувание се изправи, разперил ръце за равновесие до ръба, загледан в тази вихрушка от венчелистчета — до момента, в който не можеше повече да се съпротивлява и политна надолу в чисто бялата корона на огнения кръг, на струпването от пламъци, и изгарянето бе толкова чисто, че превръщането в пепел носеше облекчение, обгърнато в светлината, която сега освещаваше не само него, но и всичко около него, и свързваше получаващия и полученото.

Ще пламне огън, който знае името ти, и в присъствието на душация плод пламъкът му ще добие всяка част от теб.

Когато дойде на себе си, лежеше по гръб на пода на стаята за наблюдение и гледаше нагоре. Нямаше никаква купчина бележници. Нямаше никакво невъзможно цвете.

Само телата на Хенри и Сюзан, без видими рани по тях, но с безизразни лица, които ги правеха още по-призрачни. Сол се отдръпна, изпълзя на страни, без да откъсва поглед от тях. В сенките можеше да открие увехналите, изсъхнали останки на растение, но той нямаше друго желание, освен да напусне това място.

Изкачи се по стълбата.

Пред отворената врата към парапетите навън стоеше познат силует. Силует с оръжие.

Невъзможно, но това беше Хенри.

— Мислех, че няма да те има по-дълго, Сол — каза Хенри с далечен глас. — Мислех, че може дори да не се прибереш тази вечер. Да отидеш при Чарли... само че Чарли е за риба, а Глория е при баща си. Не че тя би излязла толкова късно вечерта или би ти помогнала. Но просто да знаеш за какво става дума.

— Убил си Сюзан — каза Сол, макар че още не му се вярваше.

— Тя искаше да убие мен. Не повярва на това, което открих. Никой от тях не повярва. Даже и ти.

— Убил си *себе си*.

Близнака си. Знаеше, че дори да имаше значение, не би могъл да стигне навреме до сигналния пистолет, нито да направи и две крачки, за да побегне през глава по стълбите, преди Хенри да е застрелял и него.

— Странно нещо — отвърна Хенри. Ако допреди малко беше неясен, наранен, нуждаещ се от утеха, сега отново се бе фокусирал. — Странно е да убиеш себе си. Мислех си, че е привидение. Но може би Сюзан е била права.

— *Кой си ти?*

Той не му обърна внимание.

— Намерих го, Сол, казах ти, че ще го намеря. Или то ме намери. Само че не беше това, което очаквах. Знаеш ли какво е, Сол?

Каза го почти умолително.

Нямаше добър отговор за въпроса му.

Сол направи две крачки към Хенри; струваше му се, че се гледа отстрани. Беше албатрос, който се носи неподвижно високо във въздуха, плъзга се под облаците и тъмните им коремни, координата от сянка и светлина, която не спира да се движи, скитаща се географска ширина и дължина, а далече долу, в стаята с прожектора, стоят Сол и Хенри.

Сол направи трета крачка, воден от растението, което се бе превърнало във фар в съзнанието му.

На четвъртата крачка Хенри го простреля в рамото. Куршумът проби тялото му и излезе от другата страна, но Сол не усети нищо. Той

още се носеше във висините, твърдо решен да следва пътя си, яхнал термалите, животно, което никога не слиза на земята, а само лети ли, лети.

Блъсна се в Хенри, притисна кървящото си рамо в гърдите му и двамата се олюляха през вратата към парапета. Пистолетът на Хенри излетя от ръката му и падна на пода. Отблизо, взрян в очите му, Сол имаше чувството, че този човек е някъде далеч във времето и пространството — имаше пропаст или разстояние между възприемането, разпознаването и реакцията: послание, което идваше при него много отдалеч. Сякаш Хенри се бореше със съвсем друга, съвсем различна ситуация... макар на някакво ниво все още да можеше да го прецени, да го осъди. *Скриваш лицето Си — объркват се, отнемаш духа им — умират и в пръстта си се връщат.*^[1]

Защото Хенри теглеше и двамата към парапета. Защото Хенри го държеше здраво и теглеше и двамата към парапета. И питаше Сол:

— Какво правиш?

Само че не беше Сол, а Хенри, но явно не го разбираше.

— Това си ти — успя да каже албатросът, — ти го правиш, не аз.

— Не, не съм аз!

Вече обзет от паника, Хенри се гърчеше и се мъчеше да се отскубне, но продължаваше да тегли към парапета, и то още по-бързо, а в същото време молеше Сол да спре това, което той не можеше. Но очите му не излъчваха същото като думите.

Хенри се удари силно в парапета, след секунда и Сол, увлечен от инерцията, а после двамата се преметнаха и едва тогава, когато беше твърде късно, Хенри го пусна; въздухът изтръгваше раздиращи писъци от гърлото му, а Сол летеше до него в студения, празен въздух — падаше твърде бързо, твърде далеч, докато част от него продължаваше да го гледа отгоре.

Прибойт се надигаше като бели пламъци, обхождащи пясъка.

Огън дойдох да туря на земята, и колко бих желал да беше вече пламнал!^[2]

Страховитият, глух удар и пропукването, когато падна на земята.

[1] Пс. 103:29. Б.пр. ↑

[2] Лук. 12:49. Б.пр. ↑

0025: КОНТРОЛ

В този краен момент, когато почти не можеше да се движи или говори, Контрол беше обзет от безмерно чувство на свързаност, усещане, че нищо не може да бъде истински отделно от него, също както бе открил, че и най-произволните драсканици в бележките на директора са част от по-голям модел. И въпреки повишаващото се налягане и силната болка, болка, която нямаше скоро да го остави, ако изобщо някога се случеше, в него се надигна мощна музика, която той не разбираше докрай, докато се плъзгаше и пързаяше по витите стълби и от време на време се издърпваше, лявата му ръка висеше безполезна до тялото му, безчувственият му юмрук стискаше издяланата фигурка от баща му, сиянието бликаше от устата и очите му и едновременно с това го изпълваше, сякаш Пълзящият беше ускорил процеса. Плъзгаше се донякъде защото се променяше, знаеше това, виждаше, че вече не е съвсем човек.

Уитби още беше с него, стар приятел, макар че и Лаури се кискаше и мятеше някъде отзад; той стискаше фигурката на баща си, колкото можеше по-здраво — единственият талисман, който му беше останал. *Тази машина или създаване, или съчетание от двете, която може да управлява молекулите, да съхранява енергия, където поиска, да крие намерението и машинациите си от нас. Която живее с ангели в себе си и със следите от собствения си тероар, с нотките на родната си земя, в която не може никога да се върне, защото вече не съществува.*

Въпреки всичко Пълзящият беше използвал съвсем евтин номер: Контрол беше видял майка си да стои там и беше намерил мрачно, първично задоволство от факта, че е разпознал заблудата, която нямаше власт над него — човек, на когото беше простил, защото как можеше да не ѝ прости, щом стои на такова място? Беше свободен, свободен, още преди Пълзящият да го удари толкова силно. Но дори тогава Контрол някак си знаеше, че тази болка е случайна, не е по волята на Пълзящия, а нищо в езика и комуникацията не би могло да прехвърли мост през пропастта между човешките същества и Зона Х.

Че всичко, доближаващо се до сходство, би било подклас на Зона X, функциониращ на най-примитивното ѝ ниво. Стрък трева. Синя чапла. Каdifена мравка.

Контрол изгуби представа за времето, за скоростта си на спускане, за преобразяването си. Вече не знаеше дали в него има и частица човешко — когато с болка, гадене и пълзене, а може би в галоп, той стигна до най-древното стъпало на стълбището, до ослепителната бяла светлина на дъното, оформена като безсмъртното растение, като комета, профучаваща, но неподвижна, и сега решението да се напегне докрай, да пробие агонията и тази лъчиста заповед да се обърне назад, за да навлезе в... какво? Не знаеше, знаеше само, че биологът не е стигнала дотук, а той е. Беше стигнал дотук.

„Контрол“ отново отпадна. Сега той беше синът на мъж, който е бил скулптор, и на жена, живяла в коварен свят на тайни.

Фигурката на баща му падна от ръката му, изтропа на стъпалото, спря на стълбите до знаците и символите, оставени от предшествениците му. Драсканица на стената. Празна обувка.

Той подуши въздуха и усети паренето и топлината под лапите си, почувства силата им.

Само това му беше останало, но нямаше да умре на стълбата, нямаше да изстрада последното поражение.

Джон Родригес се издължи по последните стъпала и изскочи в светлината.

0026: ДИРЕКТОРЪТ

Две седмици преди дванайсетата експедиция старият, очукан телефон се прибира у дома с теб. Не помниш да си го взимала. Не знаеш защо охраната не те е спряла. Той просто е там, в дамската ти чанта, а после на плота в кухнята. Сецаш се за обичайните заподозрени. Може би Уитби е по-странен дори отколкото си мислиш или Лаури се забавлява за твоя сметка. Но какво от това? Просто ще го върнеш на сутринта.

По това време границата между работата и дома вече отдавна е заличена — носиш документи вкъщи, работиш, записваш си разни неща на листчета хартия, а понякога и на листа, както правеше като дете. Отчасти защото ти е приятно да си представяш как Лаури получава техни снимки в докладите си, но и защото тези материали ти изглеждат някак по-безопасни, макар и да не можеш да обясниш защо, просто повишено чувство за „допир“, блуждаещо в документите, присъствие, което не можеш да посочиш или оцениш. Ирационална мисъл, идея, която просто ти хрумна късно една вечер, докато работеше. Редовно отскачаш до банята, за да повърнеш — страничен ефект на лекарството, което взимаш заради рака. Извиняваш се на разсилния и изръсваш първата глупост, която ти хрумва, стига да не е, че си болна: „Бременна съм“. Бременна с рак. Бременна с възможност. Понякога това те разсмива. Ти, мой скъпи алкохолизиран ветеран в края на бара, искаш ли да бъдеш баща?

Не ти е вечер за „Чипърс“, за шумни брокери и кимащи пияници. Уморена си от допълнителното обучение, заради което е трябвало да пътуваш на север до Централата и да се включиш заедно с другите членове на експедицията, за да бъдеш подготвена за водач на групата. Да разбереш изцяло употребата на хипнотичните команди, да схванеш важното значение и конкретните детайли на черните кутийки с червени лампички, които помагат за активиране на подчинението.

Затова, вместо да излезеш, си пускаш музика, после я сменяш с телевизия, защото мозъкът ти се е сварил. Чуваш звук в коридора, от другата страна на кухнята — нещо просто се намества на тавана, но те

обезпокоява. Отиваш да погледнеш, но там няма нищо; въпреки това взимаш брадвата, която държиш под леглото за самозащита. Връщаш се на дивана, за да гледаш детективски филм, заснет преди трийсет години в южните щати. Изгубени места, които вече не съществуват и никога няма да се върнат. Пейзаж, който те преследва от миналото — толкова много неща са си отишли, просто ги няма. Докато колите се преследват, ти гледаш фона като семейна снимка, която никога не си виждала.

Задрямваш. Събуждаш се. Пак задрямваш. После чуваш как нещо пълзи — тихо и меко по кухненските плочки, точно извън полезрението ти. Прогаря те ужасено втрисане. Към звука се добавя бавно драскане с нокти, което не можеш да разпознаеш и да се досетиш какво се е вмъкнало в дома ти. Дълго време не помръдваш, чакаш, за да чуеш още нещо, макар да не ти се иска. Мислиш си, че може никога да не станеш и да отидеш в кухнята, за да видиш що за животно те чака там. Но то продължава да се движи и да вдига шум, а ти не можеш вечно да седиш. Не можеш просто да седиш.

Затова ставаш, взимаш брадвата, отиваш до кухненския плот, надигаш се на пръсти, за да надникнеш към пода, но натрапникът се е свил отляво, където не виждаш. Ще трябва да заобиколиш и да се изправиш пред него.

Сляп и кисел, дращещ и масивен, по пода тича старият мобилен телефон и се опитва да се измъкне от теб. Или да се скрие в шкафовете. Само че сега не се движи. Откакто го гледаш, си стои на едно място. Дълго време се вираш шокирана в него. Може би от изненада или като защитен механизъм единствената ти мисъл е, че работата ти те е последвала у дома. Не си в състояние да мислиш за друго, освен за чудовищното нарушаване на личното ти пространство. В реалността или в съзнанието ти.

Вдигаш с трепереца ръка телефона от пода, стиснала брадвата в другата. Чувстваш топлината му, степеното усещане за кожа по телефона, създаващо текстурата на човешка кожа. Взимаш металната кутия, в която държиш известията от данъчните, изсипваш ги в найлоново пликче, прибираш телефона в нея, заключваш я и я оставяш върху кухненския плот. Устояваш на изкушението да я метнеш в задния двор или да отидеш с колата до реката, за да я изхвърлиш в мрака.

Вместо това изравяш една пура от кутията, заровена под дрехите в стаята ти. Суха е и се рони, но не ти пука. Запалваш, а после отиваш в кабинета си и прибираш всички бележки, които си донесла у дома, в найлонов плик. Всички недоказуеми теории. Всички откачени истории, събрани от разказите на участници в стари експедиции. Всички неразбираеми драсканици. Тъпчеш ги яростно и през цялото време крещиш на Лаури, защото наднича в мислите ти, ангажиран в някаква своя мисия. Съскаш му: върви на майната си! Не влизай тук. Само че той вече е вътре — единственият човек, който е достатъчно изкривен и знае, каквото е необходимо, за да ти причини това.

Намиращ бележки, за които не си сигурна, че помниш да си писала, и не можеш да кажеш с положителност, че са били там и преди. Не са ли повече, отколкото трябва? И ако е така, кой е написал другите? Нима Уитби се е промъкнал в кабинета ти, за да ги остави с надеждата, че ти помага? И то като подправи почерка ти? Устояваш на импулса да ги извадиш от плика, да ги подредиш отново, да се оставиш да бъдеш затисната от непоносимата им тежест. Отнасяш плика с лудости навън заедно с чаша червено вино и докато пушиш в каменното дворче, включваш скарата, макар да знаеш, че приближава буря и дори усещаш първите капки; чакаш една-две минути и с ръмжене изсипваш плика върху пламъците.

Ти си едра, авторитетна жена, която изгаря в задния си двор куп секретни документи, касови бележки и други вещи, отразяващи баналността на живота ти и преобразени в „доказателство“ за надрасканото върху тях. Напръскваш ги с разпалваща течност, за да влошиш още повече или подобриш положението, и хвърляш тези неспирни, безсъдържателни, глупави, нелепи, жалки остатъци отгоре, палиш клечка кибрит и гледаш как всичко изригва в облаци насълзваещ, жлъчен дим. Сгърчени и почернели, безсмислени листа. Няма значение, защото в главата ти още трепка малка светлинка, която не можеш да угасиш, свещ в мрака на тунела, който всъщност е кула, която всъщност е топографска аномалия, която всъщност си ти, протягаща ръка, за да докоснеш лицето на Сол Еванс. Твърде много е. Отпускаш се до стената и гледаш как пламъците се вдигат и снишават, а после изчезват. Не стига. Вътре има още — на масичката до диванчето, на кухненския плот, на лавицата в спалнята; ти си посипана с тях, давиш се с тях.

В долната част на задния двор прозорците светят, работи телевизор. Мъж, жена, момче и момиче седят на дивана в тържествена тишина и гледат спорт. Не говорят. Не правят нищо друго, освен да гледат. Определено не желаят да погледнат към теб, сред все потлъстите дъждовни капки и цвъртящите хартии в огъня.

Ами ако се прибереш, отвориш кутията и се окаже, че мобилният телефон не е мобилен телефон? Ако прибирането му е било шега? Трудно се сдържаш. Ами ако отново занесеш телефона за проба и не се установи нищо необичайно? Ами ако се прибереш и видиш, че телефонът не е обикновен и докладваш на Лаури, а той се изсмее и те обяви за смахната? Или кажеш на Севърънс, докато телефонът просто си седи там, а ти се превръщаш в компрометиран директор на агенция, все още нерешила основната загадка, около която се върти съществуването ѝ? Ами ако ракът ти се разрасне и те погълне, преди да си успяла да преминеш границата? Преди да си успяла да придружиш биолога от другата страна.

Ти и твоята пура, и чашата с вино, и силната музика на грамофона, който дори не помниш да си купувала, и идеята, че всичко това някак ще задържи мрака, ще възпре мислите, кипящи в главата ти — студенината, която те обхваща, като че ли Господ сама те е приковала с електричния си блажен поглед като пеперуда върху стиропора на посредствена колекция.

Бурята връхлита и ти хвърляш пурата, но оставаш там, замислена за невидимата граница и безкрайните хипотези, които вече напомнят на налудничава религия... и си пиеш виното, по дяволите, цялата бутилка свършва, но полза няма, все още не искаш да влезеш вътре, за да срещнеш... каквото и да било.

— Каж ми нещо, което не знам! Каж ми нещо, което не знам, мамка му! — крещиш в мрака и хвърляш чашата си в нощта, а после, без да помислиш, падаш на колене в дъжда, мълниите и калта, и не знаеш дали това е акт на неподчинение или на болка, или просто егоистичен рефлекс за дописване на мелодията. Наистина не знаеш, също както не знаеш дали мобилният телефон там вътре действително се е движил и оживял.

Изгорелите бележки вече са подгизнали и падат на мокри, слепени буци от пепел от ръба на преливащата скара. Във въздуха летят последни искри и една по една мигват и угасват.

Най-после ставаш. Изправяш се от калта, под дъжда, и влизаш вътре; изведнъж всичко става страшно студено и спокойно. Отговорът не се крие в задния ти двор, защото никой няма да дойде и да те спаси, дори да му се молиш. Особено ако му се молиш. Ти си сама, винаги си била сама. Трябва да продължиш напред, докато не можеш да направиш и крачка повече.

Трябва да устоиш. Почти успя. Можеш да стигнеш до края.

Прекратяваш разследването на БССИ. Прекратяваш разследването на фара. Оставяш в кабинета си останалите бележки, които са много, много повече от изгорените у дома в безсмисления ти опит за катарзис.

— Случвало ли се е някой да изгори къща? — питаш Брокерката по-късно същата вечер, когато се отбиваш в бара да пийнеш набързо няколко коктейла, които ще те приспят, а после пак ще те събудят, за да се въртиш неспокойно в леглото посред нощ.

Светлината е мъждива, телевизорът свети безмълвно, с тихо далечно жужене, звездите по тавана проблясват от въртящите се прожектори на боулинга. Някой е пуснал мрачна кълтри песен на джубокса, но и тя звучи сякаш много отдалеч: *Нещо в сърцето не изтрая. Понякога ролята си трябва да играя.*

— О, да — отвърща тя и се впуска в една от любимите си теми, както се изразява ветеранът в пристъп на внезапно остроумие. — Най-обичайното е палеж заради застраховката. Или бившият се опитва да изгори къщата на жена си след нанасянето на новото гадже. В повечето случаи обаче не се открива никаква причина. Имах един тип, който просто изпитал порив да запали пожар; просто стоял и гледал, докато всичко се обвива в дим. После ревеше и се чудеше защо го е направил. Сам не знаеше. Е, сигурно е имало причина, винаги съм си мислила така. Нещо, което не е можел да признае даже пред себе си или просто не е знаел.

Гневът се опитва да се отскубне от теб; проявява се като подозрение, което те гризе от известно време.

— Ти не си брокер. Изобщо не си никакъв брокер.

Тя е новопоявила се дума в бележките ти, тя е мобилен телефон, който не си стои на мястото.

Трябва ти чист въздух, излизаш навън, на чакълестия паркинг, под несигурната светлина на напукана улична лампа. Още чуваш музиката, която гърми вътре. Лампата грее отгоре върху теб и масивното туловище на хипопотама в края на игрището за мини голф, което хвърля широка овална сянка. Очите му са празни и стъклени, зейналата му уста е бездънно пространство, в което не би пъкнала ръка, колкото ще безплатни игри да ти обещава Чипър.

Ветеранът излиза навън.

— Права си, не е брокер — казва той. — Уволниха я. Вече повече от година е без работа.

— Няма проблем — отвръщаш. — И аз не съм шофьор на камиони.

Той трагично те пита дали искаш да влезете и да потанцувате. Не, не ти се танцува. Но нямаш нищо против, ако се облегне с теб на хипопотама, за да си поприказвате. Нищо конкретно. Просто за обичайните, ежедневни неща, които ви се изплъзват.

Растението остава в хранилището-катедрала. Мишката на Уитби остава на тавана... през повечето време. Последните дни преди дванайсетата експедиция телефонът мигрира на бюрото ти като тайно напомняне. Не знаеш дали да се тревожиш повече, когато е при теб или когато не го виждаш.

0027: ПАЗАЧЪТ НА ФАРА

Сол се събуди, легнал по гръб под фара и покрит с пясък, а Хенри лежеше свит до него. Още беше тъмно, в черното небе се процеждаше наситено синьо, но необятното пространство беше изпъстрено със звезди. Знаеше, че умира, че сигурно е натрошен на стотици парчета, но не се чувстваше така. По-скоро изпитваше особено безпокойство, което постоянно нарастваше, без да крие нищо зад себе си. Нямаше я агонията от падането, от пронизващата болка от счупените кости. Нищо подобно. Може би беше в шок?

Сиянието обаче беше там, заедно с нощта, която го гледаше с хиляди блестящи очи, и успокоителният плисък и шепот на прибоя, а когато се обърна настрани с лице към морето, видя тъмните сенки на нощните чапли с характерните гребени; кълвяха малките сребърни рибки, които се гърчеха в мокрия пясък.

Изпъшка и макар да очакваше да падне отново, което така и не стана, Сол се изправи без залитане и подпиране, изпълнен със страховита сила. Дори рамото му беше добре. Не беше ранен или пък беше толкова тежко ранен и дезориентиран, че явно краят му приближаваше. Всичко, което минаваше през главата му, се превеждаше с думи, тревогата му се изразяваше с език и той отново я потисна, защото някак знаеше, че ако я пусне наяве, значи се е предал и не му остава много време.

Вдигна очи към прожектора и отново си представи падането. Нещо вътре го беше спасило, беше го защитило. Когато се удари в земята, не беше той — полетът се беше превърнал в спокойно, леко падане, като какавида, нежно целунала земята. Беше намерил покой, сякаш попаднал на предопределеното си място.

Погледна към Хенри и видя, въпреки гъстия мрак, че и той е още жив, вперил далечен поглед в него като звездите горе. Този поглед идеше към Сол от през векове и необятни, непреодолими разстояния. Блажен и смъртоносен. Жалък убиец. Паднал ангел, опустошен от времето.

Сол не искаше да усеща този поглед върху себе си. Отдалечи се от Хенри, слезе по-близо до водата. Чарли беше някъде там, в морето, и ловеше риба. Искеше му се да е до него, но беше готов да го отблъсне, да го запрати още по-далеч, та това, което бе обладало него, да не засегне и приятеля му.

Тръгна към купчината камъни, по които обичаше да се разхожда Глория, сгушили езерца от прилива. Седна тихо и се опита да си върне усещането за самия себе си.

Струваше му се, че вижда в морето гърбовете на левиатаните, които се надигаха през повърхността, а после се връщаха в дълбините. Усети миризма на мазут, бензин и химикали; водата вече стигаше почти до краката му. Плажът беше осеян с пластмаси и други боклуци, почернели парчета метал, варели и тръби, пълни с водорасли и рачета. Останки от кораби. Изхвърлени предмети, каквито не бяха докосвали този бряг, а сега бяха тук.

Звездите се движеха с бясна скорост по безлунния небосклон и той чуваше гръмовните им писъци, докато се стрелкаха все по-бързо и разпадаха с дълги ленти и флагове от светлина.

Хенри се приближи като тромава сянка. Сол не се страхуваше от него.

— Мъртъв ли съм?

Хенри не отговори.

След миг:

— Ти вече не си истинският Хенри, нали?

Онзи пак не отговори.

— Кой си?

Хенри погледна към Сол и отново отмести очи.

Чарли в лодката, наред морето, ловеше риба в нощта, далеч от всичко това, каквото и да беше то; чувството набъбваше в Сол като живо и се мъчеше да излезе от него. С все по-голяма сила.

— Ще видя ли отново Чарли?

Хенри се обърна и тръгна по плажа, натрошен и нестабилен. След няколко крачки още нещо в него се пречупи и той се строполи върху пясъка, пропълзя няколко метра и замря. *И ръката на грешния ще ликува, защото няма грях в сянка или светлина, който семената на мъртвите да не могат да простят.*

Надигаше се нещо като вълна. Нещо приближаваше към него. Почувства се едновременно слаб и неуязвим. Така ли ставаше? Това ли бе един от начините Бог да те прибере?

Не му се искаше да си тръгне от света, но вече знаеше, че го напуска или светът напуска него.

Сол успя да се качи в пикапа си. Чувстваше как болестта прелива, знаеше, че каквото и да се случи, той няма да може да го контролира, защото то не бе в нечия власт. Не искаше обаче да стане тук, на брега, близо до фара. Не искаше изобщо да се случва, но знаеше, че решението не зависи от него. В главата му избухваха комети; видение на ужасяваща врата и онова, което бе излязло от нея. Подкара по коловозите на пътя, като от време на време завърташе бясно кормилото в опит да избяга от себе си, макар да беше невъзможно. Мина през спящото село. Черен път след черен път. Чарли в морето. Добре, че не беше там. Главата му пулсираше. Сенките раждаха сенки, от устата му напиреха думи, които нямаха търпение да излязат навън; шифър, който не можеше да разгадае. Имаше чувството, че нещо е приковало вниманието си върху него. Не можеше да избяга от усещането за радиосмущения и вълни, комуникация, притискаща границите на мозъка му.

Нямаше как да продължи; сигнал бе до най-отдалечената част на забравения бряг — боровата гора, върху която никой нямаше претенции, която никой не желаше, в която никой не живееше. Спря и слезе. Силуетите на тъмните дървета, звуците на совите, безбройните шумоления, лисицата, която се спря и го погледна без страх, звездите, които се въртяха и стрелкаха горе.

Запрепъва се в мрака, подпираше се на палмите и клоните на храстите, пробиваше си път през шубраците, стъпи с крак в черната вода, отдръпна се назад. Остра миризма на лисича пикня, усещане за животно или животни, които го гледат. Опитваше се да запази равновесие. Опитваше се да запази самообладание. В главата му обаче се отваряше цяла вселена, пълна с образи, които не разбираше и не можеше да разбере.

Цъфтящо растение, което не може никога да умре.

Дъжд от бели зайци, посечени посред скока си.

Жена, която се навежда над скално езерце, за да докосне морска звезда.

Зелен прах от труп, разнесен от вятъра.

Хенри, застанал на върха на фара, гърчи се и трепери, докато приема сигнали някъде от много, много далеч.

Мъж с военна униформа, който се препъва по забравения бряг, а всичките му другари са мъртви.

И светлина, която го намери отгоре, прикова го на място и извърши някаква жизненоважна трансакция.

Усещане за мъртви листа. Миризма на пламтящ огън. Далечен лай на куче. Вкус на пръст. Над главата му — преплитащи се клони на борове.

В съзнанието му се издигаха странни разрушени градове, а с тях и искра, обещаваща спасение. И каза Бог, че е добро. И каза Бог: „Не се съпротивлявай.“ Само че единственото му желание беше да се съпротивлява. Вкопчен в Чарли, в Глория, даже в баща си. Баща му, който проповядваше, изпълнен с вътрешна светлина, сякаш обладан от нещо по-велико и неподвластно на езика.

Накрая Сол не можеше да продължи повече в тази пустош, с него беше свършено и го знаеше, заплака, падна и почувства как това нещо в него пуска котва в земята; усещането бе чуждо като всичко останало и в същото време някак познато, сякаш му се е случвало стотици пъти. Едно съвсем малко нещо. Тресчица. И в същото време голямо като цели светове, и той никога нямаше да го разбере, дори когато го превземеше напълно. Последните му мисли, преди мислите му да станат чужди и повече никога — негови: може би в това няма нищо срамно, може би мога да го понеса, да се преборя. Да се примиря, но без да се предавам. И погледна назад зад себе си, към морето, неспособен да каже името, само три прости думи, които изглеждаха крайно недостатъчни, но други нямаше.

Малко по-късно се събуди. Беше зимна утрин и студеният вятър духаше в яката на палтото му, докато вървеше тежко по пътеката към фара. През нощта бе вилняла буря и от лявата му страна океанът се простираше сив и мътен отвъд шумолящите, полюшващи се стръкове морски овес. Стихията беше изхвърлила на брега наноси, бутилки, избелели шамандури и една мъртва акула чук, оплетени във

водорасли, но не беше нанесла съществени щети нито тук, нито в селото.

В краката му се стелеха ниски калини и сиви магарешки бодили, които щяха да цъфнат в лилаво през пролетта и лятото. Езерата отдясно бяха тъмни, пълни с мърмореци гмурци и звънарки. По клоните на дърветата подскачаха косове, после се вдигаха, взривени от паника при вида му, за да накацат отново на бърбривите си седенки.

В свежата миризма на сол във въздуха се долавяше нотка от пламък: от някоя къща наблизно или още димящ лагерен огън.

0028: ПРИЗРАЧНАТА ПТИЦА

Пълзящият беше зад тях. Думите бяха зад тях. Това беше просто подземен тунел в топъл ден. Просто вода. Просто място, от което излизаха.

Призрачната птица и Грейс не разговаряха много. Нямахме какво да си кажат, между тях лежеше цял свят. Тя знаеше, че Грейс не я възприема като човек, но нещо в нея явно ѝ вдъхваше достатъчно спокойствие, за да продължава да върви до нея, да ѝ вярва, когато казва, че се е променило нещо друго, освен климата, че трябва да се насочат към границата и да видят какво е то. Във въздуха се носеше миризма на боров прашец, наситен, златен и зрял. В храстите и дърветата се гонеха мушитрънчета и жълти дървесници.

Не срещнаха никого, а животните, макар и диви, изглеждаха някак непредпазливи. Поне не се страхуваха от тях. Призрачната птица се замисли за Контрол в тунела. Какво ли бе намерил долу? Дали бе стигнал до истинската Зона X или смъртта му се бе оказала катализатор на промяната, която тя бе усетила във всичко наоколо? Дори сега не можеше да види ясно Контрол, знаеше само, че липсата му е загуба и тъга за нея. Той бе присъствал в почти целия ѝ живот — в истинския, живян живот, който имаше сега, не онзи, който бе наследила. А това все още означаваше нещо.

В мига, в който Контрол премина през вратата далече долу, тя видя как той и търсачите на Пълзящия отпадат, как цялата система се скрива в мрака след него. Последва малък земен трус и стените на тунела потрепериха един-два пъти, после отново застинаха. Знаеше, че макар нищо да не може да се върне назад, директорът е била права: можеше да се промени, можеше да се промени, а Контрол беше добавил или извадил нещо от твърде сложно уравнение, за да го види някой цялото. Може би директорът е била права и за биолога, само че не по начина, по който си мислеше. Думите от стената още горяха в мислите ѝ, увити като щит около нея.

Призрачната птица излезе на светлината и намери Грейс, която я гледаше със страх и подозрение; усмихна ѝ се, каза ѝ да не се бои. Да

не се бои. Защо да се боиш от нещо, което не можеш да предотвратиш? Не искаш да предотвратиш. Нима те не бяха доказателство за оцеляване? Нима не бяха доказателство? И двете. Нямаше нищо, за което да предупреждават когото и да било. Светът продължаваше напред, макар да се разпадаше и да се променяше безвъзвратно, да се превръщаше в нещо странно и различно.

Вървяха. Устроиха си лагер за нощта. Призори тръгнаха отново; светът блестеше под изгряващото слънце и пробуждащия се пейзаж наоколо. Нямаше войници, нямаше и следа от разкъсано знаме, тропосващо небето. Зимата си беше отишла, беше горещо; в Зона X отново бе лято.

Щом отминаха неподвижните езерца и поеа по последните мили, миговете започнаха да се издължават. Тя живееше в настоящето по силата на мехурите по краката си, ожулените глезени и хапещите мухи, привлечени от потта по ушите и челото ѝ, на пресъхналото си гърло, макар да пиеше вода от манерката. Слънцето беше решило да се намести зад очите ѝ и да свети оттам, така че вътрешността на главата ѝ пламтеше. Всяко красиво нещо, което я чакаше отпред, тя знаеше, че вече е виждала поне веднъж зад себе си. Вечността в повтарящите се стъпки на Грейс, в понякога несигурните ѝ стъпки, постоянната хватка, с която светлината се впиваше в земята и изпращаше обратно топлината си.

— Как мислиш, дали на пропускателните пунктове още има хора? — попита Грейс.

Призрачната птица не отговори. Въпросът беше абсурден, но ѝ бе останала достатъчно човечност, за да не спори. Хегемонията на реалността беше променена или завинаги разрушена. Оттук нататък тя винаги щеше да знае местоположението на биолога, било то близо или далеч, като маяк в съзнанието ѝ, връзка, която никога не може да бъде прекъсната.

През последните мили до някогашната граница слънцето грееше толкова ярко и силно, че се чувстваше малко замаяна, макар да знаеше, че това е мираж: имаше вода, накуцваше от мехурите и болката. Как бе възможно слънцето да е толкова потискащо, а в същото време гледката — непоносимо красива?

— Ако успеем да минем от другата страна, какво ще им кажем?

Призрачната птица се съмняваше, че ще има на кого да кажат каквото и да било. Сега тя копнееше за Рок Бей; искаше да го види през очите на Зона Х. Чудеше се как ли се е променило това място или дали е останало същото. Това наистина беше единствената ѝ цел: да се върне на мястото, което за нея бе също като острова за биолога.

Стигнаха до там, където някога бе преминавала старата граница, на ръба на огромна яма. Белите палатки на „Съдърн Рийч“ бяха станали тъмнозелени от мухъл и други организми. Тухлената стена на военния аванпост беше наполовина съборена и хлътнала, сякаш нападната от гигантско същество. Нямаше войници, нямаше пропускателен пункт.

Тя се наведе да стегне връзките на обувките си. До крака ѝ имаше кадифена мравка. Като че ли много отдалече чу дращене, което идваше от тучната растителност в ямата. За миг от тръстиките се показва муцуната на странен широкоплещест мармот. После я видя и бързо се скри с плясък в рекичката отзад, а тя се изправи развеселена.

— Какво има? — попита Грейс зад гърба ѝ.

— Нищо. Абсолютно нищо.

И ето че отново вървеше, смееше се по малко и всичко от нея беше изстискано с изключение на желанието за вода и чиста риза. Необяснимо, неоснователно щастлива, даже широко усмихната.

Ден по-късно стигнаха до сградата на „Съдърн Рийч“. Блатото беше пропъзляло до двора и се процеждаше между плочките, надигаше се по бетонните стъпала към входа. Върху хлътналия покрив имаше гнезда на щъркели и ибиси. По външните стени се виждаха саждени следи от пожар, лумнал от вътрешността на сградата, в близост до научния отдел. Отдалеч не се виждаха признаци на човешки живот. Нито сянка от хората, които Грейс познаваше. Зад тях се разстиляше езерото и се издигаше мършавият бор, окичен с лампички, който беше с две педи по-висок, отколкото Призрачната птица го помнеше.

С единогласно решение, без да си кажат и дума, двете спряха в края на сградата. Оттам през една дупка в стената се виждаха три етажа празни, засипани с отломки стаи, и още по-непрогледен мрак. Останаха така за миг, скрити между дърветата, загледани в руините.

Грейс не можеше да забележи как сградата бавно вдишва и издишва, как *въздиша*. Не можеше да долови и ехото от пулса ѝ, който подсказваше на Призрачната птица, че това място е изградило своя собствена екология и биосфера. Грешка би било да влязат, да я смутят. Времето за експедиции беше приключило.

Не останаха повече, не потърсиха оцелели, не предприеха нито едно от обичайните — може би глупави — неща, които иначе биха направили.

Сега обаче идваше решителният момент, изпитанието.

— Ами ако отвън вече няма свят? Поне такъв, какъвто го познаваме? Или няма път към него? — попита Грейс в миг, в който съществуваше в друг, богат и изобилен свят.

— Скоро ще разберем — отвърна Призрачната птица и стисна ръката ѝ.

Нещо в изражението ѝ явно подейства успокоително, защото Грейс се усмихна и каза:

— Да, така е. Ще разберем.

Те двете може би знаеха повече от всеки друг жив човек на Земята.

Беше просто обикновен ден. Един обикновен летен ден.

Затова продължиха напред, като хвърляха камъчета; хвърляха камъчета, за да открият невидимите очертания на граница, която може би вече не съществуваше.

Дълго вървяха и хвърляха камъчета във въздуха.

000X: ДИРЕКТОРЪТ

Седиш на тъмно на бюрото си в „Съдърн Рийч“, минути, преди да поемеш на дванайсетата експедиция; раницата ти е до теб; пистолетите са прибрани във външния джоб, със спуснати предпазители, незаредени. Ще оставиш пълна бъркотия след себе си. Лавиците са претрупани, в бележките ти никой няма да открие понятен ред. Безброй неща, в които няма никаква логика или има логика само за теб. Като растение и очукан мобилен телефон. И снимка на стената от времето, когато познаваше Сол Еванс.

Писмото ти до него е в джоба ти. Чувстваш се неловко. Сякаш се опитваш да кажеш нещо, което трябва да бъде казано без думи, на някого, който може вече да не е в състояние да го прочете. А може би и това е като надписа на стените на кулата: важни са не думите, а това, което преминава чрез тях. Може би важното е да го изкараш на страницата, за да остане и в ума ти.

За хиляден път се изтезаваш, че не си премислила добре плана си за действие. Имаш избор. Можеш да оставиш всичко да върви, както преди. Или... да направиш това, което съвсем скоро ще те изведе от мрака, от тишината, за да поемеш по път, от който не можеш да се върнеш назад. Дори да се върнеш назад.

Вече си казала на Грейс, каквото е нужно, така че поне да изглежда, че всичко ще бъде наред. Казала си го точно както трябва, за да я успокоиш. Да запазиш високия й дух. И почти вярваш, че ти е повярвала, заради самата себе си. *Когато се върна. Когато разрешим тази загадка. Когато...*

На вратата се показва бледа, любопитна глава, завъртяна под ъгъл: Уитби. От джоба на ризата му наднична мишката, цялата уши, малки черни очички и крехки лапички като ръчички.

Изведнъж се чувстваш стара и безпомощна, и всичко ти се струва много далечно — столът, вратата, коридорът, Уитби — дели ви пропаст, широка километри. Изпускаш тихо ридание, опитваш се да си поемеш въздух. Присвиваш се в моментна паника от купчината

боклук, която всъщност са твоите бележки. Но под всичко това остава сърцевината, която не бива да поддава.

— Помогни ми да стана, Уитби — казваш и той го прави; посилен е, отколкото изглежда, задържа те, дори когато се облягаш на него, макар и по-висока от слабата му фигура.

Олюляваш се с наведен поглед. Уитби трябва да остане, въпреки че всичко се разпада. Въпреки че самият той се разпада, защото никой не може да издържи на тази гледка месеци и години. Но се налага да го помолиш. Нямах избор. Грейс ще управлява агенцията. Уитби ще бъде нейният запис, нейният свидетел.

— Трябва да записваш всичко, което виждаш, всичките си наблюдения. Може да е важно.

Чуваш приборя в ушите си. Виждаш фара. Думите на стената в кулата.

Уитби не казва нищо, само те гледа с големите си очи; друго не е и нужно. Фактът, че стои там, безмълвен, до теб, е достатъчен.

Правиш първите крачки към вратата, усещайки тежестта върху плещите си, бремето на решението си. Но не обръщаш внимание. Излизаш в коридора. Много е късно. Флуоресцентните лампи изглеждат мъждиви, но от тях струи неприятна топлина, а може би от отдушниците, и преминава като шепот върху главата ти. Невъзстановима реалност.

Нощта ще бъде хладна, може би пропита с дъх на орлови нокти и даже полузабравена нотка на солени пръски; ще ти се стори много бързо — познатият път дотам, под ясения полумесец, през тъмните, потопени силуети на разрушени сгради. Заедно с другите участници в дванайсетата експедиция.

На граничния контролен пункт влизаш в белите палатки на „Съдърн Рийч“, а лингвистът, геодезистът, биологът и антропологът са изпратени до отделните им стаи преди последната деконтаминация и кондициониране. Не след дълго ще бъдеш на границата, ще вървиш с колкото можеш по-голямо достойнство, докато високата ти, внушителна фигура се доближава до светлината на огромната врата.

Наблюдаваш другите на мониторите. Всички с изключение на лингвиста изглеждат спокойни, движенията им са отпуснати, не

нервничат. Лингвистът обаче цялата трепери. Мига бързо. Устните ѝ се движат, но думи не се чуват.

Техникът те поглежда в очакване на заповед.

— Пуснете ме да вляза — казваш.

— Тогава ще трябва да започнем целия процес отначало.

— Няма проблем.

Да, няма проблем. Твоята решителност стига и за двама ви. Засега.

Сядаш внимателно срещу лингвиста. Опитваш се да пропъдиш мислите от първото си преминаване на границата и отраженията върху Уитби, но в момента виждаш само неговото лице — не това на Сол, не това на майка си. Човешката цена през годините, изгубените и съсипани животи, продължителните конфликти. Изопачаванията и претекстите. Всичките лъжи... и за какво? Неспособен да види иронията, Лаури те поучава в щаба си: „Едва когато идентифицираме нарушените функции и заболявания в един организъм, можем да предизвикаме реакция, чиято логика би била да премахнем самите проблеми.“

На лингвиста са назначени психотропни медикаменти. Оперирана, прекондиционирана, пречупена, с промит мозък, натъпкана с фалшива информация, противоречаща на собствената ѝ сигурност, изградена отново, и всичко това на някакво ниво ѝ е известно, пожелала го е доброволно — Лаури научава, че е изгубила свои близки на забравения бряг, което я прави най-подходяща заместничка на Глория. Това малко те тормози, дразни те, а според Лаури е връхът в изкуството му. Неговото скрито оръжие — толкова напрегнато, че се разкрива пред очите ти. Психологът на единайсетата експедиция, само че от друг ъгъл.

Лицето ѝ изразява объркани импулси, устата ѝ неволно се отваря; иска ѝ се да каже нещо, но не знае какво. Очите ѝ са присвити, сякаш очаква удар, отбягва погледа ти. Уплашена е, чувства се сама и предадена, още преди да е стъпила в Зона X.

Все още можеш да я използваш в мисията, можеш да намериш десетина начини да я употребиш, дори повредена. Храна за спотайващото се в топографската аномалия. Храна за Зона X, заблуда за другите участници в експедицията. Но ти не искаш разсейващи

елементи, не и по този начин. Само ти. Само биологът. Макар че планът ти е изстрел в тъмното, търсене пипнешком.

Навеждаш се и взимаш ръката ѝ между своите. Няма да я питаш дали все още иска да дойде с вас, дали може да го направи. Няма и да ѝ заповядаш да го направи. А когато Лаури разбере какво си сторила, ще бъде твърде късно.

Тя те гледа с безизразна усмивка.

— Можеш да станеш — казваш ти. — Можеш да се прибереш у дома. Всичко ще бъде наред. Всичко ще бъде наред.

При тези думи лингвистът се отдръпва от теб, плъзва се в мрака, заедно със стола и стаята, сякаш са само декор, и ти отново се понасяш над Зона Х, летиш над тръстиките, спускаш се към плажа и вълните. Вятърът и слънцето, топлината на въздуха.

Разпитите свършиха. Зона Х приключи с теб, взе ти всичко до най-дребното нещо, и в това има някакъв странен покой. Раница. Останки от тяло. Пистолетът ти, захвърлен в прибоя, писмото до Сол, което се търкаля смачкано по сухите водорасли и пясъка.

Оставаш там за миг, зареяла поглед над морето към фара и красивото, непоносимо сияние на света.

Преди да изчезнеш.

Преди да си навсякъде.

Скъпи Сол,

Съмнявам се, че някога ще прочетеш това писмо. Не знам как би могло да стигне до теб и дали сега изобщо можеш да го разбереш. Но исках да го напиша. Да изясня нещата, за да знаеш какво си означавал за мен, макар и за кратко.

Да знаеш колко ми харесваше, че си строг, последователен и загрижен за мен. Че разбирах какво означават тези неща и че бяха важни за мен. Че щяха да бъдат важни, дори нищо друго да не се бе случило.

Да знаеш, че не си виновен. Ти нищо не си направил. Просто лош късмет, неподходящ момент на неподходящо

място — както винаги става, поне според баща ми. И знам, че е вярно, защото се случи и с мен, въпреки че оттогава насам избирам много от нещата, които ми се случват.

Каквото и да е станало тогава, знам, че си сторил всичко по силите си, защото винаги го правиш. Аз също. Дори невинаги да знаем какво означава това или какво ще излезе накрая. Можеш да попаднеш в капана на нещо, което не зависи от теб, и никога да не разбереш защо.

Много трудно е да приемем света, от който сме част сега, невъобразимо трудно е. Не знам дали и днес приемам всичко. Не знам как бих могла. Но приемането следва отрицанието и това сигурно също е защитен механизъм.

Аз те помня, Сол. Помня пазителя на светлината. Никога не съм те забравяла, просто ми бе нужно много време, докато се върна.

С обич,
Глория

(която живееше опасно върху камъните и редовно те тормозеше)

БЛАГОДАРНОСТИ

Много благодаря на търпеливия си, изключителен редактор, Шон Макдоналд, благодарение на когото успях да напиша тези книги, защото знаех, че някой наистина ми пази гърба. Благодаря на всички във FSG, които превърнаха издаването на трилогията в прекрасно преживяване, в това число Тейлър Спери, Шарлот Стрик, Девън Мазоун, Амбър Хувър, Изабела Войчеховска, Аби Кейгън, Дебра Хелфанд и Лени Улф. Благодаря на Карла Еоф, Чандра Уолебър и Джъстин Гарднър. Благодаря и на Алисън Синклер за отличната ѝ работа по рекламата и на Ерик Никуист за чудесната корица. Още веднъж благодаря на непоколебимия си агент, Сали Хардинг, и Cooke Agency. Задължен съм също така на издателите си в Канада, Великобритания и други страни, които проявиха такова въображение и вложиха толкова енергия в издаването на трилогията за „Съдърн Рийч“. За мен бе голямо удоволствие да работя с Blackstone Audio и по-конкретно с Райън Брадли. Много благодаря на невероятните Бронсън Пинчот и Каролин Маккормик за страхотните изпълнения за аудиокнигите. Благодаря още на Клъбър Ейс, Грег Босърт, Ерик Шалър, Матю Чейни, Теса Към, Берит Елингсън, Алистър Рени, Брайън Евенсън, Карън Тидбек. Ашли Дейвис, Крег Джитни, Кейти Шардъл, Марк Мъстиън, Даян Робъртс и Fermentation Lounge. Благодарности на Амал Ел-Мохтар за наблюденията на бухалите и на Дейв Дейвис за многото добрини.

В процеса на обмисляне и писане на тези книги бях признателен за идеите, които срещнах в поредицата „Интервенции“ на Semiotext(e) и по-конкретно, в „Идващият бунт“, която упражни неимоверно влияние върху начина на мислене на Призрачната птица в романа и е цитирана или перифразирана в 0016 и 000X. Благодарен съм и за творбите на Рейчъл Карсън и Жан Бодрияр, „Книга на чудесата“, издадена от Taschen, „Морето отвътре“ на Филип Хоър, „Странен живот“ на Дейвид Туми, „Морето, морето“ на Айрис Мърдок, на книгите на Туве Янсон (особено „Лятна книга“ и „Омагьосана зима“),

„Тенарон“ на Лена Крун, поезията за природата на Патиан Роджърс, „Читанката на Дерик Дженсън“ под редакцията на Лиър Кийт, „След Лондон“ на Ричард Джефрис и „Пазители на светлината“ на Елинър де Уайър. И накрая, докато пишех „Приемане“, „Сезони в залива Апалачикола“ на Джон Спорър ми подежда като откровение — сърдечна, великолепна, мъдра книга, която ме сближи с местата, които направиха трилогията „Съдърн Рийч“ толкова лична.

Другите ми проучвания включваха посещения, повторни посещения или запаметяване на пейзажи, които ми говореха на езика на фантастиката: Националният резерват за дива природа „Сейнт Маркс“, Апалачикола, природата на Флорида и Джорджия, Ботаническият плажен парк и Националният резерват „Пасифик рим“ на остров Ванкувър, брегът на Северна Калифорния и островите Фиджи, където открих една определена морска звезда.

Искам да благодаря и на всички прекрасни и креативни търговци на книги, с които се запознах по време на турнето си тази година — вие ме изпълвахте с вдъхновение и енергия — както и на ентузиазираниите читатели, готови да ме последват в това малко странно пътешествие. Високо оценявам това.

И накрая, сърцето ми е смирено и щастливо до моята съпруга Ан, която бе мой партньор във всичко това. Тя ме насърчаваше, изслушваше, помагаше ми да се справя със завързаните места в черновите, поемаше другата ми работа и далеч надмина всеки съпругески дълг, само и само да ми даде повече време и пространство за създаването на тези романи. Нямах да успея без нея.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.